کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش ...

نووسینی کەریم دانشیار

سوید - 2018

کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش ...

نووسینی کەریم دانشیار

چاپی دووەم بە ئاڵوگۆڕەوە

سوید ـ 2018

ناوی کتێب : ....کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش...
نووسەری کتێب:..........................کەریم دانشیار
چاپی یەکەم : 1993
چاپی دووەم ، بە ئاڵۆگۆڕەوە :.....2018
ژمارەی ئەسپاردن[ISBN] :........91-630-2043-2
چاپخانە : .... نینا NINA TRICK AB

به یادی مامۆستا هێمن

ئەفسانە کۆنەکان دەڵێن: سولەیمان ـ ی پەیامبەری خودا جەژنێکی شاهانەی تەرتیب دابوو. لە جەژنی شاهانەی پەیامنێری خودا دا، هەرچی گیانلەبەری ورد و درشتی باڵدار و بێ باڵبوون بانگهێشتی بەزمەکە کرابوون. مێروولەیەکی کزی وردیلانە، قاچەکوللەیەکی مەزنی بۆ بەزمی سولەیمان بە شانانەوە بە دیاری دەبرد.
سولەیمان لە ڕێگەدا دیتی و لێی پرسی :
ـ مێرولە! ئەوە بۆ کوێ دەچیت و ئەمە چییە بە شانانەوە دەیبەیت؟
مێرولە گوتی :
ـ بۆ بەزمی پێغەمبەری خودا بانگهێشت کراوم و ئەمە گرانبارترینی دەسکەوتی ڕەنجی ڕۆژانەمە و بە شانانەوە دەیبەم و پێشکەشی شای هەموو ژینەوەرانی دەکەم.
ئەفسانەی سولەیمان و مێرولە، چیرۆکێکی کۆنی ئایینییە و لە ڕاستی بە دەرە، بەڵام ئەمەی من و مامۆستا هێمن بابەتێکی ڕاستەکییە؛ ئەو خوداوەندی خاوەن دەسەڵاتی هەڵبەست و وێژەیە و، من مێروولەیەکی کزۆڵم و ئەم بەرهەمە نەپوختەیە بە شانانەوە دەبەم و پێشکەشی یادی «هێمن»ی مەزنی دەکەم.

کەریم دانشیار
2018

دەستی کێشا و کەسێتەکەی هەڵگێڕایەوە. پاش ڕامانێکی کورتەدەم، پەنجەی بە سەر دوگمەی ستریۆکە داگرت و سەرلەنوێ دەنگی بەسۆزی مامۆستای بە ژوورەکەیدا گەڕاندەوە:

[... کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش... ئاسمانی شینی گرتۆتە باوەش،...]

دەنگی نەرمی گۆرانی هەر ئەوەندە نزم و هێدی بوو، کە لە هۆدە دەرک و پەنجەرە قەپاتکراوەکەیدا پۆنگی خواردبۆوە و بەهیچ لایەکدا ڕێی دەرچوونی نەبوو.

دیسان لە جێ هەستا و چەند هەنگاوێک بە ژووردا هات و چوو. بەدەم هاتن و چوونیشەوە، دەرمانێکی لە دۆلاپچە بچکۆلانەکەیەوە دەرهێنا و چەند قومێکی بە گەروو دا کرد. دوابەدوای دەرمان، چەند مژی گەرووگریشی لە جگەرەکەی دا و دیسان ڕوو بە دیوار، لە هەمێزی کاناپە مەیلە و ئاڵەکەیدا دانیشتەوە. هەر لەوێوە، سەرێکی هەڵبڕی و سەیرێکی تاسەبارانەی تابلۆکانی سەرسنگی دیواری کردن؛ تابلۆکان، وێنەی گەورەکراوەوەی چیا و بەندەنی شانشین و قەرەچ دامانی کوێستانی چلچەمەی کوردستان بوون. دیمەنی دوورەدەستی دۆڵ و دەرەی پڕ لە دار و دەوەنی مەڵبەندی «گەڵواخی»یشیان تێدا دەبیندرا.

لەجێ هەستا و ئارام بەرەو پەنجەرە چوو. بەسەری پەنجە، تۆزکاڵێک پەردەی پەنجەرەکەی لادا و چاوێکی وردی لە نزیک و دوور کرد. لەو دیوی پەنجەرەکەیەوە سەیرانگەی«سۆز و دڵداری» وەک لەپی دەست لە بەر نیگای چاویدا دیار بوو. لەو لاتریشەوە سنگی شین و لووسی زرێ دەبیندرا کە وەک پشتێندێکی نەرم و نیان لە نێوقەدی شاخە سەر سەوزەکانی بەری ڕۆژهەڵات هاڵابوو؛ داوێنی بە شەپۆل بادراوی دەریا، هەتا نزیک بە سەیرانگەی سۆز و دڵداری داکشا بوو. ژوورەکەی بەسەر هەموو پارک و شەقامدا دەی نواڕی و بەشێکی هەرە زۆری زرێ و ڕۆخ و ڕێگا و بان و بە هەرچی کە لە پارک و بلوار و سەیرانگاکانی دەور و بەری دابوون، لێی دیار بوو.

چاوێکی بەسەر ڕێچکە ڕێیەکانی نێوان ڕۆخی زرێ و بولوارەکە دا خشاند و هاتن و چۆنی بێ پسانەوەی ڕێبوارانی سەیر کرد. کەنارەی زرێشی لێوارە و لێوار دایە بەر چاوی دووربینەکەی. هەموو نێو مێرگ و ژێر سێبەری دار و درەخت و تەنانەت باوشی ڕووتەنی کەنارەکانی دەریاش لە کیژ و کوڕی تازەپێگەیشتوو ژاوەیان دەهات. لە ژێر سێبەری دەوەن و دارگوڵەکانی سەیرانگەی سۆز و دڵداریدا کوڕگەل دەگەڵ دەنکە شۆخ و شەنگەکانیان گەرمی گەپ و گەمە بوون. ئەوەی کە لەو دەمەدا لە کەلێن پەردەی پەنجەرەکەیەوە دیاربوو، هەر جوانی و ڕازاویی بوو دەبیندرا؛ کەسک و زەرد و سوور لێکدرا بوون و لە جیهانی لاوانی حەساوەوەی بێخەمی سەیرانگەکەدا هەرای هاواری خۆشی و سەرخۆشی بوو .

لە پشتی پەنجەرەکەیەوە تاوێکی چاوێکی تەواوی بەسەر حەشیمەتی دانیشتووی سەیرانگەکەدا خشاند و لە ژێر لێوانەوە گوتی:[... نەخێر ئیمڕۆش نەهاتن!... جێی داخە کە ژوانگەکەیان چۆڵە!... بەڵام چ خەم نینە! ئەگەر ئەمڕۆش نەیەن... سبەی، دووی، سێی... ڕۆژێک دادێ و ئاخرسەر هەر دێن! ئێرە کۆنەچاڵی دڵدارانی ئەم ناوەیە و هەرچی دڵبەر و دڵدارە، ئەگەر سەرێک لێرە هەڵ نەهێننەوە، ناحەسێنەوە... نەخێر پەلەی پێ ناوێ!... هیچ پەلەم نییە!... دەبێ پشوو درێژ و بە کاوەخۆ بم. چەلێ هەر سێ مانگە ئەم هۆدیەم دەست کەوتووە و ماڵ و حاڵەکەم ڕاگوازتۆتە ئێرە. هۆدەکەم حەشارگە و جێ ڕاوگەیەکی باشە. ئیتر نێچیرە سەرەڕۆ و نائارامەکەم لێرە ناتوانێ لە چنگم دەربچێ. لە گەرمەی گەرمای دڵداریدا دەگەمە سەری و ساردی دەکەمەوە...]

سەیرێکی کاتژمێرەکەی کرد؛ یەکی پاش نیوەڕۆ بوو. هێشتا سەعاتێکی مابوو بەرەو کارگە بکەوێتە ڕێ. جاران، واتە ئەو دەم و سەردەمەی کە ساخ و بێ وەی بوو، کار و ئیشەکەی هەر پازدە ڕۆژی مانگ لە چواری ئێوارەوە دەستی پێدەکرد و هەتا یانزدەی شەوی دەخایاند. پانزدە ڕۆژەی تری مانگیش، لە هەشتی بەیانانەوە لەسەر ئیش بوو و سێی پاش نیوەڕۆ دەستی لەکار هەڵدەگرت. بەڵام ئێستێ ناسازە و وەک جاران نییە؛ ئێستێ هەموو ڕۆژێ، لە دوو هەتا پێنجی پاش نیوەڕۆ لەسەر ئیشە و شەش بەرەو ماڵە .

پەردەی پەنجەرەکەی دادایەوە و تفەنگ و دوربینەکەیشی لە لاشانی پەنجەرە هەڵگرتن و لە ژێر قەرەوێڵەکەیدا خەواندنییەوە. ئەوسا لە ژوور دەرکەوت و چەندێک لە شەقامی کرێکاردا هاتو چوو. بەگوێرەی زۆربەی ڕۆژانیش سەرێکی لە شەقامەکەی خواروو هەڵێنایەوە و هاتووچۆی ڕێبوارانی خستە ژێر چاو.

[[زێدە لە ساڵێک بەر لەم ڕۆژە، پاش نیوەڕۆیەکی بەتاو و ساوی مانگی پووشپەڕ بوو کە لە دوو شەقام بەولاترەوە تێی هەڵەنگووت. لەو ڕۆژەوە کە لە لای ڕۆیشتبوو و ماڵی چۆڵی بەسەر دا جێ هێشتبوو، ئەوە یەکەم جار بوو دەی دیتەوە. ئەو ڕۆژە، زۆر بەهێوری خۆی دایە پەنایەک و نەی هێشت بیبینێ. ئەوسا هەر وەک سێبەر و سایە بە شوێن سەریدا ڕۆیشت و شوێنی هەڵگرت.

ئەوێ ڕۆژێ کە تێی هەڵەنگووت، کراسێکی تەخت سپی گوڵ گوڵینی دەبەر دا بوو. کراسەکەی هەروەک سایەی ژنانی کوردەواری تەواوبەژن و کەمەرتەنگ بوو. لە سەر کراسە کەمەرتەنگەکەیەوە، کلۆجەیەکی ڕەشی بە زریوە چندراوی لە خۆی شەتەک دابوو. کلۆجەکە، هەر هەتا ژێر کەوانەی قوتی سەرسنگی نەرمی داگرتبوو. کەمەرەیەکی زێوئاژنیشی بە شل و ملی لە دەوری کەمەر هاڵاند بوو. گشتی ئەمانە، بە کراسی کەمەرتەنگ و کلۆجەی بە زریوەچندراو و کەمەرەی زێوئاژنیەوە، هەمووی و هەمووی وێنەنوێنێکی نەرم و نیانی لەرە و لارەی سەرسنگ و خوار کەمەری بوون و شالاوی پەپکەخواردووی ناو دەروونی کچانەیانی ئاشکراتر دەخستە بەرچاو. قژی لوول هۆندراوەوەکەی جارانیشی کردبۆوە و دابوویە بەردەستی هەناسەی شنەبای

کەزێ بزوێنی ئێوارەدەمان و هەروەک هەودای هاوریشمی خاو، بە لاشان و سەر سنگی دا پەخش و پەرێشانی کردبوو.

دیتنەوەکەی لەرز و موچووڕکێکی توندی بە هەموو جەستەی داهێنا. ویستی هەر لەو شوێنە، لە چەقی شەقامدا بیگرێ و کوڵی دڵی پێ بڕێژێ، بەڵام کەوتەوە خۆ و ددانی بە جەرگ داگرت و بە دوایدا هات و هات، هەتا گەیشتە ئەم سەیرانگا سەرسەوز و ڕەنگینەی کە هەر ئێستا لە پشتی پەنجەرەوە پێیدا دەڕوانێ.

ئەو ڕۆژە، ئەو، هەروەک نەوبووکێکی تازە دابەزیو، بەسەد لار و لەنجە و خەمزە و نازەوە بە لاشانی چەپی سەیرانگاکەدا بەرەو سەر هەڵکشا و چەند هەنگاوێک سەرتر، لەژێر سێبەری تۆخی پۆلە گوڵ هێرۆیەکی بەژن و باڵا بەرز، لەسەر کورسی دانیشت. ئەمیش هەروەک ئەو دەم و سەدەمەی کە لە چۆلگە و چیاکانی نێوانی «سووتە و بستام»، لەبەر تەق و ڕەوی ژاندارماندا هەستیار و بۆسەگیر ڕادەوەستا، بە دڵی پڕی دەرد و داخەوە لە شانی ڕاستی سەیرانگاکە، لە پەسیو دەرخت و دەوەنە گوڵی کەنارەاندا دانیشت و بەهەموو هێزو توانای چاوانەوە، چاوی بەسەر ئەو و هەڵس و کەوتەکانی ئەو دا چڕ داگرت.

ئەو ڕۆژە و لەو دەمەدا، چرکەی زەمان بۆی بەرامبەی سەدە و هەزارە بوون و هەر دەمێکی کە لێی ڕادەبووری، پێی وابوو شیلە و ڕەواقی هەموو دەم و زەمەنی هەتا هەتایەیە و دێ تێیدا بتاوێتەوە. لای وابوو جیهان دێ توێژی ئاخرینی بهاوێژێ و دەوران نوقمی نەمان ببێت. ئەو ڕۆژە، چاوەڕوانی بە هەموو قورساییەکەیەوە بە سەریدا تێپەڕی. هەتاوی ئێوارە دەمان لە پشت سەریەوە ئاخر تیشکەکانی لە شەقام و پارک و زرێ ئەستاندەوە و خۆر بەرەو ئاوابوون چوو. هەر لەو شوێنەی کە لێی دانیشتبوو،جگەرەیەکی داگیراند. سەیرێکی کاتژمێرەکەیشی کرد. ڕۆژەکەی بە تەواوی لێ درەنگ ببوو و کاتی چوونەوەی سەر ئیش و کارەکەیشی بەسەر چووبوو. بەڵای خۆیەوە گوتی: [ئەهـ ! دەبا نۆش بێتە سەر دە... چ خەم!... لێبگەڕێ با ئیمڕۆیش هەروەکی ڕۆژانی ترم بەفیڕۆ بچێت... هەرچی دەبێ، با ببێ! من ئەم بارە گرانەم چیتر پێناچێ بە ڕێدا؛ شانم هەڵی ناگرێ... قەتم پێ هەڵناگیرێت... ئیتر هەتا نەزانم خەیاڵی ئەم کەنیشکەیەم لەچی بە فاڵە، سرەوت و سوکناییم نایەتێ... نەخێر! ئەم بارە نالەبارە شیاوی شان و ملی من نییە. من گیانی ئازیزی سۆیبە تیلەکۆییم بۆیە بەدەستی خۆم ئەستاند و بۆیە خۆم بەم دەردە برد و بۆ هەتا ماوم خۆم یەخسیری دەرد و کوڵ و خەمان کرد، کە نەمدەویست و نەمدەخواست بۆ دەمێکیش شەرەف و کەرامەتم بکەوێتە بەردەستی دوژمنمەوە و شانمی پێ کز ببێت... نەخێر هەتا موو لە ماست دەرنەکێشم و خۆم یەکچاو نەکەمەوە، دەستی لێ هەڵناگرم. من ئەوا زێدە لە ساڵێکی دوازدەمانگییە بە شوێن ئەم گوم بووەمدا وەیڵانی کوچە و کۆڵانانی ئەم شارە مەزنەم. هەتا نەزانم چی لە دڵدایەو چی لە ژێر سەر دایە، دەسبەرداری نابم... ڕووخاندوومی، دەیی ڕووخێنمەوە...»

بەدەم خۆ دواندنەوە، بە هەستانی ئەو، ئەمیش لە جێ هەستا. ئەو بە ئامێز و باوەشی ئاواڵەیەوە بەرەو پیلی کوڕە گەنجێکی باڵابەرزی قژکاڵەوە چوو. ئەمیش هەر وەک تاکە داری سەرمابردووی سەرکەل، ڕەپ و ڕاست، لەسەرجێ چەقی و چاوی تێ بڕین. ئەوان هەر دووکیان، بەجووت و هاوکات ئامێزیان بۆ یەکتر کردەوە و نەرم خزینە ناو هەمێزی گەرمی یەکترەوە و تاسەبارانە یەکتریان هەڵمژی. ئەمیش مێشکی ناو کەللەی گەرم داهات و لەشی لە ناو قرچەی گەرمای دەروونی تووڕەی کوردانەیدا برژا. ئارەق بە دوو لاجانگەکانیدا تکانەوە و لە قوڵایی چاڵی چەناگەیدا یەکتریان گرتەوە. ئەوان دەس لەمل و لەش چەسپی یەک، هاتن و بە دڵخۆشی ڕۆیشتن. ئەمیش وەک سێبەرێکی پەرێشان بە شوێن سەریاندا خزی. چەند جاران ویستی بۆیان ببزوێت و هەروەک هەڵمەتی ژێر ڕەوەزە بەردەکانی کەلی شانشین، دووان بەیەکجێ بئەنجنێت، بەڵام هەڵچوونی ناو دڵی خستە ژێرپێ و بە شوێنیاندا ڕۆیی. ئەوان دەس لە مل و جارجار دەم لە ناو دەم، دووشەقامیان بڕی و پێکەوە چوونە مەیخانەیەکەوە. ئەمیش بەدەم جگەرەکێشانەوە لە دەرەوەی مەیگەدەکەدا چەندێک چاوەڕوانیان ڕاوەستا. نیوسەعاتێکی خایاند هەتا ئەوان هاتنە دەر. هاتنە دەر، بەڵام نیوە مەست و گەرم و گڕدار هاتنە دەر. دەستی کوڕە بە نێو قژی نەرمی کچە دا دەگەڕا. کچەش هەروەک ماشقەمار لێی دەهاڵا و لێی دەبۆوە، سەری دەخستە ژێربالی کوڕە و دەست و مەچەکانی ڕادەمووسی. بە قاقا پێدەکەنی و دەتریقایەوە. یەکدەم سرەوت و ئارامی نەبوو.

ئەوان بەم چەشنە هاتن و لە شەقام پەڕینەوە. ئەمیش نەرم و هێدی شوێن پێی هەڵگرتن و بەدوایاندا چوو. لە ئەوبەری شەقامەکەوە، نزیک بە چوار ڕێیانی ئازادی، سەماگەی ڤێنووس کە بۆ وەرگرتنی دڵدارانی گەنج و لاو دەمی کردبۆوە، ئەوان و پۆلێکی تری خستە ناو هەمێزەوە و قووتی دان. ئەمیش بە پەلە بە شوێنان دا چوو، بەڵام لە بەر دەرگای سەماگەکە دەستیان بە سنگەوەی نا و پێیان گوت:

ـ « ئێرە سەماگەی کچگەل و کوڕگەلی گەنج و نەوڕەسە و جێی وەکی تۆمان نییە... بەڵام سەماگەی گەورە ژن و پیرەپیاوان دوو شاقام خواروتری ئێرەیە.»

ئەویش بەناچاری لە بەر دەرگای سەماگەکەدا ڕاوەستا. هەر هات و چوو. لەبەر دەرگای پیشانگە و دووکانە داخراوەکاندا دانیشت و جگەرەی بە با کرد. برسیایەتی هەر وا دەهات برست و توانای لێ دەستاند. بەڵام برسی بوون و دەبوورەوە چوونی بە هێند نەگرت. شەکەتی و کەساسیش نەیان بەزاند. نیگای دڕدۆنگانە و پۆلیسانەی ڕێبوارانیش لە ڕێیان بەدەر نەکرد. تەنانەت جوێنی پۆستاڵ پۆشە سەرچەرمە ڕەگەزپەرستە ئەلمانییەکانیشی نەدیتە گرت، کە بە بەردەمیدا هاتن و شەڕفرۆشانە پێیان گوت و پێیان گوتەوە:

ـ« کەللەڕەشی پیسی بۆگەنی حیزی چەپەڵی مشەخۆر، ئەلمان هی ئەلمانییەکانە. ... یاڵڵا بڕۆ بۆ دەرەوە!... ئەلمان بۆ ئەلمانییەکان جێ بهێڵە ئەی لەش گرانی کار نەکەری مفتەخۆر! یاڵڵا بگەڕێوە بۆ جەهەندەمی باو و باپیرانت!»

لە پاشان دەست و باسک بەرزکردنەوەیان و خوێندنەوەی سروودی ژینەوەی ئەلمان و دواییش تف پێدادان و گەف لێکردنی...

کات بە قورسی هات و بە هێواشی بە سەریدا تێپەڕی. هەندێک لەو لاترەوە، لە جەمسەری چوار ڕێیانی ئازادیدا، سەعاتی گەورەی سەردەرگای کلێسەی«یوحەنای پیرۆز»، زەنگوڵەی دوانزدەی شەوی لێدا؛ لە دوانزدەش لایدا و بوو بە یەکی نیوە شەو. بەرە بەرە، کوڕگەل دەگەڵ دەنکە ناسک و نازدارەکانیان مەست و حەکەدار و بێقەرار، پۆل پۆل لە سەماگە هاتنەدەر. ئەویش تێکەڵی پۆلێک لە سەماگەکە هاتەدەر و دەگەڵ کوڕەکەی سواری تاکسییەکی ڕەشکاری نیوەی شەوان بوون. ئەوان ڕۆیشتن و ئەمیان لە هەمێزی تەنیاییدا جێ هێشت و ڕۆیشتن.

چەندێک بە سەرلێشێواوی بە شەقامەکاندا هات و چوو. لە یەک دوو مەیخانەی نیوەی شەوانیشدا دەم و لێوێکی تەڕ کردەوە و بە شەقامەکاندا خولایەوە. لەو دەمەدا، بەدڵ پێی خۆش بوو ڕەگەزپەرستە سەرچەرمە ئەلمانییەکان بهاتنایە و بەربینگیان بگرتایە و یەکتریان بە چەقۆ دادڕ دادڕ بکردایە. ئارەزووی دەکرد پۆلیسی شەوگەڕ، بە گومانی«بادرماینهۆف»ی بکەوتانایە شوێنی و دەستیان لێ وەشاندبایە. بەڵام شەو درەنگانێک بوو و جگە لە پیاوی بێ ئیشی دایم سەرخۆشی ماڵ بەکۆڵەوە، کەسی تر بە دەرەوە نەمابوو. ناچار بەم شەقامدا هات و بەوی تر دا تیپەڕی هەتا گەیشتەوە ماڵ.

ئەودەم، ماڵەکەی دوور لە شار و لە مەڵبەندی کرێکاری و لە تاخی کارخانەکاندا بوو. کاتێک گەیشتەوە ماڵ، خەڵک بەرە بەرە بۆ سەر ئیش و بەرەو کار دەبزووتن؛ کاتژمێر پێنجی بەربەیان بوو. دەنگی تەق و ترۆقی شەمەنەفەری بارهەڵگر، فیکە و هاژەی دووکەڵکێشی کارخانەکان، پڕمەو کۆخەی ڕێبوارانی بەرەو کار، ئەوانە نەوا و دەنگ و سەدایەک بوون کە بۆ نیشتەجێیانی ئەم مەڵبەندە ناسیاوێکی لەمێژینە بوون.

گەیشتەوە ماڵ و ڕوو بە پەنجەرە چەور و دووکەڵگرتووەکەی دانیشت. جگەرە بە دوای جگەرەدا بە بای کرد. چەندجارانیش بە ئاوی سارد، دەم و لێوێکی تەڕ کردەوە. لەجێ هەستا. چەندێک لە ژووردا هات و چوو. بەدەم هاتن و چوونەوە دەفتەرێکی پڕ لە وێنەی لەسەر ڕفەی کتێبدانی ژووری خەوەکەی هەڵگرت و لە بەر پەنجەرەی چێشتخانەکەیدا دانیشتەوە. یەک یەکی وێنەکانی خستە بەر ڕووناکایی و سەیری کردن. گەیشتە وێنەیەک، بەدەم زەردەیەکی خەمبارانە، وێنەکەی لە ڕووناکایی بەر پەنجەرە نزیکتر کردەوەو ورد چاوی تێ بڕی. وێنەی خۆی و سۆیبەی خێزانی بوو؛ وێنەیەک بوو کە لە ڕۆژی سێ ڕۆژانەی زەماوەندەکەیاندا کێشرا بوو. ئەویشی لەسەر

مێزەکە دانا و ئەوی تریانی چاو پێداخشاند؛ وێنەی سوێبەی کۆرپە لەباوەش بوو. وێنەکانی خستنە سەریەک. وازی سەیر کردنی وێنەی نەما. لە ژێر لێوانەوە گوتی : [... بیست بەهار پێشتر گیانی ئازیزتم بە دەستی خۆم ئەستاند و خۆم بەم دەردە برد کەوا ئێستێ تێیدام. ئیتر نە تۆم بۆ مایی و نە تاک یادگارەکەی تۆیشم بۆ ڕاگیرا کە بتوانم بە ئارەزوی خۆم و خۆت پەروەردەی بکەم... ماڵی وێرانم!... تۆیشم چووی و ئەویشم چوو. هەرچی بووم، هەر هەموویيم لێبوون بە خەون و خەیاڵ و چەشنی پۆڕگی سەر ئاو لێم پووکانەوە و لە کیسم چوون...]]

****

فەخرە، سی ساڵەی تازە لە تەمەن پڕ کردبوو کە بۆ سێیەم جار کەوتە داوی ژاندارمەکانی بنکەی«بستام»ەوە. ـ چۆن دە داوکەوت و داوەکە بە دەستی کێ داندرابۆوە، نادیار بوو. ئەرێ داوی کۆنە داواکارەکەی سۆیبە بوو، یان داوی کوێخای دێ؟ ـ کەس پێی نەزانی. بەڵام ئیتر ئەمجارە، فەخرە وەک دەستی ڕاستی چەکدارەکانی ئەو دیوی سنووران و وەک قاچاخچیی چەک ناوی کەوتە ناو دەفتەری دەوڵەت و، ژاندارم بەبیستنی ناوەکەی ئەژنۆی لەرزی. دەسبەسەر بوونی ئەمجارەی فەخرە، وەکی جارانی تر نەبوو. ڕاپۆرتەکە لە گوندەوە بۆ شار چوو بوو. بەپێی ڕاپۆرتەکە، سەرپەرشتی بنکەی بستام و چەندێکی دیکەیش وەکوو دەستیار و شەریکەتاوانی چەک فرۆشتن، بە هاودەستی فەخرە ناویان دەرچوو بوو. ئیتر بۆ سەرخوێندنەوەی ئەمجارەکەی فەخرەو بۆ موو لە ماست دەرکێشانی کەین و بەینەکە، سەرۆکی پایەبەرزی ژاندارمانی لە شار بۆ کێشرایە بنکەی بستامەوە.

فەخرە و سەرۆکی پایەبەرز لە ژووری دەرگا داخراوی بنکەی بستام ڕوو بە یەکتر دانیشتن. سەرۆک بە دابی سیاسەتی خۆیان، ماوەیەک بە هەڵدانەوەی لاپەڕەکان و خوێندنەوەی ڕاپۆرت و مەلەفی تاوانباران، بەبێ ئەوەیکە سەرێک هەڵببڕیت و سەیرێکی فەخرە بکات، بە ئەنقەست کاتەکەی بە بێدەنگی تێپەڕ کرد. پاش ماوەیەک بێدەنگی، ئەمجار سەری بەرز کردەوە و دەستی پێکرد. بە شان و باڵی خۆی داهات و بە بافیش دەرکردن و گێڕانەوەی پاڵەوانبازییەکانی خۆی لە گۆڕەپانی سەربازیدا، خۆی هەڵمساند. بەڵام هەر لە یەکەمین تۆقە و بە یەکەمین بینینی فەخرە، ئیمانی سەرۆکی پایە بەرز خزی و دەروونی لە تووڕەییدا خنکا. تەنانەت لە دەمی بافیش دەرکردن و خۆهەڵدانەوەی خۆیشیدا، بە دڵ ئاواتەخواز بوو کە هەرچی پلە و پایەی سەربازیی کە هەیەتی، هەر هەمووی پێشکەشی فەخرە بکردایە و هەرچی جوانی سەر و سیما و ڕێک و پێکی بەژن و باڵای ئەو بوو ، بەو گەیشتبایە. هەربۆیە هاودەم دەگەڵ پێهەڵاگوتنی خۆیدا، یەکدەم لە ڕوانینی بەژن و باڵا و ئەندامی خۆش کەشمی فەخرە، چاوی کل نەدەکرد. دوو چاوی ڕەش و نیگای تیژی فەخرە، وەک سەرە ڕمبی تیژ دە گیانی سەرۆک هەڵدەچەقین. سەرۆک بەدڵ پێی خۆش بوو لەش و لاری خۆش

قامەتی فەخرە و سەر و سیمای و دوو چاوە گۆشەدارەکانی ئەو هی خۆی بوایە و، سەد جار خراپتر لە فەخرە، بستووی هەرە حەستەمی چیای چلچەمەی ماڵ و مەکۆ بوایە و نێوبانگی یاخیگەرییەکەی بە هەموو دونیادا بڵاو بوویایەوە.

بەژن و بالاکەی خۆی کورت و تێکسرماوەوە و بێ نموود بوو. ورگ و پشتمل و شان و شەپیلکی گۆشتن و دووگەدار و هەڵپزاو بوون. لە دەست ورگی زل و بەز و چەورایی ژێر چەنەگەی داچۆڕاوی، دڵەکەی خوێنی لێدەباری. لە چنگ چاوە زەق دەرپەڕیوە گەوجەکانی، کە ژێر پیلووەکانیان بە چەشنی گلووی ترێ پۆڕگ و کیسەیان هەڵدا بوو، کەمتر چاوی بەرایی ڕوانینی خۆی لە ئاوێنەدا دەکرد. چاوە هەڵمساوەکانی بەدایم لەگوێن گۆمی خوێن، سوور و هەمیشە خەواڵوو بوون. لە سەیری ڕوخساری فەخرە و هەڵسەنگاندنی ئەم دوو فەساڵ و روخسارە، پێی خەسارێکی مەزن بوو کە کوردێکی کێویلکە، خاوەنی ئەم شان و شەوکەت و سەر و سیما دەلڕفێنە بێت و، ئەو خۆی لە هەر چەشنە جوانی و نیشانەیەکی پیاوەتی بێبەری بێت. هەربۆیە بە دڵ حەزی دەکرد بەبێ سەرخوێندنەوە و لێکۆڵینەوەی فایلی ژێردەستی، دەست بکێشێت و هەر دوو دەمانچەکانی لاکەلەکێ و ژێرباخەڵی دەربکێشێت و سەر و دەم و چاوە پیاوانەکەی فەخرە گولەبێژ بکات. ئارەزووی دەکرد چی فیشەکی دە هەردوو دەمانچەکانی دایە، یەکجێ لە سەر و ڕوخسارەی فەخرەی بەتاڵ بکردایە و لەسەر ئەم دنیایەی نەهێشتایە. بەڵام سوور دەیزانی بە کردنی ئەم کارەش، هیچ سوودێکی لە جوانیی فەخرە پێ نەدەبڕا. ناچار خۆی خستە ناو خانەی ساختەچێتی و بە زەردەخەندەیەکی درۆیین، فێڵبازانە، جەنجاڵی دەروونی خۆی لەژێر پەردەی دۆستانیدا شاردەوە و بە پێکەنین و لاواندنەوەیەکی سەر زارەکی، دەستی پێکرد:

ـ «... ئێ !... فەخرە!... بێ بەلابی... تۆ... تۆ نەدانستە خۆت تووشی قەرقەشێکی ئاڵۆز کردووە و فایلێکت خستۆتە بەردەمی دەزگای دەسەڵات، کە ئەگەر دۆستێکی وەکی من بە هاناتەوە نەهاتبایە، خودا هەر خۆی دەیزانی کە داهاتووت بە کوێ دەگەیی. بەڵام ئێستا چ خەم نینە و من و تۆ وەک دوو دۆست و برادەری نمەک کەردەین و هەرچی ڕاپۆرت و فایلی زەرەرمەندی کە لەسەر تۆ پڕکراونەتەوە، بە چاوترووکانێک دەتوانین بییان سووتێنین و ئاسەواریان نەهێڵین... »

فەخرە دەمەودەست لە نیازی سەرۆک گەییشت و زانی کە هەرچی هەیە پێیان ڕاگەیەندراوە و لە سەری بووەتە ماڵ. بەڵام بوێرانە قسەی لە دەمیدا بڕی و لێی پرسی:

ـ « بەڕێز من تێناگەم!... تۆ باسی ڕاپۆرت و فایلێک دەکەیت کە لە سەر من پڕکراوتەوە، بەڵام لە بابەت ناوەرۆکی ڕاپۆرتەکەی ژێر دەستت چی بە من ناڵێی!...»

ـ « سەبرت بێ فەخرە!... پەلە مەکە براگیان!... ڕاپۆرت و فایلەکان چەشنی بڵقی سەر ئاون و بە پێتێکی سەرپەنجەکانی من دەپووکێنەوە. ئەوان گرنگ نین. ئەوەی کە یەکجار زۆر گرنگە، دۆستایەتی تۆیە بۆ من... من ناخوازم ئەم دۆستایەتییەی تۆ بە

هیچ لەونێک لەکیس بدەم. هەربۆیە تەنانەت ئەگەر نەدانستە هاوکاری چەتەکانیشت کردبێت... ئەگەر چەک و چۆڵت بۆ کڕیبن... ئەگەر پیتاک و دەرمان و خۆراکیشت بۆ بردبن و ئەگەر بریندارت بۆ ڕاگواستبێتنە ئەم دیوەی سنوور و بۆیانیشت دەرمان کردبێت، گشتی بە فیدای چاوەکانی فەخرە... ئەوانە پەڵەی تاوانی سەر تۆن و لە دەفتەری دەوڵەتدا نووسراون. دەفتەری دەوڵەتیش وا لە ژێر دەست و مستی من دایە و هەرچی ئارەزووی من بێت، ئەو دەسەلمێت و ئەوانی دیکە چەشنی نەخشی سەر ئاون و بە ئاو دا دەچن... تێگەیشتی فەخرە ؟!... تۆ بڕوات بە کاکی خۆت هەبێت و سوور بزانە کە لە سەرووی دەزگای دەسەڵاتی دەوڵەتەوە کاکێکی وەکی منت هەیە...»

ـ « سپاس بۆ سەرۆک، بەڵام ... »

ـ « بەڵامی چی فەخرە ؟ بۆچ بێدەنگ مایت؟ ... »

ـ « من دەگەڵ هیچ چەتە و بەدکارێک هاوڕێ و هاوکار نیم و، دۆستایەتیی چەتە و ڕێگرانیشم پێ شەرم و شوورەییە... »

ـ « بەڵێ دەزانم ... دەزانم کە تۆ نەدانستە و بێ ئەنقەست دەستی یارمەتیدانی چەکدارانی ئەو دیوی سنوورت گرتووە. ئەم کارەت ئەگەرچی بۆ ئەهوەنیی وڵات زەرەرمەندەو ئاسایشی نەتەوەیی وڵات دەشێوێنێ، بەڵام بۆ تۆیەک کە دۆستێکی وەکی منت هەیە، پشتت قایمە و هیچ جێی ترس و دڵەڕاوکێ نییە... من ئەگەر هەر بزانم چەکی پێویستی ئەوانت لە کوێ کڕیوە و لەم کڕین و فرۆشتنەدا یاریکارت کێ و چ کەسانێک بوون، قەڵەمی لێبوردەیی بە سەر ڕاپۆرتەکەتدا دەکێشم و هەر وەک ئاوی شەو پاک دەبیتەوە... من دەخلْم بە چەتە و چەکدارەکانی ئەو دیوی سنوورانەوە نییە و پێم خۆش نییە هەر ناوەکەیشیان بە زماندا بێنم... چەتەکان بۆ تۆ و، کانگای چەک کڕینەکانت بۆ من... »

ـ « من پێم گوتی و دیسان دووپاتی دەکەمەوە کە من هیچ چەتەیەک ناناسم و قەت هاوکاریی چەتەم نەکردووە و نایکەم. بگرە بە هەموو توانایشمەوە لە ڕێگر و دز و دەستبڕان بێزراوم و شەڕیان لە دژ دا دەکەم... »

ـ « ئەی کڕین و ڕاگوازتنی چەک و چۆڵت لە چییە باوکەکەی باوکم؟!... پیاوی هێمن و هێدی چەکی بۆ چییە؟... چەک کڕینەکەت هیچ قەیدی نییە، بەس پێمی بێژە بزانم چەک بە چی دەکڕی، لە کێی دەکڕی و بۆ کێی دەکڕی؟...»

ـ « چەکم لە ناوەوەی هەموو کوردستان کڕیوە. بە پارەی دەسکەوتی ڕەنجی شانی خۆم و هی وەکی خۆمم کڕیوە. لە هی وەکی تۆم کڕیوە و بۆ شێرەکوڕەکانی پێشمەرگەم کڕیوە... تێ گەیشتی؟!...»

ـ « مەبەست لە ناوەوەی کوردستان، کوێیە؟!... ئەم ناوەوەی کوردستانە کامە شار و کێهە گوند و ئاوایی دەگرێتەوە و ئەو بابایەنەی کە چەکیان لێ دەکری، کێن و چ کارە و چ کەسانێکن؟!... من هەر ئەوانەم بە لاوە گرنگن فەخرە!

ـ « هەر شوێن و جێگە و مەکۆیەکی کە کوردی تێدا دەژی، بە ڕای من کوردستانە. پێیدا دەگەڕێم و فیشەک بە فیشەک لێی کۆدەکەمەوە و دەیان خەمە ناو فیشەکخۆری چەکی دەستی پێشمەرەگە و... »

ـ « ئەو پێشمەرگانەی کەوا تۆ کوڕی چیایان پێ دەبێژی و چەک و فیشەکیان بۆ کۆ دەکەیتەوە، کوردە چیانشینەکانی بەری خۆمان نین. ئەوان هی ئەو دیوی سنوورن و ئەگەر دەوڵەت بەپێویستی بزانێت، ئەوان هەمیشە ئامادەن دەستیان بگرین؛ هەر نەک لە چەک دا، بەڵکوو لە پیتاک و پارە و کارناس و دەرمان و هەرچی کەلوپەلی تری کە پێویستیان بێت. ئێمە گەلێ جاران ئەوەمان لە گەڵدا کردوون و دەستمان گرتوون و دەستیشمان بەسەردا کێشاون... بەڵام فەخرە!... بەڵام تۆ هیچ دەزانی کە هاتووچۆی تۆ بۆ ئەو دیوی سنووران، لادان لە یاسای گشتیی وڵاتەکەمانە و بەپێی دەستووری وڵات، سزای گرانت لە سەرە؟!... بەڵام سەرەڕای ئەم سنوور بەزاندن و سەرەڕۆییانەت، دەوڵەت باوکە و تۆ ڕۆڵەی ئەو باوکەی. گەلێ جاران ڕۆڵە تووشی هەڵە دێت و پێ لە بەرەی یاسای بنەماڵە دەباتە دەر، بەڵام بەختیارانە باوکی تۆ دلۆڤانە و چاو لە تاوانەکانت دەپۆشێت. بەتایبەت کە تۆ لە دەزگای دەسەڵاتدا برادەرێکی وەکی منت هەیە... ئیتر چ خەم؟!... ئەوا هەر لە ئێستێکەوە من دەستی دۆستایەتیی هەتا هەتاییت بۆ درێژ دەکەم و چی لە دەستم بێت، بۆتی دەکەم. زۆرم پێ خۆش دەبێت کە تۆیش بەچاوی ڕۆڵەیەک سەیری باوکت بکەیت و هیچم لێ نەشاریتەوە. ئەگەر ئاوی دەستەبرایەتیی من و تۆ بە جۆبارێکی نەرم و نیاندا تێپەڕێت، ئەوا دەتوانین گەلێک کۆسپی گرانی ناو کۆمەڵگاکەمان لەسەر ڕێگە وەلابەرین... »

ـ « نەخێر!... نە ئەتۆ بۆ من بە باوک دەشێی و نە منیش ئەو کوڕەم کە ئەم بایانەم بە گوێدا بچتە خوار. من و تۆ لە یەک ڕەگەز نین و لە یەک مێشکدا ناژین...»

سەرۆک غەزری. هەم لە ئاکار و شێوە گوتنی فەخرە دەرهەڵبوو و، هەمیش لە چەشنی دانیشتن و دەست و باڵ ڕاتڵەکاندنەکەی ئەودا خوێنی لە ڕەگۆڵەدا مەیی. بەڵام ئەوەی کە وەک سەرە ڕمب لە جگەری کەریگەر دەبوو، ئەو ئاڵوگۆڕە دڵهەنگێوە بوو کە لە کاتی ئاخافتندا خانەنشینی سەر ڕوخساری پیاوانەی فەخرە دەبوون. فەخرە لەم بار و دۆخەدا سیمای پیاوانی ئەفسانەیی لە بەر دڵ و دیدەی سەرۆکدا ڕەسم دەکرد. سەرۆک خۆیەکی چەپ و چیڕ کرد و دەستێکی خێرای بەرەو باخەڵ برد، بەڵام زۆر زوو بەسەر خۆیدا هاتەوە و دەستێکی هێنا و برد و گوتی:

ـ « هیچ دەزانی وتەکانتم لەسەر کاسێت تۆمار کردووە و لە مەحکەمەی نیزامیی شاریشدا دەبێ وەڵامدەری هەر ئەم پرسیارانە ببیت؟... بەڵام ئیتر لە مەحکەمەی شار دا میهرەبانی و نەرم و نیانی لە گۆڕێ دا نییە... ئەمە دەزانی فەخرە؟! »

ـ « چش !... هرچی دەبێ، بڵا با ببێت... من خۆم باش دەزانم کە ئەمجارە گەلێک خەستم بۆ تێ چێندراوە، بەڵام ئیتر ئێوەیش دەبێ بزانن کە کارتان تەواوە و هەتاوتان لە ئاوا بوون دایە... »

سەرۆک پێکەنی. دەنگی قاقای پێکەنینەکەی لە ژوورەکەدا دەنگی دایەوە. پاش دەمێک پێکەنین و دەست پێداهێنان بە سەر هەر دووک دەمانچەکانیدا، گوتی:

ـ « فەخرە گوێ بگرە باوان! ... من ئەرکێکی گران ناخەمە سەر شانت. هەربەس پێم بێژە بزانم چەک لە کێ دەکڕی. ناوی فرۆشیارەکانمان پێ بڵێ... ئەرێ خۆ ئەمە هیچ گەزەندە و ئازارێکت پێ ناگەیەنێت باوکم... بڵێ بزانم ئەو کەسانەی کە تۆ چەکیان لێ دەکڕیت، کێن و چکارە و چ کەسانێکن... هەر بەس ناویان و شوێنیان... تێگەیشتی براگیان؟! ناوەکانیان بۆ ئێمە پێویستن... »

ـ « هەرگیز ! »

سەرۆک تووڕە بوو. هەوای دەنگی گۆڕدرا و بە دەنگێکی بەرزتر تێی ڕاخوڕی:

ـ «هیچ دەزانی ئەو کەسانەی کە وا هاوڕێ و هاودەستی ئێمە نین و لە ژێر سێبەری یاسای ئێمەدا ناگونجێن، بۆیان نییە چەکدار بن و چەکیان لە ماڵدا هەبێت؟! تۆیش ئەگەر هاودەست و هاوپشتی ئێمە نەبێت، لەمەولا بۆت نییە دەست بۆ چەک بەریت. »

ـ « بەڵێ، بەڵام کەسێک کە دڵ گەرمی هەبێت و دەستی چەک هەڵگرتنی بەتوانا بێت، کوا لە سزای ئێوە و تونابوونی سەر و ماڵی خۆی دەترسێت!... »

ـ « ئەو تفەنگە بڕناوەی کە ژمارەی دەوڵەتی بە سەرەوریە و لە ماڵتاندا دۆزراوەتەوە، لە کێت کڕیوە و بۆ کێت کڕیوە؟»

ـ « ڕاست نابێژی!... ماڵەکەم لەبەر یەک هەڵتەکێنی، قاوغە فیشەکێکیشت دەست ناکەوێت... من قەت چەک لە ماڵ دانانێم... »

ـ « گوێ بگرە باوکەکەی باوکم... سەرسەختی و گوێگرانی بە زیانی خۆتە و هەر خۆت تووشی کلۆڵی و چارەڕەشی دەبیت... هۆشی خۆت بگرەوە باوکی من. تۆ ژن و منداڵت هەیە... تۆ گەنج و لاوی... من پێم خەسارێکی لە ڕادە بەدەر دەبێت ئەگەر ئەم جوانی و بەدەمارییەت لە سووچی بەندیخانەدا برزێنی. یان خوای ناکەردە...»

فەخرە تووڕە بوو. بەژنی لە سەر کورسییەکەیەوە ڕاست کردەوە و چاوی دە چاوی سەرۆک بڕی و بە هەوا دەنگێکی کڕ و تووڕە گرماندی:

ـ « هیچ پێویست ناکات خەم بۆ من و بۆ ژن و منداڵی من دابگری. تافی گەنجی و لاویشم لەهەر جێیەکدا بتوێنمەوە، بۆ وڵاتەکەم و لە ڕێی خەڵکەکەمیدا دەتوێنمەوە و پێی سەرخۆش و سەربەرزم... پەکم بە هیچ ناکەوێت... بەندیخانە بێ، مردن بێ، هەر چی دەبێ با ببێت... »

سەرۆک بە دەم پێکەنینێکی ساردەوە گوتی:

ـ « فەخرە!... وەرە دەست بدە دەستم و چیت گەرەکە لە منی بخوازە. وەرە پێمی بڵێ بزانم لەم سات و سەودایەت دا... لەم چەک کڕین و چەک بردن و چەک فرۆشینەت دا چیت دەست دەکەوێت و چەندەت پێ دەبڕێ؛ شەرتە گەر دەستی دۆستایەتیم بەرپەرچ نەدەیتەوە و پشتم بگری، من دە ئەوەندەت پێشکەش دەکەم... تۆ ئەگەر بخوازی، من دەتوانم مانگانەت بۆ ببڕمەوە. هەرنەک مووچێی مانگانە، بگرە تەنانەت چەکی حوکماتیشت دە شان دەکەم. ئەودەم ئیتر هەم خاوەن ماڵ دەبیت و هەمیش خاوەن دەسەڵات... لەمە زێتر چیت گەرەکە و چی دەخوازی هەتیو؟ ها !... هەرچی دەیخوازی پێمی بڵێ!... »

فەخرە پێی پێکەنی. بەسەری دا هاتەوە و بە توندی گوتی :

ـ « لەم گردەوەکۆشییەم دا کە تۆ ناوی سات و سەودای چەکی بە بەژن دەبڕی، من بەس شەرەف و شانازیم پێ دەبڕێ. من وەک هێندە خۆخوازێکی خۆفرۆشی درۆزن، فێری خواردنی نانی فیشەک نەبووم و نای خۆم. ئەم خەڵاتەی کە دەتەوێ بە بەژنی منی هەڵبدووری، بۆ لەش و لاری من و کەژ و چیاکانی کوردستان گەلێک تەسکە. ئەو چیرۆکانەی تۆ بۆ منیان دەبێژی، خەونی بەتاڵی پڕ هاشە و پاشەن و قەت زیندە جلکی ڕاستەکی دەبەر ناکەن... تێگەیشتی سەرۆک؟!...»

ـ « ... من هیچ پەلەیەکم نییە فەخرە... تۆ دەتوانی بە دوو ڕۆژ و سێ ڕۆژانیش بیری لێ بکەیەوە و هەر دووک لایەنان هەڵسەنگێنی؛ هەر لایەکت گرت، خۆت چارەنووسی خۆتت دیاری کردووە... ئەگەر بەمن بێ، من پێم خۆشە تۆ لە دەست نەچیت. زۆرمان پێخۆشە لێرە، لە گوندەکەی خۆتان و بەلای ژن و منداڵە نازدارەکەتەوە بمێنیتەوە و تووشی شار و مەحکەمەی نیزامی و چارەنووسی نادیار نەبیت... بەڵام فەخرە ئەمەش لەمنەوە ببیسە، کە لەو جۆرە شوێنانەدا بەزەیی کەمە و مرۆ بە سەگمەرگی دەگوژن. من هەتا سێ ڕۆژی تر، لێرە، لە گوندەکەی ئێوەدا میوانم و لەم سێ ڕۆژەدا چاوەڕوانی جوابی تۆ دەکەم؛ بە ئا، یان بە نا... بەڵام دیسان دووپاتی دەکەمەوە و دەڵێم کە دەوڵەت باوکێکی دڵ گەورەیە و دەتوانێ لە هەڵەی ڕۆڵەکانی خۆی خۆش ببێت. ئێمە چ شتێکی گەورە و گرانمان لە تۆ ناوێ. هەربەس ناوی فرۆشیارانی چەک و کانگاکانیمان بەڵاوە گرنگە. ئەگەر ئەم کارەمان لە گەڵدا بکەیت، لەوانەیە چەک و فیشەکیشت پێ بدەین کە زۆر بە ڕاشکاوی و بەبێ مەترسی، بۆ کوڕەکانی ئەو بەری سنووری...»

ـ « تڕحێو!... خەیاڵێکی سەیر خاوت لە کەللەدا دەگەڕێت سەرۆک !... »

ـ ....

ـ ....

* * * *

نیوەشەوی هاوینە و هەوا گەرمە، بەڵام شنەبا، گەرما دەسرەوێنێ. خەڵکی ماندووی دێ، شەکەت و جەستە خەستی کارو کوێرەوەرین و خڕی خەوتوون. تەنانەت سەگی ئاواییش بێدەنگ لێی خەوتوون. هەندە جارێک، شۆڕە شۆڕی بەنداوەکەی خوار دێ، دەگەڵ شنەبا بەرەو دێ دێت و لە دێدا دەخەوێتەوە.

هەر ئەو شەوە، نیوەی شەوێ، پەنجەرۆکەی زیندانی فەخرە لە دەرەوە ڕا بە ئەسپایی کرایەوە و دوو کەس سەریان لە زارکی پەنجەرەکە هێنایە ژوور و یەکێک لە دووەکان بە چرپەیەکی نەرم بانگی کرد:

ـ « فەخرە!... فەخرە هەستە وەرە دەر باوکم... وەرە دەر و بڕۆ!... هەستە هەتا نیوەی شەوە و ڕێگا و بان ئەهوەن و بێ هاتووچۆن، خۆت دەرباز بکە و بڕۆ !... دوو بەیانی دوای قاوەڵتوونان قەرارە ئەو مەلعوونە پەتت بکات و دەگەڵ خۆیدا بەرەو بەندیخانەی شارت ڕەکێش بکات. ئەوان بە گرتن و کوژتنی تۆ، دەخوازن چاوی خەڵکی دێهاتەکانی ئەم دەورەی پێ بترسێنن... ئەو بەدفەڕە بتبات ئیتر گەڕانەوەت بە دوا دا نایە و تێدا دەچیت... وەرە دەر و بڕۆ، بەڵام زۆر بە وریایی و گەلێک بە بێدەنگی وەرە دەر. خشپەت نەیە و هیچ دەنگێکت لێ نەیەتە دەرێ. ئێشکچییەکانی پێش ئێمە هەر ئێستێ شەرتیان پەڕیوە و بۆ خەوتن چوون؛ بێتوو خشپە و هەرایەک بکەیت، لەوانەیە ئەوان بە ئاگا بێنەوە و خەبەر بە سەران بگاتەوە؛ ئەودەم ئیتر نە ئەتۆ دەمێنیت و نە ئێمە... هیچمان نامێنین! ئێمەش لە ڕێی خودا و بەزەی مرۆڤایەتییەوە دەرگای ڕزگاریت بۆ دەکەینەوە، ئەگینا ئێمە قەت زاتی ئەوەمان نەبووە کە بە سەری زمانیش تەنانەت کەلامێکت دەگەڵ بدوێین... وەرە دەر و سەر هەڵگرەو بڕۆ... بەڵام مەردی خودا بە و ئەم ڕازە بە لای کەسەوە مەدرکێنە، چونکە قسە بکەوێتە زارێکەوە، دەکەوێتە شارێک و ئێمەی تێدا دەچین!... وەرە دەر و بڕۆ... ئێمە بە جۆرێک پەنجەرۆکی زیندان لە بەر یەک دەبەین، وەک ئەتۆ لە ژوورەوە هەڵت تەکاندبێت.»

فەخرە هەستی بزووت کە ئەم دەرگاکردنەوەیە تامی بەزەی مرۆڤایەتی و چاکەخوازی لێ نایە و بە ڕاست بۆ ڕزگارکردنی ئەو ناکرێتەوە. بەڵکوو شانۆیەکە دێتە سەر پەردە و، بە هەڵاتنێکی ئەو و دەسرێژێکی ئەوان و کوژرانێک کۆتایی پێدێت و کڕین و فرۆشتنی چەکیشی پێ دەشاردرێتەوە و سەرۆکی چەند بنکەی ژاندارامانیش لە مەترسی مەرگ ڕزگاریان دێت. فەخرە، سەردەستەی ژاندارمەکانی بنکەی «بستام»ی باش دەناسی و دەیزانی چ جانەوەرێکە و بۆ خۆ ڕزگارکردن لە ڕووداوی پڕ مەترسی، چلۆن داو دادەنێتەوە و چلۆن خۆی لە قەرقەش دەرباز دەکات. بەڵام سەرەڕای ئەمەش، گورجێک هەستا و خۆی کۆکردەوە و بە شێنەیی لە پەنجەرۆکەکەوە هاتە دەر.

ژاندارمە ئێشکچییەکان دوو کەس بوون. لە شانی یەکێکیاندا لوولەی بڕنەوێکی درێژ لەبەر شەوقی مانگەشەودا جارجارە تروسکەیەکی پێدادەگەڕا. ئەوی تریان تفەنگی(ئێم یەک)ی بە دەستەوە بوو. ئەویان دیار بوو ترسنۆکە و تفەنگەکەی بە

جۆرێک بە هەر دووک پەنجانەوە بە سنگەوە دەگوشی، دەتگوت لە چوار کەنارانەوە دوژمن بە سەری وەربوون و هاکا تفەنگیان لێ سەند و ڕووتیان کرد. ئەوی بڕنەو بەشانەکە، سەرنێزەکەی لە ژێر تەرکی پەنجەرەکە ڕۆکرد و تاکی قفڵگیرەکەی لە بەر یەک برد و پەنجرۆکەکەی هەڵتەکاند.

بڕناو بە شانەکە ڕووی کردە فەخرە و گوتی:

ـ « هەتا لە بنکە دەچینەدەر، بە ژێر سێبەری دیواری بنکەدا دەڕۆین. لە دەرەوەی گوندیشەوە خۆمان ڕێگایەکت بۆ دیاری دەکەین و بە فەرمانی ئێمە تێی دەقووچێنی و ڕادەکەی و دەڕۆی... »

پێکەوە هاتنە دەر. فەخرە لە بەرەوە دەڕۆیشت و دوو ژاندارمەکان لە دواوەی دەهاتن. دونیا چۆڵ و هێدی و بێدەنگ بوو. مانگە شەوێکی بێ هەور و هێڵ بە ئاسمانەوە بوو. سەیوانێکی پڕی هەسێرە، خێوەتی ڕوناکاییان بە سەر گوندەکە دا کێشابوو. گوند، بەهەرچی کە تێیدابوو، لە ژێر خێوەتەڕوونەی هەیڤ دا بە هێوری پشووی قورسی نیوەشەوی دەدا. لە دێدا، هەر ئەم سێ جووڵەوەرە بە دەرەوە بوون. ئەم سێ کەسەش بە پەساری سێبەری دیواری دوور و درێژی بنکەدا سەر بە شوێن یەک، بەرەو ژێر شۆڕ ببوونەوە. هەرکە لە حەوشەی بنکە هاتنەدەر، یەکیان هاتە لای ڕاستی و ئەوی تریان شانی چەپی گرت و بە کوێرە ڕێی کۆنە ئاشەکەی خوار دێدا داکشانە خوار. ڕێگا و بانی گوند و دەرەوەی گوند، لە دەریای مەند و ماتی مانگە شەو دا مەلەیان دەکرد. کوێرەڕێی بەر ئاشان وەک لەپی دەست لە بەر دەمیاندا دیار بوو. لە درێژەی باریکە ڕێگەکەدا، هەر بەس بەنداوی پڕ لە قەوزە و جەگەن و قامیشەڵانی ئاشەکە بوو کە بە هۆی زەمەند بوونی، زۆر بژوێن و تاریک و نادیار و نەدیو بوو. بەنداوەکە شانە و شان بە سەر دۆڵێکی قووڵی پڕ لە دار و دەوەندا دەیڕوانی. دوو داوێنی دۆڵەکە بە هۆی لێژایی و هەڵدێر بوونیان، مەگەر بۆ دار بڕین و ئیشکەڵ کۆکردنەوە، ئەگینا کەم کەس خۆی لێ دەدان و هەمیشە چۆل و بێ هاموشۆکەر بوون. دوور و نزیکی کۆنە ئاشەکە، بڕناو بە شانەکە فەرمانی ڕاوەستانی دا و هەر سێکیان ڕاوەستان. بڕناو بە شان ڕووی دەمی دە فەخرە کرد و گوتی :

ـ «... گوێ بگرە فەخرە!... تۆ، تۆ بەهەموو باوی هەنگاوت سنگی ئەم ڕاستە ڕێیە دەگری و بە هەرچی هێزی کە دە قاچ و قولانتدا هەتە، ڕادەکەیت و دەڕۆی... تۆ گوێچکەکانت دەئاخنی و وەک ڕاکردوویەک گوێ نادەیتە فەرمانی هاتوهاواری ئێمە ... ئێمە چەند جارانت بە سەر دا دەشریخێنین... دەنگت دەدەین و فەرمانی ڕاوەستانت پێ دەدەین، بەڵام تۆ گوێی مەدەرێ و ڕامەوەستە. ئەم ڕاستە ڕێیە بگرە و خۆت دەربازکە و برۆ... ئێمە بە دوات دا نایەین، بەڵام وەک زیندانییەکی لە بەند ڕاکردوو چەند فیشەکت بە سەر دا هەڵدەتۆقێنین، ئەتۆ بەهێندی مەگرە و ڕاکە و بڕۆ... سەری خۆت هەڵگرە و پەنا بۆ خزمە گەرمێنییەکانت بەرە. نەکەی نەفامی بکەیت و هەر لەم هەرێمانەدا بمێنیتەوە... بێتو بتگرنەوە، لێت ڕاناوەستن و

دەمەودەست لە دارت دەدەن... تێگەیشتی فەخرە!... دەی ئێستا ڕاکە! ... هەر بەسەر سنگی ئەم ڕێگایەدا ڕاکە... نەکەی ڕاستە ڕێیەکە بگۆڕیت... دەی!... »

فەخرە هەناسەیەکی بردەوە بەر. چاوێکی وردی لە سنگی تەسکی کوێرە ڕێیەکەی بەر کۆنەئاشەکە کرد. شانی ڕاستی کوێرە ڕێیەکە، لە سەرەوەی گوندەوە هەتا بەشی هەرە خوارووی کۆنە ئاشەکە، بەنداوێکی پڕ لە قەوزە و جەگەن و قامیشەڵانێکی چڕی دەگەڵ ڕاکشا بوو. لە نێوان خۆیان و ئاشەکەش دا، هەر ڕاست لە پەنا ڕێگاکەوە پۆلە شیلان و یەختە شۆڕە بییەکی کۆنەساڵ، سێبەرێکی تەواویان بەسەر کوێرە ڕێیەکە دا ڕشتبوو. فەخرە بەلای خۆیەوە گوتی: [لێرەوە هەتا ئەم پۆلە شیلان و یەختە بییە، مەودایەکی بیست میترەمان نێوانە. من بە پازدە هەنگاوی بەپەلە خۆمیان دەگەیەنمێ؛ هەتا ئەم پازدە هەنگاوانە تەقەم لێ نەکەن و نەم پێکن، ئیتر تەواوە و ئاسمانیش دەستی پێم ڕاناگاتەوە... هەتا ئەم پۆلە شیلان و...]

ژاندارمەکان تینیان دا و پێیان گوت:

ـ « دە یەڵڵا ببزوو!... شەوت بە ڕۆژ بگات دەدۆزرێیتەوە و دەتگرن... ئەمجارەکە بتگرن، ئیتر ئەم ئاسمانە بە چاو نابینیتەوە... دەی ببزوو یاڵڵا!»

فەخرە هەر وەک بەوری چیا، خۆی لەبەر یەک کێشایەوە و بەژنی بەرزی کەمێک کووڕ کردەوە. چاوێکیشی لە هەر دوو ژاندارمەکان کرد. دوو چاوە ڕەشە گەشەکانی ترووسکەیان پێدا گەڕا. ژاندارمەکان لێی ترسان و هەنگاوێکی لێ کشانەوە. دیسان پێیان گوت:

ـ « ئەم ڕاستە ڕێیە بگرەبەر و ڕاکە!... ئەم ڕێیە دەتگەیەنێتە خوار دوڵ و دەرەی ژێرو، لەوێشەوە خۆت دەزانی بۆ کوێ دەچیت. بەڵام هەتا ئەو دەمەی نەگەیشتوویە بەر کۆنە ئاشەکە، سنگی ڕاستە ڕێیەکە ناگۆڕیت و ئێمەیش هیچ دەنگێک ناکەین، بەڵام هەرکە گەیشتیتە شوێنی مەبەست، ئێمە لێرەوە سێ جاران فەرمانی ڕاوەستانت پێ دەدەین و چەند فیشەکیشت بەسەر دا هەڵدەتۆقێنین؛ تۆ گوێی خۆت مەدە ئەم هەیت و هووتە... بە هەرچی توانای کە دە قاچ و قولانت داهەتە، سنگی جادە بگرە و لێی لامەدە... دەی ئێستا ڕاکە! »

فەخرە هەناسەیەکی قووڵی بردەوە و ئاوڕێکی لە گوندەکەیان دایەوە و سەیرێکی ژاندارمەکانیشی کرد، ئەمجار بە هەرچی توانای کە هەیبوو، گورج ڕایکرد. دوو ژاندارمەکانیش خێرا بۆی دامەزران؛ یەکیان لە بەرەوەی کوێرە ڕێگاکە چۆکی بۆ دادا و ئەوی برنەو بە دەستیش لە سەرەوەی جادە چۆکی دادا. ئەوەی خوارەوەی ڕێگاکە، لە پشتێن بەرەو ژووری فەخرەی بە نیشانە هەڵگرت و برنەو بەدەستیش چاو بە سەر تێزکەی تفەنگەکەیەوە، بە شوێن نێوشانی فەخرە دا دەگەڕا. فەخرە گەیشتە پۆلی شیلان و یەختە بییەکە و لە پڕ خۆی حەوا دا و بە نێوانی شیلان و پرچی داچۆڕاوی شۆڕەبییەکەدا خۆی لە بەنداو هاویشت و بە شڵپە شڵپ و چۆڕە چۆڕی ئاوەوە، بەنێو دەوەن و کەند و لەندان دا بەرەو دۆڵ و دەرەی خوارو خزی. جووتەی ژاندارمەکان بۆ

کورتە دەمێک سام گرتنی. هەستی خوێڕیایەتی و دەست و پێ سپیلکەیی لە ئاست کوردێکی کێویلکە لە لایەک و، لە بەرێکی ترەوە ترس لە توندی و تیژیی سەرۆکی دڵ بریندارى بنکەی بستام، گازەرای پشتیانی چەماندەوە. لەپڕ هەردووک پێکەوە، بە هەموو توانای هەناویانەوە، پڕ بە دۆڵی کپ و خامۆش هاواریان کرد:

ـ « ڕاوەستە!... ڕاوەستە!... »

دوا بە دوای هاواری ژاندارمان، دەنگی چەق و لووری سەگی دێ و لە پاشان شریخە و ڤیزەی تفەنگ و دواییش بێدەنگی. بە دەنگی شریخەی گوللە و چەق و لووری سەگی دێ، چی پێنەچوو بنکەی ژاندارمان ورووژا و هەواڵی ڕاکردنی فەخرە بەندی جەرگی پساندن. سەرپەلی بنکەی بستام پەرێشانتر لە هەمووان، فەرمانی سەر دۆڵ و ژێر دۆڵ گرتن و کێومالْکردنی دەور و بەری دێی پێکەوە ڕاگەیاند. لاپاڵ و خڕ و دۆڵ و دێبەری گوندیان بەرد بە بەرد و دەوەن بە دەوەن پشکنی. سەرپەل هەرخود بۆخۆی دەگەڵ چەند ژاندارمێک، نێوماڵ و هۆڵ و پشتێر و جێ دانگەی ئاژەڵان و تەنانەت دەوەڵان و نێو تەندووری ماڵانیشیان بە چەند جاران گەڕا. بەڵام فەخرەی کوڕی چیا، لە نزمایی دەرچوو بوو و تێکەڵ بە ڕەوەز و تاوێرە بەردی زەرد و ماهان ببوو؛ فەخرە لە قەدی شاخی دابوو، هەربۆیە ئاسمانیش بۆی نە دۆزرایەوە.

بەم ڕاکردنە، سەرۆکی پایەبەرزی لە شار هاتوویش تاسا و، تەمی ترسی لە دڵ نیشت. سەرۆکی پایەبەرز بەبێ فوو لە دۆ کردن، فەرمانی دەست بەسەر کردنی خێزانەکەی «فەخرە»ی دەرکرد.

هێشتا خۆرەرتاو بە تەواوی سەرکەلی نە ئەنگاوتبوو، کە سۆیبە و کیژۆڵە سێ ساڵانەکەیان هێنانە بنکە و لە ژێر چاوەدێریی توند دا ڕایان گرتن. بە گوندنشینان و هەموو خەڵکی دەور و بەریشیاندا ڕاگەیاند کە هەتا دەستبەسەر کردنی فەخرە، سۆیبەتیلەکۆیی و «هەنار»ی کچی لە ژێر چاوەدێریی بنکەی بستام دا دەمێنێتەوە و هەرکە فەخرە گیرا، یان خۆی ڕادەستی بنکە کردەوە، ژن و کچەکەیشی ڕێگای چوونەوەی ماڵیان بۆ واڵا دەکرێتەوە.

دوو ڕۆژ بەسەر شرت و گومبوونی فەخرەدا ڕابوردبوو. هێزی خۆشبەزی ژاندارم هەموو خڕ و دۆڵی کەژ و چیای بستام و دەور و بەریان کێوماڵ کرد، بەڵام فەخرە نە دۆزرایەوە. لەدەمی ئێوارەی ڕۆژی سێیەمدا بوو، کە دۆڵ و دەرەی قەرچ دامان دەنگی تفەنگی پێدا گەڕا و دوو چەک و دوو چەکدار لە هێزی ژاندارم کەم بوونەوە. هەر بۆ سبەی بەیانی، نەکەرۆز و کەلیخانیش هەژان و لە سەقز و بانەوە هێزیان بۆ دەنگ درا.

هەفتەیەک بەسەر ئەم تەق و ڕەوە دا تێپەڕی و چۆڵ و چیای مەڵبەند ئەهوەن بوونەوە. لە گوندەکانی ئەم مەڵبەندە نیمچە ئەهوەنەدا، گەلێک بەگ و کوێخا و میرزا و مەلا بەنهێنی ڕێی شاریان خرایە بەر. لە شاریشەوە چەرچی و تەنەکەچی و قاچاخچیانی دەستەمۆ بەرەو وێندەرێ بەڕێ کران. ئیتر لەو سەروبەندە دا چاوێک

بوو بە دوو، دوو بوو بە چوار و هەر هامووشۆیەک ڕاپۆرتی لە سەر نووسرا و بە سەر و ژێران گەیشتەوە. هەندە ڕاپۆرتێکیش، کە لە دێ بەرەو شار بەڕێ دەکران، هەواڵی گەلێ ناخۆشیان تێدا دەپێچرایەوە. هەواڵەکان دەیانگوت کە:[... فەخرە تەنیا نییە و هێزێکی یەکجار زۆرمەزنی لە کوڕەکانی ئەم دیو و ئەو دیوی سنووران کۆکردۆتەوە و پێکەوە دەگەڕێن... دەگوترا کە ئەگەر زوو خاشەبڕ نەکرێن، مەزن و مەزنتر و بەهێزتر دەبن و ئەگەر دەست لە سەر دەست دابنێن، ئیتر واوەیلایە و هەیهاتی گەرەکە... دەگوترا ئەگەر هەر ئێستایش بخوازن ئاسەواریان بسڕنەوە، بە سەت و دوو سەت ژاندارمان چاریان ناکرێت و ئەشی هێزێکی مەزنیان بۆ تەرخان بکرێت و...]

لە مەریوانەوە هێزێکی مەزنی ژاندارم، سنوورا و سنوور بەرەو بانە هاتن. لە شاری بانەشەوە هێزی کۆماندۆی شەڕانی بەرەو مەریوان کەوتنە ڕێ. هێزەکان لە چیای سەر سنووران دا یەکتریان گرتەوە و بە هەموو بەرزاییەکانی ئەو مەڵبەندە دا بڵاو بوونەوە. لێرە و لەوێ و لە هەر شوێنێکی کە پێیان باش بوو، بنکە و مەقەڕی شەڕیان کردەوە.

دە ڕۆژ پاش ئەم هەرایە، لەسەقزەوە بۆ بنکەی بستام لە(تەل) درا و ڕاگەیەندرا کە پێیان باشە خێزانەکەی فەخرە ڕەوانەی شار بکرێت. (هەنار)ی سێ ساڵانەی سۆییەیان هەر لە بستام بە دایەنێک ئەسپارد و لە ژێر چاوەدێریی بنکەدا ڕایان گرت. سۆییەیان بە تەنیایی لە بنکەی بستام هێنایە دەر و ڕایان گواست. بەڵام ئەو ڕۆژە، باران و تەڕی و تووشی ڕێی بە ترۆمبێلی ژاندارمان نەدا کە سۆیبە لە گوندی (سووتە)وە ژێرووتر ڕابگوازرێت. دوو ڕۆژ لە سووتە مانەوە. سێڵاو لە خڕو دۆڵەکاندا کوولەی هات و ڕێگای بڕی. فەخرەش لە دەرەوەی ماڵاندا لە سێڵاو بەتین و تاوتر، لە خڕ و دۆڵاندا بە تەنیایی بۆسەی گرت و چاوەڕوانی دەرکەوتنی کاروانی ژاندارمان ڕاوەستا. ئەگەرچی دوو شەو بوو سوارە و پیادە بە ڕێگادا هاتبوو، لە باران دا خووسا بوو، با و باگژە وشکیان کردبۆوە، بە دزە ڕێی دوور لە ئاوەدانیاندا هاتبوو و لە هیچ ماڵێک لای نەدابوو؛ هەروەها ئەگەرچی کەمتر لە هەموو شەوانی ژینی خەو بە چاوانیدا هاتبوو، بەڵام وەک هیچ ڕووی نەدابێ، شێرانە ڕێی ڕزگاریی سۆیبەی گرتبوویە بەر.

شەستەباران لە دوڵ و دەرەکاندا وردە لافاوی خستە ڕێ و باریکە چەمەکان هەستان و گرفە و لورفەیان هات. دوای دوو ڕۆژ بارانی بە لێزمە، ڕۆژی سێیەم نەرمە نەرمە ئەهوەنتری کردەوە و کردی بە وردە باران، وردەبارانیش بەرە بەرە کزی کرد و بوو بە نەرمە خوناوکەیەکی جار بە جار و ئاخرسەر لە سووچی ئاسمانی سووتە و بستامەوە پەلکەزێڕینە نەخشی گرت و خۆر سەری هێنایەدەر. فەخرەش لەسووچی تەق تەق و بەردەلانی گردولکەکەی خوار ماڵاندا بێ سەبرانە چاوەڕوان بوو. هەر لەوێوە، تەواو جادەی سووتە و دەور و بەری گوندەکەیشی لە بەر چاو دا دیار بوو.

دوو پێچ خوراتریش، واته لەو شوێنەی کە ئێتر ماڵەکانی سووتە لە بەر چاوی جادە نەدیو دەبوون، پانایی جادەکەی بە گاشە بەرد گرتبوو.

هەتاو ، بە تاوی توند و تیژییەوە هەڵم و هاڵاوی لە سەر زەوی کۆ دەکردەوە و بەرەو سەر تێی هەڵدەبردەوە. پەڵەهەورەکانیش وەک پەلەوەری ڕەتاو، بە لەز بە ئاسماندا دەخوشین. گوندی سووتە بە هەموو بەر دەرگا و حەوش و کۆڵان و سەربان و دانگە و گۆڕەپانەکانییەوە هەڵمی لێ هەڵدەستا.

دوو تڕۆمبیلی «ڕییۆ»ی ژاندارمان لە گۆڕەپانەکەی بەر مزگەوتدا ڕاگیرابوون. لە بەر بێلا و بەر هەیوانی هەندە ماڵێکیشدا، ژاندەرمە، یەک یەک و دوو دوو بە دەم سرت و خورتەوە خەریکی جگەرە کێشان و هاتووچۆ بوون. چەندێکیش لە بەر دوکانۆچکەکەی بەر مزگەوتدا سەرگەرمی شت کڕین و چەنە لێدان بوون. بەرە بەرە پۆلی ژاندەرمان لە ماڵی خانەخوێیانی دڵپڕی دڵبریندار هاتنە دەر و لە گۆڕەپانی دێدا لێک کۆ بوونەوە. ئاخر پۆلی شەش کەسەی ژاندارمان لە ماڵێکی نێوپارەی گوند هاتنەدەر. هەر شەش ژاندەرم وەک خەرمانە لە چوار دەوری سوێبە تیلەکۆیی هاڵابوون و بەرەو ماشێنیان دەبرد. ژنانی دڵ پڕ لە کینی گوندی سووتە، بە ژەنگ و ژوارەوە سووکە سەیریکی سەرپێیان دەکردن و ڕادەبردن.

ژاندەرم لە تڕۆمبیلەکانیان خزینەوە و ئامادەی ڕۆیشتن، دانیشتن. هەر تڕۆمبیلەی هەشت ژاندەرمی لە کابینی ژێرخێوەتیدا شاردەوە. تڕۆمبیلی بەرەوەیان جگە لە شۆفێری ماشێن، کۆنە داواکارەکەی سۆیبە و ژاندارمێک، ئەوەی دواتریشیان سۆیبە و خاڵۆی کۆنە داواکارەکەی سۆیبەی لە ژووری شۆفێر دا جێ کردەوە و هەر دووک تڕۆمبیلەکان بە دەوری مزگەوتدا وەرسووڕانەوە و بە هەورازی بەر ماڵاندا ڕێیان گرتە بەر و ڕۆیشتن.

فەخرەش لە قەڵشی مەتەرێزی دەسکردی چیاوە سەرێکی هەڵبڕی و سەیرێکی گوندو خەڵکی گوندی کرد. ڕەشاش کلاشینکۆفەکەی دەست دایە و ڕوو بە جادەی خوارەوەی دێ، دایمەزراند. چی پێ نەچوو، هەر دوو تڕۆمبێل دوا بە دوای یەک ، لە دوو پێچی جادە وەرسووڕانەوە و ڕوو بە لێژایی جادەی بە گابەرد گیراو هاتن. هەرکە جادەی بە گاشەبەرد گیراویان بینی، ڕۆژی ڕوونیان لێ بوو بە شەوەزەنگ. تڕۆمبێلی بەرەوەیان لە پڕ ڕایگرت و بە هەموو تواناوە بەرەو پاش وەسووڕایەوە، بەڵام جادەی تەسک و نیوە تەڕ، بواری بە شۆفێری ماشێنەکە نەدا کە تەسەل وەری سووڕێنێتەوە، هەربۆیە لە یەکەم هەلدا تایەری پاشەوەی تڕۆمبێلەکە کەوتە نێو ئاودڕگەی پەنا جادە و لەوێدا چەقی. بە فەرمانی سەرکردە، ژاندارم لە ژێر خێوەتان دەرپەڕین و لە جۆگە و ئاودڕگەی پڕ لە قوڕ و لیتە دا ڕوو بە گردی سەرووی جادە دامەزران. بە فەرمانی سەر مەفەرزە، ژاندارمەکان تفەنگەکانیان هێنایە سەرپێ. هاوکاتیش بێتەلی (ئار. پی. سی) لە جانتا هاتەدەر و بۆ بنکەی بستام و چەند بنکەی دیکە لە تەل درا و هاواری: «کوڕە بگەنێ»یان بۆ سەر و ژێران نارد. سەرمەفەرزەی ژاندەرمان

لێی یەقین بوو کە بەرد بە بەردی شاخ و تەپکی دەور و بەریان گیراوە و پێشمەرگەکانی دوو بەری سنووران ڕێی هاتووچۆیان لێ بڕیون. سەرمەفرەزە بە هاوارێکی کز و لاوازەوە قاوی کرد:

ـ «هۆی فەخرە! دەست هەڵگرە لالۆ!... وەرە خۆت بە دەستانەوە بدە با کێشەکەمان هێندەی تر قووڵ نەبێتەوە. ئەم ئاگرەی کە بە دەستی خۆت دەیگرێنی، هەر خۆتی تێدا دەسووتێی... دەست هەڵگرە و خۆت بەدەستەوە بدە باوکم!...»

شریخەیەک بە دۆڵ دا گەڕا و ئەسەد قەرەچەلی، کۆنە داواکارەکەی سۆیبە، کە سێ نووچکە بەرد هەوراز هەڵکشابوو، لە ژێر تاتەبەردی داوێنی گردەکە تێک هالاَ و بە چەکەوە کەوتە خوارەوە. سەرمەفرەزەی دەستە هاواری کرد:

ـ «فەخرە دەست ڕاگرە لالۆ!... کوڕە گۆڕ لە خۆت تەنگەبەر مەکەرەوە باوکم. ئێمە لالی ئێوە هیچ شەڕ و کێشەیەکمان نییە... لێمان گەڕێن با ڕێی خۆمان بگرین و بڕۆین...»

خالۆی ئەسەد قەرەچەلی لە ناو قەناو دەرپەڕی و گوڕاندی:

ـ « ئۆهۆی فەخرەی دالک حیز، ئیتر گیانی کزەلۆکت بۆ کوێ دەبەی دووزام! ئەوا من خاوەنی خوێنی خوارزامە و لە بری خوێنی خوارزام، سویبەی بالاَبەرزت لێدەستێنم و بە کوێرایی دوو چاوەکانت هەموو شەوان حەوت جارانی دەگەوزێنم و...»

سەرمەفرەزە هاوای لێ هەستا :

ـ « یەدە!... یەدەی ماڵ کاول! بۆچە فەخرەمان لێ تیژ دەکەیتەوە و شەڕمان بۆ دەکڕی... دە خێرا قاوی بکە با دەستمان لێ هەڵبگرێت... پێی بێژە ئێمە ئیشمان پێیان نییە و ئەوانیش ئیشیان پێمان نەبێت. ئەگینا ئێمەیش ناچارین سۆیبەی لێ بکەینە قەڵغان و بە سۆیبەوە ڕابکەینە سەر سەریان... پێی بێژە با خۆی و هاوڕێیانی گۆڕەپان چۆڵ بکەن و لێرووکە بکشێنەوە و بڕۆن... »

یەدە قەرەچەلی لابالی سۆیبەی گرت و بە ڕێچکە ڕێی لاشانی گردەکەدا هەڵکشا. سریوە لە دار و بەرد بڕا. نە لە ژێر تیژە بەردەکانی سەر داوێنانەوە تەقەیەک هات و نە لە قەناوەکەی ژێرگردیش جووڵەیەک کرا. یەدەقەرەچەلی دوو گڕە بەردی تریش بە داوێن گەردەکەدا هەڵکشا. سەرکردەی ژاندەرمانیش پۆلێکی بە شوێن یەدە قەرەچەلی دا بەرەو سەر هاندا و خۆیشی هاوڕێی پۆلێکی دە کەسی بە لاَشانی چەپی گردەکە دا پێ هەلاَچوون.

دوو شریخەی دوا بە دوای یەکدا لە دۆڵدا دەنگیان دایەوە و دوو تایەری بەرەوەی ڕیۆی لە کەند گیراویان پووچاندەوە. ترۆمبێلەکە لە چەقی جادەدا چۆکی دادا و بە تەواوی ڕێگای هاتن و چوونی بەست. بە دەسرێژێکش کە بە سەر فەرماندەی دەستە و هاوڕێیانیدا کرا، ژاندەرم خۆیان نەگرت و داگەڕانەوە خوار. بەلاَم یەدە قەرەچەلی هەر وا ژێر بالی سۆیبەی دەگوشی و، ڕەوەی ژاندارمیش بە دوایدا بەرەو سەر تەپکەکە پێهەلاَ دەچوون. سۆیبەش هەر وەک ئەو کاتەی کە بۆ فەخرە بە بووک دەچوو، سووک

و قیت و لەبار بەرەو فەخرە دەچوو. فەخرە لە سووچی نووچکە بەردانەوە ئەڤیندارانە سەیری بەژن و بالای شل و ملی سۆیبەی کرد و ئەو دەم و کاتەی هاتەوە بیر کە لە یەکەم خوازبێنی سۆیبەدا، باوکی سۆیبە وڵامی «نا»ی بۆ ئەو ناردبۆوە. هەر ئەو رۆژەش سۆیبە لە دەمی چێشتەنگاوان و لە ژوانگەدا پێی گوتبوو: [... حەیاتەکەم، بمتدەنێ هی تۆمە و هەر بۆ تۆ دەژیم. نەشمت دەنێ هەر هی تۆمە و هەر بۆ تۆ دەمرم. گەر بژیم هی تۆمە حەیات، بیشمرم بۆ تۆ دەمرم و لەو دنیاش هەر بۆ تۆ هەڵدەستمەوە و هەر بۆ تۆ دێمەوە!...]

لە بەری دێی سووتەوە دەنگی ترۆمبێلی ژاندەرمان بە نێو دێدا گەڕا. لەم بەرەشەوە، ژاندەرمی لە قوڕ و لیتە خوساوی نێو قەناوان، بەهاتنی هێزی تازەپشوو، زیندوو بوونەوە و بە دوو لاشانی گردەکەدا پێ هەڵچوون. یەدە قەرەچەلیش باوی هەنگاوی دلێرانەتر کرد و ڕووداماڵاوانەتر گازی کرد:

ـ « دە وەرە فەخرەی خەیانی ترسنۆک... دە وەرە ئەگەر پیاوی و شیری خاوێنت بە گەروو دا چووە، وەرە دەستی کچی سەیفە تیلەکۆییم لە چنگ بستێنەوە!... »

سۆیبە خۆیەکی ڕاپسکاند و هەر لەو حاڵەدا بەرکۆژەی کراسەکەی گرت و بە هەر دوو چنگ دای دڕی. هاوکاتیش هەر ئەو دەنگ و ئاوازەی بە دەر و دۆڵ دا گەڕاند، کە چەند ساڵ پێشتر و، جارانی جار لە ژوانگەی ژێر سێبەری پەڵک و سپیدارەکانی خوار دێدا پێی گوتبوو. دوا بە دوای دەنگ و ئاوازی سۆیبە، شریخەیەک بە دڵی چۆلگەدا گەڕا و لە نێوان گرێی بەرکۆژەی کراسی گوڵ هەرمێی سۆیبەتیلەکۆییەوە خۆێنی گەش بە گوڕ فیچقەی کرد. بە تەقەیەکی تر، لاشەویلکەی یەدە قەرەچەلی لەبەر یەک هەڵتەکا و لە خاک و خۆڵ گەوزی. فەخرە چەکی هەڵگرت و بە دۆڵدا هەڵکشا.

خرمژنی دەسرێژی ژاندەرمی تازە دابەزیو دۆڵ و دەرەیان پتر هەژاند. دەوری دێ و چوار بەری گرد و سەرجەم خڕ و دۆڵی دەور و بەریان گرت و لە هەموو لایەکەوە گردی ڕووتەنیان بە گوللە دابێژا. بەرە بەرە بازنەی گەمارۆیان توندتر و تەنگتر کرد و لای تاوپەڕانێکی درەنگ ، ئالای سەرکەوتنیان لە سەر ترۆپکی گردەکەدا چەقاند، بەڵام سەرگردێکی مەنگی چۆڵی بێدەنگ؛ نە لە فەخرە نیشانێک دیار بوو و نە لە شێرە کوڕەکانی چیای دوو بەری سنووران شوێنەوارێک مابوو.

ڕۆژەکان چەشنی شەپۆڵە مەزنە سامناکەکانی زرێ هاتن و بە سەر یەکدا تێپەڕین. شەو و ڕۆژەکان لە گوێن هەستان و نیشتنەوەی دەریا سنوور نادیارەکان جێگایان گوڕی و حەوت ڕۆژی حەفتە بوون بە مانگ؛ مانگەکان بوون بە دوازدە و، ساڵ تێپەڕی. ساڵەکانیش چەشنی ئەو باڵندانەی کە لە ئاسۆی دوورەدەستەوە باڵ لێدەدەن و لە لێلایی ئاسۆ دا بەرە بەرە نەدیو دەبن، تێپەڕین. لەم گەشت و هاتن و چوونی ڕۆژگارانەشدا نە ژاندەرم شوێنی«فەخرە»یان زانی و نە دەست و پێوەند و چاو و گوێیەکانی سەر بە دەوڵەتیش خزمەتێکیان پێ کرا. ئیتر ژاندارم لە سێبەری

خۆی نەترسا و بەکرێگیراوەکانیش سەرچاوەی خەڵات و بەراتی مانگانەیان وشکاوی هات. بەرە بەرە شەڕی «سووتە» سەرپۆشی قورسی بیرچوونەوەی لە سەر داندرا و ژاوە ژاوی ژاندارمیش لە مەڵبەندەکەدا ئەهوەن بۆوە. لە فەخرە و سۆیبە تیلەکوییش، هەر تەنێ «هەنار»ێکی خونچیلانە لە گوندی «بستام» و لە ماڵی بابە گەورەی و لە ژێر چاوەدێریی حەوت خاڵۆیانیدا جێما.

پاشی کارەسات و دوای خەوتنەوەی فڕکە فڕکی ژاندارمان، فەخرە دەستێکی بە حەشارگەکانی چیای چلچەمە دا هێنا و چی چەک و چۆڵی کە هەیبووی، کۆی کردنەوە و بە یارمەتیی خاسە ناسیاوانیدا، بە قاچاخە ڕێگاکانی سەرسنووراندا هەڵکشا و گەیشتە لای شێرە کوڕەکانی چیای ئەو دیوی سنووران. لە پێشەوە و بەر لە هەر شتێک، بۆ بینینی ئەو کەسەی کە وا دەبوو ببینێت و پێوەندی پێوە بگرێت، سەرێکی لە شاخەکانی دەور و بەری تووژەڵێ هەڵێنایەوە و لە شوێنگەی هاوڕێ «ئازاد»ی پرسی. گوتیان کە هاوڕێ ئازاد لە جەولە دایە و جەولەکەی مانگێک دەخایەنێ. فەخرە لە ماوەی ئەو یەک مانگەدا چەند جاران بە نیازی چوونی سەرەوە و بینینی سەرکردایەتی هەوڵی دا، بەڵام ڕیگەی پێنەدرا و نەکرا. ناچار لە نێوانی تووژەڵ و شێنێ و، بەلای کۆنە برادەر و هاوڕێیانی قەدیمەیدا چاوەڕوان مایەوە.

شەش مانگ بە سەر شەڕەکەی سووتە دا تێپەڕی بوو. فەخرە بۆ دیتنی هاوڕێ ئازاد هەر لە نێوانی تووژەڵ و شێنێ دا مایەوە و لە جێ نەجمی. تاسەی بینینی هەنار و خەمی قورسی لە دەستدانی سۆیبە، ئارامیان پێ نەهێشتبوو. بۆ دەمێک گەرمی و وەفای سوێبەی بۆ لە بیر نەدەکرا و بە دایم لە بەر دیدەی خەیاڵیدا حازر بوو. دووری لە «هەنار»یش دەردێکی قورسی سەرباری هەموو دەردانی بوو. بەڵام بۆ بینینی هاوڕێ ئازاد و، دیاریکردنی چارەنووسی دوایی، هەموو خەمەکانی بە گیان وەرگرت و چاوەڕوان مایەوە. دەیهەویست ئازاد ببینێت و سا ئەودەم سەرێک لەوڵا هەڵبێنێتەوە و چاوێک بە دیتنی هەنار ڕوون بکاتەوە.

حەوت مانگ بەسەر جەولەکەی ئازاد دا تێپەڕی و ئاخری هاوین گەڕایەوە. خەبەری کارەساتی سووتە و بەسەرهاتە خەمبارەکەی فەخرە وەک بۆمب لە قەرەداخ دا تەقیبۆوە و هەر لەوێ بەگوێی هاوڕێ ئازاد گەیشتبۆوە. هەر بۆیە هێشتا ئازاد بە تەواوی تۆزی ڕێگای لە پێتاو نە تەکاند بوو، کە هەواڵی فەخرەی پرسی و ناردی بە شوێنی دا. ئازاد و فەخرە لە دەمی پێک گەیشتندا هەر وەک گیانی شیرین یەکتریان گرتە باوەش و کورتە دەمێک بێدەنگ لە هەمێزی یەکتر دا مانەوە. ئازاد چاوی تەڕی بە دەست ئەسڕینەوە و گوتی :

ـ «فەخرە گیان! چ زمانێکی ئەوتۆم لە دەمدا ناگەڕێ کە توانای دەربڕینی پەژارەی ناو دڵمی هەبێت. هەربەس ئەوەندەم لە لا دەست دەکەوێت و دەتوانم بیڵێم و دەیڵێم کە منیش هەڵگری باری خەمەکانتم و چەندی خەمباری، منیش هەر وەتۆم بۆ تۆ... »

ــ «ئازادگیان، لێت دڵنیام و دەزانم کە ئەوەی تۆ بە دەم دیبێژیت، بە ئیمانیش باوەڕت پێی هەیە؛ هەربۆیە سۆز و پەیمانت بۆ من وەک نەخشی سەر بەردەنووس وایە و لە دڵمدا جێ دەگرن. من، تۆ بە هاوبەشێکی دڵ و دەروون هەراوی پەژارەکانم دەزانم و هەتا تۆم هەبی، خۆم بە بێ دەست نابینم. بەم بەشەی کە لە لای تۆم هەیە، سەری شانازی بۆ دادەنوێنم و پێی دڵخۆشم ئازادگیان... »

ـ « دەی فەخرە پێم بێژە بزانم هەنارەکەت لە چی دایە و لای کێیە؟... لە کەیەوە هاتوویتە لامان و لەم ماوەیەدا کێت دیوە و چ ئیش و کارێکیان پێ ئەسپاردووی؟»

ـ « هەنارەکەم لای باوە گەورەیەتی و جگە لە تاسەی بینینی نەبێ، لە لای ئەوەوە دڵنیام. بەڵام ئەوا شەش مانگ و چەند ڕۆژێک دەبێ کە هاتوومەتە لاتان و لەم ماوەیەشدا قورسایی بەڕێچونم هەر بە ئەستۆی دۆست و ناسیاوانمدا بووە و جگە لە خواردن و خەوتن، چی تریان بە بەژن نەبڕیوم... چاوەڕوانی هاتنەوەی تۆم دەکرد کە بێیتەوە و ڕێیەکم بنێیتە پێش... ئاخر پێم وایە ئەوە هەر تۆی کە من دەناسی و ئەوانی تر هەر لە دوورەوە دەنگ و نێوبانگی منیان بە گوێ گەیشتووە؛ دەترسم دەنگی ئەم دەهۆڵە هەر لە دوورەوە بە گوێی هەندێک خۆش بێت و لە نزیکەوە هیچ کەیفێک نەبزوێنی ... »

ــ « نا وانییە فەخرە گیان! هی وەکی تۆمان کەمتر بۆ هەڵکەوتووە و زۆر بە دەگمەنیش هەڵدەکەوێ... لە چاومان دایە باپیرەکەم کە لە چ ڕۆژگارێکدا شانت خستە ژێر باری شۆڕشەکەمانەوە... قەتمان لەبیر ناچێت و هەرگیز لە بیری ناکەین. تۆ ئەمەگت بە ئەستۆی شۆڕشەوەیە. تۆ کوڕی شۆڕشی... تۆ هەر ئەو زرێیەی کە ماسیلکەکانی شۆڕش بە بێ تۆ و هی وەکی تۆ، بێ ئاون و نازین. گۆڕەپانی شۆڕشماڵی حەڵاڵی تۆیە. ئەگەر لە ژن و ماڵ و لە منداڵ بوویت، ئەگەر لێت قەوماوە و تەرکە وەتەن بوویت، لێقەوماوێکی شان کەچی ڕوو زەردی شەرمەزار نیی، سەرت بەرزە وەک شۆڕش. گۆڕەپانی شۆڕش ماڵی حەڵاڵی تۆیە. من سبەی لە سەرێ قەراری دانیشتنم هەیە. تۆیش لە گەڵ خۆمدا دەبەم و هەر لەوێ هەموو شتێکت بۆ دیاری دەکرێت و ئەرکێکی گەلێک پیرۆزت دەخەنە سەرشان... »

ــ « ئازادگیان! ئەوا شەش مانگە هاتوومەتە ئێرە و لەماوەی ئەم شەش مانگەدا هەر شەوێک کە سەرم ناوەتە سەر سەرین و هەر بەیانییەک چاوم لە خەو کردۆتەوە، باوەڕت بێ، ژانی ژینی سەرباری وەک تیژە دڵۆی ئاسن لە گۆشتی جەرگم هەڵچەقیوە و جەرگ و دڵمی پێکەوە دادڕیوە... من قەت بە دەسندەخۆری و لاورگەیی بەخێو نەکراوم و نانم هەمیشە لە تەبەکی کار و تێکۆشانمدا دیوە... »

ــ « نا فەخرەگیان ئەمە مەبێژە باوان گیان! هیچ پێم خۆش نییە بیری نزم خانەنشینی مێشکی بەتوانای تۆ بێت. شۆڕش ماڵی حەڵاڵی تۆیە... هەر سبەی بەیانی پێکەوە دەچین و هەموو شتێکت بۆ دیاری دەکرێت... هەر سبەی بەیانی... »

سبەی بەیانی ئازاد جانتاکەیی دەست دایە و دەگەڵ فەخرە بەرەو سەر ڕۆیشتن. فەخرە لە بنکەیەکی خوارتر دا مایەوە و ئازاد بۆ پێشکەش کردنی ڕاپۆرتی جەولەی چەند مانگەی بەرەو سەرتر هەڵکشا.

لە دانیشتنەکەیاندا، هەرچی بوو، لە ڕاپۆرتی چالاکیی ڕێکخراوەی نهێنیی گوندەکانەوە بگرە هەتا داهات و دەسکەوتی ئابووری و وردە شتی تریشی پێشکەش کردن. تەنانەت دەربارەی بەسەرهاتە تاڵەکەی فەخرەش باسێکی خستە بەردەمیان ، بەڵام دیار بوو ئەوانیش باسی کارەساتەکەی ئەو دیوی سنووریان بە گوێ گەیشتبوو، بەڵام لە بەرەنگار بوونەوەی فەخرە و، ژاندەرم گوژتنەکەی قەڵس و تووڕە بوون و پێیان خۆش نەبوو خۆ لە قەرەی باسەکە بدەن. ئەوان بەتێکڕا ژاندەرم گوژتنیان پێ باش نەبوو. پێیان وابوو کردەوەی ئەوتۆ، گۆنگەڵی بە شوێندا دێت و لەوانەیە ئەولا داوای گرتن و ڕادەست کردنەوەی فەخرە بکەن. ئەودەم ئیتر ئەوان ناتوانن کەسێک بخەنە ژێر سایەبانی پاراستنیان، کە دوژمنتاش و ئاخر بێ خێر بێت. پێیان وابوو تاکە کەسێک ئەمە ناهێنێت کە دوژمن و دوژمنایەتییەکی مەزن و بەهێزی بۆ وەئەستۆ بگرن. بەتایبەت کە ئەوان پێیان وابوو شۆڕش« گا» نییە لە پێستێکدا پیر ببێت و هەر لە سەر یەک بار و دۆخدا بمێنێتەوە. هەر بۆیە بە تێکڕا گوتیان کە ئەوە هات و شۆڕشەکەیان پان و بەرینتر بۆوە و گەرووی گەیاندنی بژیوی ژیانی شۆڕش بەو دیوی سنوور دا کرایەوە، ئەی خۆ ئەو دەم ناکرێت لە بۆ خاتری تاکە کەس و چەند کەسانێک گەرووی شۆڕشەکەیان ببەستن.

ئازاد بێدەنگ دانەنیشت و لێیان هاتە دەنگ و گوتی :

ـ «... بەڵام ئێمە خۆمان پاش هەرەس، گەرووی گەیاندنی بژیوی ئەوتۆمان بە چەوت زانی و بە قسە و بە نووسراوە ترۆمان کرد. ئێمە پێمان وابوو بێتوو هێزی گەل باش ڕێکبخرێت، ئەوە هەر ئەوە تاقانە ڕێگای سەرکەوتن... ئەندامانی نهێنی ئێمە لە شار و لە دێدا چاوساغ و پشت و پەنای شۆڕشن. فەخرە دانەیەکە لەو هێزی گەلە، کە چاوساغ و بژیودەر و ڕووناکیدەری شەوگارانمان بووە. هەر ئەو تاکانەی ناو گەلن کە باری قورسیان بۆ سووک کردووینەتەوە و لە مەترسی پاراستوویانین... ئاخر مەگەر ئەوە هەر خۆمان نەبووین کە خۆمان بە هەڵۆی لوتکەی قەندیل قەبڵاند و بەرەی دژ بە خۆمان بە قەلی ڕووڕەش نواند؟... ئێمە پێمان وابوو کە گیانی بزووتنەوەکەمان خستۆتە دەماری گیانی کەسانی وەک فەخرە و ئیتر دوژمنانمان کاریان تەواوە؛ ئەوەتا جەماوریش هەر بەم دەنگ و نێوبانگەوە ڕەگەڵمان کەوتوونەتەوە و بوونەتە لایەنگر و دنەدەرمان... هەر بەم لایەنگری و بە دەنگەوە هاتنی ئەو خەڵکانەش بوو کە باوەڕمان هێنا و گوتمان کە هێزی ڕەسەن ئەو هێزەیە، کە باوەڕی بە خەڵکە... کە ماسی ناو زریێی خەڵکە... ئەو دەرختەی کە ڕەگ و ڕیشەی لە ناو جەماوەر دانەکوتابێ ، ڕەگ و ڕیشاڵی لە خاک دەرکەوتووە و چارەنووسەکەی ناچار بە وشک بوونە... کەوایە دەبێ هی خەڵک بین و بۆ خەڵک ببین... ئێستاش فەخرە و دەیان

فەخرەی ترن کە نە شەویان شەوە و نە ڕۆژیان ڕۆژ... فیداکار و گیانبەختکەری شۆڕشن و... »

لە وڵامدا پێیان گوتەوە :

ـ « ئەوانەی گوتت، گوتەن و گوتراون. ئێستێ تۆی کاکە ئازاد پێمان بڵێ بزانین ، ئێمە چی بێت هەڵوێستمان بۆ ڕەهاکردنی ئەم گرفتە ؟!»

ئازاد گوتی :

ـ « بە بڕوای من، ئێمە هیچ گرفتێکمان لە بەر پێدا نییە کە ڕەهاکردنێکی پێویست بێت. فەخرە هی خۆمانە و گۆڕەپانی شۆڕشماڵی حەلاڵی ئەم فەخرە و دەیان و سەدان فەخرەکانی ئەم گەلەیە. »

گوتیان:

ـ « کاکە ئازاد ئێستایش هەر گەنجە و ئەسپی خەیاڵی هێستایش هەر بە گوڕ تین دەدات. قسە و بۆچوون و فاکتەرەکانی هەر وەک شیعر دەکار دەکات و هیچ دڵێک بە داهاتووی شۆڕشەوە نیگەران ناکات. هیچ سەرنجێک ناداتە سەر باڵ و باسکەکانی شۆڕش کە ڕۆژ دەگەڵ ڕۆژ لە پەل و پۆ هاویشتن و ڕەگاژۆ دان. هیچ بیریش لەمە ناکاتەوە کە شۆڕشەکەمان درێژخایەنە و، چەکی سەردەستمان بۆ سبەی داهاتوومان نیگەرانی جبەخانەکەمانە... شۆڕشی درێژخایەن کەرەسە و تفاقی زێدە لەمەی پێویستە کە ئێستا کاکە ئازاد لە گوندەکانەوە کۆی دەکاتەوە... لەوانەشە سبەی بەیانی ئەم هەرزانی و فەرغانەیەی کە کاکە ئازد لە ئاواییەکانی کۆ دەکاتەوە، وشکاویان بێت؛ دەی ئەودەم چ کەردەن و دەست بە ڕیش و کلکی کێ بگرین؟!...»

ئازد پەنجەی نایە سەر قەول و بەڵێنەکانی پێشوویان و لێبراوانە وڵامی دانەوە:

ـ « ئێ ئێ !... برا، ئەوە هەر خۆتان نەبوون کە دڵتان بەم کەژ و کێوانەوە گەرم بوو؟ ئەوە هەر خۆتان نەبوون کە جارانی جار گوتتان و گوتتانەوە کە ئەگەر ئێمەیش تێدا بچین و نەمێنین، پاش ئێمەیش هەڵدەکەوێ لایەنگرێکمان هەستێتەوە و لەم کەژانەدا بە چەپرەکە چەکێک تەقەیەک بکات و خەڵک بهەژێنێت؟!... مەگەر ئەوە هەر خۆمان نەبووین کە مەرجی سەرکەوتنمان، بە بڕوا و باوەڕ بە خەڵکی وڵاتەکەمان بەستەوە؟... ئەرێ ئەوە هەر خۆمان نەبووین کە هەرەس هێنانی بزووتنەکەی پێشوومان بە لادان لە خەڵک و، بە باوڕمەندبوون بە دژمن بەستەوە؟!... ئەدی چی لێهات باوەڕمەندییەکانتان؟!... مەگەر لە هەڵسەنگاندنی شۆڕشی خەڵکی فلستینیش دا هەر بەم قەناعەتە بەجێیە نەگەیشتین کە دەزگای ڕیبەرایەتیی ئەوانیش لە بری وەرگرتنی دەستی دۆستایەتیی گەلانی عەرەب، بوونە پیاوانی دەسەلاتدارانی جیهانی عەرەب؟! ... مەگەر ئێمە پێمان وانەبوو و نەمانگوت ئەوانیش هەر بەم دەردە دەچن کە بزووتنەوەی هەرەس خواردووی خۆمانی پێچوون؟!... ئەرێ ئێمەی هەڵۆی لوتکەکانی چیای قەندیل، چ تایبەتمەندی و چ جیاوازییەکمان دەگەڵ بزووتنەوەی پێشووماندا هەیە؟! ئەرێ ئێمەیش لاپەڕە تاڵەکانی مێژوو بە ڕووی خۆماندا

هەڵنادەینەوە و لە یەکەم تەقەمان دا ئالای خۆ بەدەستەوەدان هەڵنادەین و خەڵکان تووشی ماڵوێرانی ناکەین؟... من پێموایە ئەگەر جارێکی تر و سەدان جاری تریش ببینەوە کورە ڕووتە برسییەکانی داوێنی قەندیل و، ئاسمان و هەرد پێکەوە تەماحی نەبوونمان لێ بکەن، هەتا ئەوێ ڕۆژێ کە دەماری لەشمان تێکەڵاوی جۆباری خوێنی فەخرەکانە، نەبەزیوین و نەدۆڕاوین، تەنانەت ئەگەر سەدان جاریش بمرین هەر نەبەزیوین. لادان لەم باوڕە و لەم سۆز و پەیمانەش هەر ئەمە دەگەیەنێت کە ئێمە بڕوامان بە جەماوەر نییە. هەق وایە گەل و هۆزیش بڕوا و بەقایان بە ئێمە نەمێنێ... گوتیان :

ــ « کاکە ئازاد گیان! ئەم قسە گەوهەربارانەت لە دەمی کۆبوونەوە دەگەڵ هاوڕێیانی ڕێکخراوەی گوندەکاندا ببێژیت باشترە. ئێمە لێت ناگرین، خوێنت گەرمە و کەللەت پڕە... ئێمەیش لە تەمەنی هەرزەکاریماندا هەر وەکی تۆ گڕکانی ئاگر بووین و کەس خۆی لەبەر ڕانەدەگرتین... بەڵام کەسی کاکی پێت وانەبێ کە ئێمەیش لە ئازایەتی و کەڕامەتی لایەنگرانی خۆمان بێخەبەرین، نەخێر!... کەس نەزانێت ئێمە باش دەزانین کە کورە ڕووتەڵە برسییەکانی داوێنی قەندیل ئەودەم کە نانیان بە خەو دەبینی، دەیانی وەکی فەخرە بە دەست و باوەشی پڕ لە زمهەڕ و بژیوەوە بۆمان هاتن... ئەوان ئاردیان بۆ هێناین، دەوا و دەرمان، خێوەت و بەتانی و پارە و دراویان بۆ هێناین. بۆ چەکە بێ فیشەکەکانمان فیشەک و گوللە و دەرمانیان هێنا. بەڵام کاکی برا!... ئەودەم، ئەودەم بوو و ئێستا ئێستایە... تێگەیشتی باوکەکەی باوکم؟!»

ـ « ئا!... بەڵێ تێدەگەم، بەڵام ئێمە بە هەموو ناشکواییمانەوە چەندین بنکەمان بۆ جەماعەتی ئوپۆزسیۆنی ئەم لا و ئەولا کردۆتەوە و نان و خوان و چەک و فیشەکیان پێ دەدەین. تەنانەت پارێزگاریشیان لێ دەکەین و تەڕ و وشکیشیان دەکەینەوە. ئەرێ بڵێ سبەی ڕۆژێ هەر ئەمانە لێمان نەبنە داسی ڕمانە و ... »

ـ « کاکە ئازاد !... گوێ بگرە باوکم!... گوێ بگرە و بزانە کە ئوپۆزسیۆنەکان تاکە کەس نین، نوێنەرانی بیری سیاسین... بەڵام ئەمەیان تاکە کەسە و گێچەڵیشی بە پاشەوەیە. پێ بڵێ بچێتە شوێنێک و سەرگەرمی کار و کسبێک ببێ باشترە و تەواو و بڕایەوە!... »

هەفتە بە سەر هەفتەدا تێپەڕی و مانگی نوێ کۆن بۆوە و وەرز و ساڵی نوێیان بە سەر دا هات. فەخرە هەر وا لەم دۆڵ بۆ ئەو دۆڵ، شەوێک لەلای ئەم کۆنە هاوڕێ و ڕۆژێک دەگەڵ ئەو برادەرەی ڕایبوارد. ماوەیەکیش لە ناوچەی هەڵشۆ بەلای خزم و کەسانی مایەوە و سەرگەرمی کڕین و فرۆشتنی چەک و چۆڵ بوو. لەم سات و سەودایەشدا هەروەکی جاران دەستی ڕاستی شۆڕش و پێشمەرگە بوو. زۆرجارانیش لە تەق و ڕەوی هەڵمەتی شەوانەی شاری سلێمانیدا، پێ بە پێی پێشمەرگە ژەنگی دڵی خۆی و چەکەکەی دەتواندەوە. لە شین و شایی و شەڕ و هەڵات هەڵاتەکانیان، لە

ڕاگواستن و هێنان و بردنەکانیاندا قەت خۆی نەبواردو هەتا پای ملان تێدا بوو. هەروا ئەڤیدارانە و وەک جاران، بۆ شۆڕش و بۆ ڕزگاری سەر لە سەر ڕێ و گیان لە سەر دەستان بوو.

سالْ بە لەز هاتن و بە پەلە ڕۆیشتن. هەشت سالْ بە سەر شەڕەکەی «سووتە» دا تێپەڕی و بەهاتن و تێپەڕینی ئەم مانگ و وەرز و سالانە، تۆزی فەرامۆشی و بیرچوونەوەیەکی قورس بە سەر دەفتەری کرداری فەخرە دا باری و ناوی فەخرە لە دەفتەری دەولەتدا کەوتە بەشی هەرە تاریکی کارەساتەکانی دژی ڕژێم و نامەی کرداری بەسترا. چی پێ نەچوو لەو دیوی سنووریش دەور گۆڕدرا و کوتوپڕ بوو بە هەرا. بەدەم ئەم هەرا و ئالوگۆڕەشەوە، پشتێندی دەسەلاتی ژاندەرم لە دەوری گوند و شارەکان شل بوونەوە و چی بنکە و سەربازگەی کە لە سەر سنووراندا بوون، بە هەرچی چەک و چۆلی کە تێیاندا بوو، بە دانستە و بە مەبەستێکی پڕ تایبەت خرانە بەر دەستی چەک خۆشەویستانەوە و، شارەزایانە قەلەمی ئەژنۆی زانایی و ڕامیارییان پێ شکێندرا.

ئازاد تازە لە جەولە گەڕابۆوەوە، کە لە سەرانەوە ناردیان بە شوێنیدا و پێیان گوت کە دەرخەمی حەسانەوە نەبێت و گورجێک بچێتە دیوی ڕۆژهەلاتی کوردستان و هەرچی هاوڕێ و دۆست و لایەنگرە بەسەریان بکاتەوە و دەستێک بە سەر بەرهەمی با هێناو دا بخشێنێت و ئاودیویان بکات. ئازاد، ناردی بە شوێن فەخرە دا و پێی گوت:

ـ «... دەلێن لە دیوی ئێوەدا هەرایە، کەر تۆپیوە و کفتەکەی بەلاشە... دەلێن کەم کەس هەیە لە بەشە گۆشتەکەی ئەو دیو بێبەش مابووبێتەوە... دەلێن لەو دیو دا کەر نەماوە باری چەکی بە کۆلەوە نەبێ و، هەر باری کەرانە چەک بە هەموو لایەکدا دەڕوات... دەلێن هەرچی بارەبەری ئەم دیو ئەودیوانە لە من و لە تۆ ماندووترن و ئەشێ من و تۆیش بە هیمدادیانەوە بچین و کەموسکێک لە باری گرانیان سووک بکەینەوە ... »

ئازاد تاوێک لە وتن ڕاوەستا و سەیرێکی فەخرەی کرد. فەخرە پێکەنی و گوتی:

ـ « ئازاد گیان مەبەستت لەم دەلێن و، دەلێنانە چییە؟ تۆ خۆت دەلێی چی و چ دەخوازی ، من سەرم دە ڕێ دایە. »

ئازاد دەستێکی هاویشتە سەرشانی فەخرە و گوتی :

ـ « فەخرە گیان ئەگەر قسەی ڕاستت گەرەک بێ ، دەبێ بلێم دیسان ئیشمان پێتانە و چاومان لە دەست و مستی ئێوەیە؛ سا نازانم ڕووی سەرهەلێنانمان هەبێ ڕووتان تێکەینەوە یان سەر دابنەوێنین و چی نەلێین ! »

فەخرە گوتی :

ـ « ئازاد گیان تۆ گیانەکەی من بخوازە، ئەگەر پێشکەشت نەکەم، مەیلت لە دلما نەمێنێ و ڕێی خۆشەویستیتم لێ بگرەوە ! »

ـ « فەخرە گیان، داوایان لێکردووم دۆستانی شۆڕش لەو دیودا کۆ بکەمەوە و بە هەرەوەزێکی تێکڕایی، ئەوەی چەکی بەردەستانە کۆیان بکەینەوە و ڕایان گوێزینە ئەم دیوە. خۆ تۆ خۆت دەزانی کە منیش هەر بەس ئەتۆ دەناسم و ئەوا بۆ ئەم سەفەرەش هەر ڕووم لە خۆت هەڵێناوەتەوە... نازانم ڕای خۆت چییە فەخرە گیان! »

ـ « لەگەڵتم ئازاد... هەتا ملان... هەتا پای مردن دەگەڵتم گیانە ! »

ئەمجارەیش فەردە چەک لەو دیو بۆ ئەم دیو داگیران و لە چیاکاندا گاڵەیان هات. بەڵام چەکی ئەمجارەیان دەسکەوتی لایەنگرانی خەباتی داسی سوور بوو، کە بە دانستە بۆ شێرە کوڕەکانی چیای ئەم دیو داگیران و بە ئازاد و فەخرەکان دا ئاودیو کران. چەکی ئەمجارە سنوریان بڕی و، چەم و ڕووبار لە ڕەوت و ڕۆی سروشتیدا چەندە ئازاد و سەربەستن، خەڵکیش لە سای ئەم چەک و چۆڵەوە هەر هاتن و ڕۆیشتن و سنووریان نەزانی و بەریان پێ نەگیرا.

دەگەڵ ئەم ئاڵوگۆڕە، لە مەدرەسەی شۆڕشی شاخ دا، هەڵس و کەوتەکانیش بەرەو گۆڕان چوون و پلە و پایە و دەستەک و بەستەکەکانیش ڕەنگ و نموودیان گۆڕدرا. لە دەقی شۆڕشدا هەڵکشانی نوێ سەریان لە هێلکە هێنایەدەر و، داکشان و تێکشکانی تازەش توێلکیان هاویشت. گۆڕەپانی شۆڕش لە ئاکامی وەرچەرخانێکی ناگەهانی و بەهۆی نەبوونی بەرنامە، توخمێکی لەمێژ خەوتووی تێدا بە ئاگا هاتەوە و بیرێکی ڕژدی تێدا گوورا. هەر دەگەڵ ئەم ئاڵوگۆڕە کوتووپڕەش، کەسانی وەک فەخرە و ئازاد، بەچاوی هەندە بەدگومانێکەوە تۆزێک نائاسایی هاتنە بەرچاو. هەر چرپە و سرت و خورتێکی شەوانە و پێکەوە دانیشتنێکی ڕۆژانەیان کەوتنە ژێر چاودێریی چاوەدێران و، لەم گوێ بۆ ئەو گوێ چوون و بە سەران گەیشتنەوە. هەرچەند کە دەنگی نهێن و شاراوە بەگشتی ئاشکرا بوون و بەتێکڕا لە دەوری ڕەنجی ژێرۆک و گەنجی سەرۆکان خولی دەخواردەوە، بەڵام بە باوەڕی کوڕانی ڕۆژ، ئەم چەشنە سرت و خورتانە ئاکاری کەسانی ناشۆڕشگێرن و نیشانگەی هەڵاتن وئاشبەتاڵیانە. کوڕانی ڕۆژ پێیان وابوو ئەوانەی کە ئەهلی سرت و خورتن، ترساو و تاساوی کەمبوونەوەی ئیمکانییاتی شۆڕشن و ئیتر بۆیان نالوێ لە تەڕی بخۆن و لە وشکی بخەون، کەواتە دەرچوونی هەرچی زووتریان پێویستەو دەبێ لاچن! زۆری نەخایاند لە سەرانەوە بە ئازاد ڕاگەیاندرا کە بۆ جەولەیەکی چەند مانگە دەبێ خۆی تەیار بکات و بەرەو مەڵبەندەکانی ژێروو بڕوا. هەر ئەو دەمەی کە ئازاد و فەخرە دەستەملانی کاتی ماڵاوایی بوون، فەخرە پێی گوت :

ـ « کێ بزانێ دوای ئەم لێک هەڵبڕانەمان، کێ دەمێنێت و کێ دەڕوا، بەڵام ئەمە بزانە کە لە هەر جێەک بی و لە هەر کوێیەک بم، دوانەیەکین و لە یەک ئاو و گڵ داڕژراوین... قەتت لەبیر ناکەم... »

ـ « فەخرە!... ئەوەی دە دڵمدایە، بۆم نایەتە سەر زمانم و بۆ گوتنی لاڵم ، بەڵام منیش هەر ئەوەم کە تۆ خۆت گوتت... منیش دەڵێم جیهانی شۆڕش بە بوونی وەکی تۆ ئاوەدانە و بەبێ ئێوە وەجاخی کوێرە وماڵەکەی تاریکە... »

ئازاد ڕۆیشت. بەڵام هێشتا چەند ڕۆژێک لە جەولەکەی ڕانەبواردبوو کە ناخۆش خەوەری شەهیدبوونی ئازاد و هاوڕێیانی، کۆنەبرینی جەرگی فەخرەکانیان وەسۆ هێنایەوە. خەبەر هات کە ئازاد و چەند پێشمەرگە و پۆلێک هاوڕێی ڕنجبەری لادێیی کەوتوونەتە بەر ڕمی«میگ» و سەریان لە ڕێی ئاواتیان داناوە.

مانگ هات و بەلەز تێپەڕی. ڕۆژگارەکەش بە باری خراپ دا هات و هەرچی گرژی و تاڵیی بوو، بە سەر فەخرەکاندا باری. لە شێواوە بازاڕی سیاسەتدا، ئەوەی شوێنەواری ڕاست بێژی و ژیربێژی بێتم کەوتە ژێر جەستەی خەرسەکی هەلپەرستان و دوکانی ساختەچێتی مەتاحی خۆی بە ڕاشکاوی کردە.

خەڵکانی ئەم سەر و ئەو پەڕی دنیایە هەگبەیان لە ئەزموون ئاخنی و ئەزموونەکانیان کردە زانست و پێی بەختەوەر بوون. بەڵام چوارچێوەی بچکۆڵانەی کۆنە شۆڕشی ناو شاخ و تەلانیش کە بەپێی بەرژەوەندی و بە مەبەستێکی پڕتاییەت بەرفرەوانتر و زلتر کرابوویەوە، گەرووی گەیاندنی بژیوەکەی بەو دیوی سنوور دا کرایەوە. گەرووی ئەمجارەی شۆڕش وەکی جاران خاسە هاوڕێی پێدا نەهاتن و ئەوانەی بۆی دەهاتن، چەکداری تیسکن بوون کە بە ئاشکرا لوور بوونە ژوور و لە ناو جەماوەری شار و گوندەکاندا گەرای چەپەڵیان ڕشت و لە گەرووی شۆڕشدا چقڵی چەوتیان چاند.

پان و بەرین بوونەوەی گۆڕەپانی کارەسات، مەیدانی هاتن و چوون و مانەوەی لە فەخرەکان دابڕی و دەستیانی لە تەختە بەست. یارانی جاران وەک ئامرازێکی بەکارنەهاتوویان لێهات و نەمانیان لە مانیان بە سوودتر کرا. فەخرەش ئەمانەی هەست پێدەکرد و دەگەڵ بۆچوونەکانی ئازاد هەڵی دەسەنگاندن ؛ هەمووی هەڵوێستە تازەکان ئەوتۆ دەگیران و بڕیارەکان بە چەشنێک ساغ دەبوونەوە کە ئازاد لێکی دابوونەوە. ئاڵۆزەبازاڕ بەرە بەرە سۆزی مانەوەی لە دڵی فەخرە و یارانی ئەو دا کاڵتر کردەوە و سەرەنجام و بە نابەدڵی مەیلی خەباتیان پێ وەلانان و ناچار بە ڕۆیشتنیان کردن. ئەودەم کە فەخرەکان لە سەر ڕۆیشتن بوون، کەس پێی نەزانی. گۆڕەپانی خەبات زۆر زل ببۆوەوە و هەقیش وابوو کە لە مەیدانی فرت و فرەوان کراوەوەدا کەس بە چوون و لاچوونی ئامرازە بچکۆڵەکان نەزانێ.

فەخرە چەکەکەی کردە شانی و ڕۆییشت. چەکی فەخرە، چەکی خۆی بوو. هەردی بەرین مەکۆی هاتوچۆی و ئاسمانی بان سەریشی سایەبانی بان سەری بوو. دەیتوانی بۆ هەموو لایەک بچێت و بە هەموو شوێنێکی وڵاتدا بخولێتەوە. بەڵام دەگەڵ ڕەوتی ڕۆژ هەر ئەمەی یەک نەدەهاتەوە، کە ئەو تەنیا و سەربەخۆ بوو؛ نە بەفەرمانی کەس چاوەکانی دەکەوتنە سەر تێزکەی تفەنگ و نە بە فەرمانی کەسیش، کەسێک

لە کەسانی خۆیی لە خاک و خۆڵ دەگەوزاند. پەزی گوێ داغکراوی هیچ مەزن و میر و بەگ و بەگلەرێک نەبوو. سەگی سەولەخۆری بەر دەرگای هیچ کۆنە چەکمە ڕەقێکی لەخۆباییش نەبوو کە بە فەرمانیان بحەپێ؛ گورگ بوو، گورگێکی هاری دژ بە هەلپەرستی.

چەک بەشان و تەنیا مانەوەی هەتاسەری بۆ نەدەگونجا. بەبێ چەک بوونیشی بۆ نەدەکرا، چونکە برا و مام و ئامۆزاکانی ئەسەد قەرەچەلی، کە جاران چەکداری بنکەی ژاندەرمان بوون، هەر چەکدار بوون، بەڵام ئەمجارە چەکی شۆڕشیان بەشانانەوە بوو. هیچ مەکۆیەکی ئارامیشی شک نەدەبرد کە بکرێ و بتوانێ بەپێی ڕێنموونییەکانی ئازاد، چەک لە شان دابماڵێت و قەڵەم بداتە دەست «هەنار»ی کچی و هەموو هەوڵ و تواناکەی لەو ڕێگا پیرۆزەدا بۆ بتوێنێتەوە. بە لێکدانەوەی ئازاد، ئەو ناسۆرەی کە لە ڕێگای شۆڕشەکانەوە تەشەنا دەکاتە سەر کۆمەڵگا، پێی وابوو هۆکارەکەی کەمزانی و ساکار بوونی خەڵک و، زۆڵێتیی بەڕێوەبەرانی شۆڕشە.

فەخرە، ماوەیەک لەم شار بۆ ئەو شار چوو. کاری کرد و خۆی بەڕێوە برد، بەڵام ماڵ بە کۆڵی و ژینی نزمی کۆچەری و هەردەم لە شوێنێک مانەوە بەدڵ نەبوو. ناچار بۆ هەڵگرتن و ڕاگوێزانی هەنار، پەیامێکی بۆ خاڵە گەورەکەی هەنار نارد کە هەنار لە فێرگە وەرگرێتەوە و بە نهێنی بیکێشێتە ئەو شوێنەی کە جارانی جار بە نهێنی یەکتریان بینی بوو. خاڵۆی هەنار، هەتا«هەنار»ی لە خوێندنگەی شاری سەقز وەرگرتەوە و بە نهێنی ڕایانگواستە سەر سنوران، مانگێکی خایاند. فەخرە، دوو مانگ سەبری گرت هەتا کاروانی سەفەر یەکتریان گرتەوە. دووەم مانگی پایز بوو کە فەخرە دەستی«هەنار»ی چواردە ساڵانەی گرت و دەگەڵ چەک و چیا و نیشتمانەکەی ماڵاوایی کرد و تێکەڵ بە جەماعەتێک، کە هەمووی هاوزمان، بەڵام هەزار توخمە و سەت ڕەنگە بوون، ڕێی دەرەوەی وڵاتیان گرتە بەر و ڕۆیشتن. فەخرە و کچەکەی دوای چەندێک کە گەیشتە ئەلمانیا، لە یەکەم یەساوڵخانەی پۆلیسدا گرتیانن. فەخرەیان لە هەنار جیاکردەوە و چەند جاران سەریان خوێندەوەو پرسیار بارانیان کرد. هەڵیان پێچا و لێیان پرسی و لێیان پرسی:[کێیە و لە کوێوە هاتووە؟... بۆچی لە ڕۆژهەڵاتەوە پەنای بۆ ڕۆژئاوا هێناوە؟... لە وڵاتەکەی خۆیدا چکارە بووە و چ ئیش و کارێک دەزانێ؟... لە ئالمانیا کێ دەناسێ و کێ ڕێگای ئالمانیا نیشان داوە؟... جگە لە هەنار چەند منداڵی تری هەیە و دایکی هەنار لە کوێیە و بۆچ دەگەڵیان نییە؟...] «فەخرە»ش چی بەسەری هاتبوو، لێی نەشاردنەوە و بۆی باس کردن. هەر ئەودەم هەڕەشەیان لێکرد و پێیان گوت کە ئەوان ولاتەکەی خۆیان بە وەرگرتن و ڕاگرتنی کەسێک کە دەگەڵ چەک گەورە بووبێت، پیس ناکەن و دەری دەکەن. فەخرە هەڕەشە و بافیشەکانیانی بەهێند نەگرت و بەدەمیان داهاتەوە.

ماوەیەک لەم قەروڵخانەی پۆلیس و دەمێک لەو ژوورە تەنگ و تاریکانەدا دەسبەسەریان هێشتنەوە، دیسان گوێی لێ خەواندن و ملی دانەنواند. سەرەنجام و

ئاخرسەر، ڕەوانەی شوێنێکی دووریان کرد و خستیاننە «هایم»ێکەوە. لە وێندەرێش، ئەگەرچی ژیانێکی تاڵ و گرانیان هەبوو، ماوەی ساڵێک دانیشتن و لەجێ نەجمین. لە لای پۆلیس و دام و دەزگاکەیانەوە توند و تیژی و لە فەخرەشەوە خوێن ساردی و بە زیبک و زاکوون بوون؛ ئاخرسەر ڕێیان پێدان و پەنایان دان و بوون بە پەنابەر. هەر ئەو ڕۆژەی کە هەنار ڕۆژی لەدایکبوونی جەژن دەگرت، لە تەمەنی پانزدەساڵیدا ڕایان گواستنە شاری «مونیخ» و ماڵێکی دوو ژوورەیان پێدان. ئەو مەڵبەندەی کە ماڵی فەخرە و «هەنار»ی لێبوو، مەڵبەندێکی کۆن و قەدیمەی شار بوو. دار و دیوار، سواڵەتی سەربان و تەنانەت دار و درەختی شەقام و پارکەکانیشی بە دووکەڵی کارگە و فابریک و بە گازی ترۆمبێل و شەمەندۆفێرە بارکێشەکان ڕەش هەڵگەڕابوون. دەنگی گرمەی کەللەتاسێنی کارگە و فابریکەکان، فیکە و جیکەی لۆکۆمۆتیڤ و هاژەی بارکێشە قورسەکان، تەنیا دەنگێک بوون کە هاونشین و هاودەمی هەمیشەیی خەڵکی گەڕەک و کۆڵان بوون. فەخرە و هەناریش زۆری نەخایاند بەو هەوایە ڕاهاتن.

هەر لەو ڕۆژەوە کە لە ئالمانیا دا نیشتەجێ ببوون، هەنار لە هایم و لە هەر شوێنێکی کە بۆی لوا بایە، بە گوێگرتن و هەست ڕاگرتن و قسەکردن، زمانەکەی وەگەڕ خستبوو. لە ماوەیەکی کەمدا دەگەڵ ئالمانییەکان، بێ گرێ ئالمانیایی دەگوتەوە. تەنانەت ئەوە هەر هەنار بوو کە گەلێک جاران خۆی بە ژووری بەرپرسی پەنابەراندا دەکردو زمانی سکاڵای دەکردەوە و داوای لێدەکردن کە لە ئاستی دیاریکردنی چارەنووسەکەیاندا ئەوەندە تەرکەخەم نەبن. هەندە جارێکیش دەگەڵ بەرێوەبەری پۆلیس، کە خانمێکی ژیری هێدی و هێمن بوو، بە سەعات قسەی دەکرد و داکۆکی لە باوکی خۆی دەکرد. فەخرەش سەر و گوێیەکی لە زمانی ئەلمانی دەشکاند و کورد گوتەنی (بەرەی خۆی لە دەم لافاو دەگرتەوە). هەربۆیە، هەرکە لە شاری مونیخ ماڵیان پێدرا و نیشتەجێ بوون، هەنار لە فێرگە دا وەرگیرا و لە بواری خوێندندا کەوتە سەر شارێگە و دڵی بەو بەشەی وەدەستی هاتبوو، تەواو حەسایەوە. فەخرەش بەم دەسکەوتەی کە هەنار وەدەستی هێنابوو، ئەرخەیانی داهاتووکی باش و پڕشنگداربوو بۆی.. دەگەڵ چوونی هەنار بۆ فێرگەو دامەزرانی لە خوێندندا، فەخرەش هەر بەو کەتکە زمانەی کە بەبێ مەکتەب و مەدرەسە فێری ببوو، لە کارگایەکی میکانیکیی دەرەوەی شار وەرگیرا و ئیشێکی قورس و گرانیان لە ملی پەستاوت. لە ڕۆژ دا هەشت سەعات ئیشی دەکرد. بەرنامەی ئیشەکەی هەر پانزدە ڕۆژەی مانگ، لە چواری ئێوارەوە دەستی پێدەکرد و هەتا یازدەی شەو لەسەر ئیش بوو؛ پانزدە ڕۆژەکەی تر لە هەشتی بەیانانەوە دەست بەکار دەبوو و سێی پاش نیوەڕۆ دەستی لە کار هەڵدەگرت و دەگەڕایەوە ماڵ.

ئیشەکەی گران و لەش تاوێن بوو؛ کاتی دەست هەڵگرتن و گەڕانەوەی بۆ ماڵ، لەشێکی شەکەت و کوتراوەوەی دەکێشایەوە ماڵ. کاری قورس و گران لەلایەک و لە بەرێکی ترەوە غەریبی و دووره وەتەنی، جەستە و گیانیانی پێکەوە دەئەنجنی. لە

هەر چوارکەنارانیشییەوە، ڕەنجەڕۆیی لە بازاڕی سیاسەتدا، وەک خۆرکە دە گیانی بەرببوو و یەکدەمیش دەستبەرداری نەدەبوو. بەلاّم میهرەبانییەکانی هەنار و بە دەور و بەر داهاتن و دڵدانەوەکانی ئەو، هەرچی دەرد و مەراق و شەکەتیی کە باوک لە ژیانیدا چەشتبووی و دەیچەشت، کچ لە بیری دەبردەوە. فەخرەش هەتا گەشە و پێشوەچوونی هەناری لە دەرس و فێرگەدا دەبینی، لە ئاوێنەی خەیاڵیدا سیمای ئارام و ڕەزامەندی هاوڕێ ئازاد ـ ی دەهاتەوە بەرچاو.

هەنار، بۆ فەخرە یادگاری شیرین و بەنرخی سۆیبە بوو. هاودەنگ و بناوان و گەرم و گوڕیی ماڵەکەی و، سەرووتریش، تاکانە پەرێزێکی نەرم و نیان بوو کە ئازاد پێی وابوو دەبێ ئەوتۆ زانایانە گۆش بکرێت و پەروەردە ببێت، کە ئیتر وەک مەزرای داچێندراوی باب و باپیران، بە دڕکەجاڕ دەرنەچێت و بەبێ بەرهەمی لە کیس نەچێت. ڕۆڵەیەک بێ کوێرانە پێ نەنێتە جێ پێی قافڵەسالارانی دەڵبی مێشک بەتاڵ و بە قەڵبە و داوی داچێندراو دا نەکەوێت.

هەنار ئەڤینداڕانە دڵی بە دەرس و فێرگە دابوو. دڵە ئارەزوومەندەکەی هەر بەس بە کتێب و فێربوون دەکرایەوە. باوکیشی بەم عەشقەوە دەکەوتە سەر هەوا و لە دەمی هەر سەرکەوتنێکی هەنار دا، «ئازاد»ـە جوانەمەرگەکەی لە خەرمانەی ئەم عەشقە پیرۆزەدا بۆ زیندوو دەبۆوەوە.

هەنار ساڵی خوێندنی بە سەرکەوتوویی تەواو کرد و لە هاویندا، بۆ ئەوەیکە لە زمانی زانستی ئەلمانیدانەمێنێتەوە، لە کۆرسی هاوینی‌اندا ناوی خۆی نووسی و لە سێ مانگەی هاویندا، زۆر بە دڵاوایی خوێندی. لەو سێ مانگەدا، وانەی فیزیک و شێمی و مەتماتیکی دەور کردەوە و بۆ ساڵی داهاتوو، بە دەستی پڕەوە خۆی بە فێرگە داکردو خوێندی. لە نیوەی ساڵی دووەمی خوێندندا، دوو جاران لە لایەن بەڕیوەبەرایەتیی فێرگەوە میداڵیای خوێندکارانی شانز و سەرکەوتوویان لە سنگی دا. ڕەیکتۆری فێرگەکەش لە نۆرەی خۆیدا، داهاتوویەکی پڕشنگداری بۆ پێشبینی دەکرد و چەشنی دایکێکی میهرەبان چاوی بە سەریەوە بوو. بە هەر دوو مانگانیش جارێک و بەماوەی کاتژمێرێک، ڕاوێژەری فێرگە، بەرنامەی زانیاری بۆ ئەو خوێندکارانە بەڕیوە دەبرد کە ژیر و ژیار و بە بەهرە بوون. سیاسەتی بەرنامەکە، ئەو خوێندکارە بەهرمەندانەی لە بەر چاو دا بوو، کە دەروازەی زانکۆیان بە ڕوو دا ئاواڵەیە و بە ئەرخەیانی لە بەشی زانستی دا جێگایان بۆ دیاری کراوە. گروپی خوێندکارانی بەهرەمەند، شەش کەس بوون، کە ژیر و ژیارترینیان هەنار بوو.

گەرمەی گەرمای مانگی جۆزەردان بوو. فێرگەکان ئاخر ڕۆژەکانی ساڵی خوێندنیان دەبردە سەر. هەناریش چەند ڕۆژێکی مابوو کە هەم ساڵی دووەمی خوێندن بە ئاخر بگەیەنێت و هەمیش هەڤدە لە تەمەن پڕ بکات و پێ بنێتە یەکەم ڕۆژی تەمەنی هەژدە ساڵی.

ڕۆژی شەممە بوو. فەخرە و هەنار، پێکەوە بۆ گەشت و پیاسەیەک لە ماڵ وەدەرکەوتبوون. ماوەیەک لە پارک و شەقام و بازاڕە ڕۆژەکاندا هاتن و چوون. نانی نیوەڕۆیشیان لە چێشتخانەیەکی پڕ موشتەری دا خوارد. ئێوارە، درەنگ وەختانێک بە گەشت و گەڕان بەرەو ماڵ داگەڕانەوە. بە دەم ڕێگاوە هەنار ڕووی کردە باوکی و گوتی :

ـ باوکە گیانەکەم ! ڕۆژی چوارشەمەی داهاتوو دەبێ بێیتە فێرگەکەم، چونکە مەدرەسەکەمان بەبۆنەی بەسەرچوونی ساڵی خوێندن و بۆ ڕێوڕەسمی ماڵاوایی، کۆڕی جەژن و ئاهەنگێکی مەزنیان بۆ تەرتیب داوین. هەر لەم جەژن و ڕێوڕەسمەدا بڕیارە من لە بارەی کوردستانەکەماندا بۆ مامۆستا و قوتابییەکان بدویم... هەروەها تویش وەک باشترین باوکی سەر ئەم جیهانە بە هاواڵ و مامۆستایانم بناسێنم... ڕەنگە هەر لەو جەژنەدا چەند هەواڵێکی لە دڵان خۆشیشت بە گوێ بگات...

فەخرە گوتی :

ـ « هەنارەکەی دڵ و گیانم!... هەی بینایی هەر دوو دیدەکانم! هەرچەند کە هێشتا چوارشەمە دانەهاتووە و منیش پیم نەناوەتە ئەو جەژن و ڕێوڕەسمە پیرۆزەتان، بەڵام خۆش خەبەری دەمی مامۆستاکانتم لە ڕێی چاوە جوانەکانتەوە پێ گەییشتووە و دەزانم مامۆستاکانت خەریکن تۆی ئازیزەکەمم وەک باشترین کێژ، زاناترین قوتابی و پوخت و پاراوترین کەنیشکی مەدرەسە پێ بناسێنن... من بەم بەشەی کە پێم براوە، شانازی پێوە دەکەم و سەرمی بۆ دادەنەوێنم و سەرم بۆی لە ڕێدایە... بەڵێ دێم هەنارەکەی دڵم... دێم و بەسەر هەر دوو دیدەکانم ، دێم... »

ـ « باوکە گیان! با ئەمەشت لێ نەشارمەوە و پێتی بڵێم کە بە یارمەتیی کەتەرینای دەستەخوشکم، بۆ دوو مانگەی هاوین ئیشێکم دەست کەوتووە. ئیتر وەک هاوینی پێشوو، کە سەرقاڵی خوێندنی زانست بووم، ئەم هاوینە سەربەستم و دەست بە کار دەکەم. خۆت گوتت کە دایکە پیرەکەی مامە «ئازاد»م بە تەنیا کەوتۆتەوە و باری گرانی بەڕێچوونی پێ ناچێ بەڕێدا ؛ پارەی مانگێکمان بۆ ئەو... »

ـ « هەنار چیت پێ بڵێم گیانە!... چی بڵێم کە شیاوی گوتن بێ... من لە ئاستی مەزنایەتی تۆ دا توانایی هیچم نییە بێڵێم هەنارەکەم!... هەر بەس دەڵێم هەنار... دەڵێم تۆ هەموو شتی... هەموو کەسی... داهاتووی ڕوون و ڕووناکی هومێدی منی. تۆ وێنەیەک لەو هەزارانەی کە مامە«ئازاد»ە زاناکەت لە مەدرەسەی مێشکیدا، وەک بەردی بناغە بۆ دامەزراندنی کۆمەڵگایەکی پڕ لە کەسایەتی پەروەردەی دەکردن. من هەموو کەسم لە تۆ دا دەبینم هەنار!... «سۆییە»کەم ، «ئازاد»ەکەم ، ولاتەکەم... تۆ گشت کەسمی هەنار گیان!... »

ڕۆژی چوار شەمە داهات. فەخرە بۆ بەشداریکردنی جەژنی ئاخری ساڵی خوێندن ، دەستێکی بە خۆی و جلکی بەری داهێنا و بەرو فێرگە چوو.

حەوشەی مەزنی فێرگەکە یەکی تری نەدەبرد. دایک و باوک، خوشک و برا، دۆست و دەسگیران، بەتێکڕایی بەشداری جەژنەکەیان کردبوو. فەخرە لە ڕیزی پێشەوەدا جێگای بۆ دیاری کرابوو. جلک و بەرگی بەری فەخرە هی جەژن و بۆنەو ڕێوڕەسم نەبوو؛ جلکی ئاسایی هەموو ڕۆژانی بوو. بەڵام فەخرە و بیر و مێشکی فەخرە لە هەوران سەرووتر ڕۆیشتبوو. هەر ئەودەمەی کە بەرپرسی فێرگە بەوتەیەکی کورتی بەخێرهێنانی حەشیمەت، دەسپێکی کرانەوەی ڕێوڕەسمەکەی ڕاگەیاند، بە دەنگێکی پڕی حەوشەکە گوتی:

ـ «هەنووکە سەرکەوتووترین خوێندکاری ئەم فێرگەیە، کە کچە کوردێکی ڕۆژهەڵاتییە، دێت و باسی نیشتمان و کارەساتی سەر نیشتمانەکەییمان بۆ دەکات؛ تکایە گوێ بگرن!... فەرموو هەنار! »

هەنار لە پلیکانی سەکۆی بەر حەشیمەتەکە وەسەر کەوت. ڕۆیشتنی هەنار هەر ئەو شێوە ڕۆیشتنە بوو، کە سۆیبە تیلەکۆیی پێی دەڕۆیشت. بەژن و باڵای بەرز و گەردەنی کێل و پرچی نەرمی، نمایەکی دەقاودەقی سۆیبە بوون. لە هەر هەنگاوێکی ڕۆیشتنیدا شانی ڕاستی کەمێک دەلەنگاندو جار جار بسکی خاوی بە دەست لا دادەدا. هەنار لە پشت تریبوونی مەدرەسەوە دەنگی هەڵبڕی، هەر دەتگوت «ئازاد»ە و لە جەولەکانیدا ڕوو بە خەڵک قسە دەکا. فەخرە بە دیتنی ئەو شێوە ڕوخسارە و ئەو شیرن وتارە، مێشکی ناو کەللەی گەرم داهات. فەخرە لەو دەمەدا جگە لە ئازاد و هەنار و سۆیبە، هیچ کەسی تری بە چاوی سەر نەدەدیت. پێی وابوو ڕەشایی هەنار کەوتۆتە سەر تارمایی ئازاد و، هەر دووکیان بە یەکدەم و لەیەک دەمدا یەک شت دەڵێنەوە. فەخرە، هەر ئەودەمە بەدڵ ئاواتەخواز بوو لەبری هەنارێک، خۆزگە و بریا هەزاران و هەزاران هەناریان بوویایەو باغی هومێدیان بەم هەنارانە وەبەر هاتبایە.

هەر ئەو دەم، سەرپەرشتی فێرگەکە ملوانکەی بە گوڵ چندراوی دە ملی هەنار کرد و باوکی «هەنار»ی بە باشترین باوکی پەنابەرانی نیشتەجێی ئالمانیا ناو برد. ئەو ڕۆژە، دوای کۆتایی جەژن و سرودی قوتابییان و دەستەملان بوونی خوێندکار و مامۆستاکان، لێک هەڵبڕان و فێرگەکان بە بۆنەی پشووی هاوین داخران.

هاوێن داهات. هەنار لە سوپەرمارکەتێکدا دەستی بەکار کرد و مزە و مافی یەکەم مانگیشی بۆ دایەپیرەکەی مامە ئازاد ناردەوە. دووەمین مانگی هاوین داهات و ڕۆخ و داوێنی گەرمو نەرمی دەریاکانی دەور و بەری سوپەرماکەتەکە، بە لێشاو سەیرکەر و گەشتیارو کۆچەری تێڕژان. گەشت و پیاسە و ژیانی بەر هەتاوی کەنارەی دەریا، گەرمە بازاڕی سوپەرمارکەتەکەی گەرمتر کرد. هەربۆیە، بەڕێوەبەرایەتیی هەموو هۆتێل و سوپەرمارکەتەکان بۆ باشتر چەرخاندنی کار و باری ڕۆژانەیان، چەندین گەنج و لاوی توند و تۆڵی تریان لە شوێنی تر وەرگرت و کاریان پێ سپاردن.

تازە وەرگیراوەکان لە یەکەمین هەفتەی مانگی دووهەمی هاویندا هاتن و دوای دانیشتن و وەرگرتنی زانیاریی گشتی و پێک ناساندنیان، ئیش و کاریان بۆ دیاری کرا و دەکار کران.

هەنار و کوڕە گەنجێکی ئالمانیایی کەوتنە هۆدەیەک و، ئیشی چاودێری و ئاگاداریی ناوەوەی سوپەرماکەتەکەیان خرایە سەر شان. هەر لە یەکەمین تۆقە و لە سەرەتای قسەدا، کوڕە ئالمانییایەکە دەستی درێژ کرد و گوتی :

ـ ڕۆژ باش !... من « هەڵموت »م ناوە... تۆ چی ؟

ـ ژیانت باش !... منیش «هەنار»م ناوە.

ـ لە کوێوە هاتوویت ؟

ـ لە کوردستانەوە هاتووم.

ـ من لە ڕەگەزپەرستەکان نیم، بەڵام هەربەس دەمەوێ بزانم چۆنە و بۆچی هاتوویتە وڵاتەکەی من و کەی بەنیازی بگەڕێیتەوە ماڵەکەی خۆت؟... دەمبوری کە پرسیارەکەم تۆزێکیش ئاماڵ پۆلیسانەیە !...

ـ وڵاتەکەی من داگرتەیە و خەڵکەکەمان ژێردەستەنە. داگیرکەرە دڵڕەقەکانمان بە هەرچی چەک و چۆڵی کە لە دەستیان دایە، پێمان دادەدەن و بەنیازی توناکردن و تواندنەوەمان. ئەوان لە هیچ چەشنە شەڕ و کوشتارێک چاومان لێ ناپۆشن و پێمان دادەدەن... دەمانگرن و لە بەند و زیندان دا سووکایەتیمان پێدەکەن و...

ـ کەواتە، داگیرکەرانی وڵاتەکەی ئێوە دەبێ لەباری پیشەسازیی چەک و تەکنۆلۆژیای نیزامی گەلێک پێشکەوتوو بن... وایە ؟!

ـ نەخێر وانییە و بە پێچەوانەیە. بەڵام هەرچی چەکی کە ئێوە دایدەڕێژن و دەیخەنە بازاڕی فرۆشەوە، داگیرکەرانی وڵاتەکەمان لەبری نەوتێکی یەکجار زۆر، کە سامانی خەڵکی نیشتمانەکەمانە، لە ئێوەی دەکڕن و لە جەرگی دابڕاوی ئێمەی دەدەن. ئێمەیش گەلێک جار ناچار ناچار دەبین ڕەهەندەی وڵاتانی دەرەوە ببین و پەنا بۆ...

ـ ناچارن پەنا بۆ تاوانبارە چەکفرۆشەکان بهێنن !... وایە ؟!

ـ ئەمە نەکەین، ئەی چی بکەین و پەنا بۆ کوێ بەرین ؟

ـ ئێوەیش چەک هەڵگر و چەک بە دەستن ؟

ـ ئا... پێمانە... چەکمان پێیە، بەلام چ چەکێک؟ چەکی ئێمە هەر بەس ناوی چەکە، چونکە سەرچاوەی فیشەک و کەرەسەی تری شەڕ لە ژێر چۆکی خۆماندا نین و بۆ هەموو شتێک دەسبەتاڵین ...

ـ ئەمە نەباشە... چەکی بێ فیشەک و گوللە و دەرمان بەڵایە... دەبا واز بێنین و سەری خۆمان بەم باسە توند و تیژانە نەخەینە ژان... بەڵام هەنار!... تۆ... تۆ گەلێک جوان و شیرن و لەبەر دڵانی... زۆر شیرینی هەر وەک خورمای عەرەب، بەڵکە شیرین تریشی !...

ـ سپاس هەڵموت! بەڵام ئەگەر جوان بم و شیرین، دەبێ بڵێی جوانی هەروەک گوڵی کوردستان... من هی عەرەب نیم، هی خاکی پاکی کوردستانم...

ماوەی دە ڕۆژێک بەسەر ئاشنایەتیی هەنار و هەڵموت دا تێپەڕی. ئێوارەی ڕۆژی هەینی بوو. ئەو ڕۆژە، پاش کۆتایی ئیشی ڕۆژانە، هەڵموت داوای لە هەنار کرد کە دەمێک لە دەر پێکەوە بن و لە سەیرانگاکانی کەنارەی زرێدا پیاسەیەک بکەن و ئەگەر بە دڵیشیان بێت، لێویکیش تەڕ بکەنەوە. بەڵام هەنار بە بیانووی بوونی ئیشێکی تایبەت داواکەی وەرنەگرت و خۆی بۆ ڕۆیشتن ئامادە کرد. هەڵموت لێی سارد نەبۆوەوە و ئەمجار لێی ویست هیچ نەبێ ڕێی پێبدات بە ماشێنەکەی خۆی هەتا ماڵ بیباتەوە. دیسان هەنار سپاسێکی سەر زارەکی لێکرد و ڕۆیشت. ڕۆیشت، بەڵام هەر ئەودەم هەستی بە نیازێکی خەوتووی ناو دەروونی خۆی کرد، تەزوویەکی گەرم و تیندارانەی پڕ لە حەز و خۆزیایشی بە نێو دەمارەکانی داهات. لە ڕێگەی چوونەوەی ماڵیشدا، بە پێچەوانەی ڕۆژانی دی کە دایم بیری لە باوکی و خەم و خواستەکانی ئەو دەکردەوە، بیرێکی کێشەرتریشی بە مێشکدا دەهات. بە ئەنقەست و بۆ ئەوەیکە ئەو خواستە ناحەزە بەرەو ماڵ نەباتەوە، ڕێگایەکی دوورتری بۆ ماڵ هەڵبژارد، بەڵام هەتا لە ماڵ نزیکتر دەبۆوەوە، ئەو وەسوەسە تازەیە هەنگاوەکانی شل تر دەکردەوە.

ڕۆژانە، هەتا هەنار دەگەڕایەوە ماڵ و هەتا فەخرە لەماڵ دەبوو، لە لای یەکتر دادەنیشتن و دوێنێ و ئەمڕۆیان تێک دەخستەوەو لە هەموو بار و بابەتێکەوە ددوان. باوک هەر وەک مۆمێک خۆی لەپێناو ڕۆڵەدا دەتواندەوە و ئەوەی دەیزانی و هەرچی بەسەری هاتبوو، بۆی دەگێڕایەوە. ئەوەندەی لەتوانای دابووی و دەیزانی، دەیەویست لە نێوانی هەناری ئاوارەی هەندەران و وڵاتە دوورە دەستەکەی خۆیاندا پەیوەندییەک ساز بکات. بەدوای ڕێگایەکدا دەگەڕا کە بەڵکو لە شەڕی نێوان دوو کولتور و دوو شێوەی خەباتدا، ڕەنگی ئەولا تۆخ و باڵاتر بنوێنێت و، ڕەنگی ئەملایە کاڵ و بچووکتر دەربخات.

وێنەی کوێستانی شانشین و چلچەمە و سەرزەمینی تێلەکۆ و هەموو مەڵبەندی گەڵواخی بۆ کردبوویە تابلۆ و لە ژووری خەوتندا بۆی هەڵواسیبوو. جلک و بەرگی کیژۆڵانی وڵاتی کوردانی بۆ ساز کردبوو، خۆراکی خۆماڵیی فێر کردبوو، زۆر جارانیش کە دادەنیشتن، سەنگینی و وەفا و کەرامەتی خانمانی کوردەواری وەک سەرمەشق بۆ دەگوتەوە. هەر ئەو شەوەش کە هاتنەوە ماڵ و پێک گەیشتنەوە، فەخرە دیسان یادی سۆیبەی زیندوو کردەوە و بۆ هەناری گێڕایەوە کە سەرەتای بینین و یەکتر ناسینیان چلۆن بووە و چۆن ئەڤینداارانە شێت و شەیدا و بێقەراری یەکتر بوون... کە باوکی سۆیبە چیهای دەرد و زوخاو بە دەمدا کردبوو و چلۆن لە خۆڕایی دەستی(نا)ی بەسنگی خوازبێنییەکەیەوە نابوو... کە سۆیبە هەر ئەو ڕۆژە لە ژوانگەدا چلۆن ئەڤیندارانە پێی گوتبوو:«... حەیاتەکەم، بمت دەنێ هەر هی تۆمە و نەشمت دەنێ هەر هی

تۆمە... گەر بژیم لاوە هەر بۆ تۆ دەژیم، لە مەرگ و نەمانیش دا هەر بەیادی تۆ دەمرم و لە ناو گۆڕیش دا هەر بۆ تۆ هەڵدەستمەوە و هەر بۆ تۆ دێمەوە!.. »

ئەم وتەیە چەند جارانی تریش بە گوێی هەنار دا خوێندرابوو. هەموو جارێکیش پلە و پایەی وەفای ژنانی کوردەوارییی بە مێشکی هەنار دا خوێندرابوو. بەڵام تامی ئەم جارەی ئەم وتەیە، لە گیانی هەنار دا وەکی جاران نەبوو. تام و کێش و حەز و خۆزیای ئەمجارەکەی لە گیانان خۆشتر و بە تامتر بوو. نەویست و نەخواست، لەش و لاری بەرزی هەڵموت و نیگای تیژی دوو چاوە شینەکانی ئەوی هاتەوە بەر چاوی. بەدەم بیری«هەڵموت»ەوە دەماری ئازای ئەندامی تامەزرۆیانە دەمیان کردەوە و گەزۆی خەست و شیرینی ئەم وتەیان هەتا قوڵایی گیانەکەی بردە سەر. سەری هەڵبڕی و هات ڕوو بە هەڵموت هەر ئەو ڕستەیە دووپات بکاتەوە، بەڵام لەپڕ هاتەوە هۆش و دەمی پێکدا تەپین.

هەفتەیەکی تر تێپەڕی و ئێوارەی ڕۆژی هەینی داهاتەوە. کاتی ماڵاوایی کردن، دیسان هەڵموت داوای لە هەنار کرد کە شەو لە سەماگەیەکدا پێکەوە ڕایبوێرن. هەنار بەنیازی هێنانەوەی بیانوویەک ویستی خۆی لێ دەرهاوێژێ، بەڵام هەڵموت ڕێی لێ بڕی و دەستی خستە ناو دەستی و گوتی :

ـ هەنار خۆشم دەوێی !... عاشقتم !...

هەنار لەرزی. موچوڕکێکی چەشنی تەزووی کارەبای بە تەوقی سەر داهات و هەتا نووکی پەنجەی پێی چوو. پەنجەی شووشی هەنار لە ناو دەستی هەڵموت دا ئارەقەییێکی ساردی دەرکرد. زمانەی گڕ و گەرمایەکی تیژ و باریک بە نێو دەمارەکانیدا گەڕا و لەشی وەک لەشی تێداران گەرمای دەردا و ئارەقەی ساردی ڕشت. دەتگوت لە مابەینی خەو و شیاری دایە و خەریکە دەرگای بینینی خەونێکی خۆشی بۆ دەکرێتەوە. نەیدەویست و نەیدەخواست لەم خەوە شیرینە بە ئاگا بێتەوە. ئەمە یەکەمجار بوو، یەکەم کەڕەت بوو کە ڕستەیەکی گیان بلاوینی وەهای لە دەمی لاوێکەوە پێ دەگەییشت. قەت زەمزەمەیەکی وەها ئارزووبزوێنی بە گوێی گیانەکەیدا نەخوێندرابوو. پێی خۆش بوو ئەم ڕستەیە هەزاران و هەزاران جاری لێ دووپات بکرابایەوە. هیواخواز بوو ئەم نەوا و ئەم هەوایە بەبێ پسانەوە بە جۆباری ڕەگی خوێنیدا هەڵکشابایە و دەگەڵ سەمفۆنیای ترپەی نائارامی دڵی یەکانگیری یەک بوانایە و ڕێی دەرچوونی پێ نەدرابایە.

گوڵنمی ئارەقە، گەردەن و گۆناکەیی تەڕ کردبوو. لووتەقیتە خۆش کەشمەکەی ڕێی هاتووچۆی هەناسەی لێ تەنگ ببۆوەوە و پشووی کورت و توند، پەسا پەسا بە ناو دەمە بچکۆڵانەکەیدا دەهات و دەچوو. چاوەگۆشەدارەکانی، مەست و خەواڵووتر لە هەر دەم وکاتێک، لە ژێر دوو ڕیزی مەخمەری برژانگە ڕەش هەڵگەڕاوەوەکانیدا تامەزرۆیانە بەسەر یەکدا کشابوون؛ لەم حاڵەدا و بەم دیمەنە جوانەیەوە، دڵ و

دیدەی تاسەدار و ئارەزومەندانی بۆ سەیر و ڕوانین بانگێشت دەکرد. کەوانەی سەر سنگی بەدەم هەناسەی سواری، لەنگەر و ڕاژانێکی لاوکواژانەی گرتبوویە بەر.
هەڵموت دیسان گوتی :
ـ هەنار !... خۆشم دەوێی !... زۆرم خۆش دەوێی... ئاشقتم... پێم خۆشە چەند شەوێک پێکەوەی ڕایبوێرین!...
هەنار لەرزی. دڵی پڕاوپڕی هەستێک بوو کە نەیدەزانی ئەو هەستە چییە و لە کوێ هەستاوەو چی لێدەوێت. تەنانەت توانای گوتن و دەم کردنەوە و ڕادەربڕینیشی لێ براببوو. هەر ئەوەندەی لێ بە ئاگا بوو، کە لە قوڵایی نهێنخانەی دەروونیدا شتێک دەیهەوێت بپشکوێت؛ ئەو شتە سەیرە، تامی تەم و خەم و خۆشییەکی خنکاوی لێ دەهات. دەتگوت کۆنە برینێکی تازە سارێژ بۆوەوەی لە دڵدایە و، ئەو زامە قوڵە داوای ماڵین و داماڵینێکی نەرم و نیانی لێدەکات. لەش و لاری لە ناو دەمی حەزیایەکی تێدارانەدا دەکوڵی و ئارەقەی دەڕشت. برژانگەکانی بەسەر دوو دیدە مەستەکانیدا قورساییان دەکرد و خەوێکی ئارەزوومەندانە بانگی دەهێشت. بە دڵ پێی خۆش بوو ئەم بار و دۆخە ئەبەد زەمان و بەر و بوو درێژ بمێنێتەوە و زەمزەمە دڵنەوازی دەنگی هەڵموتی قەت لە بن گوێچکەی نەبڕێتەوە.
پەنجەکانی هەڵموت بە بەر شلکەی نێوقەدی هەنار دا خزی و بەرەو سەر چوو. هەر لەم حاڵەشدا بە گوێیدا چرپاند:
ـ هەنار ئاشقتم! خۆشم دەوێی!... تۆ بۆچ دەنگ ناکەیت هەنار؟... بۆچ وا سڕ و بێ هەستی !
ـ بەسکە هەڵموت!... بەسکە گیانە! تا بە ئێستا کەس ئەمەی پێ نەگوتوم ... ئەمە یەکەم جارمە هەڵموت...
هەڵموت توندتری گرتە هەمێز و دەمی بۆ ژێر گەردەن و گۆناکەیی برد و بە هەوا دەنگێکی چەشنی نەرمە شەپۆل، ورینگەی هات :
ـ هەنار دەمەوێی... خۆشم دەوێی ... ئاشقتم !
هەنار چاوەکانی خستە سەریەک و تەڕایی و نمی ئەسرینیان تێگەڕا. دەمی کردەوە و بە دەنگێکی کێشداری ناسک ، وەرامی دایەوە :
ـ هەڵموت ! خۆشم دەوێی... دەت پەرستم وەک خودا... وەک سەنەم... پێم خۆشە لە ناو هەمێزە گەرم و گڕدارەکەت دا بتاوێمەوە و نەمێنم...
هەڵموت باوشی پێداگرت و هەڵی مژی. هەنار لە باوش هەڵموت دا توایەوە. لە سەر پەنجەی پێ تۆزکاڵێک هەستا و دەستی هاویشتە دەوری ملی و، ئەویش توندتر و تاسەدارانەتر لە هەڵموت، هەڵی مژی. هەڵموت دەستی هەناری گرت و کەوتە ڕێ. هەنار وەک دەخەوکراوێکی ژێر حوکمی مغناتیسی، تینی لە فەرمانی هەنگاونانی هەڵموت وەردەگرت و بە ڕێدا دەڕۆیی. شەقامێکیان بڕی ، لە جەمسەری شەقامی دووەمدا، هەڵموت لە پەسیوێکدا دەرگای ماشێنەکەیی بۆ کردەوە و هەناری سوار کرد

و کەوتە ڕێ. هەنار وەک پەیکەرەیەکی داتاشراوی زێوین، بەڕواڵەت مات و بێدەنگ پاڵی دابۆوەوە. لەپڕ فرمێسک بە سەر ڕوومەت و دەمیدا تکانەوە و دواییش بە کوڵ گریا. هەڵموت لە گۆشەیەکی شەقامدا ڕایگرت و سەرسوڕماوانە سەیرێکی هەناری کرد و گوتی :

ـ ئەوە چیتە هەنار!... بۆچی دەگری؟ ژانت هەیە؟... ناسازی ؟

ـ نا ، هەڵموت هیچم نییە و چ نەقەوماوە... من ... خۆم ... هەر بۆ خۆم دەگریم.

ـ سەیرە !زۆر سەیرە... دەتەوێ چی بکەین و بو کوێ بچین؟ دڵی تۆ چ دەخوازێت هەنار؟ هەرچی تۆ دەیخوازی پێم بڵێ... من دەگەڵتم و ئامادەم بۆ کردنی ...

ـ پێمخۆشە بچمەوە ماڵ هەڵموت...

ـ ماڵی من ، یان ماڵی خۆتان ؟

ـ ماڵی خۆمان.

هەڵموت لە شەقامەکە وەرسووڕایەوە و بە دوو شەقام ئەولاتردا ڕێی ماڵی هەناری گرتە بەر. لە گۆڕەپانەکەی نزیک بە ماڵی هەنار ڕایگرت و لە ماشێن دابەزین. هەڵموت باوەشی پێداگرت و دەمی بۆ ژێر گەردەن و گۆنای برد، بەڵام هەنار نەیهێشت و بە توندی لە کەمەندی هەمێزی هەڵمووت دەرپەڕی و بەدەم هەنیسکانەوە ڕێی ماڵی گرتە بەر.

نیوەی دووەمی مانگ بوو. فەخرە بەپێی بەرنامەی کارەکەی، لە شیفتی دوو دا کاری دەکرد و ئەو دەمەی کە هەناری شێواوەحاڵ گەڕایەوە، باوکی لەماڵەوە نەبوو. هەنار بە دڵپڕی گەیشتەوە ماڵ. هەرکە دەرگای ژووری ماڵی کردەوە، لە بەر دەرگاوە لە پڕمەی گریانی دا و بەهەموو تواناوە گریا. چ ماوەیەک گریاو چەندە گریا، نەیزانی. هەر بەدەم هەنیسکدانەوە خەو بردییەوە. لە خەویشدا گیانەکەی ئاڵۆز و خەونەکانی پڕ لە هاشە و پاشە بوون. یەک دوو جارانیش بە وڕێنەی پەرێشانەوە لە خەو خەبەری بۆوەوە. هەنار لە ماڵدا تەنیا بوو. باوکی بەپێی بەرنامەی کاری مانگانەی، دەوری دوانزدەی شەو دەگەیشتەوە ماڵ.

سبەی بەیانی، بەپێچەوانەی ڕۆژانی تر، زووتر لە خەو هەستا. ئاوێکی بەخۆیدا کرد و دەستێکی بەخۆیداهێنا. زۆریشی هەوڵ دا خەمی دوێ شەو لە بیر بکات، بەڵام نەیتوانی و نەکرا وەک جاران لێو بە بزە و دەم بە قاقای پێکەنینەوە بۆ باوکی بچێت. باوکی هێستا لە خەو هەڵنەستابوو. دیار بو دەستەملانی خەوێکی قورسی دوای ئیش و کارە و ئەگەر لێی گەڕێن، بەو زوانە بە ئاگا نایەتەوە. بەڵام دەنگی هاتن و چوونی هەنار و تەق و ترۆقی نێو چێشتخانە، خەوەکەی مقەست بڕ کرد و لە خەو خەبەری کردەوە.

باوک و کچەکەی دوێنێ، هاتن و هەر وەک هەمیشە بۆ خواردنی بەرچایی ڕوو بەیەکتر دانیشتن. لە دانیشتن و خواردنەکەشیدا، هەنار وەک جاران بە گوفت و گۆ و دەم پڕی پرسیار و وەڵام نەبوو. شەکەت و پەس و بێ حاڵ دەهاتە بەر چاو. دڵی

«فەخرە»ش بە بینینی ئەم گرژی و دژییەی هەنار، خەمی لێ نیشت. فەخرە هێدیانە لێی پرسی :

ـ « هەنارەکەم!... بەهارەکەم چییە، چیتە؟ بۆچ ئیمڕۆ بەهارەکەی من ماتە و زەردەی بەدەمدا نایە؟ پێم بڵێ بزانم هەنارەکەم، ئەگەر ناسازی، ئەگەر حاڵت باش نییە، لە ماڵ بمێنەوە با من لە دەوری سەرت بگەڕێم و نەهێڵم ناسازی پەل و پاڵی من بشەمزێنێ... »

ـ « نا، باوکەگیان ئێستا باشم و تەواوم. دوێ شەو شان و ملم ژانێکی هەبوو کە ئەویشم بە خەوتنێک دەرمان کرد و ئێستاکێ باشترم. »

فەخرە، هەناری گرتە هامێز. یەکتریان ماچ کرد و هەنار بەرەو کار لە ماڵ هاتە دەر. لە ماڵ هاتە دەر، بەڵام باوی هەنگاوی بۆ ئیش نەدەچوو. پێی خۆش بوو شوێنێکی دوورە ئاوایی بۆ هەڵکەوتبایە و کوڵی دڵی تێدا بڕشتبایە. بەدەم شەڕی دەروونەوە خۆی هاویشتە ناو پاسی ژمارە 147ەوە و بە تەنیایی دانیشت. لە دڵدا کەوتە خۆدواندن: [باوکم لە هەموو کەسێک ئازیزترە بۆم. هیچ خۆشی و حەسانەوە و تام و چێژێکی لەم ژیانە پێ نەبڕاوە. لەسەر ئەم کاولە دونیایەدا بەشی ئەو هەر دەرد و داخ و خەم و پەژارە بووە. ئاواتی وەدینەهاتووی زۆرن؛ وەدیهاتنی هەموو ئاوات و ئارەزووەکانیشی خستۆتە سەر شانی من و، گشتی بەمن ئەسپاردوون. من چاکی هەموو نەزر و نیازەکانی ئەوم و، ئەو پرێسکەی هومێدەکانی خۆی بە منەوە هەڵواسیون. دەزانم نیازی دڵیشی چەندە پیرۆزەو چەندە بەرێزن. ئەو هەرچی دەیخوازێ و هەرچی لە کانگای دڵیدا خەوتوون، هەر هەموو لە ئەو پەڕی هێژایی دان. سەرجەمیان خەونی بەختیارین و ئاواتی سەرکەوتنی گەلەکەیەتی. ئەو بۆیە بۆتە دنەدەری من و بۆیە خۆی دەبەر من دەمرێنێ، کە خۆی دەرفەتی گەشە و دەرەتانی خوێندنی لێ براوە. باوکم چەندە بەلای منەوە ئازیزە، ئاوات و ئارەزووەکانی ئەو سەد چەندان بۆ من بەرز و پیرۆزترن... بەڵام هەڵموت؟... ئەی هاوار هەڵموت! ئەی کە شۆخ و دڵگری هەڵموت!... ئەی هاوار کە شەشدانگی مەڵبەندی دڵی ئەمنت پڕ کردووە و ڕێی هەڵاتنت لە من بڕیوە.. تۆ چ نەمامێک بووی کە لە بەر دەممدا ڕوای و بۆچی ڕەگ و پنجت لە ناخی دل و جەرگ و هەناوی مندا گیرکرد؟ خۆزگە قەتم نەدیتبایەی و قەت دەنگت پێم ڕانەگەیشتبایە. دەنگەکەت دڵم دەبا، شێت و هارم دەکا. دەستەکانت هەتوانیان پێوەیە و زامی هەرە قوڵی دڵەکەمی پێ سارێژ دەبێ. وەی ژیان چەندە تاڵ و تفتی! خۆزگە ڕێی ئەم وڵاتەمان قەت نەهاتبایە بەر... خەڵکی ئەم وڵاتانە چەندە بێ خەم و خەیاڵن، هەردەڵێی ژینەوەری کێوین؛ نە باوک بۆ ڕۆڵە دەگری و نە ڕۆڵە بۆ باوک. هەرکەس بۆ خۆیەتی و کەس بۆ کەسی تر ناژی... بەڵام ئێمە وانین؛ من بۆ خۆم و بۆ باوک و دایکم دەگریم، بۆ خزم و کەسی دوور و نزیکم دەگریم، بۆ وڵات و کۆڵان و گوند و بێستانەکەشمان دەگریم. ئێمە لەمێژە دەگرین، بەڵام سەیرە!... زۆر سەیرە!... لەمێژە دەگرین کەچی بە هەموو گریانی لەمێژ ڕۆژگارانمان هیچ دەرد و مەرگێکمان

پێ چارەسەر نەکراوە. هەردەڵێی ئەسرینەکانمان زنەی درۆزنەن و لە کەندی وڵاتی هەمیشە پاییز دێنە دەرێ... چاوەکانمان وەک قاپۆڕی هەڵۆڵن، ئاو بۆ دەر و دراوسێ دەردەدەن و خۆیان بۆ خۆیان بێ خێرن... نەخێر من هەر بۆ باوکم بە پەرۆشم. من دەگەڵ خەمی باوکم و وڵاتەکەم ناسیاوترم و باشتریان پێ دەچارێم... من، مامە «ئازاد»ی خۆم قەت بە چاو نەبینوە، بەڵام سیمای میهرەبانی ئەو هەمیشە لەبەر چاومە. دەکرێ بڵێم من بە زەمزەمەی گیان بلاوێنی ئاواتەکانی مامی شەهیدم پاراو کراوم و دڵم بۆ ئەو و بۆ ئاواتەکانی ئەو لێدەدا. مامە«ئازاد»ی من وەکی باوکم خۆشی نەدیو بوو. ئەو و باوکم، خۆشی و حەسانەوەیان دەبەر ئاواتەکانی خۆیان مراندووە... نەخێر ڕووگەی نیازی من و هەڵموت یەک ناگرنەوە و گەلێکیان مەودا لە نێوان دایە... من دڵی خۆم دەگوژم. من پێ دەخەمە سەر ویستی دەروونم و بێچوولەی هەوەس لەژێر پێمدا دەپلێشێنمەوە... ئەی هاوار لەو«هەڵموت»ە ماڵوێرانەش !!...]

هەنار هێشتا لە زۆرانبازی و شەڕی دەروونی بەلایەکدا نەکەوتبوو، کە پاسەکە لە گۆڕەپانی بەر سوپەرمارکەتەکەدا ڕاوەستاو زۆربەی دانیشتوانی لێدابەزین. «هەنار»یش لە خەستایی شەڕی دەروون جیا بۆوە و لە پاس دابەزی. لە هۆڵی مەزنی کاریشدا دوای تۆقەیەکی کورت دەگەڵ هاوکارەکانی، بەرەو هۆدەی کارەکەی چوو. لە چوونە ژووریشدا وەک قورسەکێکی گرانیان بە پەڕەی دڵیەوە هەڵواسیبێت، توانای هەناسەکێشان و پێی ڕۆیشتنی نەبوو. لە هەناسەکێشاندا، خەم وەک سندانە ناسۆرێکی قورس، قورگی دەگوشی. لینگیشی بە ئاهەنگی دڵی دەلەرزی. بەم حاڵە بێحاڵەیەوە دەرگای ژووری کاری کردەوە و بە ئاسپایی گوتی:

ـ ڕۆژباش هەڵموت !

هەڵموت وەک قەتی نەناسیبێ، بەبێ سەر هەڵبڕین و سەیرکردنی، سارد و هاکەزایی وەرامی دایەوە :

ـ ڕۆژباش هەنار !

[... هەی هاوار و هەی داد! هەڵموت بۆچە لێم لالووتە!... خۆ هیچ نامدوێنێ و ڕوویەکیشم تێ ناکات... دەڵێی لێم نەبانە ؟!...]

لە پشتی مێزەکەی دانیشت. دەفتەر و قەڵەم و کەلوپەلی بەردەستی ڕێک و پێک کردنەوەو لەژێر چاوانیشییەوە سەیرێکی هەڵموتی کرد. هەڵموت سەرگەرمی نووسینی بەرنامەی ناوەوەی سوپەرمارکەتەکە بوو. هەر لەوێوە، بەبێ هیچ سەرهەڵبڕین و سەیرکردنێک گوتی :

ـ «دوێ شەو خاس خەوتی هەنار ؟»

ـ « زۆر باش ! »

ـ « بەڵام پێت نەگوتم دوێنی چیت بوو هەنار! بۆچی لەپڕدا گۆڕای و تووشی ئەو پەژارە و خەفەتە بوویت و... ؟!»

ـ « بۆ گوتن نابێ هەڵموت ! »

ـ « سەیرە!... زۆر سەیرە! ئێوەی ڕۆژھەڵاتـی سروشت و تـەبیاتێکی فرە تایبـەتیتان هـەیە. خوداکەشتان دەگەڵ خودای ڕۆژئاواییەکان یەک نایەتەوە... »
ـ « ڕاستە هەڵموت، ڕاست دەکەی!... ئێوە و ئێمە نابینە یەک. ئاو و گڵی ئێمە خاکەی خـەمی تێکراوە و هـەوێری ئێوەی بـە ماکـەی بـەختـەوەر و بـە ئاوی شادمانـی گیراوەتەوە. ئێمە دوو تەونی لێک جیاین. ڕایەڵ و پۆ و تەنانەت دارهەنە و کەلکیت و نەخش و ڕەنگ و نیگەرەکانیشمان لێک جیانە... نەخێر... نەخێر! ئێوە تەونێکن، زۆر لەمێژە چوارچێوەی دارهەنەکەتان فڕی دراوە. ئێوە دانە دانە و یەکا یەکتان بەپێی توانا و بەگوێرەی پێزی کارامەییتان گەشە دەکەن. هیچ چوارچێوە و لەمپەر و ئاستەنگ و کەند و لەندێکتان لە بەر پێدا نییە. لەش و لارتان بە تەلبەندی هیچ سنوور و کەوشەن و لەمپەرێکەوە چۆڵەپێچە گرێ نەدراوە. ئێوە ئازادن وەک شنە، وەک هەور، وەک دڵۆپی باران. بەڵام ئێمە چی هەڵموت؟!.. ئێمە بەستراوینەتەوە. من بەستراومەتەوە، باوک و دایک و کەس و کاریشم بەستراوەتەوەو نیشتمان و دارو بەردو جڕو جانەوەراتەکانیشمان بەستراونەتەوە و هیچ کەس و هیچ شتێکمان ئازاد و سەربەست نییە و نین... »
ـ « من لەم قسانەت تێناگەم هەنار!... هیچ سەرو دەرێک لە تو دەرناکەم هەنار!... ئەمانەی کە تۆ دەیان بێژی، بۆم نامۆن و تێیان ناگەم؛ نایشخوازم مێشکی خۆم بەم گرفتانەوە گرفتار بکەم. ئەوانەی هەنار گوتنی، گرفت و کێشەی خۆیانە و خۆیان دەبێ چارەسەریان بکەن. باوکی من مەیخۆر و دایم سەرخۆشێکی ماڵوێرانە و قەت نازانێ کێ کاربەدەستە و کێ لەسەر کارە. بەیانان کە هەڵدەستێت، هەرچی دێتە بەردەستی و هەرچی لە سۆشیالەوە پێی دەدەن، دەیدا بە ئارەق و هەڵی دەلووشێت و خۆی پێ سەرخۆش دەکا. ئەو خۆی بۆخۆی ئەم بەزمەی بەسەر خۆی هێناوە و دەبێ خۆی پێیەوە بسووتێت. بەڵام من وەک ئەو نیم و ئەو ئاکارەی ئەوم پێ چەوتە و نایکەم. هەربۆیە بە دووساڵ و سێ ساڵیش باوکی خۆم نەبینم، هیچ خەمێکی ئەو دڵم ناگەزێت. ئێوەیش لە کۆمەڵگاکەی خۆتاندا ڕەنگە گەلێک ژان و برک و ئێش و ئازاری وەهاتان هەبێت، کە ئێمە لێی بێخەبەرین. بەڵام ئێستێ تۆ لە باوەش وڵاتێکی ئازادو ئاواڵە و دیموکراتدا دەژیت. گەر تۆیش خۆت بیخوازی، دەتوانی بەندو بەست و کۆت و بەندەکان لە دەست و پەل و ئەستۆی خۆت دابماڵیت و خۆت یەک لایەنە بکەیتەوە. لە وڵاتی مندا هەرچی لە یاسا و قانووندا نوسرابیت، هەر ئەو سەروەرە و موی لێ لارنابێتەوە. هەر بە پێی ئەو یاسایەش، تۆ وەک تاکێک بۆت هەیە شێوەی ژیانی خۆت، بۆ خۆت دستنیشان بکەیت و ئازادییەکانی خۆت وەرگریتەوە.»

هەنار خۆی خواردەوە. سەری بەسەر ئیش و کارەکەی داگرت و بێدەنگ دانیشت. لە بارەگای مێشک و ئەندێشیدا هەموو ڕابوردووی لەخەم خەوتووی باوکی هێنایە بەرچاو. لەم یادەوەرییەشدا، شان بەشانی ئەو، خەرمانەی ئاواتی وەدی نەهاتووی مامە «ئازاد»ی جوانەمەرگیشی پەپکەیەکی خەمناکانەی دیار بوو. لە دڵدا گوتی:[...

نەخێر!... هەزاری وەک هەڵموت و هەزاران مەیل و ئارەزووی گەرم و گڕداری ناو دڵم دەبەر ئاواتە پیرۆزەکانی ناو مێشکی کەللەی باوکم دەمرێنم. ئیتر هیچ شتێک ناتوانێ لە ڕێدا لارم بکاتەوە و ئاواتەکانم لە دڵ بستێنێت. من ئێوە دەکەم بە فیدای خواست و ویستی پیرۆزی مامە«ئازاد»م... هەڵموت تۆ چ دەتوانی ڕێم لێ بگۆڕی و بمکەیتە کایەکلێی دامرکاندنەوەی ئارەزووی ناو کەللەی پوکت!... نەخێر من نێچیری ئەم ڕاوبەتاڵەی ئێوە نیم و نابم... نەخێر من لەم بوارە بە دوورم و بۆ ئەم کارە ناشێم...]

هەڵموت سەری هەڵبڕی و لێی پرسی :

ـ « بیر لە چی دەکەیتەوە هەنار؟ بۆچ ژیانی خۆت لە پێناو خەیاڵی بەتاڵدا دەکوژیت؟... هەر دەڵێی تۆ لێرە، لەم وڵاتەدا ناژی و هێستایش کە هێستایە هەر لە بەند و و داوی کولتوری وڵات و نەتەوەکەتدا دیل و یەخسیری!... بەڵام هەنار ئەمەش بزانە کە کولتوری وڵاتانی ئێوە، لێرە زەلیل و کۆیلەی کولتوری زاڵی وڵاتەکەی ئێمەنە و ئیمڕۆ نا سبەی دەتاوێتەوە. کولتوری وڵاتی من هێز و فەرمانی سەرکەوتن لەو یاسایە وەردەگرێت کە دەسەڵاتی سەرمایەی لە پشت سەرە، بەڵام کولتوری ئێوە لێرە کز و کەساسە و مەحکوم بە لاچوون و تێداچوونە. هەنار تۆ لەژێر ئاسمانی کولتوری ئەم وڵاتەدا هەناسە دەکێشیت و یاسای وڵاتەکەی من ڕێت پێ دەدات کە هەموو مافی تاکی خۆتی تێدا دەستەبەر بکەیت... تۆ هەر لەو ڕۆژەوە کە پێت ناوەتە ئەم وڵاتە و بە پەنابەرێکی پەناگرتوو وەرگیراوی، ئەم مافەشت پێدراوە کە بە ئارەزووی خۆت ژیان بەریتە سەر و بە ویستی خۆت هەڵس و کەوت بکەیت... گوێ بگرە با پێتی بڵێم هەنار!... تۆ ئێستێ لە تەمەنێکدا دەژیت کە بەهاری ژیانی پێ دەگوترێ. ئەم بەهارە گەلێک کورت و تیژ تێپەڕە. ئەگەر ئەم بەهارە بێ وەفایە بە فیڕۆ لە کیس بدەیت هەنار، پرسەداری و دەست لە ئەژنۆدانی دواییت هیچ کەڵک و سودێکی نییە...»

هەنار بە توندی قسەکەی لە دەم ئەستاندەوە و گوتی :

ـ «نەخێر هەڵموت تۆ هەڵەی! تۆ بۆت نییە هەموو جیهان لە چوارچێوەی پەنجەرۆکە ئەفسانەی دەسەڵاتی سەرمایەدا ببینیت. ئەم مافەی کە کولتوری وڵاتەکەی تۆ بە ئێوەی ڕەوا بینیوە، داوێنی گەلێک کورتە و بەسەر ئێمە ناکشێ. تۆ کە قەتت خەم نەچەشتووە، کوا کەی لە خەم دەگەیت؟!... ئێوە شەوانێکی گەش و خۆشتان هەیە و بەشوێن شەوانی خۆشی پڕ لە حەسانەوەتاندا ڕۆژانێکی خۆشترتان لە هەورانەوە بۆ دادەبارێ... داخی بە جەرگم هەڵموت ئەم خۆشی و حەسانەوە و بەختیارییەی کە تۆ باسی دەکەی، خۆت نازانی لە چ کانگا و سەرچاوەیەکەوە بۆتان دادەبارێت!... ئێمە ماڵوێرانی دەستی ئێوەین. نزیک بە سەت ساڵە وڵاتەکەی ئێمەتان چەشنی عیسای مەسیح، چوار میخە بە دار داکردووە و بە سەر چوار نەتەوە ـ دەوڵەتی گورگەهاری یانیگر دا دابەشتان کردووین. ئاشی بەرژەوەندی بەرزی نیشتمانیی ئێوە بە خوێنی ئێمە دەگەڕێت و هەرچی سامانی وڵاتانی ئێمەیە، دەڕژێتە کۆرەگەی ئاشی ئێوە...

دەنگی دلێڕی ئێوە لە جێیەکی نەرمان دێتە دەرێ و ئەگەر ئێمە بێدەنگین، بێدەنگیمان لە بێ دەسەلاتیمانە. ئەو دەسەلاتە توند و تیژ و زالمانەی کە بەسەر ئێمەدا حوکم دەکات، برای بڕبڕەی پشتی حاکمانی زۆرزانی ئێوەنە. گەر ئیمە نەبین، ئێوە وشکن؛ لە هەموو بیر و بۆچوون و قسەکانتدا هەر ئەمەت ڕاستە هەڵموت، کە ئێوە خاوەن زێڕ و زۆرن و، ئێمەیش هەژار و مافنگییەکانی بەردەستی ئێوەین. بەلام تۆ و ولاتەکەت هەرچی هەن، با ببن، ئیتر دەمت لە ئاستی من ببەستە و دەست لە من هەڵگرە!... »

ـ « ئێ باشە هەنار!... باشە، ئەمە شەڕی پێ ناوێ، بەلام هەتا لەم ژوورە دا پێکەوە هاوکار و هاواڵین، بۆم هەیە بت دوێنم و لە گەپ و گەمەکانتاندا بەشدار بم!... خۆ ناکرێ لە ژوورێکدا هاوکار بین و دەمم ببەستیت و قڕ و قپم بکەیت!... پێم وایە تۆیش ئەم مافەم لە چنگ ناستێنی هەنار!... »

ـ « نا ، نەخێر هەڵموت... من هەرگیز ڕێ بە خۆم نادەم مافی سروشتیی هیچ گیانلەبەرێک پێشێل بکەم... من و تۆ دەکرێ وەک دوو هاوکار، وەک دوو دۆستی باش، تەنانەت وەک خوشک و برایەک یەکترمان خۆش بوێت و لە دەرد و برک و ژانی یەکتر خەبەردار بین... هەر نەک ئێستا، بەڵکە دوای کۆتایی هاتنی هاوینەکارەکەیشمان هەر دۆست و برادەری یەکتر بین... »

هەفتە هات و هەفتەی تری بە دواداهات و هاوین و ئیشی دوومانگەی هاوێنیش کۆتایی پێهات. هەنار و هەڵموت و سەرجەم برادەر و هاوکارە تازە و کۆنەکان مالاواییان لە یەکتر کرد و لەیەکتر هەڵبڕان.

بە تێپەڕینی هاوین، فێرگەکان یەکەمین زەنگولەی دەست پێکردنەوەی خوێندنیان لێداو دەروازی زانست و ڕاهێنان و پەروەردەکردن بە ڕووی خوێندکاراندا کرایەوە. هەناریش وەک تاکێکی کۆمەڵگای ئالمان بەرەو خوێندنگە بزووت و دیسان دەستی بە کتێب و قەڵەم گرتەوە و هاتوچۆی نێوان ماڵ و خوێندنگەی دەست پێکردەوە، بەلام لە نهێنخانەی دەروونیدا بۆشاییەکی مەزنی ماڵوێرانکەر خانەنشینی هەر شەشدانگی دڵ و هەناوەکەی ببوو. ئەم بۆشاییەش لە ناوەوە دەیخوارد و بۆشایی ڕەش و بەژان و گەورەتری پێک دەهانی. ئیتر وەک جاری جاران دەم بە بزە و لێو بە پێکەنین نەبوو. هات و هاوار و خرۆشینەکەی جارانی، نە لە ماڵ و نە لە خوێندنگە، پێ نەمابوو. چەشنی ئاگرەگڕەیێکی ئاو پێداکراو، سارد و خامۆش و دامرکاوەوە، هیچ گەرمی و گەرمایەکی پێ نەمابوو. باری گرانی یادی هەڵموت بەدایم قورسایی دەخستە سەر دڵی و حەزی دەکرد هەمیشە تەنیا بێت و هیچکەس سەردانی نەکات. تەنانەت گەلێک جاران، دانیشتنی لای باوکیشی دەرروونی دەڕووشاند و بە بیانووی دەورکردنەوەی دەرس، پەنای بۆ ژورەکەی خۆی دەبرد و بە سەعاتان لە یەک بار و دۆخدا دەمایەوە. خواردن و خواردنەوەکەیشی لە کەمێی دابوو. ڕەنگی ڕواڵەتیشی گۆڕانێکی بچووکی بەسەر داهاتبوو. فەخرە هەمووی ئەم ئاڵوگۆڕانەی بە چاوی سەر دەدیت و لە

پەرێشانی و ماتی و بێدەنگیی هەناردا گەلێک دڵ بە پەژارە و خەمگین بوو. بەتایبەت کە دەیزانی ئەم دیاردە دزێوە، کوتوپڕ و ناگەهانی بۆتە میوانی ماڵەکەی و ئەگەر دەست و بردێک نەکات و ڕێچارەیەک نەدۆزێتەوە، خۆی و هەنارەکەی تێدا دەچن. هەر بە هومێدی دەرچوون لەم کەلەبەرە و بۆ گەڕاندنەوەی ئاو و ڕەنگی جارانی نێو ماڵ، ڕۆژێک دوو سوێسکەی لە دوو قەفەس دا بۆ کڕی و لە بەر بێڵا بۆی هەڵواسی. دوای ماوەیەکی تریش پیانۆیەکی بۆ کڕی و لە ژووری خەوکەی بۆی دانا. داوایشی لێکرد کە لە هەفتەدا چەند ئێوارەیەک بچتە فێرگەی مۆسیقا و پەنجەکانی لە مۆسیقادا بەتاقی بکاتەوە. بەڵام خەمی هەنار بە بینینی دوو باڵندەی سەرکزی ناو قەفەس، تەمی لێ لا نەچوو. دەنگی موسیقاش تۆز و غوبارێکی لە حاڵی بەلەنگازی ئەو نەتەکاند.

لە لایەک خەمی گران و شاراوەی خۆی و لە بەرێکی ترەوە دلۆڤانی و خۆ فیداکردنەکانی باوکی، شەڕگەیەکی وەها گەورەو گرانیان لە مەزرای دەروونیدا کردبۆوە، کە زۆرجاران چەشنی دوو سەربازی شمشێر بەدەست، لە ناوەوەی هەناویدا شەڕی خۆ بەخۆی بوو . هەربۆیە نە دەنگی پیانۆ و نە ڕەنگی دوو سوێسکەی یەخسیری ناو قەفەس، هیچیان نەیانتوانی ئاوێک بە سەر گڕی دەروونیدا بکەن. دوای چەندێک هەنار داوای لە باوکی کرد و پێی گوت کە دڵی هەڵناگرێ هیچ ژینەوەرێکی زیندوو لە بەند و زینداندا ببینێت؛ باوکیشی سەلماندی و ئێوارەی ڕۆژێکی هەینی سوێسکەکانیان بردە لێڕەوارێکی دووەردەست. باوک و کچ، هەریەک بە نیاز و هومێدێکەوە، دەرگای قەفەسەکانیان کردەوە و سوێسکەکانیان ڕزگار کردن. پیانۆکەش ماوەیەک بەبێ پەنجە بەسەر داکێشانێک لە ژوور دا تۆزی خوارد و بێدەنگ مایەوە، ئاخرسەر بەخواستی خودی هەنار، ئەویشیان بە قوتابخانەیەکی منداڵانی وەپاشکەوتوو بەخشی.

فەخرە بەردەوام بیری لێدەکردەوە و بە هەموو تواناوە تێدەکۆشا کە سەرچاوە و هۆکاری پەرێشانییەکانی هەنار بدۆزێتەوەو ڕێچارەیەک بۆ تواندنەوەی ئەم گرفتە ببینێتەوە. لە یەکەم هەنگاو دا هاتە سەر ئەم بیرە، کە تەنیایی و بێکەسی هەناری ئەنگاوتووە و ئەگەر دەست و بردێک نەکا و هاودەنگ و خەمخۆرێکی بۆ نەدۆزێتەوە، لەوانەیە کەساسی و کزی لێی ببێتە خانەنشینی یەکجاری و ڕێی ژیانیان لێ تەنگەبەرتر بکاتەوە. هەربۆیە لە یەکەم هەل و دەرفەتدا هەوڵیدا دەستێک لە بەرنامەی ئیش و کارەکەی وەربدرێ و تەواوکار بکرێتە شیفتی بەیانانە.

فەخرە چەندجاران سەری لە بەڕێوەبەرایەتیی کارگاکە هەڵێنایەوە و بۆ پێ سەلماندنی کێشەی ناوماڵی خۆی، هەزار شێر و ڕێوی بۆ تێک خستنەوە، بەڵام بەڕێوەبەرایەتیی کارگە داواکارییەکەی فەخرەی وەرنەگرت و وەڵامی ڕەتی پێ دایەوە.

پاش نیوەڕۆی چوارشەمە ڕۆژێک، یەکەم بەفری ئاخر پاییزی، کلو کلو، زۆر بە هێوری دەڕژانە خوار. دنیا مەنگ و ئارام بوو. کلوی بەفر لە بەرازییەوە چەرخ و خولیان لێدەدا و بە سەماکردن لەباخەڵ یەکتردا دەڕژانە خوارەوە. بەرەبەرە چڵ و پۆپی بێ گەڵای درەختەکان بە بارژنی بەفر سپی دەبوون و لە ژێر باری قورسی بەفری ئاودار دا دادەهاتن.

ئەو ڕۆژە، ئەگەرچی هەنار هیچ ئەندامێکی لەشی ژان و ئازارێکی تێدا نەبوو، بەڵام تاقەتی فێرگە و دەرس و کتێبی لێبڕا و بە بیانووی ناسازی، زووتر لە ڕۆژانی تر هاتەوە ماڵ. باوکی لەسەر ئیش بوو. تاوێک دانیشت و چاوی دە هێڵی بێ پسانەوەی بارژنی بەفر بڕی. چاوەکانی لە باوەشی سەمای کلوی بەفر دا شەکەت بوون و گیانی هاتە وورووژان. لەپڕ هەر وەک بنیادەمێکی ئەلەکتریکی دەستی بۆ تەلەفوون برد و پەنجەی بەسەر ژمارەکان دا گەڕاند. ئیستێک ڕاوەستا. لەوبەری تەلەوە کەسێک بە دەنگێکی نیوە خەواڵۆوە گوتی :

ـ « بەڵێ !... من هەڵموتم ! »

بەبیستنی دەنگ، دڵ لە دەروونی هەنار دا شەڕی هەڵاتن و فڕینی دەست پێکرد. دەنگی گەرم و کێشداری هەڵموت، کۆرپەی خەوتووی حەزو خۆزیای هەناری بە ئاگا هێنایەوە و لە ناوەوە بزواندی. بووکی ئارەزووی دڵ، مەیلی سەرهەڵگرتن و هەڵاتن و خۆ بەدەستەوەدانی پێداگەڕا. تاوێک لەپی دەستی لەرزۆکی بەسەر مایکرۆفۆنی تەلەفوونەکەوە نا و بێدەنگ ڕاوەستا.

هەڵموت تۆزکاڵێک تووڕە و نەختاڵێک توندتر گوتی :

ـ « کێیت ؟ ... بۆچ دەنگت لێ نایە؟... فەرموو! »

هەنار دەمی کردەوە و هاتە دوان، بەڵام ئەو خۆی نەبوو دەمی کردەوە، بەڵکە خوێنی ناو دڵ و هەست و هان و هەناسە و شەشدانگی گیانی بوو کە دەمی کردەوە. گوتی :

ـ « هەڵموت! شێت و شەیداتم... خەستە و کوشتە و کەوتەی سەر ڕێگە و ڕێبازتم ... من هەنارم ! »

هەوای ئاماڵ تووڕە لە دەنگی هەڵموت داکەوت و لەرزانەوەیەکی ئارەزوو بزوێنانەی تێگەڕا، گوتی:

ـ « هەنار! گوێ بگرە با پێتی بڵێم... هەر دوێ شەو خەونم پێوە دیتی... لە خەونە خۆشەکەمدا تۆ هی من بووی و من هی تۆ... خەونەکەی دوێ شەوم خۆش بوو، بەڵام هەنوکەم خۆشترە... من گیرۆدەی خەون و خەیاڵات نیم. من لایەنگری ماک و ماددەم و هەرشتێک لەم مایە هەوێن وەرنەگرێت، بە لای منەوە بەتاڵ و بۆشە... بەڵام با چەلێ لەم قسانە واز بێنین و تۆزێک بە خۆمان ڕابگەین. ڕاستی هەنار لەمێژە یەکترمان نەبینیوە، ئەمەش بزانە کە تەواو تاسەتم کردبوو. دەڵێم... بڵێی بۆت بکرێ چەندسەعاتێک بێی و لەشوێنێکدا چاوێکمان پێک بکەوێت و دڵێک بگەشێنینەوە؟ هەفتەی داهاتوو، کەی و کەنگێ دەست دەدا بێم ، یان بێی و... »

ـ « هەر ئێستێ هەڵموت... هەر ئێستێ هەستە وەرە... وەرە لام، وەرە گیانە کە گیانەکەم لیپاولیپ پڕە لە ویست و ئارەزوو. دڵم دەریایەکە و تۆفانی خولیای دیتنی تۆی تێدا بە شەپۆڵە؛ شەپۆڵەکان هەرهەموو ڕەنگ و نیگاری تۆیان تێدا دیارە هەڵموت ... هەستە وەرە گیانە... پڕی هەموو ئەم دونیایەت ئارەزوو دەکەم. دە هەستە وەرە ئازیز!... »

ـ«ئێستێ پێم ناکرێ هەنار، هەرنەک ئێستێ، بەڵکە سەرتانسەری ئەم هەفتەیەش پێم ناکرێ. بەڵام ڕۆژی هەینی هەفتەی داهاتوو، کاتژمێر سێی ئێوارە لە گۆڕەپانی چوارڕێیانی بەر سوپەرمارکەتەکەدا چاوەڕوانت دەبم. پێت چۆنە هەنار ؟»

ـ « زەمانێکی بەس دوور و درێژە هەڵموت. گیانی تینووم توانای ڕاوەستانی زەمانێکی وەها دوور و درێژی نییە. تاقەتی هەتا ئەو دەمەم نییە گیانە... پێم خۆشە هەر ئێستێ هەستی و بێی... »

ـ« هەنار! زۆر شت بە پێخۆش بوونی من و تۆ نایەتە گەڕ. ژین و ژیانەکەی ئێمە بە بەرنامە دەگەڕێ. هەفتەی تر، هەر لەو شوێنەی کە پێمگوتی چاوەڕوانتم... ئیتر ئەم کاتەت خۆش ! »

ـ « نا !.. نا !... نا هەڵموت ناتوانم زۆر ڕاوەستم. پێم خۆشە هەر ئێستێ بێمە لات... تۆ ناتوانی بێیتە لام، من دەتوانم بێم... باشە هەڵموت ! »

ـ « من گوتم ئەم هەفتەیە ناتوانم هەنار! ئەم هەفتەیە سەرتانسەر گیراومەتەوە و بەرنامەم پڕە... ناتوانم... لای تۆم خۆش! »

ئیتر دەنگ بڕا. هەنار کەوتە سەر قەرەوێڵەکەی و بێدەنگ و مات دانیشت. خۆی لە تای تەرازوی خەیاڵدا هەڵسەنگاند. هەستی کرد زۆر بچووک بۆتەوە، هەر هێندە بچووک، کە لە بەر چاوی خەیاڵیدا ڕادە و ڕێژەیەکی بچوکتر لە خۆی، کەس نەبوو. باوکی و یادی مامە ئازاد و هەموو ئاواتەکانی ئەوانیشی هەڵسەنگاند، ئەوان بە ئاوات و هیوا و هومێدەکانیانەوە هەر ئەوەندە بەرز و بەوەج بوون، کە سەریان لە گەڵ قوبەی شینی ئاسمان جووت و هاوبەر بوو. لە شانی ئەواندا، بچووکتر لە خۆی کەس نەبوو.

نووزەیەکی لەرزۆکی بەدەمدا هات و تاوێک ڕاما. لەپڕ یەک بە ژوورەکە هاواری کرد:[... نەخێر من مەردی مەیدانی ئەم شەڕگەیە نیم و ناتوانم ببم. من لە نێوان ویستی دڵی ئارەزوومەندم و ئاواتە وەدی نەهاتووەکانی باوکە گیانەکەم و مامە «ئازاد»مدا وردیلانەیەکی لە ڕادە بەدەر کزۆڵ و بنێس و بچووکم. من هەڵگری ئاواتەکانی ئێوە ناتوانم ببم... ئەم توانایە دە شانی گیانی مندا نییە. من کۆیلەیەکی پێ لەبەندی بەر دەرگای دڵم و مێشم پێ هەڵنافرێت... ئیتر من بۆ ئەمە ناشێم و هیچ حیسێبێکم لەسەر مەکەن... کەس بۆی نییە باری هیوا و هومێدم لەسەر پشت بار بکات... من هەڵگری باری بیقەراریی خۆمم... ئەی هاوار... وەی لەمن !...]

جوێنی بەخۆی دا. تووک و نەفرینی لەخۆی کرد. بەمەش نەهەندرا، چەند جاران بەخۆی دادا و سەر و سەکوتی لە دار و دیوار کوتا. چاوەکانی نوقاند و بەسەر تەرمی دڵخوازەکانیدا شینی گێڕا. ماوەیەک بەم چەشنەی لێ ڕابوری. چاوی هەڵێنا، بەڵام نیگای چاوەکانی لە ناو چوار چێوەی دەگای ژوور دا بە مۆلەق وەستا. باوەکی لە بەر دەرگادا بینی کە وەک پەیکەرەیەکی لە بەرد داتاشراو، مەنگ و مات ڕاوەستابوو. هەنار چاوی تێبڕی و بۆی هەستا و بۆی چوو. لە بەر دەرگا، لە بەرامبەریدا ڕاوەستا. چاوەکانی نوقاند و دوای تاوێک دیسان سەیری بەر دەرگاکەیی کرد. بەڵام بەر دەرگاکەیان چۆڵ و مەنگ و بێدەنگ بوو. هەستێکی ڕاگرت و گوێیەکی شل کرد. گوێی لە زایەڵەی دەنگی باوکی بوو:[... هەنارەکەم ، بەهارەکەم، هەموو دنیاکەم!... چییە و چیتە و بوچ وا پەرێشانی گوڵم؟!... بۆچ مەگەر باوکەکەت مردووە ئازیزەکەی من کە هۆی کزی و پەرێشانییەکانتم پێ نالێی؟...]

هەنار پێکەنی. لەژێر لێوانەوە گوتی:[دەستم لێ هەڵگرە باوکە! بەس بمکە درەختی چاکی پیرمورادان و بەس پرێسکەی نەزر و نیازەکانتانم پێوە هەڵواسە! من یەخسیر و کەوتووی شەشدەرێکی تەنگ و تاریکم... من کۆیلەیەکی بەستەزوبان و وەیلانی بیابانی پڕ لە نەهامەتیم... کوا کەی من توانای هەڵگرتنی ئەم بارە گرانانەم هەیە؟ من خۆم پێ ناچێ بەرێدا، من کەوتووم و چاو لە دەسی کەسێکم کە دەستم بگرێت... کوا کەی من مەردی مەیدانی ئەم گۆڕەپانەم؟... نەخێر نیم!.. بەسکە باوکە ... دەستم لێ هەڵگرە!...]

دەستی برد و تەلەفوونەکەی پڕ پێداگرتەوە و هەر هەمان ژمارەی پێشووی گرتەوە. پاش ئستێک، دەنگی هەڵموت بە گوێیدا گەییشت:

ـ بەڵێ!... هەڵموتم !

ـ من هەنارم... هەڵموت دەبێ بمبووری دیسان کاتم گرتی... بەڵام هەڵموت ڕۆژی هەینی ناتوانم بێم... نایەم !... هەر نایەم و ئیتر قەتم نابینی... قەت!

ـ بۆچی؟ چییە؟... چ قەوماوە هەنار؟... هەلۆ ! هەلۆ !...

هەنار تەلەفوونەکەی داناوە و گورج هەستا و لە ماڵ وەدەرکەوت. لە ماڵ هاتەدەر و بەبێ ئامانج و بێ سەر و شوێن، لەم شەقام بۆ ئەو شەقام چوو. لەم کۆڵان بۆ ئەوی تر داکشا. ماوەی دوو کاتژمێر بە هەموو توانای پێ و پەلانی پێکوتەی کرد و بەرێدا ڕۆیی؛ هەر هێندە خولایەوە، کە ئیتر لە پێ کەوت و کاتێک چاوی کردەوە و سەیرێکی دەور و پشتی کرد، خۆی لە شوێنێکدا دیت کە قەتی پێ تێنەنابوو. لە نزیکترین وێستگەی پاس، بە سەری بڕی خەیاڵەوە خۆی هاویشتە ناو پاس و بەرەو ناوەندی مەڵبەندەکەی خۆیان داگەڕایەوە. کە گەیشتەوە ماڵ، بە پرتاو دەرگای ماڵی کردەوە و بۆ ژوور چوو. لە ژووری خەوکەیدا ڕوو بە دیوار ڕاوەستا و چاوی بە هەموو تابلۆکانی کەژ و بەندەنی شانشین و قەرەچ دامانی کوێستانی چلچەمە و پێدەشتەکانی ژێروی داخشاند و ورد سەیری کردن. دۆڵ و دەرە و گرد و هەوراز و لێژەکانیشی دانە بەرچاو.

نیگای چاوەکانی ماوەیەک لە ناو تارما ڕونکەکانیاندا هات و چوو. ئەوسا ڕووی لێ وەرگێڕانەوە و ڕوو بە پەنجەرە، چاوێکی لە گۆڕەپانی بەرماڵی خۆیان کرد. گۆڕەپان و شەقامەکان لە حەشیمەت ژاوەیان دەهات. بەلای خۆیەوە گوتی:[... باوکم چۆلگە پەرستە! ئەم تەقتەق و هەڵدێرانەی کە بۆی هەڵواسیوم، تۆ خوداکەتان چییان تێدایە کە ژووری خەوتنمیان پێ بڕازێتەوە؟ ژووری خەوی من و ژووری خەوی «کەتەرینا»ی دەستەخوشکم بڕوانن کە چیهایان جیاوازی تێدایە! پێم شوورەییە ڕێی کەتەرینا بە ژووری خەوی خۆمدا بکەمەوە؛ ژووری خەوی ئەو، بە هەمە چەشنە پۆستەری خۆش ڕەنگی گۆرانی بێژە نازەنینەکان ڕازاوەتەوە. تابلۆی سەماگە و دانس و دەست لەملانی ڕووگەش و سەرخۆشی تێدایە... ڕەسم و وێنەی ئەکتەرە خۆش بەژن و باڵاکان و سالارانی سینمایی ئیمڕۆکەیی تێدا هەڵواسراوە. بەڵام ژووری خەوی من چی؟... کەتەرینا بە تەمەن سێ مانگ لە من ژێڕاترە، بەڵام ئەو هیچ هەفتەیەک بەبێ چوونی سەماگە و سینەما و مەکۆی تایبەتی گەنج و لاوان نوێ ناکاتەوە. چەند شەوێکیش بەلای ئەم و ئەوێکەوە سەردەکاتەوە. منیش لەنێوانی ماڵ و مەدرەسەدا، هەروەک جۆلا خەریکی بەن ڕایەڵ کردن و هاتن و چوونم. ئەو ڕۆژە هەڵموت پێی گوتم کە باوکی تۆ کۆنەپەرستە، بەڵام من بە توندی بە دەمیدا هاتمەوە و لێی دەرهەڵبووم. هێستایش هەرکەس ئەم وتەیە بە دەمدا بێنێت، بە توندی دەمکوتی دەکەم و بە کێوانی دا دەبەم. باوکم لەم ئازارە دزێوە بەدوورە. بەڵام ئەویش هەروەک هەزارانی تری وەکی خۆی، پەروەردە کراوی دنیای بچووکەو، دنیای بچووکیش مرۆی دڵ و دەروون بچووک گۆش دەکا. بەڵام من چیم؟!... من بێدینێکی لە هەموو دین و ئایینان بەدەرم. من پردێکی هەڵبەستراوی نێوان ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوام. شان و پیلم لە بەری ڕۆژهەڵاتەوە بارێکی قورس و گرانی لەسەرە، لەلای ڕۆژئاواشەوە هەتا بڵێی سووکم و سووکبار. لەو لاوە باوکم و ئاواتە بەجێماوەکانی مامە«ئازاد»م بانگم دەکەن. لەم لایەشەوە... نەخێر!... من ئەولام پێ باش و بەخێرترە... من هومێدی دڵشکاوێکی تاک و تەنیام. باوکم هەرچۆنێکی کە هەیە، ئەگەر پەروەردەکراوی دنیایەکی بچووکە و ئەگەر باری قورسی نیاز و ئاواتەکانی خۆییم لێ بار دەکات، من دەیکێشم و خۆمی بە قوربان دەکەم. هەرچی بێ ، ئەو ڕاستە.. فێڵەباز و درۆزن و باخەڵ پەرست نییە. خۆفرۆش و دارەدەسی دەستی ئەم و ئەوێکیش نەبووە و نابێ... یەکڕەنگ و یەک ڕوویەکی تەواو عەیارە.. لە دڵۆپی بارانی سەر دێمەکاران زوڵاڵ تر و گیانبەخش ترە؛ لە دەنکەی تەرزە سەرەپاییزانی کوێستانێ ڕوون و ساغ ترە.. بەیت بێژ و قسەخۆش و ئیشکەڕن و خۆشخوان و ماستاوساردکەرەوەی دیوەخانی هیچ بەگ و بەگلەر و بارەگایەکیش نییە... نەخێر! من هەزاران مەیل و تاسەی لاوێنی خۆم و سەدان ئارەزووی دڵم لە ڕێی تۆ دا دەگوژم باوە گیانەکەم!... ئیتر ناهێڵم کرمی ئارەزوو بمبزوێنێ و گەرای هەڵخلیسکانم لە میشکدا بکاتەوە. لەمەو دوا، هیچ بەچکە شەیتانێک بۆی نییە دەستی دڵم بگرێت و بەرەو هەڵدێر و هەڵداشتنم بەرێت... بەڵام

ئاخ و سەد خۆزگە و هەزار بریا ئەم ئارەزووە، ئەم مەیلە گڵاوە لە دەروونی ئادەمیزاد دا نەبوایە! دەترسم تۆبەم بشکێنێ و دەستم لێ هەڵنەگرێت... ئەگەر هەر ئەمساڵ دەستم لێ هەڵگرێت و ماوە و مەودای ئەمەم پێ بدات کە ساڵی خویندنم بە ئاخر بگەیەنم، کڵاوی خۆم هەڵداویم و نایگرمەوە. ئەمساڵ ئاخرین ساڵی خوێندنی ناوەندیمە و هاوینی دواتر خۆم بۆ چوونی زانکۆ ئامادە دەکەم. ئەگەر بە باوکم بێ، هەر لە هەمان کاتدا کە دەبێ ببم بە دوکتۆرێکی لێهاتووی شارەزای دەرد و ئازاری ژنان، دەبێ مامۆستایەکی کارامەش بم بۆ فێرگەکان، دەبێ ئۆرتۆپێد و شکستە بەندێکی باشیش بم بۆ شەل و پاشکستەکانی مەیدانی شەڕی شۆڕشی کوردستان و، پیتۆڵێکی زاناش بم بۆ پەروەردە کردنی منداڵانی وەپاشکەوتووی زگماگ؛ بە کورتی دەبێ بۆ وەدیهاتنی ئاواتە بەرز و بەڕێزەکانی باوکم، هەموو شتێک بم. بەڵام لە پۆلەکەی ئێمەدا جگە لە من و «سوزان»ە چرچە و«ماریا» دزێو و یەک دوو کوڕی لەخۆبایی، کەسی دی خۆ لە قەرەی زانکۆ نادەن. زۆرکەس زانکۆیان پێ هەوایە و پاش کۆتایی خوێندن ڕوو دەکەنە بازاڕی کار و خۆیان بە کارێکەوە هەڵداوەسن و دەگەڵی دەڕۆن. بەڵام من خۆم باش دەناسم و دەزانم کە ئێمە هی ئەم وڵاتە نین و ئەگەر سەت ساڵی تریش لێرە بژین، هەر لاوەکین و هەر پەنابەین. بازاڕ و بازاڕوانی و بازەرگانیش دەگەڵ ویستی من یەک ناگرنەوە و بۆ من نابن. لە بواری خوێندنیشدا ئەگەرچی دڵم گەرمە، بەڵام ماوەیەکە ئەم ئازارە دزێوە تووشم هاتووە و دڵەکەمی لە دەرووندا کرمۆڵ کردووە... ئای هەڵموتی لەعنەتی!... وەڵڵاهی ڕۆژی هەینی بۆی دەچم و هەرچی بە دەممدا بێت، پێی دەڵێم و یەکیشی لێناشارمەوە!...]

ڕۆژی هەینی داهات. هێشتا چارەگە سەعاتێکی مابوو کە سێی پاش نیوەڕۆ دابێ، هەنار هەر لەو شوێنەی کە هەڵموت بۆی دەسنیشان کردبوو، لە گۆڕەپانەکەی بەر سوپەرمارکەتەکەدا، چاوەڕوانی هاتنی یار، بێ سەبرانە دەهات و دەچوو. ڕێک سەری سێی پاش نیوەڕۆ،« هەڵموت»یش هات. هەنار بە پێشوازیەوە چوو. دەستی یەکتریان گوشی و هەر وەک گیانی شیرین دە باوەشی یەکتر خزین. هەڵموت بە پێکەنینەوە گوتی:

ـ« ... دەمزانی دێی هەنار...».

ـ « چۆنت زانی و بەچی زانیت دێم حەیاتم ؟»

ـ « من ئێوەم باش ناسیوە و دەزانم چۆنن و... »

ـ « چۆنین هەڵموت؟... ئێمە چیمانە؟!»

ـ « ئێوەی ڕۆژهەڵاتی بەدایم نائارامن و کەمتر لەسەر یەک نەزم و هەوا دەژین. هەر دەڵێی زەریایەکی پان و بەرینن ئێوە، کە بەرێکتان بە کوێستانێکی بەرزی ساردی پڕ بەفرەوە لکابێت و، جیرانی ئەوبەرتان بیابان و دەشتستانێکی گەرمی ئاگراوی بێت... ئەو دەریایە لە نێوانی دوو تەوژمی بەهێزی سارد و گەرمدا هەمیشە نائارامە. ڕۆژ نییە بە توندەبای ئەو دوو تەوژمە دژبە یەکە نەشڵەقێن و نەکەونە

بەر شەپۆلان... بەڵێ هەنار ئێوە ئەو زەریایەن و، شەپۆڵەکانتان توندی و تووڕەیی و هەڵچوونەکانتانە. بەڵام توندی و توڕەبییەکانیشتان کورت و کەم تەمەن و تیژتێپەڕن، ڕەگدار و ڕیشەدار و قوڵ نین. پیاو نابێ لێیان بترسێ، هەربۆیەش زانیم دێی هەنارە جوانەکەم ! »

هەڵموت پەنجەکانی هەناری گرتە ناودەست و دیسان بۆ لای خۆی کێشا. هەنار هاسان و لەبار، وەک پەڕەپووشێک بەرەو سنگی هەڵموت خزی و کەوتە ناو کەمەندی باسک و هەمێزی ئەو، ئەویش بەخۆیەوە گوشی و ئەمجارە بە جوتە یەکتریان هەڵمژی. هەڵموت دەستی خستە سەر شانی هەنار و دەگەڵ خۆیدا بردی.

***

لە مەیخانەکەدا هەرچی تێیدا بوو، هەر هەموویان کیژان و کوڕانی هاوتەمەنی هەنار و هەڵموت بوون. هەمووی دەس لە مل و لێک هاڵاوی یەکتر و، گێژ و وێژی تەزووی مەی بوون. کەس پێناسەی کەسی نەدەخوێندەوە و هەر جووتەی سەرقاڵی بەزم و گەمە و ڕاز و نیازی خۆیان بوون.

یەکەم پیاڵەی شەرابی «بۆردۆ»ی فەڕەنسی، دەماری مێشکی هەناری گەرم داهێنا؛ هەموو دەمارەکانی مێرولەیان کرد و چێژێکی لە بڕان نەهاتووی پێ بڕا. هەستی بە تونیایەتی کرد و تونیایەتی هێرشی بۆ هێنا. بەخواستی خۆی پیاڵەیەکی تری بۆ تێکرا، ئەویشی پێداکرد. هێشتا سێ چارەگە سەعات لە دیدارەکەیان تێنەپەڕیبوو، کە شەرابی بۆردۆی فەڕەنسی کاری خۆی کرد. ئەو هەنارە ژێر و هێمنەی دەمێ دینێ نەما؛ سەرخۆشێکی مەستی بێقەرار بوو کە تای خۆی لە مەیخانێدا دەست نەدەکەوت. یەکدەم ئارامی نەبوو. دەست و باسکی ڕادەتلەکاند، سەری بە ڕاست و چەپ و هەر چوارکەنارانیدا دەخولاندەوە. تریقەی قاقای سەرخۆشانەی جار دەگەڵ جاری ئەوەندە بەرز هەڵدەکشا، کە دەنگی زەنا زەنای نێو مەیخانەکەی وەژێر خۆی دەدا. ئەوەندە مەست و بێ ئارام بوو، کە تەنانەت سەرخۆشانی لە خۆ بێخەبەریشی دەهێنایە سەر هەوای پێکەنین. هەڵموت ژێربالی گرت و لە مەیخانێی بردەدەر. لە ترۆمبێلی هەڵموتیشدا یەکدەم سرەوت و ئارامی نەبوو. خۆی بادەدا و دەگەڵ هەر خۆبادان و خۆ ڕاتلەکاندنێکیشدا، دەستی بەنێو خەرمانی قژی خۆی و هەڵموت دا دەگێڕا و لێکی دەدان و دەی شێواندن. ملی هەڵموتی دەگرت و بۆلای خۆی ڕادەکێشا، دەستی دەخستە سەر سوکانی ترومبێلەکەی و فەرمانی ڕاوەستانی پێ دەدا. بەڵام هەڵموت بە وریایی و زۆر خوێن سارد و لە سەرەخۆ، ماشێنی بەرەو ماڵ دەئاژواند و بەرەو ماڵ دەچوون.

کە گەیشتنەوە ماڵ، تینی شەراب دە هەموو دەمارەکانی هەنار گەڕابوو. مەیل و ئارەزوو بەچەشنی شیلەیەکی خەستی ماجوومی تێکەڵی خوێنی ببوو و خوێنی دەکوڵی. بەند بەندی ئازای ئەندامی لەشی هاواری هێورکردنەوەو دامرکاندنی هەرای خوێنیان دەکرد. هەر لە تەوقی سەرەوە هەتا ژێر پێی، هەوەسی داماڵین و ڕاماڵینێکی بێ بەزەییانەی پیدا دەگەڕا. حەز و خۆزیای لێکهاڵانێکی لە دڵدا بوو، بە چەشنی

لێکهاڵانی توولی گوڵی لاولاو. ئارەزووی گەوزین و خزینێکی دەکرد، لە چەشنی لێک هاڵانی ئاشقەمار و ماشقە ماری چۆڵ و بەندەنان.

بۆ شکاندنی تاسەی دەرون، هەنار شەو لە ماڵی هەڵموت دا ڕۆژی کردەوە و بۆ یەکمجار گویی گرتە دەنگی ویستی دڵ و جوابی ئارەزووی خوێنی دایەوە. ئەو شەوە بۆ هەنار، سەرەتا و دەسپێکێکی هەر هێندە شیرین و بەتام بوو، کە گەلێ شەمە شەوەکانی دواییش، هەر جار بە بیانووی سەردان و مانەوە لە ماڵی کەتەرینا، نینا، سۆنیا، سۆفیا، بیانکا و... لە دەرەوە دەمایەوە و شەو لە ماڵی هەڵموت دا ڕای دەبوارد.

لە ماڵەکەی خۆیاندا هیچ شتێک نەگۆڕا بوو. باوک هەر ئەو باوکە نەرم و مێهرەبانەی جاری جاران بوو. هەناریش بە چاوی باوک، هەر ئەو هیواو هومێدەکەی پێشین بوو. هەروەک جاران پێی دەنازی و پێی لە ئاوی شەو خاوێنتر بوو. هەروەک یەکەم ڕۆژی هاتن و نیشتەجێ بوونیان لە دەرەوەی وڵات، بەچاوی هیوا و ئاواتەوە سەیری داهاتووی ڕوون و ڕوناکی هەناری دەکرد. تەنانەت لە بەخۆداهاتن و خۆ ڕازاندنەوەکەی و لە بەرامبەر ئاوێنە ڕاوەستانەکەی ئەم دوایانەیشی، کە بە سەعات و دوو سەعات کاتی دەگرت، هیچ غەورێکی نەدەخستە ناو دڵی باوکەوە. جلک کڕین و خارا و دارا پۆشینەکەیشی، کە لە ڕادەبەدەر تێپەڕیبوو، بە حیسابی جەنگەی بەهاری لاوی داندرا و لە گوڵ کاڵتر هیچی پێ نەگوترا. تروسکەی وردەخەزێمی زێوینی دەروانەدەوری شلکەی گوێچکەکانیشی بە چاوی سەر بینرا و چی پێ نەگوترا. بەڵام هەرکە خەزێمی تروسکەداری لاپەڕەی ناسکی لوتە قیتەکەی کەوتە بەر نیگای باوک، تەمێک بەری دڵی فەخرەی گرت و هاواری هەرایەکی شاراوەی بە دەروونەدا گەڕا.

ئیتر هەنار ئەو هەنارەی جاری جاران نەمابوو. هۆش و گۆشی خوێندن و وازی خوێندنەوەی بەبا دابوو. دوجارانیش لە مەدرەسەوە ڕایان ئەسپارد کە باوک سەرێک لە فێرگە هەڵبێنێتەوەو سەبارەت بە کزبوون و نشوستی بەرهەمی خوێندنی کەنیشکەکەی وەڵامدەری پرسیارەکانیان بێت. بەڵام هەر دوو جارەکان، هەنار لە زمانی باوکییەوەو بە شێوەی دەسەخەتی ئەوەوە، گیر و گرفتی ژیان و زۆربوونی ئیش و کاری کردبوویە بیانووی نەچوونی و داوای لێبوردنیشی لێ کردبوون.

دەمە دەمی ئێوارەیەکی ڕۆژی هەینی بوو. فەخرە لە پاسی سرویسی کرێکارانی کەرتی دوو دا بەرەو کارگە دەچۆوە. ناو پاسەکە قەرەباڵغ و پڕی هەرا و پڕمەی پێکەنین بوو. هەر دوو کەسێک پێکەوە، لە بابەتێکەوە دەدوان و هەرایان بوو. هەر تەنێ فەخرە بوو لەپی دەستی نابوویە ژێر چەناگەیی و لە پەنجەرەی پاسەکەوە سەیری هاتوچۆی حەشامەتی ناوشەقامەکانی دەکرد. خۆی لەناو پاسەکە دابوو، بەڵام بیری ڕابوردوو بەچەشنی قانگەلاشی دەم ڕەشەبا فڕاندبووی و لێرە و لەوێی کوردستاندا هەڵی دەسووڕاند. بیری سەردەمی لاوی، ناسینی شۆڕشی نەتەوەیەکی هەژاری بێبەش، دیتن و ناسینی ئازاد، سەفەری شەوانە بۆ ئەو دیوی سنوور، هێنانی

پێشمەرگەی بریندار و بردنی پارە و چەک و فیشەک و دەرمان بۆ ئەو دیو، ئەڤینداری و دڵدارییەکانی خۆی و سۆیبە، کارەساتی دڵتەزێنی لە دەستدانی سۆیبە، ژینی ئەمرۆکەیان و نادیاریی سبەی داهاتوویان، هەموویان یەکجێ دەگەڵی دەدوان. لە گەڵ خۆیدا دەیگوت:[... چ ژینێک و چ ژیانێک؟... بومەتە چەرخ و تایەری ترۆمبێلێکی چەپرەکی هەڵوەشاو. لێرە و لەوێ هەڵم دەسورێنن، خویشم نازانم چۆن هەڵدەسورێم و بۆچی هەڵدەسورێم و کێ هەڵم دەسورێنێت. لەشم دەیشێ و گیانیشم ناسازە. دار و دیواری ئەم وڵاتە بۆم نامۆیە. کۆمەڵگاکەیشیان دەگەڵ دڵ و دەگەڵ هەست و هەناسەم یەک ناگرنەوە... ئەولا چ خۆش بوو!... هەژارییەکەی، ماندوبوونەکەی، شەڕ و کێشە و مردنەکەیشی هەر خۆش بوو. هیچیشت نەبوایەو بە هەژاریش شەوت بە ڕۆژ گەیاندبایە، بەس نەبوو هاودەنگ و هاودڵێکی ڕوو ڕاستی بێ فرو فێڵت شک دەبرد و، بە کاتی پەژارەو دڵتەنگیدا پەنات بۆ دەبرد!.. لێرە، لە دەرەوە و لە غوربەتدا ئەوانەی خۆماڵیشمان تێکچوون و لەبن و بناخەوە گۆڕاون... خۆزگەو سەد بریا هەنار کوڕ بوایە!... ئای هەنار!.. چەند خۆش بوو کوڕ بوویایە و بە کەرامەت و جوانمێرییەکەی خۆتم سپاردبایە و خۆم لەم سەگ بە حەسارییە ڕزگار بکردایە... بەڵام کچ بۆ دەست لێ بەردان و جێ هێشتن نابێ. دەستی لێ بەردەی و چاوی لێ خافڵ بکەیت، کار تەواوە. کچ کەسایەتی و حەیای کۆمەڵگایە؛ کۆمەڵگاش هەر بەو حەیا و کەرامەتەوە جوانە. هەر کۆمەڵگەیەکی ئەوی تێدا نەبێت شیرنایی نییە و نایهێنێ دڵی بدەیتێ... خۆزگە کوڕ بوویایەی هەنار!... کوڕ بوویایەی بۆ خۆشت باشتر دەبوو... بەڵام دەستی شکاوم کچۆڵەی و ناتوانم دەستت لێ بەردەم. نابێ چاوت لێ خافڵ بکەم و...]

لەپڕ، فەخرە خۆ دواندنەکەی لە دەم داکەوت و هەرچی بە مێشکیدا هاتبوون، یەکجێ بوون بە نەخشی سەر ئاو و کەللەی پێی تەزی. پاسەکە چوار ڕێیانەکەی بە تووندی خستە پاش سەر و، کەوتە سەر شارێگە و خێراتر بەرەو کارگە تینی پێدا. فەخرە هەتا ئەو جێیەی کە شان و مل و کەمەر ڕێی پێدا، بەرەو دواوە وەرسووڕایەوە و سەیری شەقامی پاش سەری کرد. کەللەی هاتە تەمێ. خۆین بەری چاوی گرت. کین و قەڵسی و تووڕەیی وەک زمانەی لێشاوی گڕکانی تواوەوە بە مێشکیدا هات و هەناوی پێی سووتا. خوای پێ نەما و ئیمانی خزی. ویستی بە هەموو توانای دەنگەوە بەسەر شۆفێری پاسەکەدا بشریخێنێت و فەرمانی ڕاگرتن و ڕاوەستانی پێبدات، بەڵام هەرچی وشەی زمانی ئالمانی بوو، بۆ کورتە دەمێک لە مێشکیدا وشکاویان هات و هیچی پێ نەما. بە ئەو پەڕی هەناسە سواری و شڵەژاوییەوە لە دڵدا هاواری کرد:[... نامێنم!... دەمرم... بە خوای دەمرم و نامێنم!... خوا نەکا ئەوەی بە چاوی سەر دیتم، بە دیمەن ڕاست بێ! زمانم گۆڵەی لێدا و چاوانم بە کوێری هەڵێنم، هەر بەو شەرتەی کە ئەمەی دیتم ڕاست نەبێ!... نەخێر ئەو نەبوو!... ئەو لێرە و لەم شەقامە دوورە دەستەدا چ ئیش و کارێکی هەیە کە تێیدا بخولێتەوە، ئەویش قوڵ دە قوڵی کوڕیژگەیەکدا!!...

نەخێر ئەمە قەت ڕوو نادات. ئاکاری ئەوتۆ لە هەنارەکەی من بەدووره. نەخێر ئەو نەبوو، چونکە ئەو ئیمڕۆکە دەگەڵ دەستەخوشکەکانی قەرارێکیان هەبوو... هەنار خۆی پێی گوتم کە لە خوێندنگەوە یەکڕاست دەێتەوە ماڵ و شەو دەگەڵ دوو هاوپۆلی خۆشەویستی خۆی لە ماڵی خۆماندا سەردەکەنەوە... گوتی کە هەتا درەنگانێکی شەو بەرنامەی دانیشتنیان دەبێت و لە خەوتنیشدا پێکەوە لە ماڵی خۆماندا دەخەون. من خۆم پێمگوت کە من لە کارخانە دەخەوم و ئەوان بەزمی خۆیان نەشێوێنن و بە خەیاڵی ڕاحەت لە ماڵدا پێ ڕابکێشن. بەڵێ هەر ئەودەم کە هەنار لە ماڵ بەرەو فێرگە دەچوو، پێمگوت کە من نایمەوە ماڵ و هەر لە خەوگەی کارگەدا دەخەوم... پێم خۆش نەبوو هەر ئەو میوانی ماڵی دۆست و برادەرانی بێت... ئاخر ئەویش ماڵ و حاڵێکی هەیە و بۆی هەیە میوانگر و میواندار بێ... ئێمەیش دەتوانین وەک هەموو کەس خانەخێو بین ومیوان لە ماڵماندا سەر بکەنەوە... نەخێر ئەو نەبوو... سەبر بکە با بزانم ئەرێ ئیمڕۆکە هەنار چی کردەبەر؟!... بەڵێ!.. کراسی کەوەیی و تەنوورەی ڕەش و... هەی هاوار بە خودای خۆی بوو... هەر خودی خۆی بوو... هەنار بوو کە دەستەملانی هەتیوکەکە دەڕۆیی... بەڵێ هەنار بوو. نەخێر چاوی من هەڵە نابینن. سۆمای چاوەکانم هەروەکی پێشوون. هێستایش لە دوورەوە دەرزی بە تفەنگ هەڵدەگرمەوە. چاوەکانم هەڵە نابینن. لێبگەڕێ با بگەمەوە کارگە، بە تەلەیفونێک موو لە ماست دەردەکێشم... هەی هاوار و هەی داد! ئەرێ ئەگەر هەنارەکەم بەم دەردە دا کەوتبێت، من چیبکەم و چی لەگەڵدا بڵێم؟ چی پێ بڵێم و چلۆنی بێنمەوە سەر ڕێ... چۆن و چلۆن !...]

پاسەکە گەیشتەوە گۆڕەپانی بەر کارگە و کرێکارەکانی هەڵڕشت. فەخرەش دەگەڵ پۆلی هاوکارەکانی لە پاس دابەزی، بەڵام بە نابەدڵی دابەزی. دڵی لە ئیش و کار سارد ببۆوە و پێی خۆش بوو هەتا موویەک لەو ماستە دەرنەکێشێت، دەست لە ڕەش و سپی نەدات. بەڵام بەناچاری و بە تۆپزی ڕەگەڵ کرێکارەکان کەوت و بۆ گۆڕینی جلک، بەرەو هۆدەی تایبەتی جلک گۆڕین چوو. هێستا بە تەواوی جلکی کاری دەبەر نەکرد بوو ، کە هاژە و فیکەی سیگناڵی دەسپێکردنی کاری کەرتی دوو، ڕایەڵی خەیاڵی ئاڵۆزیان پساند. بە پەلەپروزە جلکەکانی کردەبەر و سوکانی مەکینەی کاری لە دەست هاوکارەکەی وەرگرت و دەزگاکەی خستە کار. هەر وەک هەمیشە کوتکی ئەلەکتریکی جوڵەیەکی تێکەوت و باریکە تیژە ئاسن بە ژێر کوتکی مەکینەدا خزین و کەوتنە سەر دەزگا و پان بوونەوە و پاچانەوە و فۆرمیان وەرگرت و ڕۆیشتن.

هەر لە یەکەمین ڕۆژی دەسبەکاربوونی لەم کارگەیەدا، فەخرە و پۆلێک کرێکاری تازە وەرگیراو، لە کۆرسێکی یەک هەفتەییدا شێوەی کارپێکردن و چۆنیەتیی چاوەدێری لە ئەجزای مەکینەکانیان پێ گوترا. هەروەها لە بەشی ئەولەکاری خۆ پاراستنی کرێکاریشدا پێیان گوتن کە بێتوو وریا و لە سەر هۆش نەبن، ئەگەری تێک ئاڵقانی دەست و پەنجەی کرێکاری کەمتەرخەم لە ژێر کوتک و دەزگاش دا هەیە.

بەڕێوەبەری مەکینە قورسەکانیش لە نۆرە و کاتی خۆیاندا بە کرێکارانی ژێر دەستی خۆیان ڕاگەیاند کە بۆ بەڕێوەبەرایەتیی کارگە دوو شت زۆر گرینگن؛ لەپلەی یەکەمدا ساغ و سلامەت ڕاگرتنی مەکینە گرانباییەکان و لە پلەی دووەمدا دەست و پەل و ئەندامەکانی خودی کرێکارە. کەواتە لە کاتی وەرگرتنی سوکانی مەکینە و دەست بەکاربوونی هەر کریکارێک، ئەرکی سەرەکیی ئەمەیە کە مێشک و دەست و چاوەکانیان دەگەڵ میکانیزمی مەکینەکان لە یەک خاڵدا ڕێک بخەن و هەرگیز لە کاتی کار دا بیر و خەیاڵیان بەرەو دنیای دەرەوەی مەکینەکان تووشی هەڵاتن و هاشەو پاشە نەچێت؛ چونکە چاوتروکانێک ساوە ساو و کەمتەرخەمی دەتوانێ ئەگەری خەسارێکی مەزن بۆ فابریک و بۆ کرێکار پێک بێنێت.

فەخرە هەموو ئەو ئینفورماسیون و ئامۆژگارییانەی کە دەربارەی سلامەتی دەزگاکان و کرێکار گوترا بوون، وەک شیعر لەبەری بوو. بەلام ئەوەیکە لەو دەمە دا دەربەستی نەبوو، سود و زیان و خەسار و سلامەتی بوو. لەو دەمەدا هەرچی دەرد و خەم و پەژارەی کۆن و نوێ بوون، یەکجێ و بە لێشاو بەسەریدا ڕژا بوون. داخ و حەسرەتێکی قورس تێی وەرووکابوون و دەتگوت لە سەر کۆگایەک سکلی ئاگر دا ڕاوەستاوە. یەک دوو جاران بە دڵی داهات دەست لەکار هەڵبگرێت و بۆ سەرو گوێ ئاودانێکیش بێت، سەرێک لەماڵ هەڵبێنێتەوە و خۆی لەم قەرقەشە ڕزگار بکات. بەلام هەرکە بیری لێ دەکردەوە و ڕوخساری سادە و بێگوناهی «هەنار»ی دەهاتەوە بەرچاو، کەلکەلەی هەلاتن و جێ هێشتنی سارد دەبۆوە. جووتی چاوانی دەگەڵ هاتن و هێرش هێنانی باریکە ئاسن، هەڵس و کەوتی دەکرد. هەتا باریکە ئاسن بە پۆل بەرەو کاناڵی تەنگەبەری پشتی کوتک و دەزگای ئەلەکتریکی سەف و سەرەیان دەشێواند، فەخرە بە مەقاشی دەسک دێژی دستی، سەرەی شێواوی ڕێک دەکردەوە و کاناڵەکەی لە گیران و وەستان دەپاراست. بەلام دەگەڵ ئەمەشدا، بەشێک لە هۆش و هەست و هەناسەی دەرگیری بیرو خەیالاتێک بوو کە تەنانەت چاو تروکانێکیش دەستی لە بەرۆکی هەڵ نەدەگرت. لە دەروونیدا مەیدانە شەڕێکی بەرین و ئالۆزی بۆ خۆی کربۆوە: [... من خۆم داوەتە دەسی مۆتەکە و کابوسێکی گەلێک گران و خەریکم ئەهوەنی «هەنار»یشی پێ دەشێوێنم... چون دەکرێ سەرزەدە و کوتوپڕ بچمەوە ماڵ و بەزمی هەنار و دەستەخوشکەکانی بشێوێنم؟ ئەی ئەودم چلۆن لە ڕووم هەڵبێت چاوی لە بەر هەڵێنم و بە چ زمانێک وەلامدەری پرسیارەکانی ببمەوە؟!... هەنار پێی دەشکێتەوە و ئیتر بۆ هەتا هەتایە میوان لەگەڵ خۆیدا ناهێنێتەوە... نەخێر لێبگەڕێ با دەگەڵ دستەخوشکەکانی شەوێک بە سەربەستی بەرێتە سەر. لە سەرجەم بەزم و هەرا و فەرتەنەی ئەم ولاتەدا، کە هەمووی هەرزان و بەلاش دەست دەکەن و گشت گەنج و لاوێکی تازەپێگەیشتووی ئەم ولاتانە سەریان پێوە ناوە، هەنار هەر ئەوەندەی هەیە. دەسا لێبگەڕێ با ئەم تۆزکاڵە هەنگەشی لە دەمدا نەبێتە ژەقنەموت!... واز بێنە و مێشکی خۆتی پێ کرمۆڵ مەکە. تۆ لە هیچی نەبوو، بۆچ ڕێویت بە خەیاڵ لێ

بۆتە کوێخا؟!... هەنار هەر ئێستێ دەگەڵ دەستە خوشکەکانی لە ماڵ دانیشتووە و دەنگی تریقەی قاقای پێکەنینیان بە ژوور و دیوەکاندا دەگەڕێت. ئاخر هەناریش پەروەردی ئەم وڵاتە سەربەست و ئازادەیە و ناکرێ هەمیشە لە بەند و قەفەس دابێت!... نەخێر ئەویش ئەوەندەی پێویستە و دەبێ ڕێی پێ بدەیت...]

بە دەم کارەوە هەر خۆی دواند و بەردەوام لە شەڕ و ئاشتبوونەوە دابوو. ئاگای لە دەور و بەر و لە هاتن و چوون و تەنانەت لە تێپەڕبوونی کات و زەمانیش نەمابوو. دەگەڵ زرمەی کوتکی گرانی ئەلەکتریکی و کوتانەوەی باریکە ئاسن و تێپەڕ بوونیان، مەلی خەیاڵی لەم لک بۆ ئەو لک دەفڕی و بەرز تێ هەڵدەچۆوە و نزم دەنیشتەوە. دوو سەعات پێچوو، لەپڕ سیگناڵی پشوودانی گشتی، هۆشی هێناوە جێ. کرێکارەکان بۆ قاوەخواردنەوە و جگەرەکێشان و پشوو تازەکردنەوە، دوگمەی ستۆپی مەکینەکانیان لێدا دەنگی وژە و هاژە خەوتەوە.

کرێکارەکان خێرا جانتاکانیان کردەوە و خواردەمانی و تەرموسی قاوەیان دەرهێنا و دەستیان پێکرد. بەڵام فەخرەی گیرۆدەی جەنجاڵی جۆراوجۆری دەروون، وازی لەم بەزمانە هێنا و ڕاستەو ڕاست ڕێی ژورۆچکەی تەلەفونی گرتە بەر و ژمارەی ماڵی گرت. چەند چرکەیەک گوێی پێوە نا، کەس نەبوو وڵامی پێ بداتەوە. دایناوە و سەر لە نوێ ژمارەکەی گرتەوە و گوێی بە زەنگی تەلەفوونی بێدەنگەوە نا و ڕاوەستا. ماوەی چارەکە سەعاتێک بەم چەشنەی لێ ڕابوری و هەروا هیوادارانە، لەسەر پێ چاوەڕوان مایەوە و گوێی لێ هەڵنەگرت. لە دەمی ڕاوەستان لە سەر پێدا، هەستی کرد ژانێکی سەیر بە سێبەندەی پشتیدا دێت و بەرەوخوار دەچێت. ژان و ئازار لە قوڵایی ئێسقانەکەنی ڕان و قاچیدا بەرەو ژێر دەچوو. بە ناچاری و بەنۆرە، قورسای لەشی لە سەر ئەم قاچ هەڵگرت و خستییە سەر ئەوەی تریان. بەڵام تەزوی ژان وەک سەرە دەرزی بە ناخی لولاکی نێو ڕانیدا دەگەڕا و سرەوتی پێ نەما. خۆی دەیزانی کە ئەم ژانە، ژانی کۆن نییە و دەردێکی تەواو تازەیە؛ ژانێکە، کە لە قورسایی کار و لە خەمی دوور وڵاتی و سترێس و نیگەرانییەکانی پێی بڕاوە.

بەرەبەرە دیسان تۆمی دڕدۆنگی و شک و گومانی ناحەز لە مێشکیدا چەکەرەیان کرەوە و بە ئەو پەڕی توڕەییەوە دیسان پڕی بە دەسکی تەلەیفونەکە داگرت و ژمارەی ماڵی گرتەوە. زۆر ڕاوەستا، بەڵام هیچ دەنگێک لەو بەرەوە نەبوو کە ئاوێک بە ئاگری توڕەییەکەیدا بکات. سەیرێکی سەعاتەکەیی کرد. گوتی :[پێنج خولەکم ماوە دەست بەکار بکەمەوە. هیچ قەیدی نییە، ئەمەش دەبەر ڕاوەستان و تەلەیفونی بێ کەڵک دەمرێنم... ئەگەر دەنگ و جوابێک وەرنەگرمەوە، ئەوا لێم سوور و یەقین دەبێت کە هەرچی ئێوارە بە چاوەکانم بینیومە، سەربەسەری ڕاست و دروست بوونە...]

دیسان گوێ بە زەنگەوە ڕاوەستا. ماوەیەک هەناسەی لە سنگدا ڕاگرت و پەرێشانتر لە هەمیشە، بەبێ دەسکەوت مایەوە. لەپڕ دەستی هەڵگرت و لە ژورۆچکەکە هاتەدەر. تاوێک لە دەر ڕاوەستاو چەند هەنگاوێکیش هات و چوو. هەستی

کرد توانای بیرکردنەوەی تەواو جەمام بووە و هیچ ڕێچارەیەک لە بەر دمیدا نەماوەتەوە. لەپڕ کەوتەوە خۆ و لە جیاتی چوونی ژووری کار، یەکڕاست ڕوی کردە ژووری بەڕێوەبەری کارگە و پێی گوتن کە ناسازە و توانایی لە سەر پێ مانەوەی نییە.

لە کارگە هاتە دەر و هەر لە نزیک گۆڕەپانەکەی بەر کارگەدا بە سواری تاکسی بەرەو مەڵبەندەکەی خۆیان کەوتە ڕێ. ڕێک کاتژمێری دەی شەو بوو کە گەیشتەوە بەر گۆڕەپانەکەی بەر ماڵی خۆیان. لە تاکسی دابەزی و بەرەو ماڵ بۆوە. چاوێکی بە دەور و بەر دا خشاند و لە ماڵ نزیک بۆوە. لە ماڵەکەیاندا هیچ تیشک و ڕووناکاییەک کە بنوێنێت ژوورەکان ئاوەدانن، لە پەنجەرەکانەوە نەدەبیندرا. هێدی دەرگای کردەوەو هەستێکی ڕاگرت. سریوە لە هیچ لایەکەوە نەدەهات. بە ئارامی وەسەر کەوت و بە ژوورەکاندا گەڕا. ماڵەکەی چلۆن جێ هێشتبوو، دەست لێ نەدراو، مووی لێ لار نەببۆوە. دیار بوو هەنار و میوانەکانی دەرگای مالیان نەکربۆوە و نەهاتبوونەوە ماڵ. خێرا لە ماڵ دەرپەڕی و هەر بەچەشنی شێت و هاران بە شەقامەکاندا ڕێی گرتە بەر. هەتا شەکەت بوو، بە پێیان ڕۆیی؛ ئەودەم کە دەهات لە پێ بکەوێت، سواری تاکسی بوو و بە دوو جار و سێ جاران بەو شوێنانەدا گوزەری کرد کە قەرەباڵغ بوون و جێی گەمەی کوڕ و کچە شەوگەڕەکان بوون، بەڵام چی دەست نەکەوت و چی نەهاتە بەر چاو. لە تاکسی دابەزی و دیسان بە هەموو توانای پێ و پەلانی بە شەقامە بچکۆڵەکاندا غاری دا. سەری بە گەلێک کازینۆ و مەیخانە و مەکۆی شەوڕابواردنی گەنج و لاواندا خشاند و بە وردی پۆلی کوڕ و کچە سەرخۆشەکانی پشکنی. بە سەرتانسەری ڕاستە شەقامەکەی نزیک ماڵی خۆیشیاندا گەڕا. بە کورتی هیچ شۆێنێک نەما هەواڵی بزربووی خۆی بە چاو لێ وەرنەگرێت. بەڵام گوم بووەکەی دڵۆپێک ئاوی ڕژاوی ناو بەیارێکی وشکی تینوو بوو، کە نوقمی زەوی ببوو.

شەو لە دوازدە لای دابوو. شەکەتی و پەژارە و بێ هێزی بە هەموو قورساییەوە بەسەری دا ڕژابوو. ژانی پشت و شان و قاچەکانی چەماندبوویانەوە و جومگەکانی لەشی یەکجێ و بە تێکڕا دەیان چریکاند. سەریشی ژانی دەکرد. لە سەر سکۆی بەربێڵای قاوەخانەیەک دانیشت. بە ئەوپەڕی بێ هیوایەوە گوتی:[...هەنار لە کوێی؟ بۆچ وام لێدەکەی گیانە! من توانای هەڵگرتنی ئەم ئەتکە قورسەم نییە و پێم هەڵناگیرێت... نەکەی باوان گیان... نەکەی دەستم بە دامانت، هەنار نەیکەی!...]

دیسان لە جێ هەستاو بە شەقامە چۆڵەکانیشدا خولایەوە. دەستبەتاڵ، هیچ هیوایەکی پێ نەما و ڕێی ماڵی گرتەوە بەر. گەیشتە چوار ڕێیانێک، لە جەمسەری دوو شەقاماندا چرای کزی مەیخانەیەک دەئاییسا. ڕوی تێکرد و لێوێکی تەڕ کردەوە. دەوری سێ و نیوی شەو بوو کە شێت و شەکەت و شێواوەحاڵ گەیشتەوە ماڵ و بە هەموو جلک و بەرگی بەرییەوە لە سەر قەنەفە ڕاکشا.

ئەو شەوە و سبەینەکیشی بەبێ چاو لەسەر یەک دانان و بەبێ خورد و خۆراک لە ماڵدا مایەوە و لە جێ نەجمی. گەشت و پیاسەی ڕۆژانی پشوودانی وەلانا و

چاوەڕوان دانیشت. ئەو شەوە، شەو بە بارستایی ساڵ خۆی لەبەر یەک کێشایەوە؛ ڕۆژەکەش بە قەدرایە سەدەیەک قورسایی بەسەر گیانی بەلەنگازیدا باراند. بەرەبەری ئێوارەیەکی درەنگ وەختی دەرگای ژوورەکەیان کرایەوە و هەناری لێ وەژوور کەوت. بەڵام هەنار، ئەو هەنارەی جاری جاران نەبوو. ئەو دەم کە هاتەوە ماڵ، سەرخۆشێکی نیوە مەستی خەواڵوی بێقەرار بوو، ئەوەندە شەکەت و خەواڵوو بوو، کە تەنانەت توانای لەسەرپێ ڕاوستانێکی کورتە دەمێشی پی نەمابوو. چاوەکانی خوماری خەستەخەوی سەرمەستی و، شان و زەند و مەچەکیشی شل و داچۆڕاوی سەمای شەوانەی بوون.

فەخرە بە دیتنی ئەم حاڵە، بەند بەندی لەشی بە یەکجێ لەرزین و لە تووڕەییدا قاڵ بوو. لەجێ ڕاپەڕی و کەمێک لێی کشایەوە و بە وردی سەیری بەژن و باڵای پەس و داچۆڕاوکەیی کرد. خۆی لە ناو خویدا شەرم گرتی. پەشیوانی و دەرد و پەژارە و پەرێشانی یەکجێ و پێکەوە بۆی هاتن و ئەوکیان ئاخنی. تامی تفت و تاڵی شکست و تێداچوونێکی ماڵوێرانەکەرانە لە دەمیدا تامیان توایەوە. هەستی کرد کە ئەژنۆکانی توانای لەسەر پێ مانەوەیان لێ بڕاوە. دەمارەکانی باڵ و باسکیشی موچورکیان داویشت و بە ئاشکرا پەنجەکانی دەلەرزین. لەسەر جێگا دانیشت، هەستا، بۆی چوو، گەڕایەوە؛ لە خۆیدا برژا، سووتا و توایەوە. لەپڕدا یەک بە ژوورەکەیان، هاواری خەمبارانەی بە سەر دا باراند و بە کڕووزانەوە و پاڕانەوەیەکی بە سۆزەوە، گوتی:

ـ «... بەسە هەنار !... ئیدی چیتر ئەم ئاکارە سووکەت لێ نەبینمەوە!... باری گرانی شەرمەزاری و شان کزی بە من هەڵناگیرێت هەنار!... من تۆم بە دەمەوە نەگرت و لە حەوت خانی خەتەر دەرتم نەکێشای کە سەری بەرزم نزم بکەیت و دەماری پیاوەتیم بمرێنی... تۆ دەبێ وەک دایکت بژی و هەر وەک ئەو ، لە مان و نەماندا ببیتە مایەی شانازی و سەر بەرزی... »

هەنار پێکەنی، پێکەنینێکی نیوە سەرخۆشانە. پێکەنینێک کە لە کرانەوەی گرێیەکی دەروونی مایەی وەردەگرت. پاڵ کەوتوو بە لاشانی دەروازەوە، پێڵاوەکانی لە پێ دەرهێنان و هەر لنگەی بەرەو ئاقارێکدا حەوا دا. ئەوسا وەک نە بای بە سەر داهاتبێت و نە باران، بە دەم لارە لاری ڕۆینی نیوە مەستانەیەوە بە بەردەمی باوکی دا تێپەڕی. فەخرە بۆ دەمێک حەپەسا. مێشکی گەرم داهات و دین و ئیمانی پێ نەما. لەپشت سەرەوە باڵی گرت و نیوە چەرخێکی پێدا. شریخاندی بە سەریدا:

ـ « هەنار گوێ بگرە با پێتی بڵێم... من... من دوێنێ لای ئێوارێ هەرکە تۆم دەست لە هەمێزی ئەو کوڕە گەوادە دا بینیوە، دەستم لە ژیانم بەرداوە. مەیلی مان و ژیانم بە یەکجاری وەلا ناوە و هەتا ئیمشەو کە سەرخۆش بۆم گەڕاویتەوە، دەستم بۆ هیچ خورد و خۆراکێک نەبردووە و خەو بەچاوانم دا نەهاتووە... هەنار بێتوو ئەم ئاکارە سووک و ناشیرینەت دووپات بکەیتەوە و بارەکەت هەر بەم بوارە ناحەزەدا بەریت، ئیتر چاوگە و سەرچاوەی ژیانم کوێر دەبێتەوە و پردی ژیانی داهاتووم لێ

دەپچڕێت.. هەنار تۆ گشت کەسمی!... لە تۆ بەولاوە من کەسم نییە و هیچ دەرواوە ڕوونەیەک شک نابەم. مەهێڵە و ڕەوا مەبینە کە ئەم تاک پردەشم لێ بڕوخێت و هیچم نەمێنێ... هەنار چاوەکانت بکەوە و بیرێک لە وڵات و لە خەڵکی وڵاتەکەمان بکەوە کچم... ئەرێ ئەوە هەر خۆت نەبووی کە بڕیارت دا ببیتە هەتوان پێژی ژان و ژواری ئافرەتانی کوردەواری و لەهەمان کاتیش خۆت نەتگوت کە دەبی بە فریشتەی بان سەری منداڵانی کورد و دەستی ڕاهێنانیان و لاواندنەوەیان بەسەر دا دەکێشیت؟ ئەرێ هەنار مەیلەکەی مامە ئازاد و خۆشەویستییەکەی ئەوت بە کێ داوە کچم! ئەوە کێ بوو ئەم ڕێگە چەوتەی وەبەر نای و لە ڕیگای پیرۆزی ئینسانی بەدەری کردی؟... کێ لە خشتەی بردی و کێیە بەم لاڕێیەی داکێشاوی؟... وەرە وەگەڕێ هەنار! نەڵێی باوکم سەردەمێک کوڕی چیا بووە و لێرە، لەم وڵاتەدا لارەملێکی گەردەن کەچە و چی لە دەس نایە!... پێت وانەبێ نەزم و قانوونی ئەم وڵاتە، پەل و پۆی شکاندبێتم و بڕشتی پێ نەهێشتبم...هەنار دڵنیابە کە من هەر ئەو فەخرەی جاری جارانم و تاڵە موویەکیش لە دەماری پیاوتیم لار نەبۆتەوە... ئەگەر ڕێ نەگۆڕی و دەست لەم ئاکارە چەوتە هەڵنەگری، ئاسمان و هەردت پێکەوە لێ دەسووتێنم... »

هەنار پێکەنی. بە قاقا پێکەنی و مەستانە گوتی :

ـ « باوە! تۆزکاڵێک وریا و لە سەرەخۆ قسە بکە... گوندی سووتە و بستام دەگەڵ ئاڵمانیا گەلێکیان نێوانە... ئێمە لە جیهانی ئاواڵەدا دەژین... جیهانی ئازاد و ئاواڵە!... تێگەیشتی باوە؟!... جێهانی ئازاد و ئاواڵە، دڵی گەورە و مرۆڤی گەورەی گەرەکە؛ ئینسانی بچووکی دڵ و دەروون تاریکیش شیاوی مانەوەی ئەم وڵاتە نییە و دەبێ بگەڕێتەوە سەر شوێنی باو و باپیرانی؛ وڵاتانی تەنگ و تاریکی وەپاشکەوتوو بۆ مرۆڤی ماڵوێرانی زمان بەستە باشە... »

هەنار لە دەمی قسەکردندا، ڕەعناتر لە هەر دەمێک، چەشنی چەپکە گوڵێکی ئاونگ لەسەر نیشتوو، دەوری لێوی و سەری گۆنای و نووکی لووتە خۆش کەشمەکەی وردە مرواریی ئارەقەیان لێ نیشتبوو. لەشی گەرم و تیندار بوو. چاوەگۆشەدارەکانی چێژی شەرابێکی گەرمی پیاوتەزێنیان لێ دەتکایەوە. بەر گەردەن و سەرسینگیشی خەرمانەی نمێکی فێنکی سەرخۆشییان لێ نیشتبوو. بەژن و بالاکەی دەگەڵ هەر خۆ ڕانان و خۆ بادانێک، هەزاران لەرە و شەپۆلی مەستانەی تێدەکەوت و تەزووی حەکەدارانەی پێدا دەگەڕا. بەدەم پێکەنینێکی مەستانەیەوە، گەردەنی بێگەردی بەرز کردەوە و سەرێکی هەڵبڕی و سەیرێکی سەر و سیمای گرژ و تووڕەی باوکی کرد. چەند جاران ویستی بە هێمنی باڵی لە چنگ باوکی بستێنێتەوە، بەڵام نەیتوانی. ناچار بە نیوە هاوارێکەوە هەرای کرد و گوتی :

ـ « واز بێنە باوە!... دەستم لێ گەڵگرە... دەر و دراوسێ پاکی خەوتوون... منیش شەکەتم و ئەمەوێ بچم بخەوم... لێم گەڕێ... دەڵێم وازم لێ بێنە!... »

دەنگی دەلەرزی. هەوای پێکەنین و کوڵی گریانێکی خەستی لێدەباری. چاوە گۆشە دارەکانی هەروەک ئەستێرەی ئاسمانی بێگەردی هاوینانی دەشتی هۆوەتوو، گرشە و ترووسکەیان دەهات. بژانگە ڕەشەکانی وەک بڵێی لە سەر دوو دیدەکانی قورسایی بکەن، جار جار زۆر بە مەندی چاوگەلە کەژاڵ و نمدارەکەیان جێ دەهێشت. وردە خەزێمی زێوینی لاپەڕەی ناسکی لوتە قیتە سەربەژوورەکەی، وەک تکەی ئاونگی دەم بەیانانی بەهار، بەسەر دەم و لووتە خۆش کەشمەکەیەوە بە تروسکە وەستابوو. هەموو ئەندامی لەشی سپی و سۆڵ و نەرم و نۆڵ بوو. کراسە حەریرە تەنک و خز و لووسەکەی لەسەر شانی، لارەو لار داکشابوو و بەشێک لە سنگ و پشت و ژێربالە تەواو ڕووتەکەیان جێ هێشتبوو. پا و پوز و بەلەک و شلکەی ڕانە خۆش داتاشراوەکەیشی ڕووت بوون و هەر وەک بەفری سەر کەل، لەژێر ڕەشانگی تەنورەی ڕەشەوە چاوی پیاویان توند دەهەنگاوت.

باسکی نەرم و نۆڵی لە ناو دەست و مستی بەتوانای فەخرەدا خۆینی تێ تزیبوو. چەند جاران ویستی باڵ لە چنگ باوک بستێنێتەوە، نەیتوانی. لەودەمەدا، هەنار بە ئەندام و لەش و لارەوە، بە ڕوخسار و دەم و لووت و سەرو پرچەوە، هەر هەنار نەبوو؛ هەنارێک بوو کە خەرمانەی ڕوحسووکی سۆیبەی نەوبووکیشی لەبەر دوو دیدەی فەخرە دا زیندوو کردبۆوە. لەپڕ ، فەخرە هاواری کرد :

ـ « بەڵام ئەو چۆن بوو و ئەتۆ چلۆنی! ئەو چی کرد و تۆ چی دەکەیت... هەر بەس بە ڕەنگ و دیمەنەوە شێوەی ئەو دەدەیت، بەڵام خوداکەشتان یەک نییە... ئەو سۆیبە تیلەکۆیی بوو. ئەو تەواری توند و تۆڵی کوردەواری بوو... تۆ چیت؟! تۆ هەناری نەرم و شل و دەستەمۆی ئالمانیاییت... »

هەنار باسکی لە مستی باوکی ئەستاندەوە و گوتی :

ـ « بەڵێ من هەناری ئەلمانیاییم و سەربەست و ئازادم... من چیدی ناتوانم دەسکرد بژیم... نەخێر من ناتوانم درۆت پێ بڵێم باوە! من هاودەم و هاوسەری خۆم دۆزیوەتەوە... چیتر ناتوانم لەگەڵ باوک بژیم و باوک جادەی داهاتووم بۆ قیرەتاو بکات و ڕێی و شوێنم بۆ دیاری بکا... من سەربەست و ئازادم وەک هەموو کوڕ و کیژە ڕەسیوەکانی ئەم وڵاتە. منیش ئەوا تەمەنم بەرەو هەژدە دەچێت و قانون ڕێم پێ دەدات کە خۆم جڵەوی ئەسپی ئارەزووی خۆم بگرم و ڕوو لەمێرگی نەخشینی ژیان بکەم ... ئیتر لەمەو دوا، چارەنووسی خۆم بە دەستی خۆم دەنووسم و ڕێ بە کەس نادەم ڕێم لێ کوێر بکاتەوە. من لە سەری مانگی حەوتیشەوە لە لای تۆ بار دەکەم و دەڕۆم و دەگەڵ بەختی خۆم دەژیم... »

ـ « بەسکە هەنار! شوورەییە...عەیبەیە... شەرم بتگرێ، بۆچ وات لێ بەسەر هاتووە کچم؟ چلۆن لە ڕووت دێت سنگ بە سنگی باوکت ڕابوەستیت و ئەم هاتەران پاتەرانە نەپوختانە بە دەمت دابێنی؟ مەگەر بیرت چووە ئێمە کێین هەنار!؟ ئەرێ نازانی کە من هی خۆم نیم... تۆیش هی خۆت نیت. ئێمە هی وڵاتێکین کە لە هەموو

لایەکەوە حاشای بوونمان لێدەکەن... دوژمن دەمان تاوێنێتەوە کە هیچ، زۆڵی خۆماڵیشمان بە پەساوی ناجوانمێرانەیانەوە مێشکی ساکارانمان لێ دەشۆنەوە و داسی ڕمانەمان بۆ ساز دەکەن و... »

هەنار، پاڵ کەوتوو بە لاشانی دەرگای خەوەکەیەوە قسەی لە دەمی باوکی بڕی و بە ئاکارێکی شانۆگەڕانەوە گوتی:

ـ « باوکە! ئەوانەی گوتت، گرفتی من نین. کێ پێی تەنگاوە ئەو ئەشێ گرفتی خۆی بۆ خۆی چارەسە بکات. من لای خۆم و ڕێگای خۆم لەم پرۆبلێماتانە بڕیوەتەوە و هەر ببڕای ببڕا گوێیشیان نادەمێ... »

ـ « هەنار بەسکە !... ئەم قسە پڕ و پوچەڵانە بۆ دەمی تۆ نەهاتوون. ئەمانە وتەی ناڕەسەن و کاڵ و نەپوختەی دەم و زاری مرۆڤی مێشک شۆراوەوەن... ئەم وتە چەوتانە هەمووی ژەنگ و ژوار و دەرد و سندانن و ڕێی ڕزگایمان لێدەپوکێننەوە. ئێمە دەبێ هەر یەکەی لەلایەکەوە بە دەردەکەمان بچارێین و پێیەوە ماندوو بین. خوێندن و زانین دەوای دەردەکەمانە ڕۆڵەی شیرینم... لێبگەڕێ با زانکۆکەت بە ئاخر بگات و بە ئاوات بگەین، سا ئەودەم سەدان شۆڕەلاوی کوردەواری هەن کە قەزای چاوت بە دڵ بکرن گیانە!... چەلێ زووە هەنار... زۆر زووە بە فیدات بم هەنار!... »

ـ « من بڕیاری خۆم داوە و لێی پاشگەز نابمەوە. ساڵی خوێندنم بە ئاخر بگات، خوێندنی منیش کۆتایی پێ دێت و ئیتر پەڕ لە کتێب هەڵنادەمەوە و ناخوێنم. لێرەش دەڕۆم و دەگەڵ خۆشەویستەکەم دەژیم... »

ـ « بێدەنگ بە هەنار!... بەسکە، بەس! ئیدی من چیدیت ڕێ پێ نادەم بە بڕبەندی قسەی تیژ و تاڵت جەرگم دابڕ دابڕ بکەیت. من ئەو دەمە دەشکێنم کە بەم چەشنە بێتە گوتن... دەسا تۆیش گوێت هەڵخە با پێت بێژم و لێت نەشارمەوە هەنار... گوێ بگرە!... تۆیش دوو ڕێت لەبەرە، یان ژیان و ئەو ڕێیەی کە من بۆم دەستنیشان کردووی، یان مردن... تەواو !... »

هەنار بە قاقا پێکەنی. پێکەنینێک کە تامی سووکایەتی لێدەهات و حیکایەتێک بوو لە گەپجاڕی و قەشمەر پێکردن.

فەخرە بەم قاقایە شێت و هارتر بوو. دانیشت، هەستا، لەم ژوور بۆ ئەو ژوور چوو، دەرگا و پەنجەرەی کردنەوە، پێکی دادانەوە. بەڵام هیچ شتێک نەیتوانی تامی ئەم سووکایەتییە لە دەمی گیانی دا کاڵ و کەم ڕەنگ بکاتەوە. وەرسووڕایەوە و بە هەموو هێزی باڵ و باسکی زللەیەکی لە لاڕومەتی هەنار دا. هەنار بە دەمدا کەوت. خەزێمی لاپەڕەی ناسکی لوتە قیتە خۆش کەشمەکەی داکەوت. خوێن لە دەم و لووتی هاتە خوار و بە لاڕوومەتی چەپیدا ڕژا. فەخرە هار و دڕتر، بە نیازی لێدان دەستی لێ هەڵێنایەوە، بەڵام هەنار هاواری کرد :

ـ « باوکە بەسە لێم مەدە!... بیکە بە خاتری مامە ئازاد، ئیتر بەسە!... بیکە بە خاتری سۆیبە جوانەمەرگەکەت... بەسە باوکە گیان!... »

فەخرە دەستی سارد بۆوە. وەک تەرمی بێ گیان کەوتە ناو کاناپەکەیان و ملی بەلا داهات. چاوەکانی وەک گۆمی خوێن هەڵمسان و، فرمێسکی بەبێ قوڵپەی گریان بە هەر دوو لاڕومەتیدا ڕژان. زۆر لەمێژ بوو بە چاو نەگریا بوو. هەر نەدەهاتە بیری قەت گریا بێ، تەنانەت ئەو دەمەی کە وا بە فیشەکێک دڵی کاڵی سۆیبەتیلەکۆیی لە لێدان خست، نەگریا. هەواڵی مەرگی ئازاد- یش نەیی گریاند. ئەوە یەکمجار بوو کە دەستی لە ڕووی ڕەگەز مێیەک هەڵدەهێنایەوە. لێدانی ژنی قەت بەتاقی نەکردبۆوە و نەی دەزانی چەندە بە ژانە و چیها دوور لە کەرامەتە.

هەنار نەرم دەگریا. سەرخۆشی و ئازار و دڵشکاویی تێکەڵاوی یەکتر کردبوو و دەنگی گریانێکی گەرمی بە ژوور دا دەگەڕاند. فەخرە بە دەنگی گریانی هەنار لە نێوانی مردن و ژیاندا دەست و پێی لێدەدا. لە ناوەوە دەبرژا و دەسووتا. لەجێ هەستا. هات بەرەو هەنار بچێت و دەستی بکاتە ملی و داوای لێبوردنی لێ بکات، بەڵام سەرسەختی و دەمار گرژیی پیاوانە ڕێی پێ نەدا دەم بکاتەوە و هەستی دەروون دەرببڕێت. دەرگای کردەوە و لە ماڵ وەدەر کەوت. بە چەند شەقاماندا هات و بەبێ مەنزڵگە و بێ سەر و شوێن ڕۆیی. لە هیچ شوێنگە و جێگەیەکدا ئاهێک و ئیستێک ڕانەوەستا و ئارامی نەگرت. لە تەوقی سەرەوە هەتا ژێر قاچەکانی ورتەی ژانیان پێدادەگەڕا. شەکەت و برسیش بوو. دڵی دەبوورەوە دەچوو. بەدەم ڕێگاوە خۆی سەرکۆنە دەکرد :[... چەندە پەل و کەم چیکڵدانەم و چیها بێ سەبر و بێ ڕامانم ئەمن! چلۆن بە دەست هەڵێنانەوەیەک شووشەی دڵەکەییم شکاند و خۆم پێ بچووک کردەوە؟! ئیتر کوا، کەی من باوکم و چلۆن بە باوک دەشێم؟ ئیتر لەمەو دوا چلۆن چاو دە چاوی ببڕم و چۆن وەکی جاران قسەو پێکەنینەکانمان بە بەستێنێکی دڵگوشا دا تێپەڕ بکەین؟ بەم لێدانە سەرچاوی کانیاوە ڕوونەی بڕوا و باوەڕ بە یەکتر بوونم تێک تەپاند و بۆ هەتا هەتایە لێڵ و شلوێم کرد... ئیتر من هەر ئەو مێرە دڕو دیکتاتۆڕەم کە لە کۆمەڵگا وەپاشکەوتووەکەی خۆماندا خودای سەر هەست و هەناسەی یەک یەکی بنەماڵەیە و، کەس یارای ڕا و بڕیار دەربڕینێکی نییە... ئەرێ چی لێ بەسەرهات بەرامەی ئەو دیموکراسیەتەی کە لەم کۆمەڵگا پێشکەوتووە دا بەمێشکم گەیشتبوو... بۆچ لەبیرم چوو!... بۆچ لەجیاتی دەکارهێنانی دەمار گرژی، بە نەرمایی مێشک گرفت و کێشەکەم ڕەها نەکرد؟... دەمار ڕەقیم کرد و خۆم پێ بچووک کردەوە و دڵە ناسکەکەییم شکاند!... بەڵام ئاخر هەناریش کەم شەرتی دەگەڵدا کردم... دڵی شکاندم. هەموو هیواو ئاواتە پیرۆزەکانمی خستە ژێر پێ و بە هیوا و ئامانجە پیرۆزەکانم پێکەنی... سوکایەتی پێکردم... لەجیاتی خوێندن و پێگەیشتن، بە نیازە دەرگای شان کزی و سەرشۆڕیم بەماڵدا بکاتەوە. خەریکە حەیای کوردەواریمان نەهێڵێت و بمانکاتە گەپجاڕی کۆڵان و شەقامان... خۆ ئەگەر بە پێگوتن بێ، بە قەدرایە حەوت باوکان ڕێم پێ نیشان داوە و لە سەد دایک و باوکان زیاتر خۆم بە قوربانی کردووە. نەخێر ئەویش بۆی نییە سەرچاوەی خاوێنی بڕوا و باوەڕی من لیخن

بکات. ڕێی پێ نادەم لە سنووری خاوێنی و داوێن پاکی پێ ڕاگوێزێت و ببێتە ئافرەتێکی کۆلانگەڕ. من ئەو لەشە دەخەمە ژێر گڵ کە دەماری پیاوەتیم بگوژێت و سەری بەرزم نەوی کات... هەنار نەبێ، هەر دوو چاوەکانیشم بێت بە دەستی خۆم سۆماییەکەی ڕۆ دەڕژێنم. من گیانی خاوێنی سۆیبە تیەکۆییم بۆیە بە دەستی خۆم ئەستاند و بۆیە خۆم بەم دەردە برد، کە نەمدەویست شەرەف و حەیام بۆ دەمێکیش بکەوێتە دەستی ئەم و ئەوێکەوە و شانمی پێ کز ببێت... نەخێر! من باری گرانی شان کزیم پێ ناچێ بەڕێدا. شانم هەڵی ناگرێت.. هەنار گوێ بگرە کچم!.. دەست هەڵگرە!... دەست هەڵنەگری دەتگوژم... نەکەی بمکەیتە قانگەلاش و بە بای ئارەزووی دڵی ناخاوێنت هەڵم سووڕێنێ!.. دەست هەڵنەگریت، لەسەر ئەم دنیایەت ناهێڵم. من سووکە پەلەپوشێک نیم.. من قورس و گرانم هەروەک چیای چلچەمە و بۆ گەپچاڕی نابم هەنار!... چاوەکانت بکەوە چاوەکانم! گوێچکەکانت بکەرەوە گیانی شیرین! یان بژی و بەو ڕێگەیە دا برۆ کە من بۆم داناوی، یان بمرە!...]

ئەو شەوە، هەتا نیوەی شەو بە شەقاماندا گەڕا. لە پارک و شوێنە چۆڵەکانیش دانیشت و شەکەتی دەرکرد. برسیایەتی، ژانی بە هەناویدا دەگەڕاند. ئازاری پشت و شانیشی هەتا ژێر قولاپەی پێی کاری لێدەکرد. لە شوێنێکی دوور لە ماڵان، تاوێک لە سەر پشت ڕاکشا. شەو شەق ببوو. هاتوچۆی ترۆمبێل و شەمەنەفەر و مەکینەکان تۆزێ ئەهوەن ببوونەوە. دووکەڵ و تۆز و دوومانی باوەشی هەواش کەموسکەیەک نیشتبوونەوە و ئاسمان و ئەستێرەکانی زۆر بە کزی لە پشتی هەوای چڵکنەوە دەبیندران. هەروا لە سەر پشت، چاوەکانی لە کۆشی ئاسمانی بان سەریدا سیس بوون و خەوێکی قورسیان لێ نیشت. هێشتا سەعاتێک لە چاو گەرم کردنەکەی ڕانەبواردبوو کە هاتووچۆ و پێکوتەی بە پەلەی ڕێبواران خەویان لێ شێواند و لە خەو خەبەریان کردەوە. هەستی کرد ئازاری پشتی دوو ئەوەندی جاران قورس و گرانتر بووە. ئاشک و ڕێخۆڵەکانیشی وەک سکڵی ئاگریان تێڕژابێ، دەسووتانەوە. بەلام هەموو دەرد و ئێش و ئازاری لەشی، لە ئاست خەمی هەنار یەک بە هەزار بوون. لەجێ هەستا و بەرەو نزیکترین ڕاستەی دوکانان کەوتە ڕێ. لە چایخانەیەک وەژوور کەوت و نان و چاییەکی سەرپێی و بە پەلەی خواردو جگەرەیەکیشی کێشا. بەم نان و چایی خواردنە ئاهێکی هاتەوە بەر. سووتانەوەی ئاشک و ڕێخۆڵەکانی دامرکان و ئازاری پشت و شان و سێبەندەیشی هەوایەک ئەهوەنتر بوونەوە. مەیلی گەڕانەوە ماڵی کەوتە دڵ. بەلام دڵەکەی بواری گەڕانەوەی ماڵی پێنەدەدا و هەنگاوی بەرەو ماڵ نەدەچوو. گوتی:[هیچم پێ نییە بیدەمێ. ڕی بە دەرمانی ئەم دەردە دا نابەم. لە ژیانمدا قەت کێشە و گرفتی ئەوتۆم بۆ نەهاتۆتە پێش کە فێری دەرمان کردنەکەی بووبم. هەر ئەوەندە دەزانم کە من پەروەردەکراوی ولاتێکم و بە ڕەسم و یاساکەی ڕاهاتووم. هەناریش گەنجە و ڕاهاتووی کۆلتورێکە؛ ئەم دووە، ئەرز و ئاسمانیان نێوانە و گەلێک جیاوازن لە یەکترن... ئاخ!... چی بکەم کە زۆربەی کچان و ژنانی ئەم ولاتانەش زۆر دیوار

کورت و دەرپێ شل و بێ سنوورن؛ دەگەڵ دەماری توند و تیژی ئێمە یەکتر ناگرنەوە... ئاخ هەنار!... سەد حەیف و مخابن، سەد بریا کوڕ بوویای!... کوڕ بوویای، هەر شەوە میوانی ماڵێک و هەر ڕۆژەش هەورت بە سەر دیارێکەوە بوویایە هیچ خەتەرەیەکم بە خەیاڵدا نەدەهات. لە دنیاکەی ئێمە دا کوڕ، کوڕە و قەت عەیبە ناهێنێتەوە سەر شانی دایی و بابان. بەڵام کچ!... ئەی کچی ماڵوێران، کە نە هەتا ئەو دەمەی کە لە ماڵی باوانی دڵی دایی و باوک لێت دەحەسێتەوە و نە ئەودەمەی کە بە شوو دەچی؛ ئەودەمیش کێشەت هەر هەیە. وادەبێ دەکەویتە بەر دەستی زڕتە پیاگێکی لووت بەرزی ئارەزووپەرەست و ژیانت لێ دەکاتە ژەقنەمووت. ئیتر دایک و باب بەدایم دڵەخورپەیانە بۆت. بوونت لە ماڵدا جێی نیگەرانییە و لە ماڵی مێردیشدا دایکگەرای نیگەرانی و پەرێشانیی! ئێمە واین، بەڵام خەڵکی ئەو وڵاتانە چ ئاسوودە و چەندە بێ خەم و خەیاڵن؛ کوڕ و کچ بەرامبەرن؛ کوڕ چی دەکا، کچی ماڵێش بۆی هەیە و هیچ عەیبە و کەسری شانێک ناخاتە سەر شانی دایک و باوکانەوە... بەڵام... بەڵام کۆمەڵگای ئێرەشم پێ باش نییە. هەردەڵێی بەران و نێری و مەڕ و بزنەگەلن. کەس لە کەس نافکرێ و هەر بزەن بزەنە... دا تۆ خودا حەیف نییە ژن و مێرد، دوور لە هەر چەشنە بەند و بەستێکی سات و سەودایی، یەکتریان بە دڵ و بە گیان گەرەک نەبێ و بۆ یەکتر نەمرن!؟ تۆ خودا حەیف نییە کەمەندی دڵی ژن ئەوتۆ لە بەندی دڵی پیاو نەهاڵابێ، کە هەتا مردن بۆ یەکتر و گەر مردیشن بۆ یەکتر نەمرن؟!... هەزار جار یادت لە سەر دڵم بەزیاد بێ سۆیبە تیلەکۆیی! تۆ چەندە بە وەفا بووی بۆ من! کەسم وەک خۆت نەدی بە وەفا بۆ یار. تۆ سەرچاوەی پاکی خۆشەویستی و سۆز و پەیمان بووی. ژنانی تیلەکۆیی هەر هەموویان وەکی تۆن. هەر هەمویان لە گەڵ مێری خۆیان لە ژێر سێبەری چواردیوارێکدا وەفادارانە دەژین هەتا کۆچ کردن... ئاخر هەنار تۆیش لە بەری دایکتەوە تیلەکۆییت و لە لای باوکتەوە جوانڕۆییت؛ ئەی تۆ بۆچی وا نیت هەنار گیان؟... دەپێمی بڵێ ئازیز گیان!... بەڵام بەڵێ وایە هەنارەکەم... ئەوە تاوانی تۆ نییە. هەرچی هەیە لە ژێر سەری ئەم وڵاتە جرپنە کۆنە بن شڕە دایە... ئەم وڵاتانەن کە مێرد لە ژن سارد دەکەنەوە و ڕۆڵە لە دایک و باوک هەڵداوێرن... بەڵام شەرت بێ نەهێڵم لە چنگم دەربچیت!... قەول بێ نەهێڵم لەم شۆرەکاتە نامۆیە دا نوقمی داوێن پیسی ببیت... لە گەڵ خۆمدا هەڵت دەگرم و دەتبەمەوە... دەتبەمەوە وڵات و دەتکەم بە مامۆستای کچانی کوردەواری...]

لە چایخانەکە هاتەدەر. بە پرتاو خۆی خستە ناو پاس و سەر بە هەوای بەرنامەی خەیاڵی خۆی، بەرەو ماڵ گەڕایەوە. کە گەیشتەوە ماڵ، هەنار هێشتا لە خەو هەڵنەستابوو. فەخرە دەستێکی بە ماڵ داهێنا. چایی و بەرچایی بۆ هەنار ساز کرد و چاوەڕوانی هەستانی ئەو، دانیشت. هەنار زۆر درەنگ لە خەو خەبەری بۆوە، کە لە خەویش هەستا، لە سەرخۆشی و دڵ ناخوشییەکەی شەوی دینێ هەر ژانی سەری پێمابوو. لایەکی گوێچکەیشی ئازاری هەبوو. لە بەر ئاوێنە چاوێکی لە خۆی کرد و

دەستێکی بە سەر و پرچی پەرێشانی داهێنا. ژێر گۆنای و بەر گەردەنی پەڵەی خوێنی وشک بووی هەر پێوە مابوو. خەزێمی زێوینی لاپەڕەی ناسکی لووتە قیتە خوش کەشمەکەیشی داکەوتبوو. لەپڕ هەموو شتێکی هاتەوە بیر. بە پڕتاو دەست و دەم و چاوێکی شورد و خۆی کۆ کردەوە و بە نیازی چوونە دەر، پێڵاوەکانی خستە ژێر باخەڵ و بە ئاسپا دەرگای کردەوە. بەڵام فەخرە گرتی و زۆر بە میهرەبانی کێشایە ژووری میوانان و لە سەر کاناپە داینا. دەستی لاواندنەوەی بە سەر داهێنا و بە ئارامی گوتی:

ـ « هەنار!... دوێ شەو هەرچی لە نێوانماندا ڕابوارد، با پێکەوە بیخەینە ناو چاڵێکی هەرە قووڵی فەرامۆشییەوە و قەتی یاد نەکەینەوە. ئیتر من و تۆ هەر ئەو باوک و ڕۆڵەکەی جاران دەبین و تاوێک بە بێ یەکتر سرەوتنمان نامێنێت. من بۆ تۆ دایک و باوک دەبم و ئەتۆش ڕۆڵە شیرینەکە و هومێدی پاشە ڕۆژم دەبی... هەنار گیان! تۆ درەختی باخی هیوامی و مەلی غەریبی گیانەکەی من دەیەوێ بە نێو پەلک و چڵ و پۆپی ئەو دارە دا باڵ بگرێت و هەتا ماوە، لە ژێر سێبەری گیان بلاوێنیدا بحەسێتەوە... هەنار گیان مەهێڵە ئەم دڵە بێقەرارەی من چێدیکە ڕەنجەڕۆ بێت. تۆ خۆت دەیزانی و جارانی جار پێم گوتووی کە سەرجەم مایە و بەرهەمی هەموو ژیانی ڕابوردووم بە فێڕۆ لە دەستم دەرچووە و چیم پێ نەماوەتەوە. ئیتر مەهێڵە ئەم ئاخر ئاواتەشم هەر بە دەردی بەفێڕۆ چووەکانم بچێت... هەنار! ئەگەر بە قسەی باوکی خۆت بکەیت و خوێندنی هەر ئەمساڵیت سەرکەوتووانە بەریتە سەر، لێرە... لەم وڵاتە بار دەکەین و دەگەڕێینەوە وڵاتە ئازیزەکەی خۆمان. لە وێندەرێ دەتکەمە مامۆستای دەرس وێژی فێرگەکان. ئیتر لەوێ، بە سەدان کوڕی شۆخ و شەنگی خۆماڵیمان هەن کە هەموویان کان و سەرچاوەی شەرەفن و گشتیان جێگای مەتمانەن. ئەوانن دەتوانن ڕاست و پاک و بێ درۆ، نازی چاوانت بە دڵ بکڕن. لەم وڵاتەدا سۆز و پەیمانی خۆشەویستی وەک شتومەکی لێهاتووە و هیچ کوڕێک هەتا سەر دەگەڵ کچۆڵەیەک نامێنێت. کچ وەک ئامراز، دەست بە دەست دەگەڕێت و هیچ داهاتوویەکی ڕووناکی لە بەر دەم دانییە. کچی خۆم! ئەڤینی دەمەکی بۆ ئەوە نابێ دڵی پێ ببەستی. لەم وڵاتانە دا، هیچ کەس لە گەرمای خۆشەویستیی ژن و مێردایەتیدا قاڵ نابێت و ناتوێتەوە. عەشق و ئەڤینی ئێرە وەک ماسییەکی لابرژاو وایە؛ هێستا لایەکی کاڵە لە سەر ئەم خوانە هەڵدەگیرێت و دەکەوێتە سەر سفرەیەکی تر. کچ لەم دەست بۆ ئەو دەست دەچی و قەت تامی سۆز و خۆشەویستیی ڕاستەکی ناچێژێت. لێرە، لەم وڵاتانە دا زۆر کەم و بە دەگمەن هەڵدەکەوێت کە ژن و مێردێک پێکەوە پیر ببن و بۆ یەکتر بمرن. لەم وڵاتانەدا ژن نییە هەتا دەمرێ ، هاونشینی چەند پیاو نەبووبێ و پیاویش هەر وەلۆ... ئەی ئەمە کوا ژیانە و کەی ژینە کچم؟!.. حەیف نییە ژن بۆ پیاو و، پیاویش بۆ ژن نەمرێ!... نەخێر کچم! هەر کە دەرسەکانت کۆتاییان پێهات و

بەڵگەی خوێندنگەی ناوەندیت کەوتە دەست، لە یەکەم ڕۆژەکانی هاوینی داهاتوو دا دەستت دەگرم و دەچینەوە ولاتە ئازیزەکەی خۆمان و... »

هەنار بە هەموو تواناوە هاواری کرد:

ـ « هەرگیز!!... »

پشووی لە سینگدا سوار ببوو. لووتە قیتە خۆش کەشمەکەی بەدەم هاتن و چوونی هەناسەی بەپەلە و پەسا پەسای تووشی جێ تەنگی ببوو و لاپەڕە تەنک و ناسکەکانی دەلەرینەوە. لێویشی دەلەرزی. سنگ و مەمکە قوت و توندەکەیشی دەگەڵ ئەم پشووسوارییەوە دەهاژان و ڕادەژان و لەنگەری سرەوتیان تێکچوو بوو.

فەخرە بە هێوری گوتی :

ـ « هەنار ! تۆ جاران ئەوتۆ ڕووداماڵاو نەبووی! ئەم سووکەڵە ئاکارانە لە کێ فێر بووی کچم ؟ بۆچی وات لێ بەسەرهاتووە ئازیزەکەی من ؟ دە پێم بڵێ بزانم مامۆستا و فێرکاری ئەم ڕەوشتە ناحەزانە کێی و چ کەسە!.. ئێمە ئێرەیی نین و هەتا سەر ناتوانین لێرە بژین... دەچینەوە! ...»

هەنار دەنگی هاواری بەرزتر کردەوە و گوتی :

ـ « لێرە دەژیم و لێرە دەمرم.. من ناچمەوە... ناچمەوە و ناچمەوە.. نا.. نا!... »

فەخرە تووڕە بوو. خوێن بەری چاوانی گرت. لە جێ هەستا و بە هەموو تین و توانایەوە بە سەریدا شڕیخاند :

ـ « لەگەڵ خۆمدا دەتبەمەوە. بە زیندوویش دەگەڵما نەیەیتەوە، جەستەی بێگیانت لەم جەهەندەمەدا جێ دەهێڵم و دەڕۆم. دڵنیابە ناهێڵم بە زیندوویی لە پاش سەرم جێ بمێنی و ببیتە مۆمی ڕۆشنکەرەوەی بەزمی سووکەڵە پیاگان... لێرە جێت ناهێڵم... دەتبەمەوە ! ...»

هەنار تۆزێ تووڕە و نەختێ بە پاڕانەوە گوتی:

ـ « بەڵی باوە... بەڵێ دەستی پیاوگوژتنت بەکارە! بەڵام باوە لەسەر هۆش بە، کە ئێرە کەلی شانشین و چیای چلچەمە و دۆڵی سارال و تووژەڵێ و داوێنی کەلیخان نییە. ئێرە ولاتی قانوونە. لێرە کەڵ بە هەودا موویەکەوە دەبەسترێتەوە. قانوونی ئەم ولاتە لاگری منە و هیچکەس ناتوانێ بە زۆرەملی هیچم بەسەر دا بسەپێنێت. من نایەمەوە. تێگەیشتی!... نایەمەوە و نایەمەوە... »

فەخرە گوتی :

ـ « هەنار هۆشی خۆت بگرەوە کچم ! من ئەو کەڵە نیم کە قانوونی جرپنی ئەم ولاتە بتوانێ بە زەنجیری مۆرکەلێدراوی خۆی بمبەستێتەوە. من هەزار زەنجیرم پساندووە و دەیانی تریش دەپسێنم... دەتبەمەوە ... »

ئیتر فەخرە نەیتوانی چیتر دەگەڵیدا بدوێ. هەستی کرد هەڵوێستێکی ناژیرانەی کاڵ و نەپوختەی گرتۆتەبەر و هیچ بەر و بەرهەمێکی باشی لێ هەڵناوەرێت. لە خۆی لالووت و تووڕە بوو. لەپڕ هەستا و بە پەلە لە ماڵ دەرکەوت و ڕۆیی.

ڕۆیشتنە دەری فەخرە، دەروویەکی بەخێری بۆ هەنار کردەوە. ماوەیەک دانیشت و بیری لێکردەوە. گوتی[... بەدەستی خۆم چیم کرد لە خۆم! چلۆن باوکی ڕەنجاوی خۆم هێندەی تر ڕەنجاند؟ ئەم چەوتە ڕێگایە چی بووهەڵم بژارد و خۆم پێدا دا؟ من مەلەوانی ئەم گۆمە قووڵە مەندە نەبووم. ئەی هاوار چەندە گەوجانەم خۆ بەم گێژاوەدا کرد؟... بەڵام ئاخر خۆزگە تۆیش تۆزێ ئینسافت بوویایە باوکە گیانەکەم!... ئاخر منیش لە گۆشت و پێست و ئێسقان داڕێژراوم و لە ناو سینگی گەنجێتیم دا دڵێکی بێقەرارم هەیە... دڵم گڕکانی گەرمی تاسەیە و، ئارەزووی لاوێنیم تێیدا بڵێسە دەدات.. دەم سووتێنێ و هەڵم دەقرچێنێ. دەزانم من بەرگەی ئەم سووتان و برژانە ناگرم... چیبکەم کە لغاوی سەبر و سوکناییم لە دەست دا نەماوە. تینوویەکی لە تاوی ئاو خنکاو، چەندە مەیل و تاسەی ئاوی لە دڵدایە، من سەد ئەوەندە. گژ و گیا و جڕ و جانەوەر، چەندە حەز بە تین و شۆقی هەتاو دەکەن و چلۆنی پێ دەگەشێنەوە، منیش هەر وەهام. بەڵام ئاوی ئارەزووی من، بەڵام شۆقی هەتاوی بە تاوی من، ئەو ئاو و تاو و خۆرەتاوەیە کە لە ناسکترین ترپەی لێدانی دڵی بە کوڵمدا خەوتووە و بە بێ ئەو ئاوە ژیانبەخشە و بەبێ ئەو هەتاوە بەتین و تاوە، ترپەی دڵ تامی نییە و ئارامی نامێنێت... باوکیشم باوکمە و ڕێزی پێڵاوەکانی لە بانی سەرو هەر دوو دیدەکانمە... بەڵام ئاخ باوکە گیان! ئاخ خۆزگە تۆیش هەروەکی باوکی نینا، باوکی کەتەریناو باوکی دەستەخوشکەکانی دیکەم لەوڵاتێکی ئازادو دێموکڕاتدا ڕسکابایەی! باوە گیان! تۆ جێ هێشتن، گیان دەرچوون و مردنە بۆم. بەڵام چی بکەم کە بوومەتە پووشێکی سووکی بابردەڵە و کەوتوومەتە ناو دوو هێزی کێشەری بەهێزەوە... ئاخر من چی بکەم کە ئەولا بەهێزترە و دەمڕفێنێت... باوەگیانەکەم! ئیتر هەوساری ئارام و قنیات و قەرار لە دەستم دا نەماوە و لەمێژە کارم کراوە. ئەم مەیلە ئاگرینە لەمێژە خانەنشینی هەر شەشدانگی جەستە و دڵ و گیانمە و خوداش ناتوانێ لە جەستە و گیانمی تەوەلا بکات... باوە گیانەکەم! لە ژوانگە نامورادەکەی کوردەواریدا، سۆیبە تیلەکۆیی چی بە گوێی فەخرە جوانڕۆییدا سریواند، ئیمڕۆکەش لە عەرشی ئازادی و لە ڕووگەی بێ بەند و بەستی ئەم وڵاتەدا، هەنار کوردستانی هەر ئەمە بە گوێی گیانی هەڵمووت ژەڕمەنیدا دەخوێنێت. لە ژوانگەی دڵدارەکانی هەموو دنیادا تەنیا وڕینگەی یەک دەنگ و یەک ئەهەنگە دێت ؛ ئەویش هەر بۆت بمرمی سۆز و ئەڤین و دڵدارییە. نە(سات)ێکی تێدایە کە سەودایەکی بەدوا دابێت و نە دەسمایە و سامانێکی تێدا بەستەیە کە سود و زیانێکی بەرهەم بێنێت... ئینسانییەت درەختێکی بە بەرە و بەرهەمی ڕەش و سپی و زەرد و سوور دێنێت؛ بەر و بەرهەمەکانیشی ئەگەرچی بە ڕواڵەت چەند ڕەنگەن، بەڵام بە چێژ و تام و ئەندام هەر یەکن... ئاخر باوکە گیان! ئەگەر هەر دلبەر و دڵدارێک دەبێ بە یەک بگەن و ئەمە مافی هەموو دلبەر و دڵدارانێکە، ئەی کە وایە دڵەکەی منیش چ لەم بستە خاکەدا بە کاوی خۆی شاد ببێت و چ لە ئەو سەری دنیا دا... ئەرێ تۆ بڵێی چەرخ و خولخولە و لەنگەری ئەم سروشتە

بەم دڵداریی تێک بچێت؟!... ئەگەر پشتی کووڕی ئاسمان لە داخی ئەم پێک گەیشتنە دڵخوازانە دەشکێت، دەسا لێبگەڕێ با تێک بتەپێت و تۆزی نەمێنێت. لە عالەمی دڵداراندا هەلسەنگان شوورەییە و، لێکدانەوە لە ئایینی دڵداراندا ناگونجێ... من لەو بوارەدا هاتوومە سەر ئایینی دڵداران و، سامان و سەودای هەموو عومری عەزیزم بە دەسکەوتی ئیمڕۆکەم ناگۆڕمەوە... لەگەڵتا نایەمەوە باوەگیان! من لەبەر پێی خودای ئەڤین و دڵداریدا چۆک دادەدەم و گەردوونیش ناتوانێت لە دین بەدەرم بکات... هەموو دنیا لە بەرێک و هەڵمووتە شۆخ و شەنگەکەم لە بەرێکەوەیە. من هەڵمووت هەڵدەگرم و دنیا بە هەرزانی و بە هاسانی لە دەست دەدەم. من ئەم دنیایەم بەبێ ئەو پێ تەنگە. ئەگەر بژیم بۆ ئەو دەژیم و لە مردنیشمدا، ئەگەر هەستانەوەیەک هەبێ، شەرتە هەر بە دەنگی ئەو هەڵدەستمەوە و هەر بۆ ئەو هەڵدەستمەوە و هەر بۆ ئەو دەچمەوە....]

لەپڕ لە سەر جیگاکەی هەستا و بەرەو تەلەیفوون چوو. پەنجەی بە سەر ژمارەکاندا گێڕا. ئیستێک ڕاوەستا. لەوبەرەوە دەنگی بە گوێ گەیشت :

ــ «هەڵمووت»م !

ــ « بگەرە فریام هەڵمووتەکەم!... بگەرە فریام کە بەس پەرێشانم و تەنیا... باوکم لێم تووڕەیە و بەنیازە هەرچی دەراوی هومێدە لێم بستێنێتەوە... کەوتوومەتە ناو گێژاوێکی سامناکی گیان تاوێنەوە و دونیام پێ تەنگە هەڵمووتەکەم... باوکم لێم تووڕەیە و دەیەوێ دەگەڵ خۆیدا بمباتەوە وڵات... »

هەڵموت قسەی لە دەمی هەنار هەستاندوە و بە ئارامی گوتی :

ـ « لام سەیرە هەنار.. زۆرم پێ سەیرە! سەرم لەم قسانەی تۆ گێژ و وێژە. ئاخر تۆ مەگەر نازانی کە گیرمە و کێشەی ناو ماڵی هەر کەسێک هی خۆیەتی و پەیوەندیی بە کسێکی ترەوە نییە؟! من ناتوانم هەنار... ناتوانم و بۆم نییە خۆم دە کێشەی ناو ماڵی ئێوە وەربدەم. ئێمە گێرمە و کێشەی دەرەوە ڕەکێشی ناو ماڵی خۆمان ناکەین... لێم حاڵی بووی هەنار؟! ئێمە ماڵی خۆمان بە کێشەی ماڵی خەڵک ناشێوێنین. هیچ پێویست ناکا مێشکی خۆمان بە کێشەیەک گرفتار بکەین کە سوودێکی ئێمەی تێدا بەستە نییە... ئێمە مێشکی خۆمان هەر لەو شوێنە ماندوو دەکەین کە قازانجی خۆمانی لێیە... نەخێر هەنار ئەوە کاری من نییە و باوکی تۆ بە من حاڵی ناکرێ... بەڵام تۆ بۆچی پێم ناڵێی کە من چی بکەم؟ ئەرێ بێم و ئامبازی باوکت ببم و خۆم تووشی سەرئێشەی دوایی بکەم؟ ئەمە کاری کردن نییە و نایکەم... بەڵام هەر تەنێ ئەوەندە دەتوانم بڵێم کە لە وڵاتەکەی مندا یاسا سەروەرە و بۆ هەر کێشەیەک قانوونێک داندراوە. بەختیارانە قانوونی وڵاتەکەی من پشتی تۆ دەگرێت و زەبر و زەنگی پیاوانەی باوکت تێک دەشکێنێت. تۆ دەتوانی بچیتە لای دایکە چاو و گوێچکە بەستراوەکەی مەحکەمە و دادی خۆت بەلای ئەوەوە هەڵڕێژی. دڵنیابە هەر ئەو دەتوانێ بە دادی تۆ بگات و مافت بپارێزێت. من ناتوانم هەنار... بمبوورە! ... »

هەنار بە دەنگێکی کپی گریان لێ نیشتوو، قسەی هەڵموتی بڕی و گوتی :
ـ « دە بەس بڵێ ئێمە شاخمان وا و باڵمان وەها. لە قانوون و بگر و بەردەکەیشی واز بێنە، من تۆم دەوێ... گیانم بڵێسە دەدات و پڕ بە ئەم دونیایە تاسەتم کردووە و دەمەوێ بێمە لات... »
ـ « بۆچی مەگەر دوو شەوی ڕابوردوو هەر پێکەوە نەبووین هەنار؟! مەگەر ئەوە هەر بۆخۆت نەبووی کە پێت داگرت بچیتەوە ماڵ؟.. ئەگینا من پێم خۆش بوو چەند شەوی تریش هەر پێکەوە بواینایە... »
ـ « کەواتە دەتوانم هەر ئێستاکە بێمە لات ؟!»
ـ « بەڵی بەڵی پڕ بە دڵ چاوەڕانی بەخێرهێنانت دەکەم.. بەڵام دەرد و داخ و خەم و مەراقەکانت لە ماڵی خۆتاندا جێ بهێڵە و، خۆت هەر وەک سەنەمی خوای جوانی و ئەڤین، بۆ خۆش ڕابواردن وەرە لام... باشە ؟!»
ـ « باشە هەتیو گیان.. باشە حەیاتەکەم ! »
هەنار گورجێک خۆی کۆ کردەوە و لە ماڵ وەدەر کەوت. فەخرەش ئێوارەیەکی درەنگ وەختی هاتەوە ماڵ. ماڵەکەیان چۆڵ و بێدەنگ بوو. دار و دیوارەکانی شۆڕابەی خەمیان لێدەتکایەوە. ماوەیەک تەنیا و بێدەنگ دانیشت. لە ناوەوە خۆی دەخواردەوە و دەماری غیرەتی وەک خەنجەر، ناخی ئێسقانەکانی دەکۆڵی. ئیستێک دانیشت، چەندێکیش لە ژوورەکاندا هات و چوو. هەستی کرد دانیشتن و مانەوەی ماڵی بۆ ناکرێت. دەیزانی ئەگەر لە ماڵدا بمێنێتەوە، سەد هێندەی تر دەبێتە ئامانجی هوروژمی دەرد و مەینەتان ، هەربۆیە لە جێ هەستا و لە ماڵ وەدەرکەوت. ڕۆیشت و ڕۆیشت، بەڵام نەیدەزانی لە کوێوە بۆ کوێ دەچێت. بە دەم ڕێگاشەوە خۆی دەدواند [... چەندە کاڵ و کەم چیکڵدانەم... پەلەم کرد و ماڵی خۆم کاول کرد... پەلەم کرد و نەدەبوایە باسی چوونەوەی وڵاتم دەگەڵدا کرد... باسی چوونەوەی وڵات لەم هەلە ناسکەدا جێگای نەبوو.. پەلەم کرد و دەماری هەرە هەستیاریم ورووژاند... نەخێر تازە بریندارم کردو لە خۆم تۆراند... باسی وڵات سەیر لە دینی بردە دەر... ماڵی خۆم کاول کرد و هەنارم لە دەست دا.. سا ئەرێ ئەگەر هەنار بڕوا و خۆییم لێ بزر بکات، دەبێ چی بێ ژیانم؟... پێم ناڵێی چلۆنی دەدۆزیتەوە و بە چ زمانیک دەیهێنیتەوە ماڵ؟! کوا دەنکە گەنمێکی بزربووی نێو مێرگێکی بەرین دەدۆزرێتەوە؟ نەخێر نادۆزرێتەوە!... ئەی هاوار و هەی داد هەنار! لە کوێی کچم؟! ...]
لە پڕ هاتەوە خۆ و سەیرێکی دەورانبەری خۆی کرد و چاوێکی گێڕا؛ دیتی چەند کەسێک لە ڕێبازەکەدا بۆی ڕاوەستاون و بە وردی لێی خورد بوونەتەوە و دڕدۆنگانە سەیری دەکەن. یەکێک گوتی:
ـ « شیتە! ...»
ئەوی تریان گوتی :
ـ « خەرفاوە! »

لەولاوە گوتیان:

ـ « لە توورکە سەرخۆشە دایم مەستە مشەخۆرەکانە و لە سەر سنگی ئابوریمان باش دەلەوەڕێت.. شێت نییە و خۆی لێ شێت کردووین.. دزە، حیزە، دەس پیس و لەش گران و کارنەکەرە!.. یاڵڵا برۆ بۆ دەرەوە هەی پیسی نگریس!.. بمرێ هەرچی کەللەڕەشی گەوجی پیسی نەفامە!.. بژی ڕێبازی هیتلەر!.. بژی ئاڵمانیا!.. ئاڵمان هی ئالمانییەکانە... یالا بۆ دەرەوە!... »

گوێی نەدانێ و خێرا بە شەقامدا هاتە خوار. لەم شەقام بۆ ئەوی تر چوو. یەکدەم ڕانەوەستا و چاوتروکانێک وچانی نەگرت. بە دەم ڕێگایشەوە هەستی کرد گازەرای پشت و قاچ و ئاشک و ورگی بە تێکڕا ژانیان پێدا دێت. لێوەکانی وشک هەڵاتبوون و دەمی تەڕایی لێ بڕابوو. ڕەنگێکی زەردی زەعفەرانیی بە سەر ڕوخساری کشابوو. چەند ڕۆژێک بوو هیچ دەستێکی بە سەر و ریشی دانەهێنابوو. ژێر پیلووی چاوەکانی تۆزکالێک داچۆڕابوون. قژی ئالۆزکاو، کراسی بەری چلکن، سەرچۆکی دوولنگەکەی لەبەر یەک ڕەویبوونەوە و دەتگوت دوو تۆپەوانەیان تێ ئاخندراوە. هەموو ئازای ئەندامی لەشی شل و شەکەت و داچۆڕابوو. لە ڕۆیشتندا قاچەکانی لە ژێر قورسایی جەستەیدا دەنووشتانەوە و نەیاندەکێشا. بەڵام بەهەموو کەم هێزی و شەکەتی و ئازاری لەش و ئەندامیشییەوە، دڵی نەیدەخواست لە یەک جێگا دابنیشێت. مەراق، وەک شێرپەنجەیەکی گیان پرووکێن چنگی لە ڕەگ و پۆی لەشی گیر کردبوو و دەتگوت تەماحی مێشک خواردنی هەیە. هیچ ئارام و سرەوتێکی پێ نەمابوو. بەم شەقامە داهات و بە ئەوی تریاندا تێپەڕی. شەقامەکان پڕی ڕێبوار بوون و پیشانگەکان چاوی کڕیارانیان بەرەو خۆ ڕادەکێشا. لەم بەر هەتا ئەو پەڕی شەقامەکان گشتی چالاک و زیندوو بوون و خەلکیش بەم زیندوو بوونەوە، دڵ کراوەوە و دەم بە پێکەنین و دەگەڵ یەکدا بە گوفتوگۆ بوون. هەر تەنێ ئەو بوو لەم دونیا ئازاد و ڕەنگینەدا هیچی بە چاو نەدەبینی. تەنانەت نەیدەزانی ئەو خۆی کێیە و لە کوێیە و بۆ کوێ دەچێت. هەستی بە تێپەڕبوونی کات و وەخت و زەمان نەدەکرد و بە شەقاماندا دەهات و دەڕۆیشت.

بەرە بەرە هەوا بەرەو تاریکی دەچوو. هەر ئەودەم کە چرا نیئۆنەکانی پیشانگە و دوکانەکان کوژانەوە، سەیرێکی کاتژمێرەکەی کرد و زانی شەوی گەیاندۆتە دوازدەی شەو. حەشیمەت لە شەقامدا نەمابوون و ئەو ڕێبوارێکی نەسرەوت بوو کە دەهات و دەچوو. خێرا و توندەپێ، بە پارک و بولوارێکدا تێپەڕی و گەیشتە سەر چوارڕێیانێک. شەقامێکی گرتە بەر و بەرەو خوار داگەڕا، کەچی لە پڕ هەستی کرد چاوەکانی لێڵ دەبینن و بەرپێی خۆی تەواو بۆ نابیندرێ. سەرەخولەیەک سووڕاندی و ورگ و ئاشک و ڕیخۆڵەکانی وەک ئاگریان تێدا گیرسابیت، لە ناوەوە سووتانەوە. لە پڕ هێڵنجی دا. بە یەکەمین قلْپە، پڕ بە دەمی خوێن هاتەدەر. دوەمین قلْپەش هەر خوێن بوو هاتە خوار. ئیتر بەلا داهات و هۆشی لێ بڕا. چەند ڕێبوارێک دیتیان و پۆلیس و

خەستەخانەیان کێشایە سەر جەستەی و چی پێ نەچوو ماشێنی فریاکەوتن هات و هەڵیگرت و بردی.

ئەو شەوە ، هەتا نیوەی شەو چاوی نەکردەوە. دوکتور و سیستەرەکان بە دەوری داهاتن و یارمەتییە سەرەتاییەکانیان پێ گەیاند. لە ڕێگای شلەنگەوە خۆراک و دەرمانیان بە دەمار و ڕەگۆڵەکانیان گەیاند. بەرەبەری نیوەی شەو ئاهێکی هاتەوە بەر و مێشکی کەوتەوە کار. بەدەم جووڵاندنەوەی دەست و قاچ، ڕاوە و وڕێنەی دەست پێکردو قسەی پەڕاند. هەناری بانگ کرد و هاواری کرد. هەر نیو سەعاتێک، دوو سیستەر هاتنە بان سەرینی و ڕەوتی خوێن و پلەی کوتەی دڵیان بەتاقی کردەوە. هێشتا بەیان دانەهاتبوو کە چاوەکانی کردەوە و بانگی کرد:

[" هەنار!.. هەنار لە کوێی؟.. هەستە وەرە لام هەنار !...]

سیستەرەکان هاتن و زۆر بە میهرەبانی ژێرباڵیان گرت و بردیانە ژووری ڕادیۆلۆژی. پسپۆڕی ژووری ڕادیۆلۆژی چەند تیشکی لە ئاشک و ڕێخۆڵەکانی دا و فیلمی لێ هەڵگرتن. ئەوسا زۆر بە نەرم و نیانی خستیانە سەر قەرەوێڵەیەکی ڕەوڕەوەدار و بردیانە ژورێکی تر و خەواندیانەوە. دەمی چێشتانان دوکتور هاتە سەردانی و دوای خۆناساندن و چاک و چۆنی، پێی گوت:

ـ « فیلمی ڕادیۆلۆژییەکە، هەروەها بەرهەمی لێکۆڵینەوە و پێداچوونەوەکان دەڵێن کە لە بەشی خوارەوەی ئاشکت دا دوو برینی نزیک بە یەکی تێدایە؛ یەک لە برینەکان بچووکە و زۆر جێگای مەترسی نییە، بەڵام ئەوەی تریان تۆزێ مەزنترە و حەوجێی دەرمان کردنە. دیارە بۆ باش بوونەوەت دەرمان دەوری سەرەکی ناگێڕێت، بەڵکە پارێز لە هەندە خۆراکێک و خۆپاراستن لە جەنجاڵ و دوور بوونەوە لە هەرای دەروونی زۆر کارسازتر و یاریکارتر دەبن. دەبێ ئاگایەکت لە خۆت بێ و خۆت لە قەرەی کێشەی لابەلا نەدەیت. تووڕەبوون و سترێس و نیگەرانی لە خۆت دوور کەوە و هەوڵ بدە ئەهوەن و ئارام بژی. ئەگەر دەرمانەکانت ڕێک و پێک دەکار بکەیت و بە خۆت ڕابگەیت، باش بوونەوەت هاسانە، ئەگینا تووشی ورگ دڕین و نەشتەرگەری دەبی. چەلێ هەتا دووشەمەی داهاتوو، واتە یەک هەفتەی تەواو، لێرە لە ژێر چاوەدێریی دوکتور و سیستەرەکاندا دەمێنیتەوە... فەرمووا!.. ئەم لاپەڕەیە بە وردی بخوێنەوە و وڵامی پرسیارەکان بنووسەوە.. چ ناسازی و نەخۆشێنێکی ترت هەیە و چ دەوا و دەرمانێکیان بۆ دەکار دێنی، ناوەکانیان بنووسە... ژمارەی تلێفۆنی ماڵ و خاوەن کارەکەت بنووسە؛ دەبێ ژن و منداڵ و خاوەن کارەکەت خەبەردار بکرێن... بەڵام پێم بڵێ بزانم جگەرەکێشی؟ »

ـ « بەڵێ . »

ـ « وازی لێ بێنی باشترە!.. جگەرە زیانێکی مەزنت پێدەگەیەنێت.. نەخۆشینەکەی تۆ دەگەڵ ژەهری جگەرە ناسازێت... وازی لێ بێنی باشترە! »

ـ « ناتوانم!.. جگەرەم لێ بستێننەوە دەمرم. »

ـ « کێشەی خۆتە... کەس ناتوانێ بە زۆرەملی هیچت بە سەر دا بسەپێنێت.. بەڵام هەتا ئێستا هیچکەس بە دانانی جگەرە نەمردووە.. پێچەوانەکەیشی زۆر بینراوە.. وازی لێ بێنی باشترە. »

ـ « هەوڵ دەدەم! »

ـ « ئیش دەکەی؟

ـ « بەڵێ ! »

ـ « شوێنی کار و ژمارە تلێفۆنی ئیشەکەیشت لەم لاپەڕەیە دا بیر مەکە. ئێمە خاوەن کارەکەت لە نەساغییەکانت ئاگادار دەکەینەوە و ئەوانیش دەبێ لەمەو بەدوا چاویان بەسەرتەوە بێت و ئەگەر بۆیان بلوێت، ئیشی زۆر گرانت لە مل نەپەستێون.»

دوای ئەم تێبینییانە، دوکتور بە ئارامی دەستی گوشی و ڕۆیشت. بە ڕۆیشتنی دوکتور، دیسان مێشکی ورووژا. چەند جاران ژمارە تلیفۆنی ماڵی گرت، بەڵام هیچ وڵامێک نەبوو. هەرجار کە تلێفۆنەکەی بێ وڵام دەمایەوە، بیری هەڵاتن لە خەستەخانەی دەکەوتە ناو کەللەیەوە و هەدادانی لێ هەڵدەگرت.

ئامۆژگارییە ڕێزدارانەکەی دوکتوری دەهاتەوە بیر، بەڵام کێشەی هەنار بەهێزتر لە هەر شتێک بوو. درد و مەراقی هەنار لەناو مێشک و دەماریدا جینگڵی دەدا و ئاگری ئارەزووی جگەرە و دوکەڵ بە باکردنیان زێتر نێڵ دەدا. هاتە سەر هەڵاتن و ویستی نەخۆشخانە جێ بهێڵێ و بەشوێن هەنار دا بڕوا، بەڵام ئەو خۆی دەیزانی کە ئەو هێز و توانایەی نییە بە ڕێدا بڕوا. تەنانەت هەتا سیستەرێک دەیبردە دەر و لە ناو گوڵ و گوڵزاری حەوشەکەی خەستەخانەدا ئیستێک دەیگێڕا و هەوای تازەی دەرخوارد دەدا، جارجارە تووشی سەرخولە دەهات و لاترەی دەبەست و دەکەوتەوە سەردەستی سیستەرەکەوە. هەموو جارێکیش دەبوایە دانیشێت و سەرەگێژەکەی تەواو ببێت، جا ئەمجار ڕێ بکەوێتەوە. کەمهێزی و بێ توانایی هەموو بەشەکانی ئەندامی گرتبۆوە و لە ڕۆیشتندا چاوەکانی لێڵ و وێڵ دەبوون و لە پشوو دەکەوت.

ڕۆژ هات و شەوی بە دواداهات و هەفتەی پڕ لە چاوەڕوانیی بەسەر چوو. ئاخر ڕۆژی هەفتە، مەراقی درەنگ هاتنی دوکتور، سەبر و قنیاتی لێ سەندبوو. چرکە بژێری و سەیر کردنی کاتژمێر، تەواو جاڕزی کردبوو. سەرەنجام دوکتور هات و پاش چاو لێکردن و پێداچوونەوەیەکی دی، بۆی نووسی هەفتەیەکی تریش لە نەخۆشخانە دا بمێنێتەوە. دوو هەفتە بە قەدرایە دوو ساڵی ڕەبەق خۆی لەبەر یەک کێشایەوە. لە ماوەی ئەم دوو هەفتەیەدا دەرمان و چاوەدێری و ڕازان و ڕاکشانی ڕێک و پێک، کەمتاکورتێک حاڵیان هێنایەوە جێ و لە کاتی ماڵاوایی و جێ هێشتنی نەخۆشخانە، توانی بە ئارەزووی خۆی بە ڕێدا بڕوا.

لە نەخۆشخانە هاتەدەر. چەندێک سەر بە هەوای دۆزینەوەی هەنار، بە شەقام و پارک و بولوارەکاندا خولایەوە. بەرەبەری چێشەنگاوان سواری تاکسی بوو و ڕێگای ماڵی گرتە بەر. کە هاتەوە ماڵ، ماڵەکەیان بۆنی چۆڵی و بۆنی پەژارەی لێوەدەهات.

بەر لە دانیشتن و پێش حەسانەوە، سەرێکی بە ژوورەکەی هەنار داگرت. ژوورەکەی هەنار شێوابوو. ڕفە و بەر پەنجەرە و کتێبدانەکەی خڕی ڕووتابوونەوە و هیچیان لە سەر نەمابوو. دیار بوو هەنار هەلی بۆ هەڵکەوتووە و بە وردی دستی بە ماڵدا گێڕاوە. لە جلک و بەرگ و پێلاوەوە بیگرە هەتا دەگاتە ملوانکە و وردە ئاڵتونی سۆیبە تیلەکۆییش، کە تەنیا یادگاری هێژای سۆیبە بوون ، دستی پێدا هێنابوون و هەمووی دەگەڵ خۆیدا بردبوون. پێخەفەکانیشی ڕاگواستبوون. ژوورەکەی مەنگ و مات و چۆڵ و خەمبار مابۆوە. ئەوەی لە هەنار جێمابوو، یادی هەنار و نامیهرەبانییەکانی ئەو بوون کە چەشنی برینی بەناسۆر بەسەر دڵی فەخرەوە قورساییان دەکرد.

لە ژوورەکەی هەنار هاتەدەر و لە بەر پەنجەرە دانیشت. دوو گوڵی ناو گوڵدانی بەر پەنجەرەکەیان لە بەر بێ ئاوی و لە سوێی ئاو، سیس ببوون و بە کەنارەی گوڵدانەکاندا چەمیبوونەوە. جگەرەیەکی داگیرساند و تاوێک دانیشت و تۆزێک ڕاما. دیسان هەستا و لە ژوور دا هات و چوو. بەدەم هاتن و چوونیشەوە سەردانێکی دەرەوەی کرد و چاوێکی لە قوتیلەی نامەی پۆستی بەر دەرگا کرد؛ قوتیلەکەیان پڕی نامە بوو. نامەکانی هەڵگرت و سەرپێی چاوێکی بەسەر دا خشاندن. یەکێک لە نامەکان لە بەشی کۆمەڵایەتیی دەزگای دەسەڵاتدارەوە نووسرابوو. نامەکەی خوێندەوە و بە تەواوی جەرگی پێی تەزی. نامەکەی لە ناو پەنجەدا پووچاندەوە و گوتی:[... کەوایە لە دەستانم ڕاتکردووە و پەنات بۆ دەزگای دەسەڵاتدار بردووە؟!... پەنات بۆ ژێر خێوەتی قانوون بردووە و ئەوانیش بۆ دوور خستنەوە و شاردنەوەت، لە شوێنێکی دووری ئەم شارەدا جێ و ڕێیان بۆ دیاری کردووی و تەنانەت فێرگەیەکی گەلێک دوورتر لەم گەڕەکەیان پێداوی... ڕێگای نێوانی من و تۆیان دوور کردۆتەوە و ڕۆڵەیان لە باوک هەڵاواردووە؟!.. بەڵام هەنار بۆ کوێ دەچی و چۆن دەردەچی!.. لە هەر جێیەک بی، ئەگەر لە ژێر تەرکی گۆم و زرێواران دابی، یان لە بەرزایی ئاسمانان سواری باڵی پەڵە هەورەکانیش بووبی، دەتدۆزمەوە.. ڕووخاندووتم و هەتا نەت ڕوخێنمەوە دەستت لێهەڵناگرم. لە جەنگەی بەزم و سەرخۆشیت و لە گەرمای گەرمی دڵداریتدا ساردت دەکەمەوە.. ناهێڵم ئەوتۆت بەسەرەوە بچێت...]

ئیتر چێدی لە ژوور دا خۆی پێ ڕانەگیرا. بەنیازی چوونی کارگە لە ماڵ هاتە دەر. لە ڕێدا، هەر جێیەک و هەر شوێنێک کە کۆمەڵە لاوێکی لێبوایە چاوی پێدادەخشاندن. سەردانی مەکۆی گردبوونەوەی کیژ و کوڕانی کردو چاوی بە ئاپۆڕای خەڵکاندا گێڕا. تەنانەت چایخانە و مەیگەدە و بەر سینەما و سەماگەکانیشی بە چاو پشکنین. لە ناو خۆیشیدا دەیگوت و دەیگوتەوە:[... ئەوەندەش بە سانی نییە!.. دۆزینەوەی دەنکە هەرزنێکی بزربووی ناو خەرمانە گەنمێکی گەورە، کوا بە هاسانی دەدۆزرێتەوە!... شەن و کەوێکی هەر هێندە زۆری پێویستە، کە ڕەنگە لە توانای تاکە کەسێکدا نەبێت... شارەکەمان یەکجار زۆر بەر بەرین و گەلێک سنوور هەراوە، دۆزینەوەی تاک کەسێک لەم شارە پڕ حەشیمەتەدا هەیهاتی گەرەکە. لەوانەیە تەمەنێک تێپەڕیت و

هەرگیز پێی نەگەمەوەو نەیی بینمەوە. بەڵام لێی نابوورم و نیوەی ژیانمی لەسەر دادەنێم. حەسانەوەو پشوودان و سرەوەتنمی دەبەر دەمرێنم... چۆن و چلۆنی ڕووخاندووم ، هەر ئەوتۆیشی دەڕووخێنمەوە و دەستی لێ هەڵناگرم...]

گەیشتەوە کارگە و یەکڕاست سەردانێکی نووسینگەی بەشی کرێکارانی کرد. لەوێ، سەرپەرەشتی ناوەوەی کارگە پێی گوت کە لە خەستەخانەوە پەیوەندییان پێوە گرتوون و قسەیان دەگەڵدا کردوون و داوای ئێشێکی سووکتریان بۆی کردووی. سەرپەرشت پێی ڕاگەیاند کە کارگە، کارێکی ئەوتۆ سووکی نییە کە پڕ بە قالبی توانای پیاوی نەخۆش بێت؛ کار، هەر ئەو کارەیە کە چەند ساڵە پەنجەی لێ خۆش کردووە و لێی شارەزا بووە؛ کەوایە یان دەبێ خۆی بداتە ژێر هەمان کار، یان لە شوێنێکی تر دا دەبێ بە دوای ئیشێکی سووکتر دا بگەڕێت. فەخرەش بە ناچاری دەستی بە هەمان مەکینە گرتەوە، کە ساڵانێک بوو دەگەڵی ڕاهاتبوو. دیسان هەر پانزدە ڕۆژی مانگ، لە چواری ئێوارەوە دەستی پێکردەوە و یازدەی شەو تەواوی کرد؛ پانزدە ڕۆژەکەی تریش لە هەشتی بەیانانەوە لە سەر کار بوو و سێی دوای نیوەڕۆیە دەستی لە کار هەڵدەگرت.

هات و چوونی ماڵ بۆ کارگە و، لە کارگەوە بۆ ماڵێی وەک جاران دەست پێکردەوە و یازدە مانگی تریش بەم تەرتیبە هات و چوو. لە ماوەی هەموو ڕۆژانی ئەم یانزدە مانگانەشدا، جێ نەما سەرێکی تێ نەکێشێت و شوێن نەما بۆی نەچێت. هیچ هەفتەیەک نەبوو کە مەڵبەندێکی شار دەسنیشان نەکات و سەر و خواری نەپشکنێت. هیچ دەم و کاتێکی بێکاریش تاوێک نەدەهەندرا و لە هەر پشوودانێکدا بە شوێنیدا دەچوو؛ یەکدەم نەدەسرەوت و مەڵبەند بە مەڵبەند دەگەڕا. هەر مەڵبەندێک کە بۆی دەچوو، کۆڵان و شەقامەکانیان، بە هەرچی کازینۆ و سەماگە و مەیگەدەی کە تێیاندا بوو، سەری لێدەدان و بەسەری دەکردنەوە. لەبەر دەرگای پیشانگەو سەماگە و کازینۆکاندا ڕادەوستا و یەک بەیەکی هاموشۆکەرانی دەخستە بەر نیگای چاو. بە پاڕکەکاندا دەهاتە خوار و سەیرانگەکانی بە چاو دەرزی ئاژن دەکردن. لەم ماویەدا، ئاهێکی خۆشی بە دەروونددا نەچوو بوو و بەردەوام دەگەڕا و حەسانەوەی دەبەر گەڕان و خولانەوە دەمراند؛ گەڕانێک کە هەر بەس دیتنەوەی هەناری تێدا مەبەست بوو.

لە مانگی پووشپەڕی پارەوە بە زۆربەی شوێنەکانی بەشی ڕۆژئاوای شارەکەدا گەڕابوو، بەڵام دەسبەتاڵ مابۆوەوە. ئەوا هەتاوی ئاخر ڕۆژی جۆزەردان دەهات لە بەری ئاسۆی ڕوژئاواوە نەدیو بێ، کە شەکەت و بێ توانا لە پاسی کارخانەدا بەرەو کار دەچۆوە. سبەی بەیانی یەکەمی مانگی پووشپەڕ بوو؛ ساڵێکی دوازدە مانگی بە سەر خولانەوەی بێ ئەنجامدا تێدەپەڕی.

فەخرە، خۆی لە پاس دا دانیشتبوو، بەڵام چاوی بە نێو حەشامەتی دوو بەری شەقامدا دەگەڕا و بیری لە دەوری یەکدانەیکدا خولی لێدەدا. خەڵک دەهاتن و دەڕۆیشتن. هەمووی بێ خەیال و ئاسوودە دەهاتنە بەر چاو. دەتگوت ڕۆبۆتی

ئەلەکتریکین و خێراو تیژ تیژ دەهاتن و دەڕۆیشتن. دەنگی کرێکارانی ناو پاسەکەش دەتگوت بازاڕە ڕۆژە و هەر کەسە لە شتێکەوە دەدوا. تەنیا ئەو خۆی بوو کە جگە لە هەناسەدان، هیچ نیشانەیەکی زیندوو بوونی لێ نەدەبیندرا. ڕەنگی ڕوخساری زەردێکی ئاماڵ ساردی دەنواند. جارجارە دەمی دەبزاوت و چەند وشەیەکی لێ دەردەپەڕی:[... ئەوا بەیانی دەبێتە ساڵێکی ڕەبەق، کە من سەر و ژێری ڕۆژئاوا و ناوەندی شار گەڕاوم و شوێن نەماوە بە سەعات تێیدا هاتوچۆم نەکردبێت و تێدا نەخولابێتمەوە، بەڵام بەداخەوە هیچ بەرهەمێکم لێ نەبینیون. ئەمجارە نۆرەی بەشەکانی دیکەی شارە و دەبێ پێیاندا بگەڕێم... بەڵام با سەبرێک بگرم و دوای گەڕانەوەم، لە ماڵدا نەخشەی شار لە سەر مێزەکەم پان بکەمەوە و مەڵبەندێکی تری پشکنینی بۆ دەسنیشان دەکەم... دەبێ لە بەشی ڕۆژهەڵاتی شار خۆم بەتاقی بکەمەوە و بزانم لەوێ چیم پێ دەبڕێت... هەنارەکەم دەبینمەوە و دڵی دەگەڵ چاک دەکەمەوە و دەبەری دەمرم... تەنیا یادگاری سۆیبەی جوانەمەرگەکەمە و دەبێ بە دڵ و بە گیان بیپارێزم.. ئاخ هەنار چیت لێ کردم!...]

پاسەکە لە بەر گۆڕەپانەکەی کارگەدا خولێکی لێداو کرێکارەکان ڕژانە دەر. فەخرەش بە شوێن پۆلی هاوکاراندا لە پاس دابەزی.

چارەگ بۆ چواری ئێوارە بوو. سەرەی کرێکاران، یەک بە شوێن ئەوی تر دا کارتی ئامادە بەکاریان بە دەزگای تایبەت نیشان دا و بەرەو ژووری جلک گۆڕێن کەوتنە ڕێ. فەخرە ئاخر کرێکار بوو کارتەکەی بە ژێر مەکینە دا تێپەڕ کرد و بۆ جلک گۆڕێن ڕووی کردە ژێرخانی کارگە. لە کاتی جلک گۆڕین و دەسبەکار بوونیشدا هەر دەگەڵ هەنار گوتوبێژ و دەمەقاڵەی بوو. دەمێک هەناری بە تاوانبار دەژمارد و جار جاریش خۆی سەرکۆنە دەکرد. دەتگوت مەکینەی کار، هەنارە و لە بەر دەمیدا ڕاوەستاوە. بەبێ ئەوەیکە مێشکی بخاتە کار، دەستەکانی لە ژێر کاریگەریی شارەزایی چەند ساڵەی کار دا ئیشەکەی بەڕێوە دەبردو مێشکی دەگەڵ هەنار دەمەقاڵەی بوو. بە گازەندیەکی تێکەڵاوی میهرەبانی دەیگوت:[... سوور دەزانم پێک دەگەینەوە و گوڵی خۆشەویستیمان لە مێرگەزاری داهاتووماندا دەچێنینەوە... هەنارەکەم گیان، تۆ تەنیا و تاقانە خۆشەویستی منی و من ئەگەر تۆم نەبێ، بێکەس و بێ ناو و نیشانم. بەڵام هەنارەکەی من، تۆیش ئاگایەکت لە باوکەکەی خۆت هەبێ و ئەوەندەی دڵ مەشکێنە!].

داگیرسانی گڵۆپە سوورەی سەر مەکینەکان و فیکەی بەئاگاهێنانەوە بۆ پشوودان و حەسانەوەیەکی بیست خولەکی، ڕایەڵەی خیاڵیان هەڵپاچی و بەئاگایان هێنایەوە. ئەویش خێرا پەنجەی بەسەر دوگمەی دەزگاکە داگرت و بەرەو ساڵۆنی قاوەخواردنەوە کەوتە ڕێ و لە بەشی خواردەمەنی دا کەیکێکی بچووک و ساردییەکی هەڵگرت و لە گۆشەیەکدا بە تەنیایی دانیشت. ئەو شەوە هەتا یازدەی شەو، لەسەر ئیش و لە دانیشتن و لە خواردندا بەردەوام خۆی دواند و هەناری دواند. یادی هەنار و دۆزینەوە

و دەس لە ملان بوونەوەی هەنار، ژانێکی بە ئازار و پڕ سوی ناو مێشک و دەمارانی بوو، کە چاوترووکانێک دەسبەرداری نەدەبوو. تەنانەت ئەو کاتەی کە لە پاسی کارگەدا بەرەومالّ دەچۆوە، مەودا ڕێگای نێوان کارگە و مالێش هەر دەگەلّ هەنار بوو.

هەر کە گەیشتەوە مالّ، لە یەکەم هەلدا بە شوێن نەخشەی شارەکەیاندا گەڕا. نیوسەعاتێک بە شوێن نەخشەکە دا گەڕا و ئاخرسەر دۆزییەوە. نەخشەکەی هێنا و لە سەر مێزی چێشتخانەدا پان ڕایخست و بە سەری پەنجە بەشێکی بچووکی لە ڕۆژهەلاّتی شاری دەسنیشان کرد. بە وردی ناوەندی ئەو مەڵبەندەی کە دەبوایە بۆی بچێت، هەڵی سەنگاند. لە سەر نەخشەکە، گۆڕەپانێکی قەت نەدیو هەر ئەوەندە ئالۆز و نامۆ دەهاتە بەر چاو، کە سەری بینەری تێدا پەرێشان دەبوو. گۆڕەپانەکە چەندین شەقام و گەلێک باریکە ڕێگای بە سەرەوە بوو. باریکە ڕێگاکان هەر دەتگوت چەم و ڕووبارن و بەرەو دەریای گۆڕەپانەکە بەڕێوەن. لە سەر لاپەڕەیەکدا ناوی شەقامە مەزنەکان و شوێنی پارک و بولوار و سەیرانگاکانی نووسین. لە کتێبۆکەی تڕافیکی شاریشدا شوێن و ژمارەی سەرجەم ئەو بووس و شەمەنەفەرانەی کە بەو گاز و گوزەرەدا هاتوچۆیان بوو، لە سەر پەڕە کاغەزێکدا نووسینی. ئەوسا نەخشە و نووسراوەکەی لەسەر مێزی چێشتخانە جێ هێشت و خۆی بۆ خەوتنێکی چەند سەعاتە ئامادە کرد.

بەری بەیانی کاتژمێری شەش لە خەو ڕاپەڕی. هەستی کرد تۆزکالێک هاتۆتەوە جێ و شەکەتی دە لەشدا نەماوە. خەوەکەی ئەگەرچی لە دوو سەعاتێک هەورازتر نەبوو، بەلاّم پێی وابوو باش خەوتووە و دەتوانێ بە ئارەزووی خۆی بە ڕێگادا بڕوات. گورجێک ئاوێکی بە خۆی داکرد و دەستێکی بە خۆی داهێنا و لە مالّ وەدەر کەوت. بە پەلە خۆی گەیاندە شەمەنەفەر و سوار بوو.

ڕۆژی شەمەی ئاخر ڕۆژی مانگی پووشپەڕ بوو. ئاسمان ساف، هەوا ئارام و دنیا جوان و ولاّت ڕەنگین بوو. شەمەنەفەر جار جار بە گەرووی تونێل و هەندە جارێک بە دەشتایی و کەنار ئاواندا دەخوشی. فەخرە ئادرەسی شووێنی سەر نەخشەکەی لە خانمێکی پەنادەستی پرسی و ئەویش بە زەردەیەکی سەر لێوانەوە پێی گوت کە هاوسەفەرن و دەبێ پێکەوە لە وێستگەیەکدا دابەزن. بیست خولەکێک تێپەڕی و بە کاتی نۆ و نیوی بەیانی، خانمی هاوسەفەر پێی گوت کە لە وێستگەی دواییدا دەبێ دابەزن.

شووێنێکی کە فەخرە لێی دابەزی، دەگەلّ ئەو شوێنەی کە لە سەر نەخشە دا چاوی پێی کەوتبوو، یەکتریان نەدەخوێندەوە. ئەوێ، بازاڕە ڕۆژێکی هەر هێندە قەرەبالغی پڕ لە حەشیمەت بوو، کە درزیت تێدا هالاّویشتبایە نەدەکەوتە سەر زەوی. چەندێک بە نێو ئاپۆڕاکە دا ڕۆیشت و چاوی گێڕا، بەلاّم هیچ سەر و دەرێکی لێ دەرنەکرد. بە ناچار گەڕایەوە نزیک هەر ئەو وێستگەیە کە لێی دابەزیبوو.

کاغەزەکەی لە گیرفانی دەرهێنا و ئادرەسی گۆڕەپانەکەی لە جگەرەفرۆشێکی پەنا باڵی پرسی. کابرای جگەرەفرۆش سەرێکی بۆ لەقاند و بەبێ ئەوەیکە دەم ببزێوێ، بە دەست ئامانژەی بۆ ئەو دیوی بازاڕ کرد. فەخرە بە گورجی بە ناو حەشیمەتەکەدا ڕۆیشت و لە پشت بازاڕەکەوە گەیشتە وێستگەیەکی ئوتوبوس، کە چەندین پاسی جۆراوجۆری تێدا ڕاوەستا بوون. لە یەکەمین وێستگەدا ئادرەسی سەنتەری مەڵبەندەکەی پرسیار کرد. پێیان گوت کە دەبێ پاسی ژمارە 47 سوار ببێت، کە وێستگەکەی لەوبەری شەقامەکەوەیە. فەخرە خۆی گەیاندا پاسی ژمارە 47 و لە کورسی هەرە پێشەوەی پاسەکەدا دانیشت. چارەگێکی نەخایاند گۆڕەپانی مەزنی ناوەندی مەڵبەندەکەی لێ وەدەرکەوت. لە پاس دابەزی و بۆ خواردنی نانی بەیانی ڕووی کردە ساندویچ فرۆشێکی ڕازاوەی پڕ لە کڕیار. بۆنی نانی گەرم و گۆشتی برژاو و قاوەی توند، دە ئەوەندەی تریان برسی کرد. دانیشت و ئەوەندەی ئیشتیای بردی، خواردی. دواییش قاوەیەکی بەسەر داکرد و ئەمجار هاتە دەر و بە دەم بەبا کردنی جگەرەوە، بە گۆڕەپانەکەدا هات.

مەڵبەندێکی کە تازە پێی تێنابوو، دەگەڵ شوێنی ماڵەکەی خۆی گەلێک جیاواز بوو. هەر دەتگوت دوو پارچەی یەک شار نین. ئەویان چلکن و بۆر و ئەمەیان ڕازاوە و ڕوون و خۆشڕەنگ. بە دەوراندەوری گۆڕەپانەکەدا هات و سەری بەهەندە کازینۆ و مەیگەدە و سەماگە و پێشانگەیەک داگرت. جێگا لە جێگا خۆشتر و دوکان لە پیشانگە دڵگرتر بوو. لەچاو ئەو مەڵبەندەی کە ئەو تێیدا دەژیا، بەهەشتێکی ئەوەندە ڕازاوە بوو، کە تەنانەت خەڵکەکەیشی گەش و ڕەزاشیرینتر دەهاتنە بەرچاو. لە بەری ڕاستی گۆڕەپانەکەوە مەزنترین شەقامی هەڵبژارد و پێیدا ڕۆیشت. ڕێگای چارەگە سەعاتێک ڕۆیشت. بۆنی فێنکی ئاوی دەریا و بەرامەی گژ و گیا و دارەگوڵ، گیانێکی تازەیان بە لەشیدا بردە سەر. سەیری کرد و سەری سوڕ ما. لێرەوە، شار دەگەڵ ڕۆخی دەریا سنوور و کەوشەنیان پێکەوە گرێ دابوو. بە بینینی دەریا و مێرگ و دارستان، چێژ و تامێکی تایبەت لە دەروونیدا گوڵی دا. خۆی و دڵ و هەنگاوی بەرەو دەریا ڕێگایان گرتە بەر. لەمێژ بوو کەنار ئاوێکی ڕازاوەی پڕ حەشیمەت و دیمەن شەنگی ئەوتۆی بە چاو نەبینی بوو. نیو کاتژمێرێک کەنارەو کەنار بە ڕۆخی زرێ دا ڕۆیشت، گەیشتە شوێنێک کە حەشیمەتێکی زۆری تێدا کۆ ببۆوەوە. حەشیمەت، پۆل پۆل چاوەڕانی هاتنی ئوتوبووسی تایبەت بە گەشت و گەڕانی دەوری زرێ ڕاوەستا بوون. فەخرە لە پۆلە حەشیمەتێک نزیک بۆوەوە و لە ئاخر کەسی پرسیار کرد کە ئەم گشتە خەڵکە لە کوێوە بۆ کوێ دەچن. خانمی هاودەنگی گوتی:

ـ «لە درێژەی کەنارەکانی ئەم زرێیەدا دەیان شوێنی خۆش و خۆشتری لێیە کە ناکرێ یەکجێ گشتیان بە چاو ببیندرێن. من وەک سەیرکەرێک سواری پاس دەبم و دەورێک بە دەوری زرێدا خول لێدەدەم و بە وردی چاویان پێدا دەخشێنم و خۆشترین

جێ و ئارامترین شوێن هەڵدەبژێرم؛ لە گەڕانەوەمدا هەر لەو شوێنە خۆشە دادەبەزم و ڕۆژەکەم لەو جێگەیە تێپەڕ دەکەم و ئێوارێ بە هەمان پاس دەگەڕێمەوە شار. »

فەخرە ئەمەی بە دڵ بوو. دڵی کرایەوە و ڕوخساری بە چەشنێک ڕەنگی گوڵی شادمانی لێ نیشت، کە خانمی پەنا باڵی بەم کرانەوەیە، زەردەی پێکەنینی کەوتە سەر لێو و لێی پرسی:

ـ « لەوانەیە تۆ گەشتیار بی و ئەمە یەکەمجار بێ سەفەری وڵاتەکەی من دەکەیت! »

فەخرە دوای کەمێک بێدەنگی وڵامی دایەوە:

ـ « نەخێر!... بەڵی ... نەخێر من گەشتیار نیم.. من پەنابەرم و لە وڵاتەکەی ئێوەدا نیشتەجێم. »

ـ « هەر لەم شارە دەژی؟»

ـ « بەڵێ، بەڵام من نیشتەجێی مەڵبەندێکی تری ئەم شارەم. شوێنی کار و گەڕەکی ماڵەکەم وەک ئەم مەڵبەندە نییە... ئێرە و ئەوێ وەکی یەک نین... ئێرە دەڵێی خەون و خەیاڵە و لێرە دڵم کراوەتەوە... »

پاسەکەیان نزیک بۆوە و سەرەی کاروانی گەشت و گوزار، یەک بە شوێن یەکدا چوونە ژوور. لە چوونە ژوور دا، خانمی هاوسەفەر ڕووی کردە فەخرە و گوتی:

ـ « پیت خۆشە پێکەوە دابنیشین؟!

شێوەی گوتنی خانمی هاوسەفەری تام و بۆنی پاڕانەوەی تێدا بوو. فەخرە سەیرێکی کرد و وڵامی دایەوە:

ـ «بۆچی نا! ... من لە ئاشناییتان خۆشحاڵم، بەتایبەت لەوەی کە بە دڵێکی ئاواڵەوە زانیاریی ئەم گەشت و گوزارەتان پێدام، ئەمە خۆشحاڵتری کردم. »

خانم لە بەرەوە و فەخرە بە دوایدا، لە ڕیزی دووەمی هەرە پێشەوەی بووسەکەدا دانیشتن. فەخرە لە بەر پەنجەر دانیشت و خانمی هاوسەفەریش شان بە شانی فەخرە پاڵی دایەوە و چاوێک لە دەر و سەیرێکی فەخرە، ڕووی تێکرد و گوتی :

ـ «ناوم «ڤەرۆنیکا»یە و نیشتەجێی شاری"کۆلن"م و بۆ هەفتەیەک لەم شارەی تۆ، لە هۆتێلدا جێگام گرتۆتەوە. ئەوە ئەمڕۆکە دەبێتە پێنجەم ڕۆژ لە هەفتەی بەرنامەکەم، کە لە شارەکەی تۆ دا دەیبەمە سەر. دوو بەیانی بەرەو دورگەی کاناری هەڵدەفڕم و دوو هەفتەش لەوێ دەمێنمەوە. »

فەخرەی دەستی خستە ناو دەستی و گوتی :

ـ « من "فەخرە"م ناوە. خەڵکی ئێرە نیم و لە وڵاتێکی ئاسیاییەوە هاتوومەتە ئێرە. من وەک پەنابەر وەرگیراوم و خەریکی کارم؛ لە هەفتە دا دوو ڕۆژی پشوودانم هەیە و بە خۆم ڕادەگەم. ئەمە یەکەم جارە ئەم مەڵبەندەم هەڵبژاردووە و ئەم گشتە جوانییەم بە چاو بینیوە... »

ـ « نەتگوت خەڵکی کوێی و لە چ وڵاتێکەوە هاتووی... بمبوورە من حەز دەکەم لە هەر وڵاتێکەوە کورتە زانیارییەکم هەبێ. ئەمە حەز و خۆزیای منە، ئەگینا هیچ مەبەستێکی ترم نییە. دەتوانین وازی لێ بێنین ... »
ـ « نەخێر!... بە پێچەوانە؛ من زۆرم پێخۆشە باسی وڵاتەکەم بکەم و باشتر خۆمت پێ بناسێنم... من کوردم و لە کوردستانەوە هاتووم؛ من خۆم نەهاتووم، بەڵکوو ناچار بە هەڵاتن کراوم و دەریان کردووم... »
ڤەرۆنیکا دەستێکی خستە سەر دەستی فەخرە و بە سەرسوڕماوی پرسی:
ـ « چی؟!.. چیت گوت؟.. دەریان کردووی؟... لە سەر چی؟ چیت کردووە کە لە وڵاتی دایی و بابان دەریان کردووی... چۆن دەبێ وابێ؟!»
فەخرە گوتی:
ـ « بەم دەمودەستەوە هەموو شتێک ناگوترێ. سەبرت بێ با لە شوێنێک دابەزین و تاوێک بحەسێینەوە، جا ئەودەم حاڵی کوردو گوزەرانی میللەتەکەمت بۆ دەگێڕمەوە.»
«ڤەرۆنیکا» کیفەکەی کردەوە و قوتوویەکی کارامێل دەرهێنا. سەری قوتووەکەی هەڵگرت و بۆ فەخرەی ڕاداشت :
ـ « ئەمە باشترین شیرینیی فەرانسەیە... شەکری کەمە و جێی مەترسی نییە... بۆنەکەی خۆشە و تامەکەی فێنک کەرەوەی قوڕگ و دەمو ددانە و دەمو زار وشک ناکات. »
فەخرە دوو دەنکی هەڵگرت و بە دەم خواردنی شیرنی، گوێچکەی بۆ قسەی خۆشی «ڤەرۆنیکا» شل کرد. ڤەرۆنیکا هەر ئەوەندە خۆش قسەو خۆش ڕاوێژ بوو، کە نەیهێشت فەخرە سەیرێکی دەرەوە بکات و شوێنێک هەڵبژێرێت. پاسەکەیان گەیشتە ئاخری خەت و ڕاوەستا. فەخرە گوتی:
ـ « لە درێژەی ڕێگادا من هەموو هەستم بەلای تۆوە بوو و ئاگام لە دەر بڕا و هیچ دیمەنێکم بە چاو نەبینی... »
«ڤەرۆنیکا» بە پێکەنینەوە گوتی:
ـ « خەم مەخۆ!... من هاوکات دەگەڵ قسەکردنتدا، بە وردی سەیری دەرەوەشم کردووە و دوو شوێنی زۆر خۆشم دیاری کردووە. لەم دوو ڕۆژ پشوودانەماندا دەتوانین تێیاندا پشوو بدەین و بحەسێینەوە؛ ئەمڕۆ شوێنێک بە سەر دەکەینەوە و بەیانیش ئەگەر تۆ بۆت کرا و هاتی، بۆ ئەوی تریان دەگەڕێینەوە. ئێستێ هەتا پاسەکەمان بۆ گەڕانەوە خۆی تێک دەنێ، با بچینە ئەو پلاژە و لەوێ پشوویەک بدەین. »
پێکەوە بەرەو پلاژێکی نزیک جادە کەوتنە ڕێ. لە ڕۆیشتنندا، بیری فەخرە کەوتەوە سەر یادی سۆییە و شەرم گرتی. ویستی هەر لەو شوێنە داوای لێبوردن لە ڤەرۆنیکا بکات و ڕێگای خۆی جیا بکاتەوەو واز لەم هاوڕێیەتیە بهێنێت، بەڵام گەرمی و میهرەبانییەکانی ڤەرۆنیکا نەیهێشت و شان بە شانی ئەو ڕۆیشت.

گەیشتنە پلاژەکە و لەژێر سێبەری شۆڕەبییەکدا دانیشتن. شوێنی دانیشتنەکەیان بە سەر بەشێک لە ڕۆخی زریێ دا دەیڕوانی. هەرچی کیژ و کوڕی کە لە کەنارەی دەریا دا جمەیان دەهات، لەبەر نیگای چاویان دابوون. «ڤەرۆنیکا» دوو فینجان قاوە و دوو جۆرە کەیکی هێنا و بە دەم دانیشتنەوە گوتی:

ـ « هەر بستە خاکی ئەم سەرزەمینەی من چەشنە ڕەنگ و نیگارێکی شەنگ و شیرینی تێدا دەبیندرێت... تۆ سەیری ئەم ژێرەبکە فەخرە و ببینە هەردەڵێی کۆتاڵی هەزار ڕەنگەیە... هەر دەڵێی بەهەشتە لە بەر پێی نیگامان دا ڕۆندراوە. »

فەخرە بە وردی سەیرێکی ژێرووی کرد و چاو و دڵی ڕوون بوونەوە. ئاوی زریێ بە چەشنی کەوان، دوو باسکی شینی بەرەو وشکانی داکێشابوو. لە لایەکەوە ڕەوەزە بەردی تەلانێک وێنەی خۆی بە ئاو دادابوو و لە لایەکی ترەوە دارستانێکی قەوغا، سێبەرێکی تۆخی بە سەر ئاوی زریێدا ڕژاندبوو. ئاوی شێن و مەندی دەریاش وێنەی ڕەوزە بەردەکەی لە ئاوێنەی خۆیدا نەخش کردبوو. کەنارە و کەناری ڕۆخی زریێش بە سەدان کوڕ و کیژی شۆخ و شەنگ ڕازابۆوە ؛ بەڕاستی کە تابلۆیەکی هەزار ڕەنگە بوو ئەم پارچە بەهەشتەی نیشتمانی ڤەرۆنیکا.

ڤەرۆنیکا قاوەیەک و دوو کەیکی سەر بە شەکری لە بەر دەمی فەخرە دانا و ئەوەندەشی بۆ خۆی هێشتەوە. ئەوسا بە دەم خواردن و خواردنەوەوە گوتی:

ـ « دەی فەخرە بڵی بزانم وڵاتەکەی تۆ چۆنە و کێ ناچاری کردووی وڵات جێ بهێڵیت و پەرەوازەی هەندەران ببیت؟... فەرموو من بە گوێم ! »

فەخرە پێکەنی. بەدەم پێکەنینەوە گوتی:

ـ« ڤەرۆنیکا ! من دەزانم زەینی خەڵکی وڵاتانی ئێوەیان لە ئێمە سەیر ترساندووە. ئێمە لە زەینی هەندێک لە خەڵکی ئەم کۆمەڵگایەدا وەک دز، چەتە، پیاوکوژ و حەرامی جێگامان گرتووە، بەڵام تۆ هیچ مەترسە!... من دز و چەتە و پیاوگوژ نیم و هۆی پەرەوازەبوونیشم هیچ پەڵەیەکی ڕەش و چەوتی تێدا نییە... »

ـ « ئۆی بمبوورە فەخرە... بمبوورە!... تکایە دڵت لە من نەڕەنجێ.. پرسیارەکەی من زۆر گەوجانە بوو.. ئەی خودا من بۆچ ئەوەندە نەفام و گەوجم کە لەم کورتە دەمە دا نەمتوانی پرسیارێکی ژیرانە لەم هاوڕێیەم بکەم.. تکایە بمبوورە فەخرە!... بە دڵتی مەگرە و دەتونین قسەکەمان بگۆڕین...»

ـ نا ڤەرۆنیکا!... نەخێر!.. دڵت غەوری هیچ مەراقێکی لێ نەنیشێت. من لە قسە و پرسیارەکانت عاجز نیم و نابم... ئێوەیش مافی خۆتانە کە لە هەر شت و لە هەر ڕووداوێک ورد ببنەوە و لێی بکۆڵنەوە. خۆزگە ئێمەیش وەکی ئیوە بواینایە... ئەرخەیان بە من لە تۆ دڵمەند نیم ڤەرۆنیکا، بە پێچەوانەش گەلێک دڵشادم کە بە پرسیاری ژیرانەت دەرگای داخراوی خەمەکانم دەکەێتەوە و باری گرانم کەمێک سووک دەکەیت. ئاخر لەوەتی هاتوومەتە ئەم بەهەشتە ڕەنگینەی تۆ، هیچ کەسێک بۆ کورتە دەمێکیش لە دەرگای دڵی منی نەداوە کە ببیسێت و بزانێت چێ تێدایە... تۆ یەکەم

کەسی ڤەرۆنیکا، یەکەم کەسی کە لەم دەرگا داخراوەی دڵی من دەدەیت و هەربۆیەش بە بینین و هاوڕێیی و هاودەمیتان دڵشادم ڤەرۆنیکای ئازیز! »

ـ « سپاس بۆ تۆ فەخرە... من خۆم دەزانم ئێمە سارد و سڕین؛ هەر نەک دەگەڵ خەڵکی هەندەران، بگرە دەگەڵ خۆیشمان هەر سارد و سڕین. من لە سەردەمی خوێندکاریمدا، کە ئەمساڵ چواردەساڵی بە سەر دا تێپەڕ دەبێت، لە ئەدەبییاتی بیانی دا دەگەڵ هۆنراوەکانی خەییامی ئێرانی ئاشنا بوومە. لە شیعرەکانی خیام دا جگە لە بەشی فەلسفییەکەی، گەرمایەکی گیان بلاوێن بە خوێنەر دەبەخشێت. خەییام لە دۆزەخ و بەهەشت ڕوو وەردەگێڕێت و دەگەڵ خەڵک دەدوێت. شادی و خۆشی هەنووکەیی بە ڕۆژی نادیار ناگۆڕێتەوە و، قەراری ئیمڕۆ ناداتە دەستی بێقەراریی سبەی... دەسا با ئەمەشت پێ بڵێم فەخرە و لێت ناشارمەوە کە من لە ڕێگای فەلسەفەی خەییامی ئێوەوە پشتم لە ئایین و کڵێسە کرد و "ئەتەئیزم"م هەڵبژاردووە... فەخرە! من دەرگای دڵی خۆم بە ڕووی بەسەرهاتی خۆت و گەلەکەت دا دەکەمەوە و زۆر حەز دەکەم هەر ئەو جۆرەی کە خۆماڵیانە دەگەڵم هاتی و بوویتە دەستەبرادەرم، تکایە ڕەنگ مەگۆڕە و هەر بەو گەرم و گوڕییە بمدوێنە کە لە یەکەم تۆقەدا بوویت... گەرمای دۆستایەتیت بۆنی گەرمای شیعری خەییامی نەیشابووری لێوە دێت. حەز دەکەم هیچ بەند و بەست و ئاستەنگێک لە نێوانماندا نەمێنێ و ڕاشکاوانە پێکەوە بدوێین... من گوێگری قسەکانتم و هەوڵ دەدەم لەم دوو ڕۆژە دا گەل و نیشتمانەکەی تۆ بەباشی بناسم.

فەخرە دەستی خستە سەر دەستی ڤەرۆنیکا و گوتی:

ـ من لە خوشک بێبەش بووم و نازانم تامی خوشک چییە، بەڵام هەر ئێستێکە هەست دەکەم دەگەڵ هێژایەک دانیشتووم، کە گوێ لە خەمەکانم دەگرێت. بەر لە تووشبوونت، ئەمن پێم وابوو ئەوە هەر ئێمەین کە لە خەم دەگەین و ڕۆژئاوایی ڕێ بە خەمدا نابەن و گوێ لە خەم ناگرن. بەڵام هاودەمی و ناسینت دڵی کردمەوە و زمانیشم بۆ گوتن دەکرێتەوە.

[فەخرە بەر لە گێڕانەوەی سەربردەکەی، پیلانە سیاسەتی سایکس ـ پیکۆی وڵاتانی ڕۆژئاوایی و دابەشبوونی وڵاتەکەی بۆ باس کرد. وەپاشکەوتوویی کولتوری کوردیشی ئاماژە پێکرد، کە پلەی ژن لە کولتوری کۆمەڵگای وەپاشکەوتووی کوردستان دا چەندە نزمە و، پیاوسالاری چلۆن حەیای مرۆڤایەتی دەخاتە ژێر پۆستاڵەوە. باسی کوژتنی سۆیبە و باسی «هەنار»یشی بۆ کرد؛ هیچێ لێ نەشاردەوە و هەرچی بەسەری هاتبوو، هەر هەمووی بۆ گوت].

گێڕانەوەی بەسەرهاتەکە، وەهای «ڤەرۆنیکا» ورووژاند بوو، کە دەمێک وەک کاس و گێژان، قڕ و قپ و بێدەنگ و چاو لە دەمی فەخرە دانیشت و جووڵەی نەکرد. تەنانەت دەمێکیش بوو فەخرە لە گوتن ڕاوەستابوو، کە ڤەرۆنیکا بەس لە ڕێگای چاوە شینە

ئەسرین تێگەڕاوەکانییەوە فەخرەی دەلاواندەوە. دوای تاوێک بێدەنگی، ڤەرۆنیکا دەستی «فەخرە»ی گرت و گوتی:

ـ هەر دەڵێی ڕۆمانێکی تراژیکی سەردەمی«ڤیکتۆر هیوگۆ»م خوێندۆتەوە. سەربەسەری بەسەرهاتەکەت خەم و فرمێسکی لێدەبارێ ـ دەنگی ڤەرۆنیکا نەوای گریانی پێوە دیاربوو- ئێوارەکەمان تێپەڕی و سەیرانەکەمان دەبەر ئەو بەسەرهاتە خەمبارە مراند. بەڵام من هەزارەها سەیران و گەشت و گەڕانان فیدای ناسینی ئەو خەڵکانە دەکەم کە هەتا تۆ دەمت نەکردبۆوە، نە لە کتێب و نە لە شانۆ و نە لە سینەما و تیاتردا، ڕوحیشم لێیان خەبەردار نەببوو؛ نەمناسیبوون و بە دەرد و مەرگتانم نەزانیبوو. ئێستێ درەنگە و دەبێ بەرەو شار وەگەڕێن، بەڵام بۆ سبەینێ، کاتژمێر دەی بەیانی هەر لەو شووێنە چاوەڕێت دەبم کە پێکەوە سواری بووس بووین. ئەگەر ڕێم بدەی و بەرگرم نەبی، زۆرم پێخۆشە خۆم بکێشمە ناو ژیانی تۆ و «هەنار»ی کچت. هەموو هەوڵ و خەباتی خۆم بۆ دۆزینەوەی«هەنار» و، سەر و سامان دانەوەی ژیانی باوک و کچ دەخەمە گەڕ... بە مەرجێک «فەخرە» لێی بێ و خوازیاری بێ... چیت گوت فەخرە؟

ـ ڤەرۆنیکا! من گوتم قەت چێژ و تامی خوشکم نەکردووە، بەڵام لەم کورت ماوەیە دا، من هەست دەکەم لە کەسێک نزیک کەوتوومەتەوە، کە بۆم هومێدە و دەزانم خێری منی گەرەکە... هەر چۆنێکی تۆ بخوازی ڤەرۆنیکا... هەرچی تۆ بخوازی من دەگەڵتم.

ـ سپاس بۆ تۆ فەخرە کە بەم قسەیەت هومێدت پێ بەخشیم ـ سەیرێکی دەمژمێرکەی کرد ـ بیست خولەکی ترمان ماوە بووسەکەمان بگاتێ و بەرەو شار بمانگەڕێنێتەوە. با هەستین و ببزووین و لەم حاڵ و هەوایە بێینە دەرێ. بەڵام دوو هەفتەی دیکە و دوای گەڕانەوەم... ئەرێ فەخرە دەڵێی چی من واز لە سەفەری کاناری بێنم و...

ـ نا... نەخێر ڤەرۆنیکا... نەخێر ئەم کارە مەکە... سەفەر و سەیرانی خۆت پەک مەخە... دوای بەخێرهاتنەوەت دەتوانین بەرنامەیەک دابنێین. من ژمارە تلێفۆنی ماڵ و شوێنی کارەکەمت دەدەمێ...

ـ زۆر باشە فەخرە... منیش ژمارە تلێفۆنی ماڵ و شوێنی کاری خۆمت دەدەمێ. بەڵام چەلێ سبەیش هەر هی خۆمانە و دەتوانین لە گەشت و سەیرانەکەماندا باسی زۆر شت بکەین.

ڕۆژ بەرەو ئێوارە دەچوو، بەڵام سەیر ئەوە بوو کە سەرجەم ئەو ڕێچکەی ڕێگایانەی کە بەرەو ڕۆخی زرێ دەهاتن، بە پۆل و بە تاک کچ و کوڕی زیاتری بۆ بەرێوە بوون. فەخرە ڕووی کردە ڤەرۆنیکا و لێی پرسی:

ـ ئەرێ تۆیش بە لاتەوە سەیر نییە ڤەرۆنیکا، کە بەم ئێوارە درەنگ وەختیە، ئەم گشتە کیژ و کوڕە بۆ کوێ دەچن و لە کوێ دەحاوێنەوە؟!

ـ فەخرە ئەوە ئەتۆ لە كوێی كوڕە!... تاوێكی تر وەرە ئێرە و گوێی بۆ ڕادێرە... لێرە دەبێتە یەک دەهۆڵ و زۆڕنا لیدان، كە دەنگ بە دەنگ ڕاناگا!... ئێرە دەبێتە بەهەشتی دڵداران و مەكۆی دەست لە ملان. ئێرە چەند هۆڵ و تالاری سەماگە و چێشتخانەو كازینۆی قومارکەرانی تێدایە و چەندێكیشی سەرئاواڵە و سەحراییین... كاتژمێرێكی تر دەبێتە یەک زرم و هۆڕ و، كیژ و كوڕ چەشنی خولخولە وەها بە دەوری یەكتر دا هەڵدەسوورێن، كە ئەگەر من و تۆ بینەریان بین، تووشی سەرخولە دەبیین و بەلادا دەكەوین ... ئەوە پاسەكەشمان گەیشتێ، با بڕۆین.

پێكەوە سواری پاس بوون و هەر وەک جاری تر، لە بەشی پێشەوە و شان بە شانی یەكتر دانیشتن. پاسەكە كەوتە ڕێ. فەخرە ئامبازی بیركردنەوەیەكی قووڵ، كەوتە شەڕەچەقەیەكی توند دەگەڵ خۆیدا: [ڤەرۆنیكا ڕاست دەبێژێ... لێرە، كیژ و كوڕ هەتا درەنگانێک لە باوەشی یەكتردا خول دەخۆنەوەو هیچكامیان بیری دایەو بابە ناكەن. «هەنار»یش... بەڵی «هەنار»یش... ئاخ هەنار!.. خۆزگە من باوكی تۆ نەبوامایە... من گرێدراوی كولتۆرێكی نگریسی بەدفەڕم و دەماری غیرەتم ئەستووتر لە ملی فیلە!.. تف لەو غێرەتە ... تف لەو كولتورە... باشە ئەوە هات و ڤەرۆنیكا تۆی دۆزییەوە و بۆ لای منی گەڕاندییەوە، بڵێی بتوانی دەست لە ئەم گشتە خۆشیە هەڵبگری وماڵی تاریكی باوكەكەت نوور باران بكەیتەوە... بڵێی وەک جاران دەست بدەیتەوە كتێب و بەرەو ئاواتەكانی من هەنگاو بنێیت؟ لە فام بەدووره هەنار!... زۆر زەحمەتە و هەیهاتی گەرەكە... دەڵێم بە ڤەرۆنیكا بێژم واز لەم هەیت و هووتە بهێنێت و خۆی پێوە ماندوو نەكا...]

ـ فەخرە چییە؟!... بۆچ وا دژ داماوی؟... بیری لێ مەكەوە. من لەم سەفەرەم بگەڕێمەوە، هەر هەموو توانایی خۆمی بۆ دەتوێنمەوە و هەتا هەنار بە باوكە تەنیا و خەمبارەكەی شاد نەكەمەوە، ناسرەوم...

ـ بەڵێ منیش هەر لەو مایەدا دەڕۆیشتم... بەڵام...

ـ دەی فەخرە بڵی بزانم!... بۆچ بێدەنگ بووی؟... بەڵامی چی؟

ـ بەڵام ئەوە هاتوو ڤەرۆنیكا «هەنار»ی بۆ دۆزیمەوە، بڵێی هەنار بەم ژیانەی من قایل بێ و دەگەڵم بژی ... یان هیچ نەبێ گوێ لە قسەم بدێرێت و دەرخەمی داهاتووی خۆی بێ و درێژە بە خوێندنەكەی خۆی...

ـ فەخرە!... تۆ هەر لە پەنجەرەی ماڵی خۆتەوە سەیری خۆت و هەنار دەكەیت؛ تۆ لە ماڵی خۆت وەرە دەر و سەیری ئەو ماڵباتانەش بكە كە كچ و كوڕەكانیان لە هۆڵی ئەم سەماگە و مەیكەدانەدا كات بەسەر دەبەن. ئەمانەش هەر هەمووی كیژ و كوڕگەلی دایی و بابانن و هیچیان چەشنی قارچک لە زەوی هەڵنەتۆقیون. هەمووی ئەم كیژ و كوڕانە لە ڕۆژانی پشوودانیاندا هی خۆیانن و لە دەمی خوێندن و ئیشكردن دا هی كتێب و ئامرازی كارن... تێدەگەی فەخرە؟!

ـ بەڵێ تێدەگەم، بەڵام با بەشی ئیمڕۆکەمان هەر ئەوەندە بەس بێ. بۆ بەیانیش کە یەکترمان دیتەوە، زیاتری لە سەر دەدوێین.

ـ زۆر باشە فەخرە.. بەڵام بیرم چوو پێت بڵێم کە بۆ دۆزینەوەی هەنار، ژمارەی پێناسەکەیم پێویستە. سبەینێ ژمارەی پێناکەسەی و ناوی مەڵبەندو ئادرەسی ماڵەکەی خۆتان و خوێندنگەکەی جارانی «هەنار»م بۆ بنووسە و دەگەڵ خۆتا بیهێنە.

پاسەکە گەیشتەوە وێستگەکە و خەڵک دابەزین. ڤەرۆنیکا دوای دەستەملان بوون و ماڵاوایی لە فەخرە، بەرەو وێستگەی تاکسی ڕۆیشت و فەخرەش بە خۆی و کۆڵێک مەراقی نادیارەوە، بەرەو وێستگەی شەمەنەفەر چوو. لە سەرتانسەری ڕێگا دا، دەچم و ناچم، وەک شەڕگەیەکی شەڕی لێهات و دەروونیان پڕ کرد. لە نێوانی چوون و نەچوونیدا، سیمای خاوێنی «ڤەرۆنیکا»ش خۆی دەنواند و دەمێک بۆ لای ئەو و گەلێک جارانیش بەرەو ویستی خۆی دادەکشا؛ خۆی بۆ ساغ نەبۆوە و بە ناچار لە شەقامەکەی نزیک بە ماڵی خۆیاندا سەرێکی دە بیرەفرۆشی نا. ژەمە خۆراکێکی سارد و دوو بیرەی وەرگرت و لە بەر پەنجەرەی ڕوو بە شەقامی بیرەفرۆشەکەدا دانیشت و دەستی بە خواردن کرد. لە خواردن و خواردنەوەشدا دە خۆیدا نەبوو. لەو دیدارە و بە ناسینی ڤەرۆنیکا، هەستی دەکرد خەمبارەترە. جوێنی بەخۆی دا و گرژ و تووڕە لە خۆی، گوتی:

[جا ئەو کار بوو کردم؟ ئەو کۆمەڵگایەی کە هەناری لە من ئەستابووە، سایەبانی بان سەری قانوون و یاسایە. هەنار خۆی بە دڵی خۆی ئەم شێوە ژیانەی هەڵبژاردووە و یاسا پشتیوانێتی. کوا تازە بەینی من و هەنار دروومان هەڵدەگرێت کە پێکەوە بلکێینەوە؟ کوا هەنار، من و ئاواتەکەنی من بە شەوێکی بەرەڵلایی خۆی دەگۆڕێتەوە؟ منیش تازە بۆ ئەو دانایەم... من پیرەدارم و تازە دانایەم... هەر نەک بۆ هەنار، بە فەلەکیش دانایەم. هەنار بە خوێندن و کتێب و دەرس و دەورەوە جوان بوو. هەنار بەو خەمەوە جوان بوو کە بۆ دایە پیرەکەی مامە«ئازاد»ی دەخوارد و دەسکەوتی مانگێکی خۆی بۆ ئەو دەناردەوە... هەنار بەو ئاوات و ئارمانە پیرۆزانەوە جوان بوو، کە من خەونم پێوە دەدیتن. ئیتر هەنار گەلێک لەو بابەتانە دوور کەوتۆتەوە و لەوانەیە ئەمانە بە تووریکیش سەودا نەکات.. نەخێر من سبەینی ناچمە دیداری ڤەرۆنیکا!... چۆن ناچی؟!... ئاخر مەگەر ئەوە هەر ڤەرۆنیکا نەبوو کە لە دەمی گێڕانەوەی بەسەرهاتەکەتدا ئەسرینی دە چاو گەڕا؟... بڕیاری دۆزینەوەی «هەنار»ی بۆیە پێدای، کە خەم و مەراقت کەم کاتەوە. شەرم و شوورەییە... نەخێر دەچم، بەڵام داوای لێدەکەم فەرامۆشی بکات و تەواو!..]

شەو درەنگانێک خەوی لێکەوت. خەوت، بەڵام خەوێکی پڕ هاشە و پاشەی باوەشی کابووسی سامناکی هەبوو. بەیانیش کە چاوی لە خەو کردەوە، وەک هیچ نەخەوتبێت، شەکەت و شێواوەحاڵ بوو. بەڵام هەستا و ئاوێکی بە خۆی داکرد و جلکی نوێی کردەبەر و لە ماڵ وەدەر کەوت.

لە شەمەنەفەر دا، وەک خوێندکارێک کە خۆی بۆ تاقیکردنەوەی ئەزموونی فێرگە ڕابێنێ، لە خەیاڵدا لە بەر دەم ڤەرۆنیکادا قسەی دەکرد. داکۆکی لە هەنار دەکرد و هەرچی ئازادی و سەربەستییە بە مافی «هەنار»ی دادەنا و خۆی سەرکۆنە دەکرد. لە دنیای خەیاڵاتیدا وەک ئەوەیکە هەنار و ڤەرۆنیکا پێکەوە و بە جووت لە بەرامبەریدا دانیشتبن، بە نیوە نووزەیەکی ئاوێتە بە پاڕانەوە، هەموو ئەو ئاواتە پیرۆزانەی کە خانەنشینی مێشکی بوون، دەیکردە پێش شەرتی ئاشتبوونەوە. هەنار لە پێش شەرتەکانی دەرهەڵدەبوو؛ هەڵدەستا و بە زوێری دەڕۆیشت. ڤەرۆنیکا لە دانانی پێش شەرتەکانی تووڕە دەبوو. شەڕە چەقەو هات و هاوارێکی سەیریان بوو. خۆیەکی ڕاپسکاند و لەپڕ دیتی هاوسەفەرانی ناو کۆپەکە بە ترسەوە سەیری دەکەن و خۆیانیان بۆ هەڵاتن ئامادە کردووە. شەرم گرتی و وەک تاوانبارێک، داوای لێبووردنی لێکردن. لە سەر جێگاکەی هەستا و لە داڵانە دوور و درێژەکەی شەمەنەرفەر دا، هەتا ئاخر بنەبانی داڵانەکە ڕانەوەستا و هەتا ئاخرین وێستگە، هەر لەوێ و بە سەر پێیانەوە مایەوە.

شەمەنەفەرەکە ڕاست سەری نۆ و نیوی بەیانی لە وێستگە ڕاوەستاو خەڵک دابەزین. فەخرە بەرەو هەر ئەو ساندویچ فرۆشییە ڕازاوەیە چوو کە دوێنێ نانی لێخواردبوو. دانیشت و بەرچاییەکەی لەوێ خوارد و ئینجا بەرەو ئەو وێستگەیە کەوتە ڕێ کە بەڵێن بوو دەگەڵ ڤەرۆنیکا یەکتر ببینن. لە ڕێگاشدا هەر دەگەڵ هەنار و ڤەرۆنیکا بوو. دوور و نزیکی وێستگە «ڤەرۆنیکا»ی دیت و بۆی چوو. وەک دوو کۆنە دۆست، بە باوەشی ئاواڵەوە بۆ یەکتر هاتن. ڤەرۆنیکا دڵگەش لە بینینی فەخرە، گوتی:

ـ بەخێرهاتی فەخرە، منیش هەر ئێستێ گەیشتوومێ... دەبا سواری پاسەکەمان بین و ئەو شوێنەی کە دەستنیشانم کردبوو، بۆی بچین.

پێکەوە ڕۆیشتن و لە سەرەی سەیرانکەرەکەکاندا ڕاوەستان. بووسی یەکەم پڕی کرد و ڕۆیشت، بەڵام ئەوان چوارەم و پێنجەمین کەسی بوون کە سواری بووسی دوایی بوون و پاش چەند خولەکێک ئەوانیش وەڕێ کەوتن.

ــ شەوەکەی باش خەوتی فەخرە؟

ــ من بە عادەت خۆش خەو نیم. هەر لە تەمەنی لاویشمەوە پتر لە شەش کاتژمێر خەوی شەوانەم نەبووە؛ ڕۆژ ڕازانیشم زۆر بە دەگمەنە.

ــ جگەرە بۆ هەندە کەسێک باش ناچەرخێت. لە خەوتن و خواردن و بیر و هۆشی مرۆڤدا کارکردی دوژمنکارانە جێ دەهێڵێت... خەیاڵی ماڵاواییت نییە دەگەل دوژمنی گیان و گیرفانتدا؟... ئاخر ئەو جانەوەرە هەر تەنێ بکووژی لەش نییە، جۆرک و گیرفانانیش دەڕووتێنێتەوە...

ـ جگەرە وەک هاودەمێکی لێهاتووە و ناچارم پەنای بۆ بەرم .

ـ هەی بەزیاد نەبێ ئەو هاودەمە دوژمنکارە!... لە بری جگەرە بۆچی پەنا بۆ کتێب نابەی... هیچ دەخوێنیتەوە فەخرە؟... کتێب!... گۆڤار!... ڕۆژنامە؟

ـ جار جار!... ئەویش ئەگەر وازم لێی بێ!... بۆ تیڤی و ڕادیۆش هەر وەک خوێندنەوە وام... مەیل و ئارەزووم نایکێشێت و دەگەڵیان ناکوڵێم.

ـ خۆت خڕ کەوە! وێستگەی دواتر مەنزڵگەمانە... ئەگەر مەیلت لەسەری بێ، دەتوانین هەتا ئێوارەیەکی درەنگ وەختە لێی بمێنینەوە. ئەو شوێنەی هەڵمبژاردووە ئەمەی باشە کە چەندین سەیرانگەی لە باوەش گرتووە؛ ڕۆخی زرێ... کەنار چەم... مێرگەجاڕ... باخ و باخات... مردوو لە کوێی بۆ زیندو بوونەوە سەرێک لەم جەنەتە هەڵبێنیتەوە؟!...

بە ڕاوەستانی پاسەکە، ئەوانیش هەستان و وەدەرکەوتن.

ـ فەخرە تۆ سەیرێکی ئەم گردوولکەیە بکە و بڵێ بزانم چۆنە بچینە سەر گردەکە و لەوێوەی جێ هەوارەگەکەمان دیاری بکەین!...

ـ با بڕۆین ڤەرۆنیکا... دەزانم ئەم پارچە بەهەشتەی وڵاتەکەی تۆ بۆیە بە بەهەشتی ماوەتەوە، کە وڵاتپارێزەکانی بە ئەڤینەوە لە خزمەت نیشتمانەکەیان دان و بەدڵ و گیانەوە پێی ڕادەگەن و دەیپارێزن. وڵاتەکەی منیش بەهەشتێکە، بەڵام مشتێک چەتە و دز و پیاوکوژ سەرۆکایەتیی وڵات دەکەن و وڵاتپارێزانی کەمدەست و بێدەسەڵاتن... چەلێ با بڕۆین و لە سەرگردەکە لێوێک بە ساردی تەڕ کەینەوە.

بە ڕێچکە ڕێیەکدا بەرەو سەر ڕۆیشتن. دوو بەری کوێرە ڕێیەکە بە کورتەڵە دار و پنجەگوڵی بەژن و باڵا بەرز داگیرابوو. لە بەر پێی ڕووەک و کورتەڵە دارەکاندا شلانگی تایبەت بە ئاوەدێریی دڵۆپەیی ڕاکێشرا بوو. بۆنێکی فێنک بە ژێر دارەگوڵ و پنجەکاندا دەهات و گیانی ڕێبواری ماندووی دەبووژاندەوە. کە گەیشتنە سەر پشتی گردەکە، فەخرە چاوێکی گێڕا و سەری سووڕ ما. لە ڕاوەستان و چاوگێڕاندا بوو کە ڤەرۆنیکا باسکی گرت و بە شوێن خۆیدا کێشای:

ـ هێشتا نە کەوتووینەتە ئەو شوێنەی کە چاومان بە هەر چوار بەراندا گەش بێتەوە، چەلێ سەرکەوە فەخرە... هەتا بەر بێڵای ئەو کۆشکە ڕامەوەستە.

ڕۆیشتن و گەیشتنە بەر بێڵای کۆشکی خەیاڵاوی و، خەیاڵاوی تر لە کۆشک، بە هەر بەرێکدا ڕوانیباتایە دیمەنێکی سیحراوی چاوەکانی ڕوون دەکردییەوە. بە بەربێڵای کۆشکەکەدا گەڕان و سەیری هەر چوار کەنارانیان کرد. کۆشکەکە چەندین سەماگە و ساڵۆنی کایە و گەمە و قومارانی تێدا ساز کرابوو. هەر دوو هەنگاوێک کە دەڕۆیشتی، بە سەر بووفەی خواردن و خواردنەوەدا دەکەوتی.

ـ ڤەرۆنیکا! ئەوە من چ دەبینم؟!... ئەرێ کەسێکی ڕوو لەم بەهشتە بکات، بڵێی دڵی هەڵبگرێ چۆلی بکات؟

ڤەرۆنیکا پێکەنی. دەستێکی لە سەر شانی فەخرە دانا و گوتی:

ـ ئێرە جێگای من و تۆ نییە. تاوێک لێرەدا بگەڕێیت و دەست بۆ گیرفانت بەری، ئەودەم بۆ خۆشت نازانی چلۆن دوانزدە قاچی هەڵاتنیان پێداوی... کەسی تازەهاتگ پێی وایە ئەم کۆشک و سەر سەرایە چەقی چوارڕێیانی بەهەشتە، بەڵام هەتا چاوێک دەترووکێنیێ، دەبینیێ جۆرک و گیرفانەکانی هەڵتەکاون و کەوتۆتە سەر ساجی عەلی... لێخوڕە با بڕۆین!

دەوران دەوری گردەکە، سەکۆ و تراسی تەخت و پانیان لێ داتاشیبوو. هەر تراسێکیش بە چەندین چەشنە دارەگوڵ و مێرگ و چیمەن و سەوزەڵانی پڕ لە وەردە گوڵ ڕازێندرابوونەوە. جێ جێ چێشتخانەی ڕوو بە دیمەنگاکانی لێ ساز کرابوو . لە ژێر سایەبان و باوەشی گوڵزاراندا، بۆنی خۆشی خواردەمەنی بانگی سەیرکەرانی شەکەت و برسی دەکرد.

ڤەرۆنیکا و فەخرە، بەرەو ژێر ڕۆیشتن و خۆشترین شووێنیان هەڵبژارد و دانیشتن. لە بەری چەپیانەوە ڕووبارێک بە مەندی دەهاتە خوارێ. ئاوی شینی ڕوبارەکە لە دەشتاییدا بەستێنێکی پانی داگرتبوو. ئاخر کاروانەڕێی ڕووبارەکە بە تێکەڵ بوونی دەریا کۆتایی دەهات. ڕووبارەکە لە بەستێنی لاشانی دەریا دا بە چەندین باسک و لکەوە تێکەڵی دەریا ببوو. لە مابەینی هەر دوو باسکی جۆگە ئاوەکانیشدا، پلاژ و میوانخانەیەکی سەحرایی لێ ساز کرابوو. میوانخانەکان بە چەپەری قامیش و توولی لاوێن ساز کرابوون و جۆگەکەلە ئاوی باریکیان بە لاشاندا تێپەڕ کردبوون.

ـ ئەرێ ئەم گشتە پلاژ و میوانخانە و دوکان و بازاڕەی کە ئێمە دەیان بینین، لە زستانانیشدا هەر ئاوەدانن، یان تەختە دەکرێن و دەبێتە چۆلگە؟!

ـ فەخرە ئەوەی کە تۆ لێرە دەیانبینی، جگە لەوانەی بە چەپەری قامیش و شوولی بی ساز کراون، ئەوانی تر لە زستانیشدا هەر دەمێنن و هەر بە ڕمینن. ئەم گشتە خەڵکەی کە ئیمرۆکە لێروکە خزاون، زۆربەیان گەنج و لاون و تەنیا ئەو دەمانە ڕوو دەکەنە ئێرە، کە تاو و ساوە و هەوا گەرم و گوڕە. پاییز و زستانانیش ئەو کەسانەی دارا و تەسەلن و حەز بە هێمنی و بێدەنگی دەکەن و لە جەنجاڵیی شار ڕادەکەن، پەنا بۆ ئێرە دێنن و تێیاندا دەحەسێنەوە. بەڵام فەخرە وا باشە باسی هەنار بکەین. داخوا ئادرەس و ژمارە پێناسەکەی «هەنار»ت هێناوە؟...

ـ بەڵی هێناومن، بەڵام چەلێ با کەمێک پشوو بدەین و کەمێک بە داوێنی ئەم پارچە بەهەشتەی تۆ دا بگەڕێین ڤەرۆنیکا... چەلێ کاتمان زۆرە و بەشی ئەویش دەکات...

ـ هەرچۆنی کە تۆ پێت خۆشە فەخرە... دەی هەستە با شانەو شانی زرێ ، بەرەو سەر هەڵکشێین. هەر شووێنێک خۆش بێ و فەخرە دڵی لێی بکرێتەوە، بارگەکەمان لەوێ دەخەین و لێوێک تەڕ دەکەینەوە...

ـ سپاس ڤەرۆنیکا... تۆ زۆر باشی. خۆزگە هەموو ئینسانەکان وەکی خۆت بوانایە...

ـ سپاس فەخرە. دەبێ بڵێم تۆ باشی بۆیە منیش باشم. لەجیاتی خۆت ئەگەر تووشی پیاوێکی شڕ و دڕ بوامایە، منیش ڕەنگم دەگۆڕا و دژی ڕادەوەستام و دڕ دەبووم. لە جەوهەری هەر مرۆڤێکدا چاکە و خەراپە هەیە؛ هەندێک باری چاکەیان زۆرترە و چەندێکیش لانی خەراپەکەیان... وا دیارە من و تۆیش لەو مرۆڤانەین کە بەشی باشیمان کەمێک لە سەرە...

بە هەموو شوێنێکدا گەڕان و لە خۆشترین جێگا لایان دا و بوون بە میوانی چێشتخانەی بنەماڵەیەکی تایلەندی. بە بیرەیەکی سارد خۆیان فێنک کردەوە و لە چێشتی توندو تیژی تایلەندی خۆیان تێر کرد و قاوەیەکیشیان خواردەوە.

دوای خواردن و خواردنەوە، فەخرە ژمارەی پێناسەی هەنار و ئادرەسی ماڵی خۆیان و نیشانیی فێرگەکەی پێشینی«هەنار»یشی بۆ دانا و گوتی:

ـ «ڤەرۆنیکا»! بمبوورە ئەگەر ناچارم خەت و نێشانێک دادەنێم و هەوڵ و خەباتەکەی تۆ سنووردار دەکەم...

ـ دەی فەخرە!... قسەکانت بکە! ... بۆچ بێدەنگ مای؟... مەبەستت لە خەت و نێشان و سنووردار بوون چییە؟... من تێناگەم ... بڵێ بزانم!...

ـ من... من بۆیە بە شوێن هەناردا دەگەڕێم و هەموو ژیانەکەم تەرخانی دۆزینەوەی ئەو کردووە، کە دەمەوێ هەنار لە چنگ ئەم سەرەڕۆیی و کۆڵانگەرییە بستێنمەوە و بەرەو خوێندن و سەرکەوتن هانی بدەم و بیکەمە کەس و کەسایەتییەکی بەکارهاتوو... دەمەوێ هەنار بۆ گەل و نێشتمانەکەم ببێتە مرۆڤێکی سارێژەری برینی زامی کۆڵەواران... ببێتە مامۆستایەکی لێهاتوو، پزیشکێکی دەست بە هەتوان... گەل و نێشتمانەکەی من بە هەزار جێگا بریندارە و ئێمەین دەبێ بۆی بەدەست و برد بین.. من لە دارای دنیایە ڤەرۆنیکا... بەڵێ لە دارای دنیایەدا هەر بەس تەنێ «هەنار»ێکم هەیە... ئەوم نەمێنێ، هیچم پێ نامێنێ. نیشتمانەکەی من بەرەڵڵایی و ماڵانگەڕی ناوێ. وڵاتی من بریندارەو دەستی بە دەرمانی دەوێ ڤەرۆنیکا!... من دەستەکانت ماچ دەکەم ئەگەر «هەنار»م بۆ بدۆزیتەوە و بە زمانی شارەزای خۆت ئەم ویست و خواستەی منی دە مێشکدا بچەسپێنی...

ـ فەخرە من لێت حاڵیم و دەزانم دەردی تۆ چییە. من نامەوێ هیوابڕی تۆ ببم و هومێدت لە دڵ بستێنم. بەڵام بەداخەوە وڵاتەکەی من دەگەڵ تۆ نییە و پشتت ناگرێت. بەپێی قانوون، ژیانی تاک و کۆی ئەو کۆمەڵگایە بەری پێ ناگیرێت. یەک دەبێتە ئەلکهۆلیست و هەتا دەمرێ خەرجی دەدرێتێ. یەک ڕێگای زانست و تەکنیک دەگرێ و ئەوی دی دەبێتە بۆرەکرێکار. بەڵام فەخرە ئەوەندەش بزانە کە من و تۆ و هەنار بەپێچەوانەی قانوونی دەوڵەت ڕێگە نابڕێن و ئەوەندەی بتوانین لە ڕێی یاساییەوە بۆی دەچین... من یاریکارتم... ئەم یاریکارییەش هەر بەس بەخاتری ئەو عیشق و شەیدایی تۆیە کە تۆ بە گەل و نیشتمانەکەی خۆت هەتە. من لە ڕێگای یاساییەوە بۆی تێدەکۆشم و دەیدۆزمەوە و دەیکێشمە لای خۆم و لە هەوڵی گەڕانەوەی هەنار بۆ

دەرس و فێرگەدا دەبم. من وەک پێداگۆک کار دەکەم و پیشە و کارەکەم گرتنەوەی منداڵ و گەنجی هەڵخلیسکاوە. من لە ڕێگای یاسای کاری خۆمەوە شوێن پێی هەنار هەڵدەگرم؛ دەیدۆزمەوە و تەنانەت ئەگەر بە تۆیش ڕازی نەبێ و نەخوازی دەگەڵ باوکەکەی خۆیشی بژی، من دەیکەمە کچی خۆم و هەتا پێنەگا و بە موورادی تۆ نەگا، دەستی لێ بەرنادەم؛ نازانم هەلسوکەوتی ئەو چۆن دەبێ و چلۆنم دەگەڵ دێتە ڕەدایە. ژمارە تلێفۆنەکانی من ڕابگرە و پێکەوە دە پەیوەندیدا دەبین. بەڵام تۆ چ کاتێک لەماڵەوە دەبێ و کەنگێ دەرفەتی قسەکردنت دەبێ کە بتوانم بەرهەمی چالاکی و پێشوەچوونی خۆمت پێ بڵێم ؟

ـ کارەکەی من دوو شیفتەیە؛ پانزدە ڕۆژی یەکەمی مانگ، لە هەشتی بەیانەوە هاتە سێی دوای نیوەڕۆیە لە سەر کارم و پانزدە ڕۆژەکەی تر، لە چواری ئێوارەوە هەتا یازدەی شەو لە سەر کارم. بەڵام بە تێکڕا شەوانە لە ماڵەوەم و چاوەڕوانی زنگی تۆ دەبم... «ڤەرۆنیکا»ی ئازیز! من بەر لە ئاشناییت هیچ هومێدێکم پێ نەما بوو، بەڵام ئێستێ هەر دەڵێی دڵم چرای تێدا هەڵکراوە و لە بەرامبەر ئەو چرایەشدا هەنار دەبینم کە بەرەو باوکە ئارەزوومەندەکەی خۆی دەگەڕێتەوە... من گوێ بە زەنگت دەبم و حەز دەکەم بڵێم ئەگەر خۆم فەرامۆش کردبێ، ڤەرۆنیکا و میهرەبانییەکانی ئەو لەبیر ناکرێ... من شەوانە دوای یازدە لە ماڵەوەم و هەتا نزیک بە یەکی شەو چاوەڕێی زەنگی تۆ دەبم.

ئەو ڕۆژە، هەتا ئێوارەیەکی تاوپەڕانان، بە گەلێ شوێناندا گەڕان و سەیری دەیان پارچە بەهەشتی نیشتمانی«ڤەرۆنیکا»یان کرد. دەوری کاتژمێری هەشتی ئێوارێ سواری بووسی شار بوونەوە و گەڕانەوە. لە دەمی ماڵاواییدا، ڤەرۆنیکا ئامێزی بۆ کردەوە و هەروەک ئازیزێک، فەخرەی گرتە باوەش و هێور هێور بە گوێیدا خوێند:

ـ ئاسوودە و ئارام بە!... خۆت لە خەم و پەژارە بەدوور بگرە!... من دەگەڵتم و ئەوەندەی لە توانام داهەبێ بەشوێن«هەنار»ەکەتدا دەخولێمەوە و لە دۆزینەوەشی دا هەر خۆم پشتی دەگرم و یاریکاری دەبم. من سبەی بە ماوەی دووهەفتە لێت دوور دەکەومەوە و هەر کە گەڕامەوە زەنگت بۆ لێدەدەم...

ـ هەرچی تۆ بیڵێی و هەر ڕێگەیەکی تۆ بۆم دابنێی، من بێدەنگم و بە شوێنت دا دێم. بەهیوای سەفەرێکی خۆش و دیدارێکی ترمان!

ـ بەهیوای دیدارێکی تر... ماڵاوا!

ـ ماڵاوا «ڤەرۆنیکا»ی ئازیز!

فەخرە پێی گەڕانەوەی نەبوو. ماڵی ئەوبەری شاری لە بەرچاوان کەوتبوو. سەری بەرداوە و ئامبازی بیر و فکری خۆش و ناخۆش، بە چوار دەوری گۆڕەپانە پڕ لە حەشیمەیەکەدا گەڕا و سەری بەهەندە کازینۆ و مەیگەدە و سەماگە و پێشانگەیەک داگرت. جێگا لە جێگا خۆشتر و دوکان لە پیشانگە دڵگرتر بوو. لەچاو ئەو مەڵبەندەی کە ئەو تێیدا دەژیا، بەهەشتێکی ئەوەندە ڕازاوە بوو، کە تەنانەت خەڵکەکەیشی

گەش و ڕەزاشیرینتر دەهاتنە بەرچاو. بەخۆی گوت:[ئەولا جەهەندەمە و ڕووی تیناکەمەوە. هیچ بیرەوەرییەکی خۆشی تێدا نەماوە. ئەویٚ بە«هەنار»ەوە خۆش بوو. «هەنار»م نەماوە، ئەویٚ چی لێبکەم؟ ئەویٚ لە چەقی جەهەندەمیش ناخۆشترە... ناچمەوە!.. نەخێر ناچمەوەو لێرە هەر لە لاشانی ئەو دوکانە داخراوانەدا سەردەکەمەوە، لە پارک و بولوارەکاندا دەخەوم.. نەخێر ئەمە ناکرێ. پۆلیس پشتملت دەگرێ و حەفتاو حەوت ئەگەر و مەگەرت پێوە هەڵدەبەستێ، نەخێر ئەوە کاری کردن نییە. خۆ هەر شەوێک و دوان نییە. بەڵام دەکرێ ئەو ماڵەم چۆڵ بکەم و لێرە ماڵێک وەرگرم.. حەی! وەڵا زیرەکی فەخرە! هەتا ئەو ماڵەتان وەچنگ کەوت و لە «هایم»ەوە ڕاتانگواست، وەختابوو کلکی حوشتر بگاتە بەر پێی! ئەو ماڵەش لە سای زیرەکی و کارزانیی«هەنار»ەوە بوو، ئەگینا هێستایش دەبوایە هەر لە ژووری سەربازخانەکانی سەردەمی شەری جیهانیدا سەرکەیتەوەو هەر هایم نشین بوویایەی. نەخێر دەچمەوە و چەلێ هەتا ڤەرۆنیکا لە سەفەر دەگەڕێتەوە، هەر لەو جەهەنەمەدا سەردەکەمەوە. ئەو بگەڕێتەوە، دەتوانێ یاریکارم بێ و لە ماڵ دۆزینەوەشدا پشتم بگرێت] .

بە دەم بیر و خەیاڵاتی شێواوەوە، ڕێگای لێ گۆڕدرا و سەری لە شوێنێکی سەیر هێنایە دەر. بەناچاری ڕووی کردە دوکانی سەوزەفرۆشێک و ئادرەسی گۆڕەپانەکەی لێپرسی. سەوزە فرۆشەکە زۆر بە دڵاوایی، ڕێگای دەربازبوون و دۆزینەوەی گۆڕەپانەکەی لە سەر کاغەز بۆ کێشاوە و بە ئاماژەی دەستیش ڕێگاکەی بۆ پەنجەنیشان کرد. فەخرە هەر ڕۆیشت و خۆی سەرکۆنە کردو جوێنی بەخۆی دا. کاتێک گەیشتەوە گۆڕەپانەکە، شەو درەنگ ببوو. بەرە بەرە دوکانەکان تەختە دەکران و هەر تەنێ پیشانگە مەزنەکان و کازینۆ و ڕەستورانەکان لە برەو دا مابوون. بە لاشانی چەپی گۆڕەپانەکەدا لێهاڵاوەو خۆی گەیاندە شەمەنەفەرو بەدەم میهرەبانییەکانی ڤەرۆنیکاو هومێدی دۆزینەوە هەنار، لە شەمەنەفەرەکەدا خەو بردییەوە.

لە نزیک ماڵ لە شەمەنەفەر دابەزی. هەستی کرد باوی هەنگاوی لە جاران بەتواناترەو دڵ و دەروونیشی سازتر دەنوێنێت. چاوی هومیدی بە گەڕانەوەی ڤەرۆنیکا گەش و خۆش بوو. گوتی:[... دوو حەوتوو دەبێتە چواردە ڕۆژ و هەتا وادەکەی، مانگ تێپەر دەبێ. ڤەرۆنیکا ژنێکی خاوەن ئەزموونە و خۆی دەزانێ چلۆنی دەدۆزێتەوە. بەڵام هەر ئەوەی باشە کە خۆی پێداگۆکە و زۆریش بە زمانە و دەتوانێ مار لە کون بێنێتە دەر. دەست و دەمی بە هەنار ڕابگات، وەک ئاو خواردنەوە هەنار بە دەنگ دەستەمۆ دەکات و ماڵەکەی من ئاوەدان دەکاتەوە. ئای چەند خۆش دەبێ ئەو ڕۆژەی کە هەنار بەرەو من دێتەوە! دەباوەشمی دەگرم و خۆمی دە سەر دەگێڕم و ناهێڵم ئاهی ساردی بە دڵ دابێت. خۆمی بە قوربان دەکەم و دڵەکەی وەدەست دێنمەوە... هەتا ڤەرۆنیکا دەگەڕێتەوە، من دەستێک بە ماڵەکەم دادێنم و کەمێکی خاوێن دەکەمەوە... نەخێر ئەو ماڵە چۆڵ دەکەین و لەو بەری شاری ماڵێک وەردەگرین. ئێواران دوای کار و دوای هاتنەوی هەنار لە زانکۆ، پێکەوە بەو پارک و بولوار و

سەیرانگایانەدا دەگەڕێین کە هەر دەڵێی بەهەشتن... نەخێر دەست لە ماڵەکەم نادەم و هەتا ڤەرۆنیکا دەگەڕێتەوە، ئەم دو هەفتەیەش هەر لەو سەیرانگا نەخشینانەدا بەشوێن هەناردا دەگەڕێم.. بیدۆزمەوە دەستەکانی ماچ دەکەم و دەگەڵ خۆمی ئاشت دەکەمەوە... ئەودەم ماندوو بوونی «ڤەرۆنیکا»شی پێویست نییە... ئەی کە چەندەخۆش دەبێ هەتا ڤەرۆنیکا دەگەڕێتەوە، من بە ئاواتی خۆم شاد ببم و ڤەرۆنیکا لە گەڕانەوەیدا ببێتە میوانی ماڵی باوک و کچ!... نەخێر هەتا ئەو دەگەڕێتەوە، ئەو شوێنە ئاوەدانە بەر نادەم و سەر و خواری دەپشکنم!]
ئەو شەوە زووتر لە شەوانی تر خەوی لێکەوەت. وەک ئەوەی کە ماڵاوایی لە خەونی پڕ لە کابووسی جارانی کردبێت، خەونی سەوزەڵان و دەم بەستێنی چەم و دنیای جوان و ڕازاوەوەی دەدیت. هەنار و«ڤەرۆنیکا»شی لە خەو هاتن.

ئەو ڕۆژە، درەنگتر لە هەموو ڕۆژانی تر لە خەو خەبەری بۆوە. هەرکە لە خەو هەستا، گورجێک خۆی تێکنا. چاوێکی لە کاتژمێرەکەی سەر دیوار کرد و گوتی[ئەم دوو هەفتەیە شەوکارم و هەتا ڤەرۆنیکا دەگەڕێتەوە، من هەموو ڕۆژێ نان و چایی بەیانان دەبەمە ئەو بەری شار و هەتا ئێوارێ لەوێ دەبم و ئێوارانیش بەرەو کار دەبمەوە].

لە ماڵ هاتەدەر و بە هیوای ڕۆژی خۆش، بەرەو شووێنی خۆش سواری شەمەنەفەر بوو. لە شەمەنەفەریشدا هەر دەگەڵ هەنار و ڤەرۆنیکا قسەی دەکرد. ماڵی تازەی دادەناو لە ماڵی تازەدا دەگەڵ هەنارو ڤەرۆنیکا قسەی دەکرد. وەک ئەوەیکە شەمەنەفەرەکە باڵی گرتبێت، هیشتا فەخرە لە خۆدواندن تێر نەببوو، کە گەیشتە وێستگەی ئەو دیوی بازارەڕۆژان و خەڵک لە قەتار دابەزین. فەخرەش دابەزی و هەر لەو ساندویچ فرۆشییەی جاران نانی خوارد و قاوەیەکی پێداکرد و دەوری کاتژمێر دەی بەیانی، لێوارە و لێوار بە کەنار زرێدا بەرەو سەر هەڵکشا. ڕوخی زرێ لە حەشیمەت ژاوەی دەهات. کەسک و زەرد و سوور لێک درابوون. کوڕ و کیژگەل تێک هاڵا بوون و هەرا بوو. بۆنی خۆشی سەوزەڵانی داوێنی شاخەکانی دەوری زەرێ، بەدەم شنەوە دەهاتن و تێکەڵی بەرامەی گوڵزاری پارک و بولوارەکان، بە وڵاتدا بڵاو دەبوونەوە. لێرەوە، شار و دەشت و دەریا بۆنی گوڵی لێوە دەهات. وردە شەپۆلی بێقەراری سەر دەریا نەرم و ئارام بە سەر سنگی لووسی زرێدا دەخزین و سەریان بە لم و زیخی کەناراندا دەکێشا و شەپۆل لە بەر یەک بڵاو دەبوون و شەپۆلی تازەیان بە سەر دا دەکشا. هەر وەک بڵێی مەرگی هەر شەپۆلێک، ژین و بوونی شەپۆلی دوایی مسۆگەر دەکا، دەهاتن و دەچووون؛ بوون لە دەروونی نەبووندا گیان دەگرتەبەر. سروەی بێگەری سەر دەریا و دەنگی شڵپەی شەپۆلان و چرپەی ئۆخەی و گیانی کورگەل و کیژۆلان لێک درابوون و فەخرەی دەلاواندەوە. فەخرە لەناو ئەو سروشتە ڕەنگینەدا بەرەو هێژاترین بیرەوەرییەکانی سەردەمی لاوێنیی خۆی وەمەلە کەوتبوو. ڕایەڵەی ناسک و نەخشینی یادی ڕابوردووی کۆن، بە داوێنی ئەو سروشتە نەخشینەدا دەهاتن

و لە گیانی بەلەنگازی فەخرەدا تەونێکی ڕەنگینیان لە دار دەخست. ئەو تەونە بە پۆی یادی سۆیبەتیلەکۆیی نەخشی دەگرت. فەخرە بەدەم ئەو بیرئانینە شیرین و خۆشانەیەوە ، بە بەستێنی زەماندا بەرەو دواوە خزی. لە جێگا و شوێن و زەمان و مەکان جیا بۆوەو کەوتەوە داوێنی کەلی شانشین و قەرەچ دامانی کوێستانی چلچەمە و دەگەڵ سەنەمی خەوتووی ناو مێشکی کەللەیەوە کەوتە وتووێژان:[... سۆیبەکەی حەیاتەکەم!.. نەکەی بلێی فەخرە هەژارەو لە داواکارە دەوڵەمەند و بەدناوکەتان دەمێنێتەوە. من ئەگەر لادەس و ڕووت و ڕەبەنم، هیچ خەمێکم نییە و پەکم بە هیچ ناکەوێت. من دڵم لە لای تۆیە و تویش دڵت بە من داوە؛ ئیتر خەمی چیم لە دڵدا هەبێت ئازیز؟ هەموو هەسێرەکانی ئاسمانیش داواکارت بن، ترسم نییە و ناترسم... تۆیش ترست نەبێ ئازیز گیان! تۆ هی منی و من هی تۆمە سۆیبە گیانەکەم...
ـ فەخرە گیان بەس بێ خەیاڵ دانیشە ئازیز... ساوە ساو بەسە دڵەکەم!. هەتا کار لە کار نەترازاوە، پیاوان بنێرە لای باوکم و داوام بکە. دایکم لە کەین و بەینەکەی من و تۆ بە ئاگایە و بۆ تۆی پێخۆشە. دایکم لە سەر دڵی من و تۆیە، بەڵام داخی دڵانم دایک چی لە چنگ نایە و ئەوە هەر باوکە خاوەنی ڕەبەقی هەست و نیستی بان سەری هەموومان... ئاخ باوکە! چەندە دڵڕەق و دەمار وشکی... لە ئاستی دڵی دڵدارانەوە چەندە گوێگران و کەڕ و نەبیستی!...
ـ سۆیبەکەم! ئەوە هات و من پیاوانم ناردە لای باوکت و ئەو لێم بەقین داکەوت و سۆیبەی نەدامێ... ئەو دەم من دەبێ چی بکەم و ڕوو لە کوێ بکەم؟..
ـ هەتیو بمت دەنێ هی تۆمە. نەشمت دەنێ هەر هی تۆمە. شەرتە بمکێشنە بەر تەناف و لە دارم بدەن، لە تۆ بەدەر کەس وەخۆم ناگرم... شەرتە لەم دونیایە بەبێ تۆ نەمێنم و لەو دونیاش هەر بۆ تۆ هەڵبستمەوە و هەر بۆ تۆ بێمەوە...
....
] ....

فەخرە بە دەم وتووێژی ناو مێشکی کەللەیەوە بە باریکە ڕێگای نێو مێرگەکەی ڕۆخی زرێدا هەڵکشا و گەیشتە ناو پارکی« سۆز و دڵداری». ڕۆژ، بەرەو نیوەڕۆ دەچوو. هەستی کرد شەکەت و برسییە و دەبێ تاوێک بحەسێتەوە. ڕووی کردە چێشتخانەیەک و دانیشت و خواردی. دوای نان خواردنیش تاوێک دانیشت و هەتا بە تەواوی شەکەتی دانەنا، لەجێ نەبزووت.

بەرەبەری نیوەڕۆیە شنەبایەکی فێنک لە بەری بەحراوانەوە بەرەو شار هات و سەیرانگاکەی «سۆز و دڵداری» بە فێنکایی نمداری دەریا بووژایەوە. نەرمە با، وەک هەناسەیەکی بەودمی دەغەزپەڕێن، بە دەماری جەستەخەستی شاردا گەڕا و حەشامەتی ماندووی بووژاندەوە. فەخرەش کەم تاکورتێک حەسایەوە. لە چێشتخانەکە هاتە دەر و بە شەقامەکاندا هات و بەرەو وێستگەی پاس هەڵکشا. بە جەمسەری دوو باریکە شەقامەکاندا بەرەو ڕاست بایداوە و کەوتە چوار ڕێیانی پان

و بەرینی وێستگەی ئۆتوبوسەکان. بە نیازی چوونی وێستگە بوو، کە لەپڕ هەر وەک برووسکە لێدراوێک لە سەر جێ وشک بوو. توانای ڕۆیشتن لە هەر دووک چۆکی داکەوت و ڕاوەستا. خوێنی هەموو جەستەی ڕژایە نێوکاسەی سەری. ڕان و بەلەکی تووشی بێ هێزییەکی تێکەڵاو بە ئازار هاتن. ڕاوەستا و خۆی دایە پاڵ تیرەگێک و ورد ورد چاوی تێبڕی. بە هەناسەسواری و دڵە تەپەوە گوتی:[خۆیەتی!... هەنارەکەی خۆمە... ئای بۆ هێزو توانایەک کە بەرگە بگرم و شوێنەکەییم بۆ هەڵبگیرێت... سۆمای چاوم ڕۆڕژێن چاوت لێ کل ناکەم هەنارەکەم... خۆزگە ڤەرۆنیکا لێرە بوایەی!... بریا دەستم پێت ڕاگەیشتایە و بۆ قسەکردن و دواندنی هەنار، زمانە پاراوەکەی تۆم بە گژ هەنار دا بکردایە!... ئاخر من لە گوتن کەوتووم و ناتوانم وشەی ناو هەناوی گڕگرتوومی پێ بێژم... بوونی ڤەرۆنیکا لێرە کاری خۆی دەکرد... من بۆم نییە خۆمی نیشان بدەم.. بەڵام دەتوانم بە شوێنیدا بچم و هەتا ماڵەکەی نەدۆزمەوە، چاوی لێ کل نەکەم... خۆم ئاشکرا ناکەم و ناهێڵم بمبینێت... ئاخر بمبینێ، لەوانەیە لە چنگم ڕابکات و ڕاوبەتاڵم بکات...]

ئەو، لەو بەری چوار ڕێیانەکە بەرەو سەر، بۆلای پارکی«سۆز و دڵداری»هەڵکشا. ئەویش لەم بەرەوە، کەمێک دوورتر بە شوین سەریدا چوو. هەنار لە ژێر سێبەری دوو سنەوبەراندا لە سەر کورسی دانیشت. فەخرەش لەو بەرەوە، لە نێوان دوو پۆلە گووڵ هێرۆی باڵابەرز دا دانیشت و چاوی تێبڕی. سەیری دەم ژمێرەکەی کرد و سەرێکی بۆ بادا و گوتی[کاتی چوونەوەی کارگەیە، بەڵام ناچمەوە و لێرە نابزووم و چاوی لێ خافڵ ناکەم. بۆ هەر جێگەیەک بچێت چەشنی سێبەر بە دوایدا دەخشێم. ماڵەکەی بدۆزمەوە، ئەودەم کاری«ڤەرۆنیکا»ش هاسانتر دەبێتەوە. ڤەرۆنیکا لە سەفەر بگەڕیتەوە، هەر خۆم دەستی دەگرم و ماڵەکەی پێ نیشان دەدەم. ئەودەم ئیتر من لێی دڵنیام و دەزانم کە خۆی دەزانێ چلۆنی بدوێنێت و...] بە هاتنی کوڕەگەنجێکی هاو قەدی هەنار و دەستەملان بونیان، قسەی لە دەمدا وشک بوو. ئەوان دەستەملانی یەکتر، بەرە شەقامی خواروو چون و ئەویش سەر بە شوێنیاندا ڕۆیشت. ئەوان لەو بەری شەقامەوە بەرەو ماشێنێکی سەرئاواڵە چوون؛ کوڕەکە دەرگای ترۆمبیلەکەی بۆ هەنار کردەوە و خۆیشی لە پەنای دانیشت و پێی پێوەنا و لە بەرچاوی ئارەزوومەندی فەخرە دەرپەڕین و ڕۆیشتن.

فەخرە، وەک ڕاوکەرێکی ڕاوبەتاڵ، کۆڵەبارێکی خەم و خەسار بە شانانەوە هەڵگرت و داماوانە دانیشت. قاچەکانی دەلەرزین و توانای کێشانی لەشی شکستەیان پێ نەما. پشتی ژانی دەکرد، ئاشک و ڕێخۆڵەکانی دەسووتانەوە و چاوەکانی دەتگوت خۆڵەمێش و بیباریان تێڕژاوە. بەڵام هەر بەم حاڵەشەوە هەر بۆ هەناری خوێند و بە ئارەزووی یەکجار دیتنەوەی ئەوەوە گوتی:[چەند ڕۆژێکی تر ڤەرۆنیکا لە سەفەر دەگەڕێتەوە. ڤەرۆنیکا لێزانە و دەزانێ چلۆنی بۆ بچێت. ئەو لە ڕێگای قانوونییەوە بۆی دەچێت و هیچ پێویست بە بۆسەگرتن و شوێن هەڵگرتنی من ناکات. ئەو دەگەڵ

کاربەدەستان دادەنیشێت و داوای مەلەفی هەنار دەکات. ڤەرۆنیکا پێداگۆکە و خۆی گوتەنی گەلێک کوڕ و کیژی لاساری لە ژێر باڵ گرتووە و ئارامی کردوونەتەوە. من ئەو چەند ڕۆژانەش ئارام دەگرم و بە گەڕانەوەی ڤەرۆنیکا، خۆم بۆ دیداری هەنار ئامادە دەکەم...]

فەخرە بۆ حەسانەوە بە سەیرانگاکە دا هات و شوێنێکی بەلاوەوەی هەڵبژارد و لە ژێر سێبەری دارە سنەوبەرەکاندا، لە سەر هەر ئەو کورسییە دانیشت، کە هەناری لێ دانیشتبوو. هەستی کرد هیچ توانایاکی لە قاچ و قولانیدا نەماوە. ماسوولکەکانی بەلەکی لە ناوەوە دەلەرزین. گوتی:[پزیشکی خەستەخانێ پێم دەڵی ئارام و پشوودرێژ بم و خۆم لە جەنجاڵ و هەرای دەروونی بپارێزم. بەڵام کاکی دوکتور کوا ئارامی و حەسانەوە بۆ فەخری ماڵ کاول ماوە کە تێیدا بحەسێتەوە؟ هەتا هەنار نەگەڕێتەوە لام و ماڵی تاریکم بۆ ڕووناک نەکاتەوە، سەبر و قەرار لە من زویرە].

هەتا نزیک بە تاوپەڕان هەر لەو شوێنە دانیشت و جووڵەی نەکرد. کەمتاکورتێک گیانێکی هاتەوە بەر و ئەو دڵەکوتە و دەست و قاچ لەرزینەی کە بە دیتنی هەنار گیرۆدەی ببوو، ئەهوەن بوونەوە. هەستاو دیسان کەوتەوە ڕێ. بە شەقامێکی ئارامدا بەرەو خوار ڕۆییشت. هەور و هێڵ و تەم و مژێکی تاریک بە سەر شار دا هات و ئێوارەکەی تاریکتر کرد. چەندێک ڕۆیشت، هەستی کرد برسییە. بەڵام شەقامەکە چۆڵ و بێ بازار و دوکان بوو. لە دوورەوە شۆڵەی کزی چرایەکی بینی و بۆی چوو. دوکانێکی باریکی نیوەتاریکی شپرزە، کە چەند پیاوی نیوەمەستی کۆڵانگەری لێ دانیشتبوون. بۆنی قاوەی توند بۆنەکانی تری بڕیبوو. ئەویش دانیشت و بیرەیەک و ساندویجێکی وەرگرت. ساندویجەکە ئەوەندە کۆن بوو، دەتگوت کۆنە پاڵتۆیە و گەرم کراوەتەوە. وازی لە خوارنی ساندویچ هێنا و بیرەکەی پێداکرد و خێرا لە دووکانەکە هاتە دەر. تاکسییەکی ڕەشکاری شەوانەی دەست کەوت و سوار بوو. تاکسیوانەکە خول و تەواو سەرخۆش بوو. دەنگی ستریۆکەی ئەوەندە بەرز کرد بۆوە، کە لە چەند هەنگاوێک ئەولاترەوە بە باشی دەبیسترا. تاکسیوانەکە یۆنانی بوو. کاسێتی ئاهەنگی بەناوبانگی زۆربایی یۆنانی خستبوە سەر و، کەیفی پێوە دەکرد. هەر کە فەخرە وەژوور کەوت. لێی پرسی:

ـ ناوت؟

ـ فەخرە!

ـ خەڵکی کوێی؟

ـ کوردستان!

دەنگی ستریۆکەی کەمێک کز کرد و چاوی بز کردەوە و گوتی:

ـ هیچ دەزانی من و تۆ خزمین؟...

ـ خزم؟!... خزمی چی؟

ـ خزمین، چونکە ئەتۆی کورد و ئەمنی یۆنانی ، بە جووت تورک دەمانگوژێت.

ـ ئەها!... بۆیە خزمین چونکە تورک گوشتووینی و دەمان گوژێت؟

ـ هاودەردین براکەم!... هەموو ژێردەستەکانی سەر ئەم جیهانە هەر هەموویان هاودەردن و خزمی یەکن... تۆ « میکیس تیۆدۆراکیس» دەناسی؟

ـ نەخێر نایناسم. کێیە؟

ـ ئەو هونەرمەنێکی مەزنی مۆسیقایە... هەواداهێنەرێکی کمونیستە و بۆ هەموو ئاوازەکانی خۆی، هۆنراوی شۆڕشگەرانەی هەڵبژاردووە.... ئەم گۆرانییەش ئەو دایناوە... تۆ کمونیستی فەخرە؟

ـ نەخێر نیم، بەڵام پێمخۆش بوو بوویایەم... ناوی خۆتم پێ ناڵێی خزمە گیان؟

ـ ناوم «ئاپۆستیلوس»ە و خەڵکی باشووری یۆنانم... من لە وڵاتەکەی خۆم، لە چنگ فاشیزم و لەبەر هەژاری ڕامکردووە و پەنام بۆ ئاڵمانیا هێناوە. لێرەش، بە شەو و بە ڕۆژ خەریکی ئیش کردنم و هەدادانم لێهەڵگیراوە، بەڵام داهاتەکەم زۆر بە زەحمەت بەشی خۆم و ژن و دوو منداڵەکانم دەکات... خۆزگە ئەو یەکسانییە کە لە کتێبەکاندا سەت جار خوێندراونەتەوە، لە بستێکی ئەم جیهانەدا دۆزیبامایە و بۆی چووبایەم...

ـ بەڵام ئاپۆستیلوس، دەگەڵ خۆزگە و بریای من و تۆ کار پێک نایە و جیهانی یەکسانی بە ئیشەڵڵا و ماشەڵڵا ساز نابێت... بمبوورە وا دیارە بەرەو ئادرەسی ماڵەکەی من ناڕۆی... زۆر دوور کەوتووینەتەوە...

دوای نیو سەعات خولانەوە ماڵەکەیان دۆزییەوە. فەخرە چەندەی دەرخەمی خۆی و لێقەوماویی خۆی بوو، هەر ئەوەندەش خەمی ئەو کمونیستە ماڵوێرانەی لە دڵ نیشتبوو. لە کاتی دابەزیندا، دوو ئەوەندەی پارە بۆ دانا کە دەبوو پێیدابایە، بەڵام ئاپۆستیلوس دەست و دروای فەخرەی ڕەتکردەوە و داییم مرێ و بابم بمرێ لە وەرگرتنی پارە خۆی بوارد. فەخرە گوێی نەدایەو پووڵەکەی بۆ خستە ناو داشبۆردی ماشێنەکەی و بە دەم سپاس و شەو بەخێرێک، لە ماشێن دەرپەڕی.

ڕاوبەتاڵی ئەوڕۆکەی باڵی شکاندبوو. خۆی سەرکونە دەکرد کە بۆچی لە سەیرانگەی سۆز و دڵداریدا کەمتەرخەمی کرد و بەروپیلی هەنار نەچوو: [دەبوایە چووبایەم و دەستەملانی بوویایەم و هەموو تاوانەکانم وەئەستۆ بگرتایە... دەبوایە بۆی بچم... بەڵام ئاخر ئەو«هەنار»ەی کە ئاوا خۆی ڕازاندبۆوە و چەشنی تاوس خۆی دەلەنگاند، کوا کەی منی بە باوکی خۆی وەردەگرت... بۆی چووبایەم، ڕایدەکردو لەوانە بوو هاتوهاواری کردبایە و خەڵکی وەسەر گێڕابایەم... ئەودەم پۆلیس دەیگرتم و ئیتر نێوانی من و هەنار سەد ئەوەندە دوورتر دەکەوتەوە... باش بوو ئەم کارەم نەکردو سەبرم گرت هەتا ڤەرۆنیکا دەگرێتەوە. ئەو بگەڕێتەوە، ئاخر شانسەکەم بە تاقی دەکرێتەوە و یەکچاو دەبم... با خۆم فریو نەدەم چاکە! وەکی دەڵێن ساڵی خۆش لە بەهارەکە دیارە. ئەو لەرینەوە و لەرزاندنەوە کە هەنار خۆی پێ ڕادەناو ئەو هەڵسوکەوتە حەکەدارانەی کە بۆ ئەو هەتیوەی دەکرد، دەگەڵ خەونەکانی من!..

هەیهووو کە چەندە لە یەک دوورن!... ناخوازم خەیاڵی بەتاڵ بۆ خەباتی ڤەرۆنیکا لە مێشکی خۆمدا پەروەردە بکەم. ئەو لە ڕێگای قانوونە دەخوازێ «هەنار»م بۆ بگەڕێنێتەوە. بەڵام چلۆن گەڕانەوەیەک؟ ڕۆژ لەماڵی من و شەو بە کێو؟!... من حەز بەمە ناکەم.. ئەوە لە توانای مندا نییە کە خۆم بۆ کەسێک بمرێنم باری گرانی سەرشانم بێت و یاری هەرزەکارانی هەر شەو لە ماڵێک... بزانم ڤەرۆنیکا چۆنی بۆ دەچێت...]

لە ناو جێگاو بانەکەیدا هەر جینگڵیدا و هەر ئەم شان ئەو شانی کرد، بەڵام خەو بە چاوی دانەهات. لە ژووری خەو هاتە دەر و دەرگای ژوورەکەی «هەنار»ی کردەوە. ژوورەکەی هەنار بۆنی خاوی و بێکەسی لێ دەهات. پاشەوپاش کشایەوە و تاوێک بە تاریکی لە سەر کورسیی چێشخانەکەی دانیشت و بە ناچاری دیسان ڕۆیشتەوە ژووری خەو و لە سەر پشت ڕاکشا و خەوی لێکەوەت. دەوری کاتژمێر هەشت لە خەو هەستا و یەکسەر بەرەو کۆنەچاڵ کەوتەڕێ.

ئیتر لەو ڕۆژەوە، سەیرانگەی سۆز و دڵداری وەک مەکۆی گەڕان و خەفتانی فەخرەی لێهات... لە مانگدا پانزدە ڕۆژان لە بەری بەیانەوە هەتا دووی نیوەڕۆیە دەهات و لەو شوێنانەی کە ژوانگەی کیژ و کوڕان بوون، لێیان دەخەفتا و چاوی تێدا دەگێڕان و سەری سەعات دوو و نیو بەرەو ئیش دادەکشایەوە. پانزدە ڕۆژەکەی تریش، پاش نیوەڕۆیان دەهات و هەتا کاتی خەوتنان تێیاندا دەسووڕایەوە. بە هەموو شوێنێکدا دەهات و پێیاندا دەگەڕا و سەر و خواری دەپشکنین و هەموو کەلێن و شوێنگەکانی دەخستنە بەر چاو. هەندە جارێکیش کە برسی دەبوو، هەر لەو شوێنەو لە مەیخانێی ئەسپەسپی نانێکی دەخوارد و جارجارەش لێوێکی تەڕ دەکردەوە.

ئەو ڕۆژەی کە قەرار بوو ڤەرۆنیکا لە سەفەر بگەڕێتەوە، لە ماڵ دانیشت و ڕۆیشتنەدەری دەبەر تەلەیفونی ڤەرۆنیکا مراند. کاتژمێری شەشی دوای نیوەڕۆیە دەنگی زەنگی تەلێفۆن«فەخرە»ی هەڵبەزاندەوە. هەرکە فەخرە گوێچکەی بە تەلێفۆنەوە نا، دەنگی ڤەرۆنیکا وەک مەرهەمێکی بووژێنەر، قەندی دە دڵی فەخرە دا تواندەوە. دوای سەفەر بەخێر و سڵاو و چاکوچۆنی، فەخرە بۆی گێڕایەوە کە «هەنار»ی چلۆن بینیوە و باسی ڕاوبەتاڵی خۆیشی بۆ کرد. ڤەرۆنیکا زۆر لێبڕاوانە گوتی:

ـ کاری باشی کە کردووتە، هەر ئەمەیە کە ڕەگی پیاوسالاری خۆتت سندم کردووە و بۆی نەچووی. چونکە هەنار بە پێی بەرنامەیەکی لە پێش داڕێژراوەوە هاتۆتە جێ ژوان. بۆی چووبایەی، خەڵکی دەگژ ڕۆدەکردی و ئیتر هەنار لە دەستمان دەچوو. با ئەمەشت پێ بڵێم فەخرە، شوین هەڵگرتنی کەسێک بۆ دۆزینەوەی شوێنی ژیانی ئەو کەسە، ئەوە خۆی تاوانە و نابێ بیکەیت. من دەبێ پێشەکی لە دەرگای دەسەڵات بدەم و نیازی خۆمیان پێ ڕابگەیەنم و ئەگەر ناوی هەنار لە لیستەی ئەو کەسانەدا بێت کە باوک بۆیان «بڤە»یە ، ئەوا ئەتۆ بەلاوە ڕادەوەستی و تەنیا منم کە بۆم دەبێ

هەنار ببینم و دەگەڵیا دابنیشم. سبەینی کاتژمێر یازدەو نیو، کە کاتی نانی نیوەڕۆمە، دەست بە کار دەبم و دەمبەدەمیش بەرهەمی چالاکی و پێشوەچوونی خۆمت پێ ڕادەگەیەنم... دەی بزانم حاڵ و کار و بارت چلۆن دەچتە پێش؟... باری لەش ساخیت چۆنە؟

ـ سپاس بۆ ئەو ئامۆژگاریە هێژایانەت. من بە دیتنەوەی هەنار خۆم تێک نا کە شوێنی هەڵگرم و ماڵەکەی بدۆزمەوە و بە هاتنەوەت پێکەوە بچینە لای... هەر دوێ شەویش من خۆمم سەرکۆنە دەکرد کە بۆچی نەچووم و دەستەملانی هەنار نەبووم و خۆم دەگەڵ ئاشت نەکردەوە... ئامۆژگارییەکانت گەلێک مامۆستایانەن ڤەرۆنیکا!... کار و بارەکەم باشە و هەروەک جاران دەچێتە پێش، بەڵام باری ڕوحیم هەتا بلێی ورد و وێرانە.. شەوانە خەوم نییە و بە دەرمان خۆم ڕادەگرم...

ـ فەخرە زۆری بیر لێ مەکەوە. ئەوەی بووە و بە سەرت هاتووە، بووە و هاتووە. تۆ هەزار ئەوەندە خەم دابگری، ئەوەی بەسەرت هاتووە بارەکەی قورستر دەبێت و پێی لەبن دێی. بۆ دۆزینەوەی هەنار و سامان دانەوە ژیانەکەی، تۆ دەبێ خۆت لە خەم و پەژارە دوور ڕابگریت. بە بڕوای من ئەگەر فەخرە ئەو دووکەڵ و جگەرەیە وەلا بنێت، هەم خەوەکەی باشتر دەبێ و هەمیش زیندوو دەبێتەوە. بەداخەوە ڕێگامان لێک دوورە، ئەگینا من نەمدەهێشت تووشی ئەو گشتە خەمبارییە ببیت. من زەنگت بۆ لێدەدەمەوە و هەر خەباتێکی کە بیکەم، ئاکامەکەیانت پێ دەڵێمەوە. چەلێ لای تۆم خۆش فەخرە!

ـ سپاس ڤەرۆنیکای ئازیز. دەمەوێ ئەمەشت پێ بڵێم کە ئەم هەفتەیەش شەوکارم و شەوانە لە ماڵ نیم. ژمارەی شوێنی کارەکەم بگری دەتوانین پێکەوە قسە بکەین. دوای ئەم هەفتەیە، دوو هەفتەی تر دەبمەوە ڕۆژ کار و چاوەڕێی تلێفۆنی تۆ دەبم. بەهیوای سەرکەوتنت.

سەیرانگای سۆز و دڵداری وەک ڕووگەی فرخرەی لێهاتبوو. هەتا دەهاتە سەیرانگاکە، یەکڕاست بەرەو ئەو دوو دار سنەوبەرانە دەچوو کە «هەنار»ی شۆخ و شەنگ لەژێر سێبەرەکایاندا ئارامی گرتبوو. خۆی دەبەر دەمراند و لە دڵدا لێی بە گلەیی بوو. دەهاتە ئەو شوێنە و تێیاندا دەگەڕا و سەیری سەر و ژێرانی دەکرد. ئەودەمانەی کە هەستی دەکرد نایکێشێت و شەکەت و برسییە، لە مەیخانەی ئەسپە سپیدا باری شەکەتی و برسیایەتییەکەی دادەنا. لە مەیخانەکەشدا شوێنێکی هەڵبژاردبوو کە دیمەنی سەیرانگە و شەقام و گۆڕەپانەکەی لە بەر چاواندا بێت. بە دەم خواردن و خواردنەوە، ڕێبوارانی بە چاو دەرزی ئاژن دەکرد و تەنانەت تاکێکیشی لە بەر چاو هەڵوەدا نەدەکردن.

بەرەبەرە لە مەیخانەی ئەسپەسپیدا وەک ناسیاوی گارسۆن و کارەکەرەکانی لێهاتبوو. ئەوان دەیانزانی کەنگێ دێ و کەی دەڕوات. چێ دەخوا و چەندەی دەخوات. تەنانەت شوێنی دانیشتنەکەیشیان دەزانی و دەیانزانی کە لە گۆشەی هەرە بەلاوەی

بە دوور لە جەنجاڵی موشتەریان دادەنیشێت و بە دەم خواردن و خواردنەوەیەکی نارێکی بەکاوەخۆ، لە دەرەوە و لە هاتوچۆکەرانی شەقام چاو ناستێنێتەوە. دەیخوارد و دەڕۆیشت و کەس قسەی لێ نەدەبیست. بەڵام هەتا لە مەیخانەکە وەژوور دەکەوت و لە شوێنی هەموو ڕۆژانی دادەنیشت، پیاوێکی باڵابەرزی دەنێوەچووی دایم سەرخۆش لەولاترەوە بۆی هەڵدەستا و دەهات و لەپی هەر دوو پەنجەکانی دەخستە سەر مێزەکەی و بە ئاسپایی پێی دەگوت:

ـ «سەرڕەشی پیسی گەوجی نەفام، بۆچە ناگەڕێیتەوە ماڵەکەی خۆت.. مەیخانێمان بۆچە لێ بەرتەنگ دەکەیت؟ بۆچە بەشە خواردنەکەی ئێمە فڕ دەکەیت؟ یاڵڵا بگەڕیوە !... دەی هەستە بڕۆ بۆ دەرەوە! بژی ئەلمانیا... بژی ئیتالی... » بەڵام فەخرە بەبێ ئەوەیکە هاتەران پاتەرانی کابرای سەرخوش بە هێند بگرێت، ڕووی لێ وەردەگێڕا و چی پێ نەدەگوت.

ئەو ڕۆژەش وەکی ڕۆژانی تر ، فەخرەی شەکەتی خولانەوەی بێ سەرەنجام، گیانی دەبەر دا نەما بوو. برسی و تونی و شەکەت، بۆ حەسانەوە و دەم تەڕ کردنەوەیەک هات و هەر لەو شوێنە دانیشت کە هەموو ڕۆژێ لێی دادەنیشت. خواردن و خواردنەوەیان بۆ هێنا و هێدی هێدی دەستی پێکرد. پیاوە دایم سەرخۆشەکەش بە گوێرەی ڕۆژانی تر، بۆی هەستا و دیسان هەر دووک پەنجەی خستە سەر مێزەکەی و بە ئەسپایی گوتی:

ـ«سەر ڕەشی پیسی گەوجی... »

فەخرە هەموو جەستەی بوو بە ئاگر. پیلوی چاوەکانی وێک هاتن. دەماری دەست و مەچەکی لە ژێر پێستەوە ئاوسان و چاوەکانی وەک گۆمی خوێن سوور هەڵگەڕان. لەپڕ وەک بەوری سەر کەژ لەسەر جێ ڕابوو. مێزەکەی وەلا نا و لە پشتی مێز هاتە دەر. لەم دەرهەڵبوونە کوتوپڕەی فەخرە، کابرای سەرخۆش ترساو پاشەوپاش کشایەوە. فەخرە نان و خوانەکەی جێ هێشت و بە هەموو توانای پێ و پەلانی لە ژوور دەرپەڕی. بەڵام هێشتا پێی نەکەوتبویە دەم قەناوی شەقامەکەوە، کە لەو بەری گۆڕەپانی خوار مەیگەدەی ئەسپەسپی کیژۆڵەیەکی باڵابەرزی شۆخ و شەنگی کەمەرتەنگ، بە سەت لەنجە و لارەوە دەگەڵ حەزەکەی سواری ترومبێلێکی سەرئاواڵە بوون و ڕۆیشتن. کیژەکە هەنار بوو. هەنارێکی خۆش تەرزی ناسکی نیوەڕووت. باسک و پشت و یەخە و بەرۆکی واز و ڕووت و ئاواڵە بوون. پاو پووزەکەیشی تەواو ڕووت بوون و چاوی ئارەزوومەندانیان بانگ دەکرد.

فەخرە هەر لەو شوێنەی کە لێی چەقیبوو، ماوەیەک ڕاوەستا. بە چاو ترۆمبیلەکەیانی بەڕی کرد. لە ژێر لێوانەوە گوتی:[بەڵی لان و خانەکەتم دۆزیوەتەوە... دەبێ ماڵەکەشت هەر لەم دەور و بەرانەوە بێ!... ئیتر لە چنگم دەرناچی و زۆری پێ ناچێ بە یەکتر دەگەینەوە... ئەودەم خۆم دەزانم چی بکەم... نا.. نا، تۆ کارت پێی نەدابێ. ئەوەنییە ڤەرۆنیکا دۆزینەوەی ئەوی وەئەستۆ گرتووە؟!

دەبێ دەستی لێ هەڵبگری، ئەگینا سەد هێندی ترت لێ دەڕەنجێت و ...] بە دەنگی نرکە و هانکەی کەسێکەوە، خۆ دواندنەکەی لێ پسا:

ـ «سەر ڕەشی پیسی جەهەندەمی بۆچە واقت وڕماوە؟ نەکا خەیاڵی ڕاکردنت بە مێشکدا هاتبێت گەوجە! چما لە دەستی من خەلاسیت دێ!.. وەرە وەگەڕێ و نانەکەت بخۆ و پارەی نان و خوانەکەت بدە!... ئەوە بۆ کوێ دەچووی؟... »

فەخرە وەرسووڕایەوە و کابرای باڵابەرزی بە دایم سەرخۆشەکەی لە بەردەمی خۆیدا دیت. بۆی چوو و بە دەست هەر دووک شانی گرت و بە هێوری پێی گوت:

ـ تۆ چیت لە گیانی من دەوێ؟ بۆچ دەست لە بەرۆکم ناکەیتەوە؟!

ـ دەمەوێ لێرە گوم بی و بڕۆیتەوە وڵاتەکەی خۆت هەی تورکی کەللەڕەشی پیسی کارنەکەری مشەخۆر... وڵاتەکەی من جێ بهێڵن و بڕۆن!... یاڵڵا بۆ دەرەوە تورکی گڵاوی...

ـ تورک نیم. تورکیش بم بە کوێرایی چاوی هەموو ڕەگەزپەرستە حیزەکان هەر لێرە دەمێنمەوە و قەتی لێ ناڕۆم. بست بە بستی هەموو گۆی زەوی بە ماڵ و موڵکی هەموو ئینسانێک دەزانم. هەموو کەس بۆی هەیە لە هەر شوێنێک کە سەر و ماڵی پارێزرابێ، لێی دانیشێت و سەربەست و ئازاد تێیدا بژی... ئەم جیهانە پان و بەرینە بە هەرچی کە تێیدایە، هی هەموو ئینسانێکە و کەس بۆی نییە جغزی پاوانی بە دەور دا بکێشێت... تێگەیشتی یان تێت بگەیەنم!...

سەرخۆشی مەیخانەنشین بە پێکەنینەوە گوتی:

ـ کمونیستی؟!

ـ نیم ، بەڵام پێخۆش بوو بوویایەم.

ـ باشە بڕۆ نانەکەت بخۆ لاوەکی!

فەخرە لە پشت مێزەکەی دانیشتەوە و هێدی هێدی دەستی پێکردەوە. کابرای دایم سەرخۆش لە دورەوە سەیری دەکرد و چاوی لێ نەدەترووکاند. لەپڕ هەستا و هات ڕوو بە فەخرە دانیشت و بێدەنگ چاوی تێ بڕی. فەخرە بۆی تێکرد و گوتی:

ـ هانێ پێداکە!

ـ نا... ئەو بەشی خۆتە، خۆت بیخۆرەوە... ناوت؟

ـ تۆ بیخۆرەوە و لە پشک و بەشی من مەترسە. ئەگەر کەمی هێنا و بەشی نەکردین شووشەیەکی تر وەردەگرم... ناوم «فەخرە»یە. تورک نیم؛ کوردم و لە کوردستانەوە هاتووم. کوردستانیش وەکی وڵاتەکەی تۆ ئالمانیا دابەش کراوە. وڵاتەکەی تۆ بە دوو بەش لەت کراوە، بەڵام وڵاتەکەی من بە چوار بەش و لە هەر بەشێکیشیدا دیکتاتۆڕێکی بێ ڕەزامان بۆ داندراوە...

ـ نەخێر تۆ هەڵەی غەریبە! وڵاتی من دابەش نەکراوە... من ئالمانی نیم و ئیتالیاییم. چەند ساڵ دوای شەری جیهانی و بێ سەروشوێن چوونی هیتلەر، باوکم

وەک شەیدایانی ڕێبازی هیتلەر لە ئیتالیاوە هاتە ئەلمانیا و ئەویش دوای ساڵێک بێ سەر و شوێن چوو.... ئیتالیایم و نیشتەجێ ئەلمانیام... ئیش دەکە؟
ـ بەڵێ !
ـ حەز دەکەی پاش خواردن و خواردنەوە، تۆزێک پیاسەم دەگەڵدا بکەیت؟ دڵم زۆر تەنگە... زۆر بێکەسم... لەم شارە، لەم وڵاتە... نا، نا ... لە هەموو ئەو دونیا پان و بەرینەدا هیچ کەسێک نییە مەیلی سەیر و سۆحبەتێکی منی هەبێت... هیچ کەس نامدوێنێت... هەر دەڵێی لە دورگەیەکی ڕووتی چۆڵی بێ ئاوەدانیدا فڕێ دراوم و بەرەی ئینسانم لە پاڵدا نییە... ئەی هاوار مرۆڤایەتی چێ بەسەر هاتووە؟ پیاوەتی و کەرامەت بۆچە یەکجێ مرد و ئاسەواری بڕا؟.. بمرێ ئینسان... بمرێ ئەلمانیا.. بمرێ ئیتالیا...

سەری خستە سەر مێزەکە و بە کوڵ گریا. کرێکارەکان هاتن و ژێر پیلیان گرت و خستیانە دەرەوە. یەکێک لە کارەکەرەکان ڕووی کردە فەخرە بە تووڕەیی پێی گوت:
ـ بەو مەرجە ڕێی ئەم مەیخانەیەی پێدراوە، کە هێدی دابنیشێت و سەردابخات و کاری بە سەر مێزی کەسەوە نەبێت. تۆیش لەمەوەپاش بۆت نییە دەگەڵی دابەستیت و دەم بە دەمەی لە تەکدا بکەیت!

فەخرە نان و خوانەکەی جێ هێشت و بە شوێن کابرا دا چوو. لەو بەری شەقامەوە دیتی. بۆی چوو و ژێربالی گرت و بە دەم چاوگێڕانەوە پێ بە پێی ڕۆییشت. لێی پرسی:
ـ تۆ ناوەکەی خۆتت پێ نەگوتم. پێم بلێ بزانم لێرە، لەم وڵاتە دا چیدەکەیت و بە چ هەوایەک ئیتالیات جێ هێشتووە؟... ژن و منداڵ... لێرەن یان لە ئیتالیان؟ لێرە ماڵ و حاڵێکت هەیە تێیدا بحەسێیتەوە؟...
ـ لە سەری مەڕۆ غەریبە! هەر بەس بزانە ناوم «برینۆ»یە. نە ژنم هەیە و نا قت تامی منداڵیشم چەشتووە. ماڵەکەشم ژوورێکی بچکۆلانەیە و دەوری بیست ساڵێکە بە تەنیایی ڕێکم دەکوشێت. بیست ساڵە هەر بە شەوانە قاچەکانمی تێدا ڕادەکێشم و هەرکە ڕۆژ بۆوە، بە پەلە لێی دەردەچم... لە ژوورەکەم بێزارم، لە چوار دیوارە کورت و کەم بالاکەیی بێزارم. پێم خۆش نییە قەتی ڕوو تێبکەم و تێیدا سەربکەمەوە. بەلام ئاخر لە شەقامیشدا ناکرێ لێی ڕابکشێم و لێی بخەوم... هەر بە شەو، شەوی تێدا بە ڕۆژ دەگەیەنم و ڕۆژ جێی دەهێڵم و دێمە ئەو مەیخانەیە... ماڵەکەم دوور نییە. ئەوەتا لەوبەری ئەو سەیرانگایە دایە... زۆر دوور نییە. شوێنەکەی زۆر دڵگر و خۆش دیمەنە، بەلام خۆش دیمەنی پارک و سەیرانگاکەی بەمن چی! من چاوم لە سەیر و ڕوانینی دیمەنگای پشتی پەنجەرە دەترسێت و قەت پەردە لە بەر پەنجەرەوە وەلا نادەم... زۆر دوور نییە.. ئەوەتا هەر لەو بەری ئەم سەیرانگایە دایە. حەز دەکەی بچێن و بینینی؟ ئەگەر پێت خۆش بێ دەتوانی تاوێکیشی تێدا بڕازێی و

سەرخەویکیشی تێدا بشکێنی... شوێنەکەی زۆر دڵگر و خۆش دیمەنە. بەسەر هەموو ئەو مەڵبەندە دەڕوانێت... ئەگەر وازی بینییت هەیە با بچێن و تاوێک تێدا دانیشتن... فەخرە خۆی لێ نزیک کردەوە و سەرسوڕماوانە لێی پرسی:

ـ گوتت ماڵەکەت بە سەر ئەم سەیرانگایەدا دەڕوانێت؟!

ـ بەڵێ، هەر نەک بەسەر ئەم سەیرانگایەدا، بەڵکوو هەموو پاڕک و بولوارەکانی کەنار دەریاشی لێوە دیارن... شوێنەکەی گەلێ دڵگر و خۆش دیمەنە... ئێستێ دەچێن و دەیی بینی... زۆر خۆش ڕوانگەیە، بەڵام خۆ ئەمن پەرەدی بەر پەنجەرە هەڵنادەمەوە کە سەیری بکەم!...

پێکەوە شەقامەکەیان تێپەڕ کردو بەنێو گوڵ و گوڵزاری سەیرانگای «سۆز و دڵداری»دا هەڵکشان و بە لاشانی گۆلە پڕ لە ئاوە ڕوونەکەیدا ڕابوردن. لە بەری چەپی سەیرانگاکەوە ڕێزە خانوبەرەیەکی بەرزی لێ ڕاکێشڕابوو، کە دیار بوو لەمێژینەن و دەستیان پێدانەهێناون. لە نزیک ماڵەکاندا برینۆ گوتی:

ـ ئەوەتا، بیست و سێ ساڵی ڕەبەقە من لە قاتی سێیەمی ئەم باڵەخانەیە ژیانێکی کۆڵەمەرگی بە سەر دەبەم. جگە لەمن، چەند سەرە خێزانێکیش لە هۆدە و ژوورەکانی سەر و خواری ئەو باڵەخانەیەدا دەژین. بەڵام چ ماڵ و حاڵ و چ هاوسا و دراوسێیەک! لەو باڵەخانەیە دا بە قەدرایە عێلێکی خەڵک تێدا دەژی. ئەوان بە ژن و ماڵن و ئاگایان لە یەکترە... ئەوە هەر منم تەنیا و بێکەسم و، کەس لێم ناپرسێت. ئەگەر لە ژوورەکەمدا بمرم و ڕەق هەڵێم، کەس پێ نازانێت و و کەس دەرگام لێ ناقەڵەشێتەوە. ئەوان بەگشتی لە دەرد و مەرگی یەکتر خەبەردارن و هەر تەنێ منم لەم دونیا حیزەدا بێ هاودەنگ و هاواڵ ماومەتەوە. ئەوەی لەمن قەوماوە فەخرە، لە کەس ڕووی نەداوە!

دەروازەیان کردەوە. بۆنی تووندی جگەرە و بۆنی میز لێکدرابوون و هەناسەی لە سنگدا دەتاساند. دالانێکی دوور و درێژی پڕ لە زبڵ و زاڵ، دەتگوت سەت نێرە پشیلە شەڕیان تێدا کردووە. پووش و پەلاش و کۆنە کوتاڵ و کوتە ڕۆژنامە بە پای فیلان بوو. پلیکانەکانیش لە دالانەکە خاوێنتر نەبوون. فەخرە بەخێرایی بە پلیکانەکاندا هەڵکشا و « برینۆ»ش بە شوێنیدا چوو. برینۆ بە هەناسەسواری و بە لرخەلرخەوە گوتی:

ـ ئێرە جاران خاوێنتر بوو. ئەودەم چەند سەرەخێزانی ڕۆژهەلاتی لە قاتەکانی سەرەوە دەژیان، ئەوان زۆر خاوێن و پوخت و پاراو بوون. زۆر جاران ژن و ژاڵەکانم دەدیتن سەر و خواری دالان و پلیکانەکانیان خاوێن دەکردەوە. بەڵام لەوەتی ئەوان باریان کردووە، کرێگرتەی تازەی بۆ هاتوون، ئەوان لە من پیس و پۆخڵەترن.

لە نهوومی سێیەمدا، برینۆ دەرگای ژوورێکی کردەوە و پێکەوە چوونە ژوور. ژوورەکەی بچکووک بوو. دوو کۆنە قەنەفەی دوو ڕەنگی زۆر ناشیرین، بە ناڕێکی و پشت بە پەنجەرە داندرابوون. قەروێڵەیەکی تەلبەندکراویش لە بەرێکی ترەوە

لایەکی ژوورەکەی داگرتبوو. فەخرە لە یەکەم هەنگاو دا، یەکڕاست بەرەو پەنجەرە چوو. کۆنکە پەردەی لە بەر پەنجەرەکە لادا و چاوێکی کرپیارانەی لە دیمەنگای پشتی پەنجەرە کرد. هەتا چاو بڕی بینینی هەبوو، هەر داوێنی بە شەپۆل بادروای زرێ بوو کە لەبەر چاوگەی پەنجەرەکەوە دەبیندرا. دڵی بە دیتنی دیمەنگای ڕازاوەی زەوی و زرێ کرایەوە و پشوویەکی ئاسوودەی هاتەوە بەر. وەرچەرخایەوە و پڕ بە دەم هاواری کرد:

ـ «برینۆ!...» ـ بەڵام زمانی قسەی لە دەمدا وشک بوو. چاوی بە مۆلەق وەستان و «برینۆ»ی لەبیر چۆوە. دیمەنگای دەرەوەیشی لەبیر کرد. لە دیواری ڕوو بە ڕووی نزیک بۆوە و هەر لەوێ ڕاوەستا. پێشەکی پێی وابوو لە خەو دایە و خەریکە خەونان دەبینێت. لێی نزیکتر بۆوە. سەری بەرز کردەوە و زۆر بە وردی چاوی پێداخشاند. لێی کشایەوە و کەمێک دوورتر چاوێکی وردتری لێکرد. دەستێکی پێداهێنا و بۆ مەتمانەی تەواو، تۆزی سەر چەخماخەکەیشی خاوێن کردەوە. تۆزەکەی لادا و نەخشی ڕاستینەکەی وەدەر کەوت. برینۆ بە دەم پێکەنینێکی نیوە خەوالووی کپەوە بانگی کرد:

ـ بۆچە واقت وڕماوە فەخرە! دەستی دەیە و دایگرە... مەترسە! ڕەنگبێ قەتت شتی ئەوتۆ نەبینی بێت... بڵێی لە وڵاتەکەی ئێوەیشدا شتی ئەوتۆتان هەبێ؟... لەوانەیە قەتت نەدیتبێت و ئەوە یەکەمجارە تفەنگ دەبینی... ئەوە تفەنگە فەخرە... تفەنگی ڕاوە!... سەر و سەردەمێک ئەم خاسە پێنج تیرە لە نێچیرگەکاندا گاڵەی دەهات. بەڵان هەنووکە ئەمەش وەکی خاوەنەکەی فیزاوە و کەڵکی بڕاوە... من لە پەلوپۆم کەوتووم و ئەمەش دەرزییەکەی شکاوە. ئەوە یادگاری سەردەمی جەوانی و ساخیمە. لە هەموو کەلوپەلی کە هەمبوون، هەر تەنێ ئەمەم بە یادگار ڕاگرتووە. چەند جارانیش کە جارس بووم و دەگەڵ دار و دیوار لە شەڕ دابووم، ویستوومە ئەمەش لە دیوار بکەمەوە و بیخەمە ناو زبڵدانەوە. بەڵام باوەڕم پێ بکە فەخرە تەنانەت تاقەتی لە دیوار کردنەوە و فڕێدانی ئەمەیشم نەبووە... بەڵام خۆ دیارە هەتا هەتایە بەسەر ئەم دیوارەوە نامێنێتەوە و ئاخرەکەی هەر دادەکەوێت. داخوا کێ بێ و پاشی مردنم لە دیواری بکاتەوە و لە کۆنەفرۆشیدا بە هەرزان بیفرۆشێت!... ئەری ئەوە چیتە فەخرە!! بۆچە وا قرِوقپ بە دیوارەوە وشک بوویت؟ دە وەرە تاوێک بە لامەوە دانیشەو تۆزێکم بدوێنە... خۆ تۆ لە دەرەوە باشتر بووی و زمانت باشتر دەگەڕا، ڕەنگە ئەم ژوورە کاول بووەی من زمانی تۆیشی گرێ دابێت... وەرە دانیشە ماڵ وێران ... بگرە دانیشە بزانم!

برینۆ دەمی کردبۆوە و یەکدەم لە قسە نەدەوەستا. قسەی دەکرد، پێدەکەنی، دەگریا و سەیری فەخرەی دەکرد. فەخرەش دەگەڵ پێکەنینەکەی پێدەکەنی و لە دەمی گریانی بە کوڵیشیدا بێدەنگ دەمایەوە و جار جارە زمانی دڵداری و هومیدبەخشینی بۆ دەکردەوە. برینۆ بە دۆزینەوەی هاودەنگێک بزووتبوو. گوێی دابوویە قسەی فەخرە

و خەمی دڵی بە با دەدا. فەخرە هەتا درەنگانێک دەگەڵی دانیشت و کاتی چوونەوەی سەر ئیشەکەی، گوتی:

ـ ئیتر ئێمە یەکترمان ناسی و لەمەودوا بۆ یەکتر دەبینە برادەر و خەمی یەکتر دەخۆین. لە دەمی ڕۆیشتنی فەخرەدا، برینۆ لە جێ هەستا و باوەشی بۆ فەخرە کردەوە و یەکتریان دەباوەش گرت. برینو بە دەنگێکی کپەوە بە گوێی فەخرەی داخوێند:

ـ فەخر! تکات لێدەکەم لە دڵتی دەراوێژە... کوڕە ئەو قسە پڕوپووچەڵانەی کە لە مەیکەدەکەدا بە دەمم دا دەهاتن، لە دڵتی دەراوێژە و وابزانە هەر قەتت نەبیستوون. من دەزانم فەخرە دڵی گەورەیە و لێم دەبووڕێت. بەڵام هەر تەنێ ئەمە بزانە فەخرە، کە هەرچی لە مەیخانێ بە دەمم داهاتووە و بە سەر تۆمدا ڕشتووە، هەمووی و هەمووی تۆڵەی نامیهرەبانییەکەنی ئەو خەڵکە نامیهربانەیە کە بە تۆم ڕشت و تۆڵەم لە تۆ کردەوە. قسەکانم هیچی کەڵکی ئەوەیان نییە بە مێشکی بسپێری فەخرە!... لێم ببوورە و قسەکانم بە هێند مەگرە. من ناجایزم کرد. داوات لێدەکەم بەگەورەیی خۆت بمبەخشی. من ڕەگەزپەرست نیم... من لێقەوماوێکی ماڵوێران و بێ بایەخێکی لەبەرچاوان کەوتووی کووچەو کۆڵانانم. لە مەیخانەکاندا کەس مەیلی دواندنی منیان نییە و گەلێکیان سووکایەتیم پێدەکەن. ئەگەر لە بەر تەنیایی و ژانی بێکەسیم جار جارە شاڵاوێکی ناحەزم بۆ هێناوی فەخرە، هەر هەمووی کوڵ و کۆی ئەو سووکایەتییانە بوون کە خەڵکان پێیان کردووم. تۆڵەی نامیهرەبانیی خەڵکان بوون لە تۆم کردۆتەوە. من ڕەگەزپەرست نیم...

فەخرە بە گەرمی هەمێزی بۆ کردەوە و بە ئارامی گوتی:

ـ دوێنی ڕابورد برینۆ! خەمی دوێنی بە دوێنێ بسپێرە. من و تۆ هەر لە ئێستاکەوە ناسیاوی یەکترین. دەبێ هەر لە ئێستاکەوە دەرخەمی یەکتر بین. دوێنی بە ڕابوردوو بسپێرەو خۆتی پێ خەمبار مەکە. لەمەوپاش دەبێ وریا بین و گۆزە نەشکێنین. لەمەوە بەدوا دەبێ لە سەر یەکتر حیساب بکەین و ئەگەر کەم شەرتیمان لە گەڵ یەکدا کرد، شیاوی بەر داری لۆمە بین...

ئەو ڕۆژە، فەخرە زووتر بەرەو ئیش کەوتە ڕێ. هەستی ڕەزامەندی، وەک شێرنایی شەکراو لە ناو دڵیدا توابۆوە. لە لایەکەوە هومێد بە خەباتی ڤەرۆنیکا و دۆزینەوەی هەنار، لە لایەکی ترەوە ماڵی برینۆ و تفەنگی سەر دیواری برینۆ بۆ تیری خەلاس، هەر دووکیان مزگێنی و هومێدی بنەبڕکردنی سەرگەردانییەکانیان پێدەدا. بە دەم ئەو دوو هومێدەوە خۆی سوکبارتر لە ڕۆژان دەهاتە بەر چاو.

لە پاسی شیفتی شەوانەی کارگە، بە تەنیا لە ئوتوبوسەکەدا دانیشتبوو. لە بەر پەنجەرەی پاسەکەوە سەیری هاتوچۆی بێ پسانەوەی خەڵکی شەقامانی دەکرد، بەڵام شەشدانگی مێشکی لە لای ڤەرۆنیکا و برینو جێمابوو. ئەوەندەی لە توانای دابووی، خۆی بەرەو ڤەرۆنیکا دەکێشا و هۆمیدی بە کار و خەباتی ئەوەوە بوو. بەڵام لە هەمان

کاتیشدا هەڵخلیسانی هەنار بۆ باوەشی نەهامەتی، کەلەبەرێکی تاریکی تێدا بەدی دەکرد و ئەو هومێدەی سەرکز دەکرد. بەڵام ماڵەکەی برینۆ و تفەنگی سەر سنگی دیوارەکەی ئەو، ئاوێک بوو بە سەر بڵێسەی تەندووری دروونیدا دەکرا و چەشنە مەتمانەیەکی پێ دەبەخشی. لە گەڵ خۆیدا مشت و مڕی بوو:[... ناکرێت!... نەخێر ئەمە کاری کردن نییە!... هێشتا دۆستایەتیی من و برینۆ دوو ڕۆژی بە سەر دا تێنەپەڕیوە کە من داوایەکی وای لێبکەم. یەکجێ و بەپەلە پێی بڵێم لەو ماڵە وەدەرکەوە و لە ماڵێکی زۆر دوورتردا بژی، لەوانەیە بە شاخانم دا بکات و دەرگای دۆستایەتیشم بە ڕوو دا دابخات... من و ئەو هێشتا دوو ڕۆژ پێکەوە لە ژێر سێبەری ماڵێکدا نەژیاوین کە ئەم داوایەی لێبکەم... پیاوێکی دایم سەرخۆش، کوا قەول و قەراران دەزانێت و کوا شەرت و پەیمان ڕادەگرێت. خواست و ویستێکی ئەوتۆیی لە تازەدیوناسێک، بە دوورە لە ژیربێژە. بەتایبەت ئەوەیکە برینۆ بە زمان دەیڵێ، زۆرتر وەک هاتەران پاتەرانی پیاوی دایم سەرخۆش دەچن و جێی مەتمانە نییە... لەوانەیە ماڵەکەی خۆی، کە نزیکی مەیخانەیە، بە کۆشکی شاهانەیشی نەگۆڕێتەوە. ئەوا بیست و چەند ساڵێکی بە بۆن و بەرامەی ئەو ماڵە ڕاهاتووە و بە نیشتمانی خۆیی دەزانێ. خۆی گوتەنی کاڵەی غەریبی تێدا کردۆتەوە و تەرمی یادگاری سەردەمی جەحێڵی و کوڕ و کاڵێی تێدا ناشتووە. لەوانەیە دەیان بێشکەی حەز و سۆز و خۆشەویستیی تێدا ڕاژاند بێت و چەندەها پرێسکەی نەزر و نیازی تێدا کردبێتەوە؛ دڵ هەڵقەندن لە گۆڕی یادگار سەختە و دڵی شەیدا لێی لانادات... نازانم! لەوانەیە بەپێچەوانەی بۆچوونی منیش بێت و لە خودا بخوازێ ماڵ گۆڕینەوەم دەگەڵدا بکات. ئەوانە وەکی ئێمە نین. کاڵەی غەریبایەتی و هەواری کۆن و تازەیان بەلاوە هەوایە. ئەمڕۆ لێرە بن و سبەینێ لەو سەری دنیایە، پەکیان پێی ناکەوێت. ئەوە هەر ئێمەین کە خۆمان بەو عەلەمەم قەلەمانە بەستۆتەوە... نەخێر پێی دەڵێم... پێشنیارێکەو پێی دەکەم! ماڵەکەی من کرێی سووکترە و لە ماڵ گواستنەوەشی دا هەر خۆم بار و بارگنەکەی بۆ ڕادەگوێزم و پارەیەکیشی پێدەدەم. ئەگەر نەخەرفابێت و هیچ فام و مشوورێکی مابێ، نابێ ئەو سەودایە بشکێنێت. دەر و درواسیەکانی من زۆربەیان ڕۆژهەڵاتین و میهرەبان و خوێن گەرمن. لەوانەیە ئەگەر ماڵەکەم ببینێت و دەگەڵ دەر و جیرانەکانم تۆقەیەک بکات، ئیتر گرێی تێدا نەمێنێت و سەوداکەمان سەر بگرێت. ماڵەکەی ئەو، ئەم گشتە هاتوچۆیەم لە کۆڵ دەکاتەوە و تفەنگەکەیشی ڕۆشناییەکم بۆ دادەگیرسێنێت. سەوداکەمان سەر بە سەرە و هیچ شەرمی پێ ناوێ. هیچ زۆرەملی و تۆپزیکاریشی تێدا نییە. من پێم وایە برینۆ گەلێکیش مەمنوون دەبێ و لە قسەم دەرناچێت...]

پاسەکەیان لە گۆڕەپانی بەر کارگە ڕاوەستا و کرێکارەکان خێرا دابەزین. «فەخرە»ش بە لەش و لار لە ماشین دابەزی، بەڵام مەلی خەیاڵی هەر وا لە دەور و بەری ماڵی برینۆ دەسووڕایەوە، جارجارەش بۆ لای میهرەبانییەکانی ڤەرۆنیکا

دەگەڕاوە و بە هۆمێدێکی مەزنی دەزانی. بەڵین بوو ، ڤەرۆنیکا دەگەڵ کاربەدەستان قسە بکات و هەرچی بکەوێتە دەستی، دەمەودەست بە تەلەیفوون پێی ڕابگەیەنێت.

فەخرە دەگەڵ هاوکارانی کرێکارای دەستی بە کار کردەوە. چارەک بۆ حەوت بوو، کە لە ژووری چاوەدێرانەوە کەسێک هات و پێی گوت:

ـ کاتی پشوودانت سەردانی ژووری چاوەدێران بکە و دەگەڵ خانمی ڤەرۆنیکا قسە بکە.

فەخرە لە خۆوە هەستی بە دڵتەنگی کرد و پەیامێکی ناخۆشی بە دڵدا هات. هەتا کاتی پشوودان، دوو کاتژمێری مابوو. لەم دوو کاتژمێرانەدا دەیان تەونی لە مێشکدا تەنی و سەرجەم تەونەکانیش بە تار و پۆی ناهومێدی دەچندران. سەرەنجام دەمژمێری نۆ گەیشتێ و چرای سووری داکوژاندنی دەزگاکە و زەنگی پشووودان بە ئاگایان هێنایەوە. فەخرە گورجێک خۆی کێشایە ژووری چاوەدێران و ژمارەی «ڤەرۆنیکا»ی گرت.

ـ ئەلو!... ئەم کاتەت باش ڤەرۆنیکا!

ـ ئەم کاتەی خۆت باش فەخرە!.. گوێ بگرە با بەخێرایی بەرهەمی چالاکیی ئەمرۆکەمت پێ ڕابگەیەنم. من لە سێ شوێنەوە بەدوای هەنار دا چووم، کە تەنیا کەسێکیان هەندە زانیارییەکی پێداوم. ئەو کەسە گوتەنی، سەرجەم ئادرەس و شوێنی کار و تەنانەت ناوی دۆست و هاوڕێیانی هەنار مۆری پارێزراوی لە سەرە و بۆ کەس نییە لێیان بکۆڵێتەوە. من بەلای ئەو کەسەوە داوای دانیشتنم کرد. دوو بەیانی لە نێوانی یانزدە هەتا دوانزدەی بەر لە نیوەڕۆیە کاتی دانیشتن و قسەکردنی پێداوم. هەتا دووبەیانی و وەرگرتنی زانیاری زیاتر، کاتت ناگرم. شەوت شاد...

ـ شەو شاد و هەزار جار سپاس ڤەرۆنیکا!

زۆر بە بێ مەیلی دەستی بە کار کردەوە. هەستی کرد قورگی وشکە و تامێکی تاڵ و تفتی بە دەمدا دێت. دەست و پەلی دەلەرزین و توانای لە سەرپێ مانەوەی لێ بڕا. پەنجەی خستە سەر دوگمەی سووری ڕاگرتن و دەزگاکەی لە کار وەستاند. بە ژووری چاوەدێرانی ڕاگەیاند کە ناسازە و توانای لە سەرپێ مانەوەی نییە. بردیانە ژووری فریاکەوتن و، خانمی پەرستار نەزمی دەست و ترپەی دڵی گرت. سەرێکی ڕاوەشاند و ئەمجار لە ڕێگای دەزگایەکی تایبەیەوە بە گوێچکەکانیدا ڕوانی و ڕەوتی خوێن گرت. دواییش چەشنی ڕادیۆ دەستی پێکرد:

ـ تۆ هیچ ڕەجڵ و تواناییەکت دە لەشدا نەماوە! دوێ شەو هیچ خەوتووی؟ لە بەیانەوە هەتا ئێستێ هیچت خواردووە؟... نانی نیوەڕۆت خواردووە؟... دەوا و دەرمان دەخۆی؟ و...

پرسیار بە دوای پرسیار دا دەهات و «فەخرە»ش هیدیانە وەڵامی دانەوە. ئاخرسەر سیستەرەکە پێی گوت:

ـ من هەر ئێستاكە دەگەڵ خەستەخانە قسە دەكەم و ئەم زانیاریانەیان كە لە پێداچوونەوەكانتەوە دەستم كەوتوون، پێیان ڕادەگەیەنم و دواییش دێمەوە لات.
دوای نیو سەعاتێك سیستەر گەڕایەوە و گوتی:
ـ هەر ئێستا ماشێنی فریاكەوتن دەگاتێ و دەتباتە خەستەخانە...
ـ بۆچی خەستەخانە؟!.. خۆ ئەمن ئەوەندە ناساز نیم كە خەستەخانەم گەرەك بێ.. من ماندووم و كەم خەوم... پێموایە تاوێك لێرە بڕازێم، هەڵدەستمەوە و دەست بەكار دەبمەوە...
ـ نەخێر وا نییە!... تۆ ناسازی و پێویستە پزیشك بتبینێت و بە پێی ناسازییەكەت دەوا و دەرمان و مۆڵەتی پشوودان و حەسانەوەت بۆ بنووسێت... بە ئەم بار و دۆخەی كە ئەتۆ تێیدای، كار كردن زیانی زۆرترە لە قازانجی...
فەخرە ویستی لە سەر قەرەوێڵەكە هەستێت، كە سیستەرەكە دەستی لە سەر سنگی دانا و گوتی:
ـ گوێ بگرە كوڕە!... من دەڵێم نابێ ببزوویت... ئێستا دێن و دەتبەن... تێگەیشتی؟!
ـ بەڵی تێدەگەم، بەڵام ئاخر....
ـ ئاخر ماخری پێویست نییە و چیدی لەسەری مەڕۆ!...
فەخرە ویستی لە سەری بڕوا و بیسەلمێنێت كە ئەوندە ناساز نییە، بەڵام هاتنی قەرەوێڵەی پێچكدار ڕێگەی پێ نەدا دەم بكاتە. دوو كوڕە جحێڵەی بەرگ سپی، بەبێدەنگی دەستیان دایە وەك پەلەپووش هەڵیانگرت و خەواندیان و بردیان.
شەو هەتا دووی نیوەشەو هێنایان و بردیان. تیشكیان لێدا و فیلمیان لێهەڵگرت. دوكتور گوتی:
ـ قەندی خوێنت دابەزیوەو سیستەمی بەرگریی ئەندامەكانت كزە و پلەی توانابیت ئەوەندە نزمە، كە بەم زووانە توانایی ئیش كردنت نییە. دەرمانت بۆ دەنووسم و لێرە وەریان دەگری... ماوەی دە ڕۆژ دەبێ لە ماڵ بمێنیتەوە و دەست لە ڕەش و سپی نەدەیت... ژن و منداڵ.. خزم و دراوسێی خۆماڵی!... كەسێكت هەیە كە ئاگایەكیان لێت بێ؟!.. ئەگەر نیتە، دەتوانی لە خەستەخانە بمێنیتەوە...
ـ نەخێر لە خەستەخانە نامێنمەوە.. من كەس و كارم زۆرن و پەكم بە هیچ ناكەوێ...
ـ ماشێنت پێیە؟
ـ نەخێر ماشێنم نییە!
ـ ئێمە دەتگەینینەوە ماڵ... ئەم ئادرەسەی كە لە بەشی زانیاریی لەشساخی دا نووسراوە ، هێستایش هەر لەو ئادرسە دەژی؟
ـ بەڵێ!
جلكی دەبەر كردەوە و بە سواری ماشێن بەرەو ماڵ بردیانەوە. هەر كە گەیشتەوە ماڵ، بەپێی ڕێنوێنی پزشك، دوو دەرمانی بە ئاو داكرد و هەڵیقوڕاندن. چارەكێك پێ

چووو، هەستی کرد زۆر بە توانایە و دەتوانێ بە سەعات بە ڕێگا دا بڕوات. گوتی[بەم دەرمانانە و بەم دە ڕۆژ مۆڵەتەی کە دوکتور پێیداوم، دەتوانم هەموو کۆڵان و شەقامەکانی شارەکەمانی پێ بگەڕێم]. بە جلک و لیباسەوە ڕاکشا و خەو بردییەوە. سبەی هەشتی بەیانی لە خەو خەبەری بۆوە. بەبێ ئەوەیکە بە سەر و ڕیش و جلک و بەرگی بەری ڕابگات یان بەرچایی بخوات، لە ماڵ وەدەرکەوت و هەر وەک ڕۆژانی تر، سەر بە هەوای دۆزینەوەی هەنار بەرەو سەیرانگەی سۆز و دڵداری وەڕێ کەوت. بەر لە هەر سەیر و سەیرانێک، یەکڕاست بەرەو ماڵی برینۆ چوو. وەک بڵێی «برینۆ»ش چاوەڕێی فەخرە بووبێت، لە تەنیشت گۆلە ئاوە ڕوون و زوڵاڵەکەی نیشتمانی سۆز و دڵداری دانیشتبوو و سەیری وردە ماسییەکانی دەکرد. بە دیتنی فەخرە، وەک دنیایان دابێتێ، ئازا و چالاک لەجێ هەستا و بە ئەو پەڕی شادی و شەوقەوە بۆی چوو.

ـ ئەو هاتی فەخرە؟!... وەی بەخێر بێی هومێدەکەم...

باوەشیان بۆ یەکتر کردەوە و گەرم یەکتریان هەڵگوشی.

ـ من «برینۆ»یەک دەبینم کە دەگەڵ«برینۆ»ی دوێنێ زۆر جیاوازە!... ئەوە چ باسە؟!

ـ کوڕە فەخرە گوێ بگرە با پێت بڵێم... با بڵێم کە ئەتۆ گۆچانی دەستم بووی و بەژنی کەژ و کووڕی ئەمنت ڕاست کردەوە... خەوی دوێ شەوم دەگەڵ خەوی جارانم جیاواز بوو. هەر نەک خەوەکەم... دە ئەتۆ سەیری بەخۆ داهاتنەکەشم بکە و ببینە کە برینۆ خۆی شوردووە و ڕیش و سمبێڵەکەی بە تیخ ئەسپاردووە و خۆی تیفتیفە داوە... هەر دەڵێی بۆ جێ ژوان دەچم فەخرە!...ـ لە ناخی دەروونەوە پێکەنی و گوتی:

ـ هەر لە ئێستاکەوە پەتی ملی من لە مستی فەخرە دایە و بۆ هەر شوێنێک بچێت، منیش بە شوێنی دادەچم.

ـ وا مەڵێ برینۆ... بەس بڵێ برینۆ و فەخرە قوڵ دە قۆڵدا بەرەو ڕۆژی خۆش دەچن...

ـ ئاخر زمانی شیعری برینۆ کزە و هێشتا زمانی نەکراوەتەوە.

هێدی هێدی، شان بە شانی یەک بەرەو ڕۆخی زرێ چوون. چەندێک قەراخەو قەراخی زرێ ڕۆیشتن. فەخرە گوتی:

ـ من نانی بەیانیم نەخواردووە برینۆ، ئەگەر تۆ پێت خۆش بێت، زگی برسیمان لە چێشتخانەیەکدا دەکەینەوە...

برینۆ بە دەم پێکەنینەوە گوتی:

ـ زۆر لەمێژە فەخرە... هەر نایەتەوە بیرم کە نانی بەیانانم خواردبێت.. هەر نازانم تام و بۆنەکەی چییە...

ـ لەمەو دوا، هەتا لە کار دانەبم، نانی بەیانان پێکەوە دەخۆین.. با بچین و بە خۆمان ڕابگەین برینۆ!

ڕێگەکەیان گۆڕی و ڕوویان کردە چێشتخانەیەک و ڕوو بە داوێنی نەرم و نۆڵی گردێکی سەر سەوز، لە ژێر سێبەری پەلک و گەڵای شۆرەبییەک دانیشتن. هەتا نانیان بۆ ساز کرا، هەر یەک بە خەیاڵێکەوە چاوەکانیان لە باوەشی کەژ و دارستان و دەریا دا گەڕۆڵێکی سەرەڕۆ بوون. ترووسکانەوەی تیشکی هەتاو بە سەر پانتایی ئەو بەشەی دەریا، کە لە بەر ڕوانگەیان دابوو، وەکی ئاوێنەیەکی مەزن، شەبەقدانەوەی ڕوو بە گەردوون ڕاگرتبوو. نەرمە شەپۆل وەک هەناسە بە دەم دەریادا دەهات و زرێی دەجووڵاندەوە. لەبەری ڕۆژهەڵاتەوە دارستانی قەدپاڵی کێو، وێنەی خۆی بە ئاو دادابوو.

برینۆ پێکەنی. چاوە شینەکانی ترووسکانەوە. دەستی خستە سەر شانی فەخرە. پەنجەکانی بە ئاشکرا دەلەرزین. گوتی:

ـ بمبوورە فەخرە!... نەبێتە بێ ئەدەبی... من ... من دەبێ لێوێک تەڕ کەمەوە... نەخۆمەوە حەیاتم پێ نامێنێت.. بە دەم قسانەوە، شووشەیەکی لە باخەڵ دەرهێنا و بینی پیوەنا. چەند قومێکی لێدا. ئەمجار شووشەکەی بۆ فەخرە ڕاداشت و گوتی:

ـ هانێ فەخرە!... بگرە تۆیش لێوێک تەڕ کەوە. دیمەنگای بەرچاومان دەیهێنێت کە زارکی شووشەی بۆ بادەین...مەترسە فەخرە! جێی لێوی مەیخۆرەوەکان پیس نابێ.. پزیشکەکان دەبێژن کە ئەم ئەلکهۆڵە حیزە وردە زیندەوەران دەکووژێ بەڵام بە ژینەوەری زل ناوەستێت. خۆزگە لە بری گیانداری وردی بەستەزمان، گیانداری زلی بکوشتایە.. نازانم هۆی چییە کە هەرچی دەرد و ئازاری سەر ئەم کاولە دونیایە هەر بە ماڵی وردی ماڵوێران فێرە و هەر بە نەدار دەوێرێت!... هەر دەڵێی دیواری ماڵی هەژار و نەدار ئەوەندە کورتە کە هەموو دەرد و ئازارێک دەتوانێ پێی هەڵابچێت... داخی بە جەرگم کە لە سەتی هەشتای دانیشتووانی سەر ئەم جیهانەش هەژار و نەدار و دەستەوەستانن. سەتی هەشتای دانیشتووانی سەر ئەم زەوییە ئارەق دەرێژن بەڵام داهات و دەسکەوتەکەیان بۆ بەڕێچوونی زۆردارەکان بەخت دەکرێت... نازانم ئەو گشتە هەژارەی سەر ئەم جیهانە بۆچە ڕانابن و تاڵە سێوان دەخەوی زۆرداران ناهێنن.. بۆچە...

فەخرە شووشەکەی لێ وەگرت و دەمی پێوەنا و بە پێکەنیەوە گوتی:

ـ برینۆ کمونیستی؟!

ـ نا، نیم فەخرە.. بەڵام پێمخۆش بوو بوویایەم. ئەوەی یەکسانی ناوێ دەبێ چ جانەوەرێکی دڕندە بێت!... خەڵکانی نیشتەجێی سەر ئەم دونیایە ئەگەر بۆیان بلوێ کە هەر کەس بەپێی توانایی خۆی کار بکات و پڕ بەپێستی خۆی و ماڵ و منداڵی بەڕێچوونێکی باشی دەست کەوێت، ئەرێ بڵێی دنیاکەمان نەبێتە بەهشت؟!...

ـ ئەگەر برینۆ لە من بپرسێت بۆچ ڕەهەندەی هەندەران کراوی، منیش هەر ئەو وەرامەی دەدەمەوە کە برینۆ خۆی گوتی...

نانیان بۆ هات و قۆڵیان لێ هەڵماڵی و هەتا تێر نەبوون، دەمیان بۆ گوتن نەبزووت. دوای نان، قاوەیەکیان پێداکرد، ئەمجار فەخرە گوتی:

ـ جا هەستە کوڕیژگە باڵابەرزەکەی ئیتالیایی... هەستە با قاچ و دەست و باڵێک ڕاوەشێنین و پێکەوە پیاسەیەکی بکەین.

هەستان و گەڕان و لە هەندە شووێنێکدا وچانێکیان گرت. بەرەبەری نیوەڕۆیە ڕێگایان خستە چێشتخانەیەکی خوار سەیرانگای سۆز و دڵداری. نانیان خوارد و بۆ پشوودان و ڕازانێک چوونەوە ماڵەکەی برینۆ. فەخرە زۆری هەوڵ دا سەرە داوێک بدۆزێتەوە و قسەی ماڵ گۆڕینەوەی پێ داگیرێنێت، بەڵام ببڕای ببڕا نەیتوانی. هەتا ئێوارەیەکی درەنگ دانیشتن و چەندێکیش لە سەیرانگای سۆز و دڵداریدا پیاسەیان کرد. دەوری کاتژمێری شەشی ئێوارێ لە یەکتر هەڵبڕان و فەخرە بە نیازی پەیوەندیگرتن دەگەڵ ڤەرۆنیکا یەکڕاست بۆ ماڵ گەڕایەوە.

فەخرە لە ژووری میوانان، لە سەر کەنەپەی ڕوو بە تابڵۆکانی سەر سنگی دیوار دانیشت و چاوی تێبڕین. گوتی[من ئەم تابڵۆیانەم بۆیە بۆ دانای و دەنگی گۆرانیبێژ و قامبێژەکانی خۆماڵیم بۆیە بۆ تۆمار کردی، کە پەیوەندیەکی ڕووحیت دەگەڵ وڵات و خەڵکی خۆتدا بمێنێت... باسی وەفای سۆیبە تیلەکۆییم بۆیە بۆ کردی، کە تۆیش وەفادار بی بۆ گەل و نیشتمانەکەت... خۆت بڕیارت دا کە مامە ئازاد و دایەپیرەکەی مامە ئازاد لەبیر ناکەیت و لە باوکەکەی خۆت ناتۆرێیت... بەڵام ئەو هەستەی کە تۆی بۆ لای خۆی ڕاکێشا، هێزی کێشەرەکەی زۆر بەهێزتر بوو لەمانە کە من بڕوام پێیانە... ئەمانە پیرۆزییەکانی خومن و من پەروەردەکراوی شاخ و بەندەنانم. من هەڵە بووم و دۆڕاو هەر خۆمم...]

لە جێ هەستا و ژمارەی ماڵی«ڤەرۆنیکا»ی گرت و گوێ بە تەلەیفۆن ڕاوەستا. چارەکێک دەگەڵ تەلەیفۆن خەریک بوو، دیار بوو ڤەرۆنیکا لە ماڵەوە نییە. لە بەر پەنجەرە دانیشت و لە پشتی پەنجەرەوە هاتوچۆی ڕێبوارانی سەیر دەکرد. نیو کاتژمێرێک هەر لەو شوێنە دانیشت، کە دەنگی زەنگی تەلەیفۆن وەخۆی هێنایەوە.

ـ ئەلۆ ڤەرۆنیکا ئەم کاتەت باش!

ـ ئەم کاتەی خۆشت باش فرخرە!.. ئەوە چۆنە لە ماڵ دانیشتووی؟... میوانت هەیە؟

ـ میوانی چی ڤەرۆنیکا!... دوێنی لە سەر کار تووشی سەرەگێژەو کەمهێزی هاتم . پزیشک، دەرمان و دە ڕۆژ مۆڵەتی پشوودانی داومەتێ. خۆ ئەگەر بە پێی ئاماژەی دوکتۆر بوایە، دەبوایە لە ماڵ بمێنمەوەو بحەسێمەوە. بەڵام دانیشتن لە ماڵم بۆ ناکرێ. ناچارم وەدەرکەوم و وەڕەزی و جاڕزیی خۆم بە گەڕان و پیاسە بشکێنم...

ـ فەخرە گوێ بگرە و هەوڵ بدە بە وردی قسەکانم وەرگری و تووشی پەرێشانی نەیەی. ئەوەی من دەیڵێم خاڵی ئاخر نییە کە لە ئاخر ڕستەی چالاکی مندا دابندرێت. من لە هەوڵ و خەبات ناوەستم و تێدەکۆشم و هەتا بەرهەمێکی باشمان وەدەست نەکەوێت، ئارام ناگرم. من دەگەڵ ئەو کاربەدەستە کەللەوشکە دانیشتم و پرۆژەی

کاری خۆمم پێشکەشی کرد و کورتەیەک لە بەرنامەکەی خۆم بۆ باس کرد. بەڵام ئەوەیکە قسەی دەگەڵ مندا دەکرد، مرۆڤ نەبوو، بەڵکە ڕۆبۆتێکی قورمیش کراوی وشک هەڵاتووی ناو کتێبی قانوون بوو. جگە لە خاڵ و بەند و پاڕاگرافی یاسایی، هیچی تری پێ نەبوو کە بمداتێ. من دوای چارەکە سەعاتێک، بە تووڕەیی هەستام و بەبێ ماڵاوایی جێم هێشت و ڕۆیشتم...

ـ ڤەرۆنیکا من دەزانم ئەتۆ چەند گەورەی و چەند بەڕێزی. پلەی میهرەبانیت بە لای منەوە ئەوەندە بەرزە، کە خەیاڵیش نایگاتێ. بەڵام ڤەرۆنیکا لێم ڕوونە کە ئیتر هەنار پردی پشت سەری ڕووخاندووە و خۆی بە قانوون ئەسپاردووە. دۆزینەوەی هەنار ئەوەندە حەستەم نییە، بەڵام یاسای بەهەشتەکەی خۆتە کە بە هەموو توانایەوە هەنار دەپارێزێت. من لە کن دەزگای دەسەڵاتەوە بە پیاوکوژ ناسراوم و دەزانن دەستی من بە خوێنی ژنەکەم سوورە و هەر بۆیەش«هەنار»ەکەم زۆر تووند دەپارێزن. تەنانەت دەزانم کە هەوڵ و خەباتی«ڤەرۆنیکا»ش بە چ جێگەیەک ناگات...

ـ فەخرە! من گوتم خۆت تووشی پەرێشانی مەکە و ورد گوێ لە قسەکانم بگرە. من لە مەلەفی دۆزینەوەی هەناردا باسی«فەخرە»ی باوکی«هەنار»م نەکردووە و «فەخرە»ی باوکی هەنار هەر ناناسم! من وەک مامۆستایەکی پێداگۆک، پیشە و کارەکەم ئەوەیە کە گرێ کوێرەی منداڵی لاسار و کیژ و کوڕی لاڕێ بکەمەوە. من بە پڕۆژەوە لە دەرگای دەوڵەت دەدەم و بۆ تواندنەوەی سەهۆڵبەندانی بنەماڵەکان لە زانستەکەی خۆم کەڵک وەردەگرم. هەر بەمجۆرەش خۆم تەرخانی دۆزینەوەی هەنار کردووە و لە ڕێگای لۆژیکەوە دەمەوێ کێشەی ئەو چارەسەر بکەم. من بەر لە هەر کارێک، چووم و لە فێرگەکەی پێشینی هەنار دا کارنامەی سەرکەوتنەکانی ئەوم وەرگرتووە. لە دایەرەی کاریشدا لیستەی چالاکی و ژیانی بێکاریی ئەوم لە دەست دایە. ئەمە کاری منە و وەک پێداگۆک، گەلێک پڕۆژەی ئەوتۆییم وەرگرتووە و کەمتاکورتێک تێیشیاندا سەرکەوتوو بوومە. ئەمەی«هەنار»یش وەکی هەموو پڕۆژەکانی ترمە. من لە پڕۆژەکەدا باوکی هەنار ناناسم... نازانم لە قسەکانم تێگەیشتی فرەخرە؟!

ـ ئێستێ تێدەگەم ڤەرۆنیکا... من کاری ئیداریم نەکردووە و لێی شارەزا نیم... ئێستێ دەزانم کە ڕێگای یاسایی ماناکەی چییە. سپاس بۆ ڤەرۆنیکا و هەموو گەورەیی و میهرەبانییەکانی...

ـ سپاس بۆ خۆت و هیوادارم ئاگایەکت لە خۆت بێ و ئەگەر لە قسەم دەرنەچی، ئەو جگەرە خواردنەشت واز لێ بێنە... شەوت شاد

ـ شەوت شاد ڤەرۆنیکا!

دۆستایەتیی فەخرە و برینۆ بەم چەند ڕۆژانە گەرمایییەکی وەهای لێنیشت، کە ئەگەر ڕۆژێک فەخرە نەهاتبایە، برینۆ حەجمانی لێ هەڵدەگیرا. ڕۆژێک بە فەخرەی گوت:

ـ ئەرێ فەخرە چ دەبوو ماڵی تۆیش دراوسێی دیوار بە دیواری من بوایە و ئەم هاتۆچۆی هەموو ڕۆژانی تۆمان خەرجی دانیشتن و تێک ڕوانینی یەکتر بکردایە؟

ـ برینۆ پەلەت نەبێ، ئەگەر پەلەت نەبێ ڕۆژی ئەو ڕۆژەشمان دەگاتێ. بەڵام چەلێ هەندە گیر و گرفتێکم هەیە و من دەرگیری ئەوانم. با من لە کۆڵ ئەو گرفتانە ببمەوە، ئەویش جێبەجێ دەبێت.

ـ هەی لە منت نەکەوێ فەخرە... ئەتۆ گیرو گرفتی هەبێ و برینۆ بە قۆدکا خۆی سەرخۆش بکات؟ جا ئەوە قسەیە فەخرە؟! ئەدی برینۆ بەکاری چی دێت؟... دەک ئەو ئارەقە بە ژەقنەمووتم بێ فەخرە!...

ـ من، «برینۆ»م بۆ ئەرکی گەورەتر ڕاگرتووە و چەلێ ڕۆژی خۆی ماوە...

ـ نەخێر ئەوە نەبوو بە برایەتی فەخرە. «فەخرە»ی برام ئەمڕۆ گیرو گرفتی هەبێ و «برینۆ»ش بۆ حەوت ساڵی دی نۆرەی بگاتێ... جا کوا ئەوە شەرت و قەراری برایەتیمانە!

ـ برینۆ چەلێ با لەم قسانە واز بێنین و خۆمان لە چنگ چواردیواری ماڵێ ڕەها بکەین و چاوێک بە سروشتی ڕەنگیندا بگێڕین.

لە ماڵ هاتنەدەر و بەرەو ئەو سەر تەپۆڵگە کەسک و ڕەنگینە چوون کە دیمەنگای هەموو دەور و بەری لێوە دیار بوو. دوای نیوکاتژمێرێک گەڕان و چاو لێکردن، لە پەساری ڕەوەزە بەردێکدا دانیشتن. فەخرە هەستی کرد برینۆ لە ڕۆژانی دی خەمبارترە. جار جارە ڕادەمێنێت و هیچ دەنگێکی لێ نایەتە دەرێ. نیگای چاوە شینەکانی وەک نێچیری ترساوی چەنگوڕکی هەڵۆ، هەراسان دەمێک بەرەو دەریا و چەلێک بە قووڵایی دارستانەکانی بەرامبەر دا دەڕوانن. فەخرە دەیزانی کە مەنگی و ماتیی برینۆ دەرخۆنەی سەر زارکی گرکانێکە و هەتا خۆی ئەو سەرپۆشە هەڵنەگرێ، گرکانەکەی ناتەقێت. سەبری گرت و لە ژێر چاوانەوە سەیری دەست و پەلی «برینۆ»ی کرد. دەستەکانی دەلەرزین و چۆکیشی نەختە لەرینەوەیەکی پێوە دەیار بوو. لەپڕ برینۆ سەری هەڵێنا و ڕوو بە ئاسمانی شین گرماندی:

ـ ناساز و کوشتە و خەستەی دەستی سەرخۆشیم ئەمن... تاوێک هەدادانی پێ نەهێشتووم ئەم ئارەقە بێ دینە... هەتا چاوێک دەترووکێنم و دەخوازم تۆزە وچانێک بگرم، جەرگ و هەناوم دەڵێی ئاگری تێبەر بووە و خوێن لە ڕەگۆڵانمدا دەکوڵێت... ئەی هاوار کە خوێن هاواری ئاوی تاڵم لێدەکات و دەبێ ئاگر با ئارەق دابمرکێنم... گەلێک جاران تەماحی گیانی خۆمم کردووە و ویستوومە بە مەرگێکی کوتوپڕم دوایی بەم هەناساردی و بێقەدرییەم بێنم... کەس لە من لێقەوماوتر و خانەخراپتر نییە...

فەخرە سەری «برینۆ»ی خستە سەر شانی خۆی و، نەرمە نەرمە دەستەکانی لە ناو پەنجە دا کوشین:

ـ برینۆ خۆت هەندە مەدە بەر تەوس و پلاران!... ئەوەندە خۆت مەڕەنجێنە و خۆت مەشەمزێنە. ئاخر تۆ وەک جاران تەنیا و بێکەس نەماوی. مەگەر ئەوە هەر دەمێ

دینێ خۆت نەتگوت کە چ دەبوو ماڵی تۆیش دراوسێی دیوار بە دیواری من بوایە؟ ئەمە چ دەگەیەنێت برینۆ؟... باوەڕم پێ بکە برینۆ منیش لەمێژە نیازی ئەوەم لە مێشک دابووە کە داوای یەک ماڵی و پێکەوە ژیان و هاومەنزڵیت لێ بکەم... بەڵام سەبرم گرتووە و ئەگەر کاتی بگاتێ...

ـ کاتی چی فەخرە؟! مەگەر ڕاگوێزانی ماڵی سەڵتەپیاوان ئەگەر و مەگەری دەوێ! بۆچە پێم ناڵێی گرفتی چیت لەبەرە فەخرە؟... پێم بڵێ فەخرە با منیش لە دەرد و مەرگی تۆ خەبەردار بم... تۆ لە سووتانی مندا خۆت دەخەیتە بەر ئاگر، بەڵام ڕێگا بە من نادەی باری خەمانت هەڵبگرم!... ئەمە کوا شەرتی ئینسافە فەخرە؟...

ـ لێبگەڕی با چەند ڕۆژێکی تر ڕابوستین و من بە یەکجاری یەکچاو ببم، جا ئەودەم دادەنیشین و برایەتی خۆمان قایمتر دەکەین. هەستە برینۆ با بەرەو سەیرانگەکەی سۆز و دڵداری هەڵبکشێینەوە و کەمێکیش لە سێبەری دارە گوڵاندا ڕۆژ بەرینە سەر.

پێکەوە هەستان و دەست لە ناو دەست بەرەو خوار داکشانەوە. لە سەیرانگەکە دا چوونەوە سەر گۆلاوە ڕوونەکە و لە سەر کورسی دانیشتن.

ـ فەخرە پرسیارێکم لێت هەیە... نازانم بیڵێم یان دەوێی کەمەوە...

ـ نەخێر هەر پرسیارێکی برینۆ هەیبێت، وەڵامەکەی لە سەر دوو دیدەکانی منە...

ـ فەخرە تۆ بۆچە بە تەنیایی دەژی؟!... ژنێک، منداڵێک ، کەس و خزمێک؟...

ـ من ژنم هەبوو برینۆ، بەڵام سەری تۆ سلامەت بە نەوبووکی مرد و جێی هێشتم...

ـ پەکوو هەزار حەیف... بەڵام لێرە ئەوەی زۆرە، هەر ژنە. تۆ هەر گەنجی و دەتوانی ژن بخوازی و هاودەنگ و هاودەمێک بۆخۆت پەیدا بکەیت. سەڵتی و ڕەبەنی ناخۆشە. نە لە کەس بمری و نە کەست لێ بمرێ، ئەوە هەر خۆمم فەخرە... تۆ وەک من مەبە. تەنیایی و بێکەسی لە هەر دەردێک بە ژانترە. ژینی مرۆڤ گەلێک کورتە و هەتا لە سەر ئەم کاولە دونیایە ماوی، حەیفە یەکتەن و تەنیا سەرکەیتەوە... ئێمە میوانێکی کورتخایەنی سەر ئەم دنیایەین و دوای دەرچوونمان میوانی درێژماوەی ژێر ئەم خاکەین...

ـ واز بێنە برینۆ!.. کوا تازە من کاتی دەنووک و پیاڵانم ماوە. تازە ئیتر ناتوانم خۆم سوور کەمەوە و باوی ژن خواستن سازدەمەوە. ژن هێنان و ژینی هاوبەشی خێزانیش حاڵ و هەوا و توانایەکی تایبەتی گەرەکە. من خۆم دەزانم کە ئەو حاڵ و تواناییەم نەماوە و بۆ ژن خواستن نابم...

ـ هەی بریا من وەکی تۆ ساخ و بێ وەی بوامایە... من بەم ئەلکهۆڵە حیزە داکەوتووم و دەماری پیاوەتیم هەر هیچ، بگرە هان و هەست و هەناسەشم لە جەستەدا وشک هەڵاتووە. گشت ڕۆژێکی کە خەڵک بۆ ئیش لە ماڵ دەبزوون و دەردەکەون، منیش لە ماڵ دێمە دەرێ و دەمم دەکەمەوە ورگم دەکەمە گۆلاوی ترشاو و ناهێڵم

چاوترووکانێک هۆش و گۆشم کار بکات. قەت نازانم خۆر کەی دێتە دەرێ و کەنگێ ئاوا دەبێ... من ئەگەر کوشتە و کۆڵەواری دەستی ئەو دەردەناموبارەکە نەبوامایە فەخرە، من و تۆ زۆرباش دەمانتوانی پێکەوە لە ماڵێکدا قاچ ڕابکێشین و پێکەوە بژین... بەڵام من خۆم دەزانم کە بۆ هیچ کۆڕ و کۆمەڵێک نابم و کەس توانای ڕاگرتنی منی نییە. کەس لە دەردی کەس خەبەردار نییە و هیچکەس چیرۆکی منی ماڵوێران ناخوێنێتەوە کە بزانێ من بۆچە بەم دەردە داکەوتووم... من کرێکارێکی بەتوانا بووم، بەڵام ئەو زامە قووڵەی کە کۆمەڵگای نەخۆشی سەردەمی شەڕ، دە جەستەی منداڵیمی کرد، قەت فەرامۆشیم نییە و نامبێت. من هەر لە ئالی جەستەییمەوە ناساز نیم فەخرە!.. من لە دەوونمەوە ڕووخاوم و پەرێشان و کۆڵەوارم... هاوار و سەت هاوار فەخرە!...

ـ خەم دات نەگرێ برینۆ! ژین کورتە و نایهێنێ دواهاتووی خۆمان بە خەمی ڕابوردوو ڕەشتر بکەینەوە... هەستە با بڕۆین و بەم سەیرانگەیەدا گەشتێک لێبدەین و بزانین بەختی خەواڵوومان لە کوێ وەنەوزان دەدا، ئەیش بەشکەم دۆزیمانەوە و لە خەومان خەبەر کردەوە. بەشکەم سیلەی چاوی دیدە مەستێک لە دڵی «برینۆ»ی دا و دەگەڵ خۆیدا بردی... دەگەڵ هات و هەڵکەوت چ کەردەن برینۆ؟ ئەوە بەخت گرتی و ماڵی «برینۆ» بە نازنازێکی باڵابەرز گوڵباران کرا، ئەودەم منیش لە بەزمی شایی و زەماوەندتان دا دەبم بە برازاوا و بەدەست و بەپێ سەماتان بۆ دەکەم...

کاتژمێر دەوری دوانزدەی نیوەڕۆ بوو. هەتاو، گەرماییەکی گیان بلاوێنی بە نێو دار و درەخت و گوڵ و گوڵزار دا بڵاو کردبۆوە. شنەیەکی فێنک لە سەر زرێوە دەهات و دەگەڵ بۆنی چیمەن و گوڵی سەیرانگاکەدا لێک دەهاڵان بۆ گیانی تینووی کیژ و لاوان دەبوونە ودمی ئەڤین. سەیرانگاکە بە هاتن و هەڵپشکووتنی تازە لاوان ژاوەی دەهات. دەنگی حیلکەی کیژۆڵان و نرکەی کوڕ و کاڵان، خۆشن نەوایەک بوون و سروشتیان ڕەنگین تر دەکرد. ئەوانیش هەر یەکەو سەر بە هەوای بیرێکی قووڵ، بە تووڵەڕێگای پێچەڵپێچی مێرگۆڵەکاندا هاتن و هێدی هێدی بە لێژایی کەم ڕژدی ڕووکاری سەیرانگای سۆز و دڵداریدا، بەرەو ڕێزە سپیدارەکانی بنەبانی سەیرانگا داکشان. برینۆ ڕاوەستا و گوتی:

ـ فەخرە ماندووم... نایکێشت... با تاوێک دانیشین!

دانیشتن و پشوویەکیان تازە کردەوە. دەگەڵ پشوو تازە کردنەوە، برینۆ شووشەی ڤۆدکای لە باخەڵ دەرهێنا و دەمی پێوە نا. دیسان هەستان و ڕۆیشتن. بە دەم ڕۆیشتن و لە کاتی دانیشتندا، برینۆ قسەی کرد و دەردی دڵی هەڵڕشت. دەوری کاتژمێری یەکی پاش نیوڕۆیە، نانیان خوارد و بۆ پشوودان چوونەوە ماڵی برینۆ. برینۆ لە سەر قەنەفە و «فەخرە»ش لەسەر قەرەوێڵە تەلبەندکراوەکە ڕاکشان. برینۆ دەستی بە گێڕانەوەی ژیاننامەی خۆی کرد و لە نووک و بنەوەی هەرچی بە سەری هاتبوو، بۆی گوت. دوایەش داوای لە فەخرە کرد کە سەرگوریشتەی خۆی بگێڕێتەوە. هێشتا فەخرە لە سەرەتای

قسه دابوو، که پرخەی خەستە خەوی برینۆ بە ژوورەکە دا گەڕا. فەخرە بە ئاسپایی هەستا و تفەنگەکەی لە سەر دیوار داگرت. بە چاوێکی کڕیارانە، قۆنداخ و دوربین و فیشەکخۆری تفەنگەکەی سەیر کرد. خستیە سەر دەست و قونداخەکەی بە شانەوە گرت و لە پشتی پەنجەرەوە بە دووربینەکەیدا ڕوانی. دوربینەکە ڕوون و زوڵاڵ و بێ خەوش و خاڵ بوو. چەخماخەکەی کێشا و فیشیک خۆرەکەی داگرت و سەیری دەرزییەکیشی کرد. گوتی[خاس تفەنگێکە و هەر تەنێ دەرزییەکەی کۆڵ بۆوە. تفەنگی پێنج تیری«ساڤەر» کاری تفەنگی«برناو» دەکات و لەو نامێنێتەوە. هیچ عەیبە و کەم و کەمایەسییەتێکی ئەوتۆی تێدا نییە کە دەستێکی لێ ماندوو نەکەم و نەیکەمەوە هەر ئەو خاسە تفەنگەی کە سەر و سەردامانێک شریخەی لە دڵی چیاکاندا دوڵ بە دۆڵ ڕۆیشتووە. بەڵام بەو مەرجەی کە برینۆ پێمی بدات؛ هەر نەک تفەنگەکەی، بەڵکە سیپەکەی و نێچیرگەکەیشم زۆر پێویستە. تفەنگەکەی بەبێ ئەم دووە هیچ ناهێنێت. لێرەوە، لە بەر ئەم پەنجەریە، هەر هەموو ئەم هەرێمەم وەک لەپی دەست لە بەر تێسکەی تفەنگدا دیارە. ئیتر لە هەر شوێنێکی پارکی سۆز و دڵداری دا، هەتا ئەو جێگەیەی کە خانی تفەنگ دەیپێوێت، هیچ کارمامزێکی سرک و سڵی تووندە پێم لەبەر دەست دەرناچێت. دەتوانم هێلکە بە تفەنگ هەڵگرمەوە... نەخێر ئەم ژوورە و ئەم تفەنگە و ئەم نیچێرگەیەی پشتی ئەم پەنجەرەیە، شیاوی ڕاوکەرێکی وەکی خۆمن. منم کە بە شوێن ئاسکۆڵە ناسکۆڵە تاوانبارەکەمدا وەیلانی کوچە و کۆڵانانی ئەم شارەم. من کە خوار و ژووری نیشتمانم لە دەس چووە و خورد و خەو و ئارام و قەرارم لێ هەڵگیراوە... هەتا نەیدۆزمەوە و هەتا لە گەرمەی گەرمای حەزو دڵداریدا ساردی نەکەمەوە، ئۆقرەم نایەتێ و هەدادانم لێ زویرە. «ڤەرۆنیکا»ی داماو باشاری ئەو هەیت و هووتە ناکات و بۆی نادۆزرێتەوە؛ بیشی دۆزێتەوە بۆی نایەتەوە سەر ڕەدایە. داخت بەجەرگم هەنار بۆچی وات لێهات؟ خۆ ئەمن قەت لە گوڵ کاڵترم پێ نەگوتی!... ئەوە شەرتی ئینساف نەبوو تۆ دەگەڵ ئەمنت کرد... من پێم خۆش بوو ئەو دەستە ناسک و نازەنینانەی تۆ هەتوانبەخشی لەش و لاری بریندارى کیژ و لاوانی تێکۆشەر بوانایە... ئارەزووی مێشک و باوەڕی من تەنیا ئەوە بوو، کە کڵاوی سپی ئەو فریاڕەسانەت بە لاتیلاکی سەرەوە ببینم کە لە خەستەخانە و دەرمانگەکاندا بینیومن و دیان بینم. شووشەی هەموو ئاواتەکانی من و خەڵکی هەژارت بە بەردی گەڕیدەیی ورد و خاش کرد. هێستایش نەچوو بچێت هەنار! وەرە وەگەڕێ و لەم هەڵدێرگەیە ڕێ بگوڕە و بەرو ڤەرۆنیکا بادەوە. هیچ نەبێ با سەرێک لە ناو سەراندا بەزر بکەیتەوە و وەک مشەخۆر و لاورگە لە دەفتەری ئەم وڵاتە دا ناوت نەیە. هەنار، بۆ من گەلێک سەرشۆڕییە کە دەستم بە خوێنت ئاڵ ببێت... دە ورە هەنار بەهاتنەوەت بیری تفەنگ و ئارەزووی نێچیرگەم لە مێشک بسڕەوە...]

پرخەی جار بە جاری برینۆ ژوورەکەی دەلەرزاندەوە. پرخەی دەهات و بە دوای هەر پرخەیەکیشیدا، بینێکی دەخواردەوە و پشوویەکی تازەدەکرەوە و دیسان خەو

دەیبردەوە. فەخرە بۆ خاوێن کردنەوە تفەنگەکە، بە شوێن کۆنکە کوتاڵێک دادەگەڕا، کە لە کۆنە مجریلکەیەکی ژێر قەرەوێڵەکەی برینۆدا دوربینێکی ئەلمانی و فیشەکدان و چەند فیشەک و ڕۆنی تفەنگ و وردە ئامرازی میکانیکیی تفەنگەکەی دۆزییەوە. بە دۆزینەوەی کەلوپەلی تفەنگەکە، ئەوەندەی کە دڵی بە تفەنگەکەوە خۆش بوو، سەت ئەوەندە بە فیشەک و ئامرازەکەی گەشایەوە.

برینۆ سەری کاتژمێری پێنج لە خەو هەستا و گوتی:

ـ نایەتەوە بیرم فەخرە... نایەتەوە بیرم کە بەم زووانە خەوێکی ئەوەندە خۆشم بە چاواندا هاتبێت. دەڵێی هەر ئێستاکە لە دایکەکەی خۆم بەربوومەتەوە. دەڵێی قەت تامی تاڵی سووکایەتیم نەچەشتووە و هەر ئەو «برینۆ»یەم کە لە نێچیرگەکاندا بەرانە کێویم بە کۆڵدا دەدا... وەی کە چەندە بەرز و بەڕێزە بەزەی مرۆڤایەتی و چەندە شیرینە تامی برایەتی و پێکەوە بوون!... لە تۆی دەبینم فەخرە... ئەم خەو و خۆشی و دڵ کرانەوەیەم لە تۆ پێگەیشتووە... لێت بە زیاد بێ براکەم!

فەخرە هەتا درەنگانێک دەگەڵی دانیشت و گوێی بۆ قسەکانی شل کرد. ئێوارەیەکی درەنگ هەستا و گوتی:

ـ من چەند ڕۆژێکی دیکەشم مۆڵەتی لە ماڵ مانەوەدا ماوە و پێم خۆشە یەک دوو ڕۆژێک پێکەوە لە ماڵەکەی مندا سەرکەینەوە. من دەر و جیرانی ڕۆژهەڵاتیم هەنە کە زۆربەیان عەرەب و تورکن. زۆربەیان خوێن گەرم و خۆماڵین و بۆ دۆستایەتی دەبن. من پێم وایە برینۆ لەوێ بژی، قەت بێ هاودەم نامێنێت و لەم تەنیاییە دێتە دەرێ. سبەی بەیانی دێمەوە لات و هەتا ئێوارێ پێکەوە دەبین... چەلێ لای تۆم خۆش و هیوادارم باش بخەوی!

ـ سەر هەر دوو دیدەکەی من هاتی دنیاکەی من... بەهیوام بەری بەیانی بێی و لە خەوم هەڵستێنی... سەر دوو چاوەکانی من هاتی فەخرە گیان...

فەخرە تازە گەیشتبۆوە و هێشتا پێڵاوەکانی دانەکەند بوو، کە تەلەیفوون زەنگی لێدا. فەخرە خێرا بۆی چوو و هەرکە گوتی:[بەڵی من فەخرەم فەرموو!]، ڤەرۆنیکا دوای سڵاو و چاکوچۆنی گوتی:

ـ فەخرە ئەوە لە کوێی؟ نە لە ماڵی و نە لە سەر کاری... چەند جارانم بۆ ماڵ و بۆ کار زەنگ لێدا بەڵام نەدۆزرایەوە...

ـ ڤەرۆنیکا بمبوورە لە ماڵ نەبووم و بەلای برادەرێکمەوە ڕۆژم بردە سەر... چەند ڕۆژێکم مۆڵەتی پزیشکی ماوە و خەریکی حەسانەوەم... خەبەر چییە ڤەرۆنیکا!

ـ خەبەر خۆش و ناخۆشی تێدایە، بەڵام کەسێک لەو میانە دا سەرکەوتوو دەبێت کە پشوو درێژ و لە سەرەخۆ بێت و تووشی هەڵەی ماڵوێرانکەر نەیە. خەبەری هەنار ئەمەیە کە ئێستا من پێتی دەڵێم و هیوادارم گوێم بدەیەی و چەشنی شیری سەر ئاگر، لەخۆڕا هەڵنەچیت. گوێ بگرە فەخرە! هەتا ئێستا هەنار بە دوو جێگا ئەسپێردراوە، بەڵام دوای چەندێک هەر دوو شوێنەکان شانیان لەژێر چاودێریی هەنار

دەرهاویشتووە و دیسان «هەنار»یان ڕادەستی هەر ئەو مەڵبەندەی کۆمۆن کردۆتەوە، کە هەر لە سەرەتاوە کار و باری هەناری بە ئەستۆوە بووە. من دەگەڵ ئەو بەرپرسەی کمۆن قسەم کرد و قەرارە چوارشەمەی داهاتوو لە ژووری ئەو بەرپرسەدا دەگەڵ هەنار دانیشم. من بۆ دەستەمۆکردنی هەنار ڕێگایەکم هەڵبژاردووە کە بۆ تۆی باس دەکەم. من خۆم بە پێداگۆکێکی تەنیاو سەڵتە بە هەنار دەناسێنم و پێی دەڵیم کە من بە شوێن کیژۆڵەیەکدا دەگەڕێم کە پێی خۆش بێ وەک کچی ماڵێ دەگەڵمدا بژی. من دایک بم و ئەو کچی ماڵێ و لە هەموو بارێکەوە یاریکار و پشتیوانی یەکتر بین... ئەم ڕەوشەی کە من بۆ گرتنەوەی هەنار پێشکەشی هەنار و دەزگای دەسەڵاتی دەکەم، فێڵبازی و ساختەچێتی تێدا نییە، بەڵکە ئامانجێکە و هەر لە سەرەتای یەکترناسینی خۆم و خۆتدا، پێمگوتی. ئەگەر پلانەکەم بیگرێت و لە یەکەم تۆقەماندا من بکەومە بەر دڵی هەنار، پەنجا لە سەتی پلانەکەم گرتوویەتی و پەنجا لە سەتەکەی تریشی بە زانستی پێداگۆک چارەسەر دەکەم. ئەگەر هەنار دەگەڵما بێتە شاری کۆڵن و ببێتە کچی خۆم، ئیتر وابزانە نیوەی ئاواتەکانت وەدی هاتوون... نازانم چلۆن دەبێ، بەڵام هیوادارم تێیدا سەرکەوتوو ببم... پێم بڵی بزانم دوای ناسازییەکەت، ئێستا چۆنی؟

ـ ئێستا زۆر باشترم... هیچ نیگەرانی من مەبنە ڤەرۆنیکا...

ـ فەخرە هێندەی بیر لێ مەکەوە برالە... ئێوەی ڕۆژهەڵاتی زۆر کەم چیکڵدانەن و زۆر زوو لە خۆتانی دەشێوێنن. دوای هەر تۆفانێک ڕۆژی خۆش و دنیای ئارام دەگەڕیتەوە و قەت هیچ کۆسپێک هەتا سەر ناڕوات و دەپسێ. من دە هێندەی فەخرە بۆ هەنار دە هەوڵ و خەبات دام و هەتا بە مراد نەگەم، دەستی لێ بەر نادەم. تۆیش خۆت ئەوەندە خەمبار مەکە... دەگەڵ جگەرە چیت کرد؟ هەر ماوی دەگەڵی یان پشتت تێکردووە؟

ـ ئاگرم تێبەرداوە و ئاگری تێبەر دەدەم ڤەرۆنیکا!

ـ هەی دەستەکانت خۆش بن فەخرە.. ئافەرین... چییە ئەوە بۆچ پێدەکەنی فەخرە؟

ـ مەبەستم ئەوەیە هێستایش هەر جگەرە بە ئاگر دادەگیرسێنم...

ـ ماڵتانە فەخرە ، من پێم وابوو وازت لێ هێناوە... شەوت شاد و ئاگات لە خۆت بێ فەخرە!

ـ شەوت شاد ڤەرۆنیکا، هیوای سەرکەوتنت...

شەو بە کاتی خەوتن، فەخرە بیری دوو پارە ببوو. لە بەرێکدا سەیرانگای سۆز و دڵداری و ماڵی برینۆ و تفەنگ و هەنار و، لە بەرێکی ترەوە ڤەرۆنیکا و هەنار؛ دەمێک بۆ ئەو لا و جارێک بۆ ئەم لا و لە نێوان دوو لایەناندا خەوی لێکەوت. خەوەکەی بێ ئارام و، گیانی لە جۆش و خرۆش دابوو. لە خەو دا ورێنەی دەکرد و بە دەنگی بەرز هاواری دەکرد. چەند جاران بە دەنگی خۆی خەبەری بۆوە و خەوتەوە. هێشتا بە تەواوی شەکەتی لە لەش دا نەبڕابوو کە وەخەبەر هات. بەر لە هەر شتێک دەستێکی

بە ماڵدا هێنا و هەندە شتێکی بێ کەڵکی کۆ کردەوە و لە بەر دەرگای دانان. پەنجەرەکانی خاوێن کردنەوە و حەمام و چێشتخانەکەی شورد و دوایەش بە خۆی داهات. نانی بەیانی بۆ چێشخانەکەی نزیک بە سەیرانگەی سۆز و دڵداری هەڵگرت و بەرەو برینۆ کەوتەڕێ. چارەگ بۆ هەشت گەیشتە بەر دەرگای ماڵی برینۆ. گوێچکەی بە دەرگاکەیەوە نا، بەڵام هیچ دەنگێک نەبوو کە بزانێت برینۆ لە ماڵەوەیە یان وەدەر کەوتووە. پەنجەی خستە سەر زەنگی دەرگاکە، هەر بڵێی یەک و دوو، برینۆ دەرگای کردەوە و وەک دونیایان دابێتێ، هەمێزەی بۆ کردەوە و گوتی:

ـ بەرچاییم بۆ ئامادە کردووی... نانی تازە و پەنیر و چایی شیرین دەستەکانت ماچ دەکا... تازە دوکان کرابوونەوە کە ئەسباباتی بەرچاییم کڕێن و بۆم ئامادە کردووی... هێلکەشم کوڵاندووە و مرەبای هەنجیرێشم بۆ کڕیوی...

ـ وەی دەستەکانت خۆش برینۆ... منیش برسیم و شەویش هیچم نەخواردووە و ئەو دەزگایەی کە تۆ سازت کردووە، ئیتر هەتا نانی نیوەڕۆیە پێی مرتاحین...

ـ وەرە دانیشە گەرمایی دڵەکەی من... چل ساڵ زیاترە برینۆ نانی بەیانی لەت نەکردووە... ئەمەی لە تۆ دەزانم فەخرە... با بخۆین و دوایە قسان دەکەین... سەماوەر و چایدان و کەتریم نییە و چاییم دە قابڵەمەدا ساز کردووە... باش بوو ئەم قابڵەمەیەم هەبوو ئەگینا...

ـ شەرت ئەوەیە شتەکە ساز کرابێ، سەماوەر بێ یان قابڵەمە، کەس نییە بە گلەیی بێت. خۆمانەین و کەسی بێگانەمان دەگەڵدا نییە کە پاشملە باسمان بکات... با بخۆین!...

ـ فەخرە لە بەر خاتری تۆ دەمم لە ئارەق نەداوە... بە نیازم... بە نیازم شەرتێکت دەگەڵ ببەستم ...

ـ چەلی وەرە برینۆ با بەرچاییەکەمان نۆشی گیان بکەین جا دوایە بەڵێن پێک دەدەین و قەول و قەراران دەبەستین...

چاییان تێکرد و بە چیلکە چایی شیرینەکەیان تێک وەردا و بە نۆرە قومیان لە تاک ئیستیکانەکە دا و پاروویان پێ قووت دا. نانێکیان خوارد، کە ئەگەرچی کەلوپەلی ناو ماڵ لە ئەوپەڕی هەژاری دابوو، بەڵام بە گیانیان خۆش و نۆشی گیانیان بوو. چاوە شێنەکانی برینۆ گەش ببوونەوە. چاوەکانیشی پێدەکەنین و کولمەکانی سوور ببوونەوە. فەخرە سەیرێکی «برینۆ»ی کرد و دەستی خستە سەر شانی و گوتی:

ـ خواد قەزاکەت پەزەکێشی، ئەو کولمانەت هەر دەڵێی سێوی لاسوورن... گەش و شەق و شادت دەبینم و دڵم پێت دەگەشێتەوە...

ـ چەلێ ماومە فەخرە... لێبگەڕی با خۆم ساغ کەمەوە جا ئەو دەم شەرتت دەگەڵ دەبەستم...

ـ پەلەی پێ ناوێ. من و تۆ ئەگەرچی تازە کەوتووینەتە لای یەک، بەڵام وەها تێکدا کولیوین، کە هەر دەڵێی عومرێکی درێژە پشتمان بە پشتی یەکترەوە بووە. هیچ

پەلە مەکە... سەیر ئەوەیە کە هەر دوکمان دەمانەوێ خۆمان ساغ کەینەوە، جا ئەودەم شەرتەکەمان ببەستین. کەوایە هەستە با وەدەرکەوین و ڕۆژ و کاتی بەستنی ئەو قەرار و مەدارەش دەگاتێ. با بڕۆین و خۆمان بە خۆشی بسپێرین برینۆ.

لە ماڵ وەدەرکەوتن. بۆ ئەوەیکە پیاسەکەیان بەرەو شووێنێکی دیکە بەرن، فەخرە باسکی «برینۆ»ی گرت و بەرەو وێستگەی ئەو پاسەی برد، کە لە یەکەمرۆژی ناسینی ڤەرۆنیکا، گەشتی کەنار دەریایان پێکەوە کردبوو. هێشتا کاتی مابوو کە بووسەکەیان بگاتێ، لە سەر کورسی بەر وێستگەکە دانیشتن.

برینۆ گوتی:

ـ بۆ کوێم دەبەی فەخرە؟

ـ کەنارەو کەناری دەریایە سەفەر دەکەین و لە شوێنێکی خۆش دادەبەزین و ڕۆژەکەمان لەوێ تێپەڕ دەکەین. شوێنی زۆر خۆشی هەیە و دەتوانین لە چێشتخانەی لێوی دەریاش خواردن و خواردنەوە وەرگرین... زۆر خۆشە و دەزانم دڵت دەکرێتەوە...

ـ من هەتا چاوم لە تۆ بێ و هەتا سێبەری تۆم بە سەرەوە بێ، هەمیشە دڵم کراوەتەوە... لە جەهەندەمیش دابم دەگەڵت... هەر پێم بەهەشتە...

ـ سپاس برینۆ.. ئەوە پاسەکەشمان گەیشتێ با بڕۆین و سوار ببین.

ئەو ڕۆژە هەتا ئێوارەیەکی درەنگ لە دەرەوە مانەوە. نانیان خوارد و لێوێکیان تەڕ کردەوە و قسەیان کرد. لە گەڕانەوەیاندا فەخرە گوتی:

ـ هەر لە ئێرەوە یەکڕاست دەچینەوە ماڵەکەی من و دوو ڕۆژانیش لە وێ دەمێنینەوە. ناهێڵم وەڕەز بی و هەرچۆنێکی کە ئەتۆ بیخوازی دەیکەین.

ـ من قسەم نییە و هەرچۆنێکی کە فەخرە پێی خۆش بێت، منیش بە دڵمەوە.

چوونەوە ماڵ و بەر لە هەر شتێک، «برینۆ»ی بردە حەمام و پاک و خاوێن شوردی. ڕیش و پەشمی بۆ تاشی و جلکی خاوێنی خۆی کردە بەری. ڕازاندییەوە و بە عەتری بۆنخۆش تیفتیفەی دا. برینۆ بە بەر ئاوێنەی باڵانوێن داهات و بە فیزەوە ڕابرد و چاوێکی لە سەرتاپای خۆی کرد. لەمێژ بوو، زۆر لەمێژ بوو کە لەش و لار و بەژن و باڵاکەی خۆی بە چاوی سەر نەدیتبوو. بۆن و بەرامەی ژووری خاوێن و جلکی خاوێن و لەشی خاوێن، لە کات و زەمانیان داپچڕی و بەرەو سەردەمێکیان گل دا کە منداڵ بوو. ئەودەم کە منداڵ بوو، لە گوندێکی باشوری ئیتالیا دەگەڵ دایک و خوشکە بچکۆڵانەکەی دەژیان. دایکیان هەتا بڵێی ژنێکی خاوێن و دڵنەرم و هێدی و دلۆڤان بوو. بەڵام باوکی؟ باوکێکی تووڕەی، زارشڕی، شەڕانی و ملهوڕ ، کە بە دەگمەن دەهاتەوە ماڵ و هەرکە دەهاتیشەوە، بەزمێکی بە دایکی منداڵان دەگرت و لە سووکایەتی و بوختانەوە پێدادەهات و بە لێدانێکی زۆر ناجوانمێرانە و ڕووتاندنەوەی گیرفانی، دەستی لێ هەڵدەگرت و دەڕۆییشت. دایکی منداڵان زۆری بەرگە نەگرت و هێشتا پەنجای پڕ نەکردبوو، مرد. مردنی دایک، باوکی کێشایەوە ماڵ، بەڵام چی پێ نەچوو ماڵی لێ شێواندەن.«تامارا»ی سێ ساڵانەی پێشکەشی ڕێکخراوەی خێرخوازان

کرد و دەستی «برینۆ»ی چوارسالآنەی گرت و لە ئیتالیا بەرەو ئەلمانیا هاتن. زۆری نەخایاند، باوک کە گیانفیدای ڕێبازی هیتلەر بوو، وەک زەوی قووتی دابێت بێ، بێ سەروشوێن چوو. «برینۆ»ی چوارسالآنی کەوتە کۆشی چارەنووسێکی نادیار و لە هەتیوخانەیەکی مندالآنی دوای شەر وەرگیرا و ئیتر خۆشی و حەسانەوە وەک خەون و خەیاڵی لێهات و لێی تۆرا.

ئەودەم کە دەگەڵ دایکیان دەژیان، خۆی و خوشکەکەی بەرامەی خۆشیان پێ خۆش بوو. بۆنی جلکی شۆراوی وشکبووی سەر تەنافی بەر هەتاویان پێخۆش بوو. بۆنی شۆربەی تەماتەو خەیاری تازەبەریان پێخۆش بوو. برینۆ،لە تارمایی بوومەلێڵی ڕابوردوویدا وەک بۆرە سێبەر مابۆوە و پێی وابوو هێشتایش بۆن و بەرامەی خۆشی هەر پێخۆشە. یادی ڕابوردوو، زۆر کەم و بە دەگمەن دەکەوتەوە یادی. بیرەوەریی ئەو سەردەمەی کە ماڵیان هەبوو، دایکیان هەبوو و«تامارا»یەکی نەشمیلانەیان هەبوو، گەلێ قورس بوو بە سەر دڵیەوە و زۆر جاران خۆی لێ دەبواردن. خەمی لە دەستدانی ماڵ و ماڵبات ناخۆش بوو، بەڵام دەکرا دەگەڵ ئەو خەمانە بە بارێک بچارێت و لە دڵیان دەربکات. ئەوەی کە لە مێشکیدا شەقڵی قووڵی بەدناوی دانابوو و بە هیچ هەتوانێک سارێژ نەدەکرا، ئەو دەمە بوو کە باوکی ستەمگەری وەک شەیدای هیتلەری لێهات و تەنیا کوڕەکەی دە مستی کۆمەڵگای نەخۆش هاویشت. ئیتر برینۆی مێرمنداڵ چەشنی تۆپی پێی لێهات و هەر دەم لە جێیەک و هەر مانگ لە شوێنێک کەوتەوە. کۆمەڵگەی ناسازی دوای شەڕ، هەتا تەمەنی چاردەساڵی هەرچی بوو لێی کرد. هەرکە تەمەنی گەیشتە پانزدە، ئارامی لێ هەڵگیرا و لە چنگ سووکایەتی، ڕێی هەڵاتنی گرتە بەر و بەرەو ئیتالیا داکشایەوە. هەتا تەمەنی بیست ساڵانی لە باشووری ئیتالیا دا، لە باخەڵ بەرد و چەو و گەچ کاری کرد و هەتا وەستاکاری بەرەو سەر چوو. هەر ئەودەم، بە دەسمایەیەکی کەم بە شوێن تامارا دا گەڕا، بەڵام بە دەستی بەتاڵ و باخەڵی بێ مایە، هیچی بە هیچ نەکرد. لە مەزراکانی تووتندا شەو و ڕۆژی بردەسەر و کاری کرد. ماوەیەکیش وەک بەرازەوان، هۆڵ و دانگەی بەرازانی خاوێن کردەوە و پێی ژیا. لە سەروبەندی بیست و یەک ساڵیدا تووشی تۆفانی هەڕەتی لاوی هات و ژیانەکەی تەواو شێوا. سەرلەنوێ گەڕایەوە ئەلمانیا و لە لێڕەوارە کوێستانییەکاندا، لە کاری داربڕین و دارتاشین و خاوێنکردنەوەی ئاڵودارەکان دەستو پەنجەی دەکار کرد. لە ڕۆژانی پشودانیاندا، دەنگی شریخەی تفەنگی خۆی و هاوکارەکانی بە دڵی جەنگەڵ و کوێستانەکاندا کۆ بە کۆ دەڕۆییشت و شوور و بەرانە کێوییەکانیان ڕەو پێدەدا. ڕواچییەکان ڕاویان دەکرد و بە تریقەی پێکەنین و سەیر و سوحبەتەوە، نێچریان بەکۆڵ دادەدا و بەرەو کۆختە دارینەکانیاندا دەگەڕانەوە. ئیشەکەیان قورس و وزەپرووکێن بوو، بەڵام پڕی گەمە و گۆرانی و سەیران بوو. بەتایبەت ڕۆژە ڕاوەکانیان تۆڵەی ماندووبوونەکەی بۆ دەکردنەوە. بەڵام بۆ ئەو، نە ئیشی لێڕەوار و نە ڕاوی کوێستان، هیچ کامێکیان زامی بەناسۆری دەروونەکەیان سارێژ نەدەکردەوە.

ماوە و مۆڵەتی دوو ساڵ ئیشەکەی هێشتا بە ئاخر نەگەیشتبوو کە دەستی لە کار هەڵگرت و هاتە شاری «مونیخ» و لێی دانیشت. لە شار دا ژیانەکەی تەواو سووڕا. بێکاری، زامی دەروونی کۆلاوتر کرد و بێ هاودەمیش دە ئەوەندەی تری شێواند. گەلێ جاران لە مەیخانەکاندا خەوی لێدەکەوت و بە پاڵەپەستۆ دەریان دەکرد. قسەی سووکیان پێدەگوت و زۆرجاران لە پشتملیان دەدا و بە نووکە شەق دەیانسووڕاند. لە بەر دەردی دروون و ژانی بێ هاودەمی و بۆ تواندنەوەی ژەنگی دل، ڕێگای بەیانان و ئێوارانی بە مەیخانەدا کردەوە. بەرەبەرە لە خەڵک و لە خۆی جیا بۆوە و بوو بە مەیخانەنشینێکی تۆخ و تەواو. بەبێ ئارەق خەو بە چاویدا نەدەهات و بەبێ ئەو سرەوت و سوکنایی لێ دەتۆرا. چی پێ نەچوو بە یەکجاری کەوتە دنیای بێخەبەران و بوو بە سەرخۆشێکی دایم مەستی مەیخانەنشین. هەرکە بەیانان لە خەو خەبەری دەبۆوە، لە ماڵ دەردەکەوت و لە مەیخانەکاندا دەیخواردەوە و لە شوێنێکی بەلاوەوەی سەیرانگای سۆز و دڵداری دا لێی تخێل دەبوو. بە دایم شووشەیەکی لە باخەڵ دابوو. هەرکە چاوی دەکردەوە و تۆزێک ئەغیار دەبۆوە، قومێک دوو قومی لێدەدا و دیسان بێحاڵی و بێ هۆشی دایدەگرتەوە. وای لێهات لە ئەرتەشی بێکاران ودایم سەرخۆشانی ئەلمانیادا وەک پەڵەیەکی ڕەشی لێهات و، بوو بە جیرەخۆرێکی بێ کەسب و کار و بە سەر شانی ئابووریی خەڵک دانووسا. مەعاشی مانگانە و کرێی ماڵەکەی لە سەندووقی پاشەکەوتی سەرانە و باجی داهاتی خەڵکی زەحمەتکیشەوە پێ دەگەییشت. لە سەرەتادا هەتا بۆ وەرگرتنی مەعاش سەردانی ژووری سۆشیالی دەکرد، بە چاوی سووکەوە سەیریان دەکردو بە هەزار گرژی و تووڕەیی پارەیان پێدەدا. بەڵام ئاخر سەر وای لێهات کە جیرەی مانگانەی لە ڕێگای پۆستەوە بۆ دەچوو. جار جارەش لە لایەن کۆمایەکی خێرەوەمەندەوە ئاوڕێکیان لێدەدایەوەو کۆنە جلک و پێڵاویان پێ دەبەخشێ و سووکە دراوێکیشیان وەک سەدەقە دەدایە. هەرچی دەکەوتە دەستی و چی پێ دەدرا، هەر هەمووی بۆ دەمکوت کردنی بیر و فام و بۆ خامۆش کردنی بیرەوەرییە تاڵەکانی خەرج دەکرد. بەڵام سەرەڕای هەموو بێخەبەری و مەستی و سەرخۆشییەکانیشی، جار جارە دەکەوتەوە سەر یادی ڕابوردووی و هەر لەو دەمانەشدا بوو کە هەستی دەکرد هێستایش بۆنی خۆشی پێ خۆشە و بە بەرامەی خۆش دەگەشێتەوە.

ئەودەم کە منداڵ بوون، هەم خۆی و هەمیش«تامارا»ی خۆشکی بە بۆن و بەرامەی خۆش دڵیان دەکرایەوە و چێژیان لێ دەدیت. ئەودەم، ئەودەم بوو. ئێستێ نازانێ تامارا چونە و لە چ بار و دۆخێک دایە. ئەرێ بڵێی هێستایش تامارا هەر وەکی ئەودەمە، حەزی بە بەرامەی خۆش بێت و بە بۆنی خۆش، هەر بەچەشنی کەروێشکە خرپنە سپیلکەکان، لووتە بچکۆلانەکەی بەرەو شنە ڕابگرێت و پڕ بە سییەکانی شنە هەڵبمژێت؟ ئاخۆ دەبێ چی لێ بەسەرهاتبێت؟ ئەودەم کە خۆی براگەورە و تامارا خوشکە چکۆڵە بوو، جار جار دەیگرت و دەیکردە هەمێز و لە زمانی دایکیانەوە

دەیگوت:[... تامارا وردیلانەکەم ... جەرگەکەم... هەناوەکەم... دیدەکەم ، خۆشم دەوێی و بەبێ تۆ ناژیم خرتێ گیان!...] تاماراش هەر وەک کەروێشکە سپیلکە چاو کەسکەکەی دێبەری گوندەکەیان خۆی لە هەمێزی ئەو دا دەتلاندەوە و بۆنی پێوە دەکرد. برینۆ هەر وەک جاران دەستی کێشاو «تامارا»ی گرتە باوەش. بۆنی پێوە کرد. جلکەکانی تامارا تازە شووردرا بوون و تازە لە تەناف کرابوونەوە؛ جلکەکانی بۆنی تاو و بۆنی شنە و بۆنی نمی بەربەیانانی لێوە دەهات. پڕ بە دەم هاواری کرد: «ئۆخەی تامارا وردیلانەکەم!... ئۆخەی خرتێ گیان!...» فەخرە وەرچەرخایەوە و لە ئاوێنەی بالآنوێنی ژووری میواناندا چاوێکی لە برینۆ کرد. برینۆ هەمێزی کردبۆوە و بۆنی بە شانی کراسەکەیەوە دەکرد.

جاران زۆر کەم و بە دەگمەن بیری ڕابوردوو بە مێشکیدا دەگەڕایەوە. هەر دەتگوت پەتی پێوەندیدەری ئێستاو ڕابوردووی قرتاوەو ڕابوردوو لە دەروای مێشکیدا بە یەکجاری وشکاوی هاتووە. بەلآم هەنوکە وانییە. وەک جاران خۆی بە تاک و تەنیا نابینێت و کەسێک شک دەبات کە گوێ بداتە دەنگی قووڵترینی داستانی پڕ لە نەهامەتی ڕابوردووی و دەگەڵ فرمێسکەکانی ئەو، فرمێسک هەڵوەرێنێت. بە هەوا دەنگێکی کپ کەوتوو، بە وڕینگە گوتی: [... نەخێر من تەنیا نیم... لە تاریکانیی ئەنگوستە چاو هاتوومەتە دەرێ و چرایەکی شۆڵە گەشم بۆ هەڵکراوە. پەنجەرەیەکم بە ڕوو دا والآ بۆتەوە کە زۆر شتی تێدا دەبینم... تامارا دەبینم و خۆیشم دەبینم... من خۆم دیوەتەوە و ئەویش دەبینمەوە...] فەخرە بانگی کرد:

ـ کراسەکەت بە یادی چ کەسێکەوە بۆن پێوە دەکەی هەتیو؟... وەرە دانیشە شۆڕە لاوی ئیتالی!! وەرە دانیشە کە بەژن و بالآکەت هێستایش دڵی سەت مەستە چاوان دەخاتە بەند... وەرە دانیشە!

هەتا درەنگانێک پێکەوە دانیشتن و قسەیان کرد و دەردی دڵیان بە با کرد. لە دەمی قسەکردن و بەسەرهات گێڕانەوەدا ئازای ئەندامی درشت هەڵکەوتەی برینۆ بۆ قومێک ئارەق دەمی دەکردەوە و لە ناوەوەدا جەرگ و هەناوی گاوە گاویان بوو. شادەمارەکانی مێروولەیان دەکرد و هاواری چۆڕێ ئارەقیان دەکرد. بەلآم بەرینۆ خۆی دۆزیبۆوە و دەگەڵ هەرای دەروونی خەریکی سەرەسوونە و زۆرانبازی بوو. خۆی ڕاگرت و خۆی ڕاهێنا. دەمی گەرمی «فەخرە» بۆ برینۆ، لە تین و تەزووی خۆێن بە هەتوانتر بوو.

شەو بەبێ پرخە و لە خەستە خەوێکی ئارامدا شەوی بە ڕۆژ گەیاند و نزیک بە کاتژمێری یازدە لە خەو خەبەری بۆوە. فەخرە زووتر لە خەو هەستابوو. بۆنی نانی گەرمکراو و عەتری چایی و هێلکەو ڕۆن، چێژی «برینۆ»یان بزواند. هەستا و جێگا و بانەکەی کۆکردەوە و دەگەڵ شان و باڵ ڕاتڵەکاندن و پشوو هەڵکێشانێکی قووڵدا، خەریکی شوردنی دەست و دەموچاو بوو. دیسان ڕوخسارەی«تامارا»ی هاتە بەر چاو. ئەودەم کە منداڵ بوون، دەگەڵ خۆشکە بچکۆلآنەکەی، وەک دوو پەپوولەی ئازاد بە

کوچە باخەکانی گوندەکەیاندا دەهاتن و شان بە شانی پەرژینەکان دەڕۆیشتن. گوێچکەیان بۆ دەنگی سیسرە ڕادەگرت و کۆچی بە پۆلی باڵندەکانیان بە ئاسمانی شێنەوە دەدیتن. لەم سەر بۆ ئەو پەڕ دەڕۆیشتن و بەستێناو بەستێن بە دەم ڕووبارەکەدا دەهاتنە خوار. ئەودەم کە شەکەت و برسی دەبوون، دەچوونەوە ماڵ و پڕ بە پێستی هەناوی خۆیان، نانی گەرم و ماستی سارد و سەوزەی تازەیان دەخوارد. ئەودەمە دایکیان لە باخ و بێستانەکاندا بژارکەرێک بوو کە بە مزەی ڕۆژانەی خۆی ژیانی ماڵی بەڕێوە دەبرد.

دەست و پەلی بە ئاوی گەرم و سابوون شورد و قژە نەرمەکەیشی شانە کرد و ئەمجار هاتە سەر سفرەی ئامادە کراو و زۆر تامەزرۆیانە خواردی.

تازە دەستیان لە نان خواردن هەڵگرتبوو، کە برینۆ دەمی کردەوە:

ـ فەخرە!...

ـ بەڵی برینۆ!... بۆچ بێدەنگ بووی؟!

ـ فەخرە داوایەکم دە دڵ دایە و دەمەوێ... نازانم... بەڵام نازانم چلۆنی دەرببڕم. نازانم لە کوێوە دەستی پێ بکەم و چلۆنی دەرببڕم فەخرە!... دەڵێم...

فرمێسک بە لاڕوومەتەکانیدا هاتنە خوار و قسەی پێ نەکرا. سەری خستە ناو دوو لەپی دەستی و بە دەنگ گریا. فەخرە بۆی هەستا و سەری گرتە ناو هەمێزەوە و توونـد بە خۆیەوەی گوشی.

ـ سەرت بەرز کەوە برینۆ!... دەردی من و تۆ یەک دەردە و دەردەکانمان بە گریان چاریان نایە... پێم بڵی بزانی چێت دە دڵ دایە و چیت دەوێ... تۆ هەرچی بیخوازی و لە منی بخوازی ، من سەرم دە ڕێ دایەوە و بە دڵ لێتی وەردەگرم... بۆ مەگەر لە من زیاتر کەسی تر شک دەبەیت کە خەمی دڵی بەریتە لای؟... پێم بڵی بزانم!...

ـ فەخرە!... دەمەوێ بڵێم... بڵێم کە ... تۆ تەنیای... ئەرێ تۆی تەنیا ئەم دوو ژوورەت بۆ چییە؟ بۆچە منیش نەیەم و بە لای تۆوە نەیخەم؟!... دەمەوێ... بەنیازم فەخرە... بەنیازم کە پردی پاش سەرم بە یەکجاری و بۆ هەتا هەتایە بڕووخێنم و قەت پێ نەنێمەوە دونیای بێخەبەری. دەمەوێ دەگەڵ ژینی مەستی و بێخەبەری ماڵاواییەکەی یەکجارەکی بکەم... پێت وا نەبێ ئەمە ناتوانم فەخرە! دەتوانم، بەڵام بەو مەرجە کە تۆم لە لابی... من تۆم هەبێ، هیچ خەم ڕەوێنەیەکی دیکەم ناوێ. دەست بە ئیش و کارێکەوە دەگرم و چەشنی خۆت، چالاکانە دێمەوە مەیدان و هەڵدەسووڕێم. ئەودەم ئیتر پەکم بە سواڵ و سەدەقە ناکەوێت و چیتر چاوەڕێی کۆنکەی خێرەوەمەندان نابم. بژیوی ژیانم بە ئارەقی تەوێڵم ودەست دێنم... ئیتر بەسە فەخرە!... بەسە لاورگەیی بەڕێچوون و مشەخۆری. مردن گەلێ شیرینترە لەو ژیانەی کە هەتا ئێستا تێپەڕم کردووە. لە مەیخانەکاندا دەستم بە سنگەوە دەنێن... بەرۆکم دەگرن و بە مشتەکۆڵە دەمخەنە دەر. ملهوڕەکانیش جوێنم پێدەدەن و تفم پێدا دەکەن... هەر دەڵێی سێزدەیەکی بەدفەڕم و لە هەموو ئەو دنیا پان و بەرینەدا

بەدەرم. کەس وەخۆم ناگرێ و تەنانەت سۆشیالەکانیش بە بینینم تێکدەچن و پارەی مانگانەم بە پانزدە ڕۆژ دەدەنێ... بەسە بۆ من فەخرە! من بە بوونی تۆوە خۆم دۆزیوەتەوە و دەزانم کێم... ڕێگام بدە و دەستم بگرە فەخرە! هاودەمی و هاودەنگیی تۆ بۆ من سەرچاوەی ژیانێکی نوێیە و من پێی دەژێمەوە...

ـ باشە برینۆ، ئەدی ژوورەکەی خۆت... چی لەو بکەین؟...

ـ ژورەکەی ترمان ؟!... ئەگەر من دەست لەو ژورە هەڵبگرم، دەستم ماچ دەکەن. لە ڕاستیدا کرێ نشینی ئەو ماڵە هەر با ناو خۆمم. ئەوەیکە ئاگای لە کرێ و پارەی کرێی ماڵ نییە، ئەوەیش هەر خۆمم... لەو ماڵە هەر ئەوەندە دەزانم کە شوێنەکەی سەیرانگایە و بە دەیان مەیخانەشی تێدایە. لە سەرەتادا کۆمایەکی خێرەومەند کرێی مەڵەکەمی لە ئەستۆ بوو، بەڵام دوایی ئەویش کەوتە سەر شانی سۆشیال و لەوێوە کرێی ماڵ بۆ شەریکەی ماڵەکە دەچێت... هەر ئێستێ بڵێم ماڵەکەم چۆڵ دەکەم، بۆ نیو سەعاتی دی سیپاڵم لە بەر دەرگا هەڵڕێژراوە... ماڵەکەیان بدەمەوە دەستم ماچ دەکەن فەخرە!

ـ نا، نەخێر ئەمە ناکەین برینۆ! ماڵەکەت تێک نادین و ماڵ بە چۆڵی جێ ناهێڵین... با ئێرەمان هەبێت و ئەویشمان بمێنێت، لەوانەیە بەیانی دوو بەیانی تۆ ژن بخوازی، یان من دەگەڵ ژنێک بژیم...

ـ ڕاست دەبێژی فەخرە... ئافەرین!... ئاخر منیش بەنیازم بە شوێن«تامارا»ی خوشکمدا بچم... بۆ دۆزینەوەی«تامارا»ی خوشکم هەموو هەوڵ و خەباتی خۆم دەخەمە گەڕ و ئەگەر مابێت، هەتا نەدیدۆزمەوە ناسرەوم... دیدۆزمەوەو دەگەڵ خۆمدا دەیهێنمەوە و هەتا ماوم لە خزمەتیدا دەبم... باشە بە ڕای تۆ چی بکەین فەخرە؟!

ـ من پێم وایە هیچ گرفتێکمان لە بەر پێدا نییە و ئەگەر تۆ لە سەر پەیمان بمێنیت و وەکی خۆت دەبێژی کە دەست لە ڕابودووت هەڵدەگری، با هەر دووک ماڵمان هەبێت. گەرمێن و کوێستانی بۆ دەکەین و جارێ لێرە و دەمێک لەولا... تەنیا ئەگەرێکی کە لە سەر ڕێگای هەر دووکماندا بێت، هەر خۆتی و بەس... هەڵوێستی خۆت یەکجار زۆر گرنگە... برینۆ منیش ئارەقخۆرم و هەفتەی چەند جار لێوێک تەڕ دەکەمەوە، بەڵام من خۆم نەخستۆتە ناو بەحری ئارەق و خۆم تێدا نەخنکاندووە. ئەوەیکە خۆت دەڵێی کەس بەزەی بە حاڵی زار و پەرێشانت دا نەهێناوە، تاوانی خۆت بووە، ئەگینا مرۆڤایەتی بەیەکجاری نەمردووە. کەس نەزانی خۆت دەیزانی برینۆ کە من کرێکارم و دوای کاری قورسی وزەپرووکێن، کاتێک دێمەوە ماڵێ، خەو و خۆراکم پێویستەو دەبێ بەخۆم ڕابگەم. ئەوە هەر نەک ئەمن، بەڵکە دەر و جیرانیش زەحمەتکێشن و دوای ئیشی ڕۆژانەیان سرەوتنیان پێویستە. مەبەستم ئەوەیە کە سەرخۆشێکی دایم مەستی سەر بە گۆنگەڵ، بۆی نییە ئەهوەنیی دەر و جیرانان بشێوێنێ. سەرەڕای ئەمانە، منیش ئەوەندە دارا و دەسڕۆیشتوو نیم کە بتوانم دوو

کەسان بەخێو بکەم... هەر مانگێک و دووان دەتوانین بە داهاتی مانگانەی تاکێک سەرکەوینەوە...

ـ فەخرە من تێدەگەم تۆ دەڵێی چی.. ئیتر من خۆم بۆ ساخ بۆتەوەو لێی پاشگەز نابمەوە. تەنانەت ڕووحیشم بێتە سەر لووتم لێی پاشگەز نابمەوە. سوورم لە سەر باوەڕم و بە سەری تۆ سوێند دەخۆم کە دوایی بەو ژیانە چەوتەم دێنم و تەواو!... بەڵام من هەر تۆم گەرەکە... تۆ دەستم بگری و لەم زەلکەیە بمهێنیتە دەر، دەستت ماچ دەکەم... من زیندوو دەبمەوە و شان و باهۆی خۆم دەخەمە ژێر کار. سەر و سەردەمانێک برینۆ لەکاری گەچکاری و ڕازاندنەوەی ماڵ و دکوراسیۆنی ماڵاندا وەستاکارێکی پەنجە نەخشین بوو. بێتوو لەرز و موچورکی ئەو ئەلکهۆڵە حیزەم لە کۆڵ ببێتەوە، دێمەوە بازاڕی کار و لە باری دراویدا کەمایەسیمان نامێنێت فەخرە!... من هەر سبەی بەیانی... بەڵی هەر سبەینێ خۆم داوێمە بەر دەستی حەکیم و چازانان و داوێنیان بادەدەم و لێیان دەپاڕێمەوە کە ئەم دواڵپێیەم لە کۆڵ دامالن. لە بەریان دەپاڕیمەوە چاری دەردم بکەن و خۆێنی پیسی ژاراوییم لە ڕەگۆلان دەرخەن و زیندووم بکەنەوە. ئەودەم برینۆ بە زیندوویی دەگەڕێتەوە لای فەخرە و بە چاوی سەر دەی بینێت کە برینۆ بە مست بەرد دەشکێنێت... چەندێک ئیش دەکەم و دواییش بۆ ماوەیەک سەری خۆم هەڵدەگرم و بە شوێن«تامارا»کەمدا دەگەڕێم و دەیدۆزمەوە... تامارا بدۆزمەوە فەخرە، گیانی بەلەنگاز و ڕوحی کلۆڵم سوکنایییان پێدێت و دەبمەوە ئینسان!...

برینۆ دەمی لە قسەکردن خۆش کرد و هەرچی دە دڵیدا بوو گوتی. پرێسکەی خەمانی بۆ فرخرە کردەوە و ئەوەیکە کە کۆمەڵگای ناسازی سەردەمی شەڕ دا لێی کرا بوو و پێی کرا بوو، هەر هەمووی گوت. بەدەم گوتن و گێڕانەوەی بەسەرهاتە خەمناکەکانشیدا بە کوڵ گەرەمەشینی گێڕا و گریا. فەخرە بۆی هەستا و دەستەکانی گرت و ڕوو بە ڕووی دانیشت. «فەخرە»ش هەر وەک برینۆ، چی دە دڵیدا بوو، ڕوو ڕاست گوتی و هیچی لێ نەشاردەوە. تەنانەت باسی سۆیبە و «هەنار»یشی کرد و گوتیشی کە سەیرانگەی سۆز و دڵداری بۆیە هەڵبژاردووە، کە ماڵەکەی «هەنار»ی لێ نزیکە. گوتیشی کە بە نیازە هەنار بدۆزێتەوە، دەگەڵی دانیشێت و ئاخر پەندی پێ بدات و ڕێگایەکی خاوێنی بخاتە بەر پێی. برینۆ دەستی لە ناو پەنجەی فەخرە دەرکێشا و کلیلەکانی ماڵی خۆی بۆ لە سەر مێز دانا و گوتی:

ـ هانی بگرە فەخرە، ئەمەش کلیلی ماڵەکەی ئەولامان. ئێمە دوو ماڵمان هەیە، ئەولا هاوینە هەوارمانەو جێگای گەشت گەڕان و ئەمەشمان شوێنی حاوانەوە و پشوودانمان. هەر لە سبەیەوە هەتا گومبووەکەت دەدۆزیتەوە، بە ئارەزووی خۆت تێیدا دانیشە و لە سەیرانگاکانیشیدا چاو بگێڕە، بەشکەم هەردووکمان گوم بووەکانی خۆمان بدۆزینەوە؛ من ژیانێک نوێی پێشکەش بکەم و تۆیش ئاخر پەندی پێ بدەی و ڕێگایەکی خاوێنی بخەیتە بەر پێی. بەڵام بەر لە هەر کار و کردەوەیەک ، من خۆم

بە خەستەخانە دادەکەم و هەتا چاری دەردی خۆم نەکەم، نایەمەوە. تۆ دەتوانی لە ماڵەکەی ئەولاماندا هەرچی شڕ و شەپیتەی بێ کەڵکە، لە کۆنە قەنەفە و قەرەوێڵە و پێخەف و ڕاخەرە و تەنانەت کۆنە تفەنگ و وردە ئەسبانەکانیشی ماڵ بەدەریان بکەیت. منیش کە لەم دەردە ماڵوێرانکەرەیە ڕزگاریم بێت، دەست بەکار دەبم و شتومەکی تازەی بۆ دەکڕین. کەلوپەلی ناو ماڵەکەی ئەولامان بەکەڵک نایەن و دەنکی تێدا مەهێڵە...

ـ نا!.. من تفەنگەکەت فڕێ نادەم. من تفەنگ فڕێدانم پێ کفرە و تفەنگ بۆ فەوتاندن نابێ برینۆ!... ئەیش بەشکەم ڕۆژێک دابێت و هەوای شاخ و ئارەزووی ڕاومان بکەوێتەوە سەر... من شارەزای سازکردنەوە تفەنگم و دەتوانم دەرزی بۆ ساز بکەمەوە و گیانێکی زیندووی تێدا بدەمێنمەوە... تفەنگەکە ڕادەگرین بۆ ڕۆژی خۆی...

ـ هەرچی فەخرە بیخوازێت، برینۆ سەری دە ڕێی دایە... منیش بەو ئاواتەم کە لەشی ساخ وەرگرمەوە و شان بە شانی فەخرە دە کێو و بەندەنان هەڵبین و شریخەی تفەنگمان لە دڵی کێوەکاندا دەنگ بدەنەوە.

برینۆ دوو ڕۆژ دەگەڵ فەخرە لە یەک ماڵدا دانیشت و بەبێ ئەوەیکە لێوێک تەڕ بکاتەوە، دەم دەم تووڕە دەبوو، خۆی دەخواردەوە، وێک دەهات و دەلەرزی. مێشکی گەرم دادەهات و سەرتا بە پێی ئەندامەکانی شەتڵانی ئارەق دەبوو. پەسا پەسا ئاوی دەخواردەوە و گەلێ جاران بە ئاو خواردنەوە ئۆخژنی نەدەهات و خۆی وەبەر ئاوی سارد دەدا. جوێنی بە زەمین و زەمان دەدا و هەر جارێکیش کە دادەنیشت، لە بەر فەخرە دەپاڕایەوە کە لێی نەگرێت و دڵی لێ نەگۆڕێ. لەو دوو ڕۆژە دا شەرتی بردە سەر و بەرەبەیانی ڕۆژی دووشەم، بەر لەوەیکە فەخرە لە خەو هەستێت. بە ئاسپایی جلکی کردە بەر و لە ماڵ وەدەر کەوت. بە ڕێبازی پیادەڕەوەکاندا ڕۆیشت. لە ڕۆیشتندا بەند بەندی ئەجزای لەشی وەک دارێکی وشکی هەڵۆڵ، کە بۆش و بەتاڵ مابێتەوە و لە بەرامبەر شنەبا دا بلەرزێت، ئەویش توانای ڕۆیشتن و یارای لە سەر پێ مانەوەی نەبوو. بەم حاڵەش هەر ڕۆیشت و گوێی نەدایە. هەتا زۆرتر دەڕۆیشت، هەستی هەڵۆڵی و بۆش و باتاڵ مانەوە لە مێشکیدا پەرەی دەستاند. ئاخرسەر وەهای لێهات، کە پێی وابوو لە هەموو جەستەی درشت هەڵکەوتەکەیدا، هەر تەنێ دوو چاوەکانی لە قاپۆڕی کەلەسەرێکی بەتاڵدا بە حەوادا دەڕوات؛ خۆی پێ نەدەبیندرا. وەک بڵێی لە هەموو جەستەیدا تەنیا دوو چاوەکانی بە ڕێگادا دەڕۆن. بەڵام بەم دوو چاوانەش بەس بۆرە تارمایی ئەو ڕێگایەی دەبینی کە پێیدا تێپەڕ دەبوو. ویستی دەستێک بکوتێت و جەستەی خۆی لە چنگ ئەو بۆشاییە بستێنێتەوە، بەڵام دەستەکانیشی لە ژێر فەرمانی مێشکدا نەمابوون و نەیان توانی خەبەرێک بۆ مێشک بەرن. لەپڕ موچوڕکێک وەک برووسکە بە مێشکی داهات و کەللەی پێی تەزی. خەوێکی قورس دایگرت و پیلووی چاوەکانی قورس بوون و بەلادا هات. چ ماوەیەک بە بێ حاڵی مایەوەو کێ دەفریای هات، نەیزانی. بەڵام کاتێک کە چاوی کردەوە و هاتەوە هۆش،

هەستی کرد دەروونی ئاگری گرتووە و تینوویەتی. چاوێکی گێڕا، هیچ کەسی نەبینی. لە ژوورێکدا هەر بەس خۆی بوو کە لە سەر قەرەوێڵەی خەستەخانەدا لێی کەوتبوو. جێگا و بانەکەی نەرم و نۆڵ بوو. توورەکەیەکی پلاستیکی لە بان سەری هەڵواسرا بوو کە دڵۆپ دڵۆپ ئاوە ڕوونکەیەکی زوڵاڵی دەتکاندە ناو گەرووی باریکی شلانکێکەوە. دڵۆپە ئاوە ڕوونەکان بە ئاهەنگی چرکەی سەعات، ڕێک ڕیک بە شلانگەکەدا دەهاتن و لە ژێر پێستی باسکیدا قوت دەدران. بینینی تکانەوەی ئاوە ڕوونە، ئاگری تونیایەتییەکەی سەت ئەوەندە تین پێدرا. دەستی کێشا و توورەکە پلاستیکییەکەی لە بەستی بانی سەر کردەوە. ویستی زارکی توورەکەکە بکاتەوە و بینی پێوە نیّ، کە سیستەرێکی باڵابەرزی چاو کەسکی ژیکەڵانە گەیشتە سەری. ئارام و هێدی دەستی گرت و زۆر بە میهرەبانی توورەکە پلاستیکییەکەی لە سەر جێگای خۆی داناوە. برینۆ گوتی:

ـ تینوومە... ئاوم بدەریّ!... من خەریکم... خەریکم دەست لە ئەلکهۆڵ و ماڵوێرانی دەشۆم... من لە دایم مەستە ماڵوێرانەکانم.. من بەپێی خۆم هاتوومە لاتان... چاری دەردم کەن.. تونیمە... ئاو!... ئاوم نەدەیتیّ ، ئاوی شلانگەکە دەخۆمەوە...

پیلووی چاوەکانی قورس بوون و خەو دایگرتەوە. وەختاو وەختێک لە خەو دا ڕایانگرت و لەو ماوەیەشدا لەڕێگای شلانگەوە خۆراگیان پێگەیاند. لە دەمی ئەغیاری و تینی توونیایەتی و پەچەکرداری دەماریدا دەرمانی ئارام کەرەوەیان پێدا و دە خەویان کردەوە. لە ماوەی هەفتەیەکدا، بە خورد و خۆراکی تایبەت و دەرمانی هێورکەرەوە، خوێنیان خاوێن کردەوەو بەرەبەرە ئاگری تینوایەتییەکەیان دامرکاندەوە. هەفتەیەکی تێپەڕ کرد و بوو بە دە ڕۆژ. لە ماوەی ئەو دە ڕۆژەدا چەندین جار لە گۆلی مەلەکردنی ناسازانی خەستەخانەکەدا مەلەی ئاوی ساردیان پێکردو بەرنامەی وەرزیشیان پیّ بەڕیوە برد. لە ئاخرین ڕۆژی دوو هەفتەی مانەوەی دا، هەستی بە خاوی شان و باسک و باهۆی خۆی کرد و ئارەزووی کرد هەموو ماسوولکەکانی خۆی بخاتە کار و ئەوەی کاری قورس و گرانە وەئەستۆی بگرێت. هەستی کرد ئەو تین و توانایەی کە لە دەمی کرێکاریدا خاوەنی بوو، بۆی گەڕاوەتەوە. دەمژمێری دەی بایانی، پەرستاری بەشی وەرزیشوانانی خەستەخانەکە دەگەڵ خۆیدا بردی و کۆپێی بەرنامەیەکی وەرزیش و دوو دەزگای ژیمناستیکی سووکی پێدا و پێی گوت:

ـ ئەمە بەرنامەی یەکساڵەی تۆیە بۆ وەرزیشی زیندووکردنەوەی ماسوولکەکان. تۆ، لە ڕووی ئەو بەرنامەیەدا، ئەم دوو ئامێرە هەڵدەسووڕینی و هەموو ئەندامەکانی خۆتی پیّ وەکار دەخەیتەوە. کارپێکردنی ئەم دوو ئامێرە، بۆ زیندووکردنەوەی ماسوولکەکانتە و، سیّ جار لە ڕۆژ دا کاریان پێدەکەی. دوای یەکساڵ دەزگاکان دێنیتەوە و یەکی تر وەردەگریت. لە بەشی ڕاگەیاندنیشدا ناوی خۆت تۆمار دەکەیت و دوایەش بەخێر و سلامەت دەچیتەو ماڵ.

کاتی ماڵاوایی لە سیستەرەکانی دەرمانگەکە، برینۆ بە هەموو تواناوە باڵ و باسکەکانی هەڵسووڕاند و چەند جارانیش شان و کەمەری بە دوو بەرانیدا بادا و گوتی:

ـ دەبەر ئێوە مرم شێرین پەپوولەکانی بەهەشتی... ئەوا «برینۆ»ی داماوە کە خەریکە پەڕ و باڵ بکاتەوە و بە ئاسماناندا بفرێت... زیندوتان کردمەوە دەبەر زیندوو و مردووەکانتان مرم... گیانی تازەتان پێ بەخشیم، گیانی من بە فیدای ئەو دەست و چاوانەتان بێ... ماڵاوا فرشتە سپی پۆشەکانی دلۆڤان، ماڵاوا...

ـ ماڵاوا پاڵەوانی بەتوانا... ئەوە خۆت بووی کە بڕیاری زیندوو کردنەوەی خۆتت دا. ئەوە تۆ خۆت بووی کە ڕێگاکەی خۆت گۆڕێ و دەگەڵ پەرێشانی، ماڵاوایی یەکجارەکیت کرد. ئێمەیش بە ساغبوونەوەت دڵشادین و با چاکبوونەوەت کراسێکی ئەزموونی کارمان دڕی و پلەیەکی پێ چووینە سەر... ماڵاوا « برینۆ»ی پاڵەوان...

دوو ڕۆژ دەبوو کە برینۆ سەردانی نەخۆشخانەی کردبوو. فەخرە بە تەنیا لە ماڵ دانیشتبوو. یادی هەنار و ڤەرۆنیکا و برینۆ، لە ماڵی بێکەسی دا میوانی فەخرە بوون. دەمێک بۆ لای هەنار، جارێک بەرەو ڤەرۆنیکا و کەڕەتێک ڕوو بە برینۆ ورتە ورتی بوو. لە هەنار بە گلەو گازەندە بوو. بۆ ڤەرۆنیکا سەرکەوتنی دەخواست و بۆ «برینۆ»ش هیوای ساغی و سڵامەتی ئارەزوو دەکرد. دەمژمێری نۆی ئێوارێ بوو کە بە زەنگی تلێفۆن لە خۆ دواندن کەوت و خێرا تلێفۆنەکەی پڕ پێدا گرت. دەنگی ڤەرۆنیکا بوو، بەڵام ئەو دەنگە نەبوو کە جاران بە گوێی دەگەیشت و دەی ژیاندەوە. فەخرە هەستی کرد ڤەرۆنیکا خەبەری خۆشی پێ نییە و ئەو هومێدەی جارانی لە دەنگ نایە. هەر بۆیە، دوای سڵاو و چاکوچۆنی، یەکجێ گوتی:

ـ ڤەرۆنیکا من خۆم دەزانم هەنار ماینێ تۆڕە و بە خوداش ناگیرێت...

ـ فەخرە وا مەڵی... هەنار ماینی تۆڕ نییە، بەڵکە ئەوە یاسای وڵاتەکەی منە کە وەک شیعرێکی وشکە، نە بۆ گۆرانی دەبی و نە بۆ شینگێڕیش دەشێ. ئاخرین بڕیاری ئەو دەزگایەی کە کەسانی وەک «هەنار»یان لە ژێر چاودێری دایە، بە نووسراوە بۆی نووسیوم و پێی ڕاگەیاندوم کە هەنار لە ژێر چاوەدێریی یاسا دایە و کەسانی باوەڕ پیکراو سەرپەرشتن بۆی. هەربۆیە، هیچکەسی تر، تەنانەت پسپۆڕانی بەشی پێداگۆگ و سەرووتریش لەوانیش بۆیان نییە خۆ لە قەرەی ئەو بدەن... هەتا لە بیرمە با ئەمەشت پێ بڵێم کە هەنار لە کارگەیەکدا وەرگیراوە و خەریکی ئیشە... مەبەستم ئەوەیە کە لە سەر پێی خۆیەتی و سەرباری کەس نییە. دەگەڵ کوڕێک دەژی و هەتا ئێستا دوو جاران سەفەری دەرەوەی وڵاتیان کردووە. تۆ دەبێ لەم بابەتەوە دڵنیابی کە هەنار چالاکە و وەک زۆربەی دانیشتووانی چالاکی ئەم وڵاتە تێدەکۆشێت و خۆی بەڕێوە دەبات... تۆیش وەکی هەموو باوکەکانی ئەم وڵاتە کیژێکت هەیە و کیژەکەش چارەنووسی خۆی گرتۆتە دەست و...

ـ تۆ بڵێی من بتوانم لە ڕێگای قانوونەوە داوا بکەم هەنار ببینم؟...

ـ فەخرە!... کەس نە زانێ، من دەزانم کە دیتنی هەنار بۆ فەخرە لە هەموو دەرمان و هەتوانێک گیانبەخش ترە و دیتنی ڕۆڵە و باوک هیچ کێشەیەکی تێدا نییە... بەڵام... نەخێر فەخرە ئەو دیدارە بنبەست کراوە... هەر ئەم چەشنە بڕیارانەشە کە من پێم وایە یاسای وڵاتەکەی من بۆتە شیعرێکی وشک... با واز بێنین و باسی نەکەین!

ـ ئاخر بۆچی؟... چلۆن باسی نەکەین ڤەرۆنیکا؟ من باوکم و هەنار کچی منە... پاوانکردنی هەنار و بەربەستکردنی دیدارێکی سەرپێی، کوا لە قەباڵەی مرۆڤایەتی دا دەگونجێت و کەی ڕەوایە ڤەرۆنیکا؟...

ـ فەخرە!... هەموو ئەو شتانەی کە لە نێوان هەنار و باوکیدا ڕووی داوە، بە نووسراوە بۆتە مەلەف... هەنار کرچ و کاڵ و کەم ئەزموون بووە و نەدانستە تەڕ و وشکی پێکەوە سووتاندووە. من هەر ئەو جۆرەی کە خۆم دەناسم و لە خۆم دڵنیام، هەر ئەو جۆرەش دەزانم کە هەر ئێستاکە هەنار لەو کارەی کردوویەتی پەشیوانە و ڕووی نییە بۆ لای تۆ باداتەوە... پردی پشت سەری زۆر ناشارەزایانە ڕوخاندووە و تەنانەت ئەگەر بە ئارزووی خۆیشی بخوازێ بێتەوە لات، یاسا ڕێی پێنادات. هەربۆیە ئەمن دڵنیام کە بەو دەردەوە دەناڵێنێت. بەڵام فەخرە تۆ خۆتی پێوە مەکووژە... هەنار لە لای باوکی ڕۆیشتووەو دەگەڵ کوڕێک دەژی کە خۆی هەڵی بژاردووە. ئەمە هەر فەخرە ناگرێتەوە. ژیانی خێزانیی خەڵکی ئەم وڵاتانە گشتی بەمجۆرەنە... دەبا لەوانە واز بێنین و بزانم چۆنی و سڵامەتیت چۆنە؟

ـ باشم ڤەرۆنیکا... چەلێ هەر لەماڵەوەم و مۆڵەتی پشوودانەکەم هەر ماوە... بەڵام بە تێکڕایی باشم...

ـ فەخرە بۆچ سەفەر ناکەی؟ کەم کەس لەم وڵاتانەی ئێمەدا بەرگەی باری تەنیایی و ژیانی دووپاتکراوەوەی دوور و درێژ دەگرێت. بەتایبەت ئێوەی خەڵکانی ڕۆژهەڵاتی کە کولتورێکی گەرم و گڕدارتان هەیە و لەم بێڕەنگی و خەمساردییەی ڕۆژئاوا دا ئەگەر سەفەر نەکەن، تووشی پەرێشانی و خەمۆکی دێن... من پێموایە ئەگەر سەفەرێک بکەیت، تەواوێک دەحەسێیتەوە...

ـ نازانم.... چەلێ نازانم... بەڵام بیری لێدەکەمەوە و ئەگەر توانیم و ویستم بەرەو شوێنێک بڕۆم، پێشەکی پێت ڕادەگەیەنم... سپاس بۆ هەموو زەحمەتەکانت و بۆ دڵدارییەکانت. ئاگامان لە یەکتر دەبێت و هیوای کامەرانیت... شەوت شاد!

ـ سپاس بۆ تۆ... ئاگات لە خۆت بێ... شەوت خۆش!

هەرکە فەخرە تلێفۆنەکەی دانا، پێی وابوو چواردیواری ماڵەکەی لە هەر چوار بەرانەوە بۆی دێن و هاکا لە ژێریاندا پڵیشایەوە. بە ناچاری هەستا و بە پەلە لە ماڵ وەدەرکەوت. ماوەیەک لە شەقامەکاندا خولایەوە و جار جارەیش لە پارک و سەیرانگەکان دانیشت. مەیل و ئارەزووی هیچی نەبوو. خواردن و خواردنەوەیشی بە دڵ نەبوو. هەر بەس جگەرە بە دوای جگەرە بەبای کرد و تاوێکیش لە ناو مێرگۆڵەی سەیرانگەیەکدا ڕاکشا. نەحەجما و خێرا هەستا و بەرەو ماڵ بۆوە. بە دەم ڕێگاوە

خۆی دەدواند:[ڤەرۆنیکا کاری خۆی کرد و شەرت و پەیمانی خۆی بردەسەر. تلێفۆنەکەی یەکچاوی کردم و ئیتر سازی من بەس یەک تەلی ماوە و منیش ناچارم هەر لەو تەلە بدەم. هەنار وەهای بۆ تێچاندووم کە تەنانەت دیدارێکی سەرپێیشم بۆ مەیسەر نابێت. بەڵام هیچ قەیدی ناکا... خۆزگە جارێک... بەس تەنیا جارێک «هەنار»م بدیبایە و بۆم ڕاوەستابایە و گوێی لە قسەی دڵی باوکی بگرتایە! من لەو دیدارە دا خەتی سوورم بە سەر هەموو ئەو کردەوە ناحەزانەم دادێنا و دڵەکەییم چاک دەکردەوە... بەڵام ئاخر«هەنار»یش گەلێک کەمشەرتی دەگەڵ کردووم و هەرچی هەیە، هەر هەمووی بە گوێی ئەو کەسانە داداوە کە قانوونەکەیان وەک شیعری وشکی چەپرەکە و کار و کردەوەی خۆیشیان بە شێوەی ڕۆبۆتی بێ گیانە... ئەوانیش بۆیان کردوومەتە مەلەفی تاوان و دە ئەستۆیان پەستاوتووم... هیچی پێوە نەهێشتووم و هەر هەموو ئەو پیرۆزییانەی کە سەردەمانێک بۆ ئەویش پیرۆز بوون، خستوونییە ژێر پێ و هەر هەموویانی بە ژیانی بەڕەڵڵایی گۆڕیوەتەوە... چرکە بە چرکە لێم دوور دەکەوێتەوە و دیتن و دیدارەکەی ئەو بۆ من بۆتە هەیهات!... «هەنار»ەکەم لە دەست چوو... لە دیتنم بێزارە... تاری من یەک تەلی ماوە و من هەتا ماوم ناچارم دەبێ هەر بە تەلێک دەنگ هەڵببڕم...]

دەوری یەکی نیوەی شەو بوو گەیشتەوە ماڵ. ژێر پێی دەسووتانەوە و هەر دەتگوت پێ لە سەر سکڵی ئاگر دادەنێت. پێڵاو و گۆرێی یەکجی داکەند و خێرا بەرەو حەمام چوو. هەتا توانی، بە جلک و لیباسەوە خۆی وەژێر ئاوی سارد دا. ئاهێکی هاتەوە بەر. دوای خۆ وشک کردنەوە، ڕاکشا و زۆر زوو خەو بردیەوە. لە خەویشدا هەدادانی نەبوو. خەون بە دوای خەون داهات و خەونەکانی ئاڵۆز و بێ سەر و سەرەنجام بوون. بەیانی کە چاوی کردەوە، وەک چرکەیەک نەخەوتبێ، پەس و شەکەت و شێواوەحاڵ بوو. بە زۆرەملی جلکی کردە بەر و لە ماڵ وەدەر کەوت. ویستی سەردانێکی برینۆ بکات، بەڵام نەیدەزانی لە کێهە نەخۆشخانەیەو بۆ کوێیان بردووە. بە ناچار لە نزیکترین نەخۆشخانە هەواڵی «برینۆ»ی پرسی، بەڵام ناوی برینۆ دە لیستی نەخۆشخانەکەدا نەبوو. فەخرە، بۆ دۆزینەوە برینۆ، ڕووی کردە بەشی زانیاریی نەخۆشخانەکە و لە خانمی ژووروۆچکەی ڕاگەیاندنی پرسی:

ـ دوو ڕۆژ پێشتر کەسێک بە ناوی برینۆ بۆ چارەسەری و چاکبوونەوە سەردانی ئێوەی کردوە، دەکرێ پێم بڵێی لە چ ژوورێکدا خستوویانە؟

خانم سەرێکی بادا و گوتی:

ـ برینۆ؟!... برینۆی چی؟... ژمارەی پێناسەکەی؟

ـ بەداخەوە من هەر ناوەکەیی دەزانم... دۆستایەتیمان کۆن نییە و تازە بووینەتە دۆست...

ـ نەخۆشینەکەی چییە؟ ...

ـ نەخۆشینەکەی؟!... نەخێر خۆ ئەو ناساز نەبوو... ئەو ئەلکهۆلیستێکی داماوە کە بە نیازی چارەسەری سەردانی نەخۆشخانەی کرد... من دەگەڵی نەبووم... ئەو خۆی تەنیا هات و من لێی بێخەبەرم... ئەگەر بکرێ بۆم بدۆزیتەوە جێگای سپاسگوزارییە...

ـ نەخۆشی بێ ژمارەی پێناسە؟... نادۆزێتەوە!... لەوانەیە بەشی فریاکەوتن پێی بزانێت. من ژمارە تەلێفۆنی وێندەرێت دەدەمێ، لەوانەیە ئەوان یاریکارت بن. بەڵام پێشەکی هەوڵ بدە پاشناو و ژمارەی پێناسەکەی بدۆزیتەوە، ئەگینا لەوانەیە وەڵامی ئەوانیش هەر ئەمە بێت کە لە منت وەرگرت.

ـ بەڕێزم تکایە خۆت تلێفۆنێکم بۆ بکە... لەوانەیە من...

ـ بەداخەوە ئەمە کاری من نییە و خۆت دەبێ بە شوێن هاوڕێی خۆتدا بچیت.

فەخرە، ژمارە تلێفۆنی فریاکەوتنی وەرگرت و بەرەو ماڵ گەڕایەوە. لە ماڵ جارێک... دوو جار... سێ جاران زەنگی لێدا و کەسێک هەلۆیەکی گوت و بێدەنگ ما. فەخرە تلێفۆن بە دەستەوە سەرێکی باداو گوتی:[عەجەب فریاکەوتنێک!] بەڵام لەپڕ دەنگێکی کڕ گوتی: فەرمووو!

فەخرە هەر ئەو پرسیارەی لێکرد کە لە خانمی ئینفورماسیونی کردبوو. تلێفۆنچی نەیهێشت لە سەری بڕوا گوتی:

ـ ژمارەی پێناسەکەی بڵێ!

ـ نازانم!

دەنگ بڕا. فەخرە تەلەیفۆن بە دەستەوە، ئارەقی دەردا و بە تووڕەیی گوتی:[ئەم کارەشم وەکی هەموو کارەکانی دیکەم تەرسە و نارێکە و نەزانینی پێوەیە. دەنکە جۆیەک لە ناو سوورە خەرمانە گەنمێکی گەورەدا چلۆن دەدۆزرێتەوە؟ کورد گوتەنی خودا ئەقڵێکم پێ بدا پێی بەرێ بچی!... وازی لێ دێنم ... ئەو خۆی هەر دووک ماڵان دەزانێت و کلیلی هەر دووک ماڵانیشی پێیە. من چوار ڕۆژم مۆڵەتی پشوودان ماوە. ئەم چوار ڕۆژەش بە خۆم ڕادەگەم و بیر لە هیچ بەسەرهاتێک ناکەمەوە... کێویش بێ، بەم گشتە خەم و دەرد و مەراقەی کە ئەمن هەمە، لە بن دێت...]

برینۆ لە نەخۆشخانە هاتەدەر. لە خۆشیان پێستی خۆی پێ تەنگەبەر بوو. دەیەویست باڵ بگرێت و بە تیژباڵێک بگاتەوە فەخرە و دیسان شەرتی دەگەڵ تازە بکاتەوەو پێی بڵێ کە هەتا ماوە لە ژێر سێبەری بە میهرو وەفای ئەو دا دەحەسێتەوە. دوو قاچی هەبوو، چواری تریشی وەرگرت و بە هەڵەداوان بەرەو ماڵی فەخرە چوو. لە چۆلگە ڕێیەکاندا هەلینگی دا و لە ڕێبازی پڕ لە هاموشۆی خەڵکانیشدا ئاسایی ڕۆییشت. ماسوولکەکانی بۆ هەڵاتن و جووڵانەوە گاوە گاویان بوو. ڕایکرد و بەبێ وەستان و حەسانەوە غاری دا. ئارەقی دەردا و ئارەقی ڕشت. گەیشتە ساردی فرۆشێک، لە وێ، بەستەنی و ساردییەکی لێ وەرگرت. بە خۆی گوت:[هەی چاوی سەرم برینۆ، ئەوە ئەتۆی بەستنی و ساردی دەخۆی؟!... دەک نۆشی گیانەکەت بێ برینۆ... بەڵام شەرتە هەتا بمێنم قەدری تۆ فەخرە، لەسەر دوو دیدەگانم دەبێت. ئای چ بەختەوەری

و بەختیارییەکی مەزن بوو کە بە هەڵکەوت بە سەرت داکەوتم و بۆمن بووی بە سەرچاوەی بەختیاری!... سەد خۆزگە زووترم ناسیبای و زووتر فریارەسم بوویایەی. بەڵام لەم بەشەی کە لە تۆوە پێم گەیشتووە، بەگلەیی نیم... بەڵام ئەرێ فەخرە تۆ بۆچە بە دایم خەمناک و سەرکز و پەرێشانی؟ کورە باوان گیان خەمی گومبووەکەت مەخۆ. وەرە تیتۆڵێک لە کاکی خۆت دابدرە، کە قەت کەس نەماوێکی ئەوسەر نادیارە و هیچ پەکیشی پێی ناکەوێت! من، تۆم هەی و تۆیش منت هەیە... دەی خەمی چی دەخۆی ئازیز گیان؟!...] دوای خواردن و خواردنەوە، بە هەموو توانای پێ و پەلانی بە ڕێگای نێو دارستانەکاندا غاری دا و یەک پشوو خۆی گەیاندەوە ماڵەکەی فەخرە. بە کلیل دەرگاکەی کردەوە، بەڵام فەخرە لە ماڵەوە نەبوو. گوتی:[لەوانەیە بۆ کەلوپەل کڕین چووبێتە بازاڕگەی ئەودیوی ڕێگەی ئاسن... دێتەوە... دەزانم زۆری پێ ناچێت و دەگەڕێتەوە. با من هەستم و دەستێک بە ماڵدا بێنم و وڵاتەکە خاوێن بکەمەوە].

لە حەمامەوە پێداهات، ژووری میوانان و چێشخانە و دوو ژووی خەوتنی خاوێن کردەوە. داڵان و سەرپلیکانەنیشی شورد و وشکی کردنەوە. ئەمجار هات و لە بەرامبەر ئاوێنەی باڵانوێندا ڕاوەستا و خۆیەکی چەپ و چیر کرد. کراسەکەی داماڵی و ماسوڵەکەکانی باسک و سنگ و زەندەکانی خۆی هەڵسەنگاند. گوتی:[دەک چاوی سەرم بی برینۆ، ماسولکەکانت چێ نەماوە کراس درِ بن و زەنجیر پسێنی بکەن. بەڵام چەڵی ماومە و دەبێ بەخۆم ڕابگەم.. خۆ لە خۆڕایی نەبوو فەخرە پێی گوتم کە بە دوور نییە چاوی بەخوماری دیدە مەستێک شەیدای بەژن و باڵاکەت بێ... فەخرە ژیر و زانایە و هەرچی ئەو بیڵێ، گەوهەری بێدانەیە... ئەم سنگ و باسک و زەند و مەچەکە، تینووی زیندوو بوونەوەن. بەرنامەی پەرستارەکەم بە دیواری ژوری خەوکەمەوە هەڵداوەسم و ڕۆژێ چوارجاران وەرزیشی بۆ دەکەم... کاریش بۆ خۆی وەرزیشە و هەر لە سبەی بەیانەوە بە شوێن دۆزینەوەی کار دا دەچم... ئای بۆ ئەو ڕۆژەی کە مزەی مانگانەم وەرگرتووەو دە گیرفانی«فەخرە»م هاویشتووە!... ئەو ڕۆژەیش دەگاتێ...]

دەنگی سۆڕانی کلیل لە قفڵی دەرگاکە، ڕایگەیاندی کە فەخرەیە. گورجێک کراسەکەی کردەبەر و بۆ دەرگا چوو. بە کرانەوەی دەرگا، فەخرە هەمێزی بۆ باوەشی برینۆ کردەوە و دوو باوەش یەکانگیری یەکتر بوون و برینۆ چەند جاران هەر دوو لاشانەکانی «فەخرە»ی ماچ کردن.

ـ هەی «برینۆ»ی کەللە فیل ئەوە کەی گەڕاویتەوە کە من نەمزانیوە... بەڵام دڵم خەبەری دابوو کە ماڵەکەمان بە هاتنەوەت ڕۆشن دەبێتەوە، هەر بۆیە گوڵی سوورم بۆ ژوورەکەت کڕیوە!... برینۆ، یەکجار و دوان نا... هەزاران جار بەخێر بێیتەوە... دڵم خۆشە کە گەش و کراوەوەت دەبینم...

ـ فەخرە! لەوەتی زیندوو بوومەتەوە، تەنیا دیتن و دیداری دوو گوڵم ئاواتە؛ فەخرە و تامارا... بەڵام بە گەورەیی خۆت سوێند دەخۆم فەخرە، کە تەنانەت «تامارا»ش ناتوانێ بۆ کورتە دەمێکیش «فەخرە»م لێ بستێنێت...

ـ هەنگوین و شیر و هێلکەم بۆ کڕیوی... لەمەو دوا من هەر بە شیر و هەنگوێنت گەورە دەکەم...دەبێ ماسولکەکانت هێزو توانایی وەرگرنەوەو بەرد بە مشت بشکێنی.

تریقەی قاقای برینۆ ژوورەکەی لەرزاندەوە.

ـ شیرو شەربەت و هەنگوینەکەی من هەر فەخرەیە... ئەوە برینۆ نەبوو کە لە توانای دابێت مەودا ڕێگای نێوان نەخۆشخانە و ماڵەکەمان بە هەڵەداوان ببڕێت... ئەوە تین و توانای«فەخرە»یە و هی برینۆ نییە. ئەوەیکە من ئێستا دەتوانم هەناسەیەک بدەمە دەر و بۆنی ترشاوم لە دەم نەیەتە دەر، پیاوەتیی من نییە... هەر هەمووی خێرو بەرەکەتی تۆیە ئەی فریشتەی سەر هەردی خودا، ئەوە ئەتۆ بووی ڕێگای ڕزگاریت نیشاندام... دەسا ئەتۆش گوێ بگرە با منیش ئەم دەنگو ئاوازەت بۆ بخوێنم...

برینۆ لێوەکانی کردە خونچە و بە لاسایی لە دەنگ و ئاوازی مامۆستا عەلی مەردان، بە فیتووی لێو پێیداهات:[...کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش... ئاسمانی شینی گرتۆتە باوەش...]

فەخرە مات ڕاوەستا و سەیری کرد. فرمێسک بە دوو لاڕوومەتیدا هاتنە خوار و ئەویش بە دەنگ بۆی خوێند: کۆمەڵە شاخێ، سەخت و گەردەنکەش... ئاسمانی شینی گرتۆتە باوەش... کۆمەڵە شاخێ...

فەخرە و برینۆ لە باری تەمەنەوە جیاوازییەکی زۆریان نەبوو؛ برینۆ چوار ـ پێنج ساڵێک لەو گەورەتر بوو. بەڵام بە بەژن و باڵا و بە شان و باهۆ، لە فەخرە درشت هەڵکەوتەتر بوو. خەمی هەنار تەواوێک فەخرەی شکاندبۆوە. خەمی هەنار و خوولانەوەی بێ ئەنجام، بەتایبەت دەردی دووری لە زێدو نیشتمانەکەی وەهایان شکاندبۆوە، کە لە «برینۆ»ش پیرتر دەبیندرا. کز و لاوز چرووساوەتر لە جاران بوو. ژێر چاوەکانی تۆزێک داکەوتبوون و دوو لاڕوومەتەکانیشی زەق دەرپەڕیبوون.

ئەودەم کە فەخرە دەگەڵ هەنار پێیان نایە وڵاتی غەریبی، فەخرە شۆخ و شەنگ و خۆش بەژن و باڵا بوو. چاوی ڕەش و دوو ئەبرۆی پەیوەستی لە سەر ڕوخسارە سەوزەکەیەوە نەخشێکی خۆش ڕەنگیان هەبوو. لێوە گوشتن و چەناگە چاڵ تێکەوتووەکەیشی شیرین و بە مەزە بوون. ئەودەم کە تازە دابەزیبوون، هێشتا چەند هەفتەیەک لە هاتنیان تێنەپەڕیبوو کە کیژە قژکاڵە چاو سەوزە ئەلمانییەکان بە هومێدی ڕاوی نێچیرێکی دەست و پا بەستەی ڕۆژهەڵاتی، داوی چاویان لە سەر ڕێیدا دادەنایەوە، بەڵام فەخرە لەم دان و داوانە بە دوور بوو. ئەو، بەر دەرگانشینی بارەگای عەشقی پیرۆزی «سۆیبە تیلەکۆیی»بوو و دڵی بە چیتر نەدەپشکوت. ئەودەم، ئەودەم بوو. ئێستا ژانی پشت و قاچ و ئاشک و ڕیخۆڵەی تێکەڵی یەک کردووە و لە

چنگیان دەناڵێنێت. شەو، لەبەر خەیاڵاتان خەو بە چاوی دانایە. لە شیرین خەویشدا کوتوپڕ لە خەو ڕادەپەڕێت و خەو لە چاوانی دەتۆرێت. ئیشی ڕۆژانەی گەلێ گران و وزەپرووکێنە و زۆر بە زەحمەت دەیکێشێت و ڕۆژگار بە سەختی تێپەڕ دەکات. ڕۆژ بە دوای ڕۆژ لەڕ و باریکتر دەبێ و هێشتا نەخۆشینێک چاری بۆ نەکراوە، تووشی ئازارێکی تر دێت. دەردی دووری و باری گرانی ژیان بە تێکڕا لە بەرێکن و خەمی هەنار گرانتر و گرانبارتر لە گشتیانە. بەڵام ئەو بە هەموو دەرد و خەمێکەوە دەچارێت و کۆڵ نادات. هومێدی دیتنەوەی«هەنار»ی لە دڵ دەرنەکردووە و بەو ئاواتەوەیە کە دوو بە دوو دانیشن و، ئەو هەرچی تاوانە ئەو وەئەستۆی خۆی بگرێت و داوای لێبووردنی لێبکات. ئەگەر هەنار دەگەڵی ئاشت بێتەوە، خەمی دونیای لە کۆڵ دەبێتەوە... بەڵام بەو مەرجە کە هەنار مل بدات و بە ئارەزووی باوک بناغەی داهاتووی خۆی دابڕێژێت.

برینۆ، بە مات بوونی فەخرە، زەردەی لە سەر لێوانی کاڵ بوونەوە و بێدەنگ ما. بەڵام برینۆ بەخێرایی دەوری قسەی گۆڕێ و یەکەم بەرنامەی مەلەکردن لە ئاوی ساردی بۆ فەخرە گێڕایەوە:

ـ ڕۆژێک فەخرە، دوو پەرستاری خۆش ئەندام هاتن و ڕووتیان کردمەوە. من نەمزانی چیم لێدەکەن و بۆ کوێم دەبەن و چیم پێدەکەن. هەر ئەوەندەم زانی پیلکێش پیلکێش بردیانم و لە دەم گۆلی ئاوی سارد ڕایانگرتم. لەپڕ پاڵێکان پێوەنام و سەراو ژێر دە گۆمی ئاوی ساردیان هاویشتم. هێشتا سەرم لە ئاوەکە نەهێنابوویەدەر، کە ئەوانیش خۆیان دەپاڵ هاویشتم و چەندین جاران قومیان کردم و لە ئاو دا ڕەتاندیانم. هەر هێندەیان هێنام و بردم، تەواو شەکەتیان کردم. ئەمجار وشکیان کردمەوە و شیری گەرم و قاوەیان دەرخوارد دام. بردیانمە سەر جێگاو بان و ڕایانکشاندمەوە... هەر دەتگوت سوڵتان و پاشای کۆنە چیرۆکانم و دوو فریشتە خەریکن تەڕ و وشکم دەکەنەوە...

برینۆ بە گێڕانەوەی چەند نەقڵی ئەوتۆیی، «فەخرە»ی هێنایەوە سەر خەت. دەگەڵ گێڕانەوەی بەسەرهاتەکانیش، بە بەر ئاوێنەی باڵانوێن داهات و سەیرێکی سەر و سیمای خۆیی کرد. چاوە شینەکانی زیندوو ببوونەوەو ڕوومەتەکانی سوورابیان تێگەڕا بوو. لەپڕ وەک شتێکی کەوتبێتەوە یاد، هات و ڕوو بە فەخرە دانیشت و گوتی:

ــ ئەوەیکە دەرهەق بە«برینۆ»ی داماوت کرد فەخرە، بە هیچ زمان و قەڵەم و قاقەزێک وەڵامی نادرێتەوە. ئەگەر خەزێنەی هەموو ئەو دونیایەشم هەبێت و هەر هەموویش لە بەر پێت هەڵڕێژم، هێشتا وەرامی یەک هەناسەی تازەبوونەوەی خۆمت ناتوانم پێ دەمەوە. بەڵام هەر لە سبەی بەیانییەوە، خۆم بە بازاڕی کار دا دەکەم و گوێچکەی کارێک دەگرم. ئێمە دوو ماڵمان هەیە. سوور و ساتی دوو ماڵ و بەڕێچوونمان لە بەرە و دەبێ پێیان ڕابگەین.

ڕۆژ هات و ڕۆژ چوو. هەموو ڕۆژێک برینۆ بەری بەیانی دەڕۆیشت و ئێواران بە خەمناکی دەهاتەوە ماڵ و گوێچکەی هیچ کارێکی نەدەکەوتە دەستی. ڕۆژ لە ڕۆژ خەمناکتر و شێواوەحاڵتر دەهاتە بەر چاو. سەرەنجام ڕۆژێک فەخرە پێی گوت:

ـ برینۆ گوێ بگرە با برای خۆت پێت بێژێت کە ڕازاندنەوەی دار و دیواری ماڵان بە گەچکاری و کاری دیکۆراسیونی ماڵان، هی سەردەمێک بوون کە ئێستا ئەو سەردەمە نەماوە. ئێستێ، کەم کەس پارە بەم جۆرە هونەرانە دەگۆڕێتەوە و دیواری ماڵی ئەم سەردەمە هیچ سڵسڵە و پڵپڵەیەکیان گەرەک نییە و ئیشی گەچکاری و گوڵچنینی سەر دیواران بە تەواوی فەرامۆش کراون. ئەو هونەرەی کە لە پەنجەی برینۆ هەڵدەوەرێت، ئیلا لە موزەخانەکاندا بە کار دێن. دونیاکەمان سەیر سووراوە و هەرچی کاری دەستییە، تەکنۆلۆژیای نوێ قووتی داون و کاری دەستی بە دەگمەن برەوی ماوە. کرێکاری ئەم سەردەمە لەو شوێنانە دەتوانێ ئارەق و تین بە دروا بگۆڕێتەوە، کە کارخانەیان پێدەڵێن. برینۆ هیچ پێویست ناکا خۆی خەمبار بکات و دەست بە ئەژنۆ دابنیشێت. چەلێ هەمانە و بەم کەمە داهاتەش بەڕێدەچین. بەبڕوای من، برینۆ دەبێ لە ئیداری کار داوای کارێک بکات کە لە دەقی بەرنامەی ڕۆژ دا گونجاون و بوونیان هەیە.

لەو ڕۆژەوە بە ماوەی چەند هەفتەیەک، هەموو ڕۆژێک برینۆ لە بەری بەیانەوە هەتا ئێوارێ بە هەموو شوێنێکدا گەڕا و لە گەلێک دەرگایانی دا، بەڵام هیچ ئیشێکی نەدۆزییەوە. برینۆ، ڕۆژ دەگەڵ ڕۆژ شەکەت و تووڕەتر دەگەڕایەوە ماڵ. مەیل و ئیشتیاکەی کز و کەم کردبۆوە. پێکەنین و گۆرانی و فیکە فیکەکەیشی کەم ببوونەوە. تەنانەت گەپ و گەمە و شێرین کارییەکانیشی خەوتبوونەوە. بەپێچەوانەی ئەو، فەخرە ڕوخۆشتر و خۆمانەتر لە جاران، بەردەوام بە جەفەنگ و حەنەکان دەیبزواند. دەسکەوتی مانگانەی دەگەڵ بەش دەکرد و دەگەڵ کرێنی جلک و بەرگی خۆی، بۆ ئەویشی دەکڕی. چی بە دڵی ئەو بوایەو چی لە دەمی ئەو خۆش هاتبایە، بۆی ئامادە دەکرد. دوو مانگێک بەم چەشنەیان ڕابوارد و سەرەنجام لە کارگەیەکدا ئیشێکی قورس و گرانیان لە ئەستۆی پەستاوت و دەست و مەچەکی برینۆ کەوتە کار. ئەمجار برینۆ وەک پەپولە بە دەوری فەخرە دا هەڵدەسووڕا و بە سەر و ماڵ و گیان خۆی دەبەر دەمراند. ژیانەکەیان لە باری دراوییەوە بەرەبەرە کەمایەسی لێ بڕا و تەسەلتر لە جاران دەستیان بە ماڵەکانیاندا هێنا. شڕ و شەپیتەی بەکار نەهاتووی ژوورەکەی جارانی«برینۆ»یان حەوا دا و ئەسباب و شتومەکی نوێیان بۆ کڕی. دەزگایەکی تلێفۆنیان کڕی و ئابونمەنتی تلێفۆنەکەیشان بە ناوی برینۆ وەرگرت. ئیتر ناوی برینۆ لە دەفتەری ئەرتەشی بێکارانی لاپرەسەنی مشەخۆردا نەما. برینۆ بەم وەرچەرخانە مەزنەی کە لە ژیانیدا کردبووی، هەر ئەوتۆ کرابۆوە، کە هەتا بە بەر دەرگای ئەو مەیگەدەیەدا تێدەپەڕی کە دەیان جار بە سوکایەتی دەریان فرتاندبوو، زۆر بەرزە دەماخانە ڕادەبرد و تەنانەت بە سووکە نیگایەکیش سەیری

نەدەکردێ. فەخرە لە یەکەم پەیوەندیی تلێفۆنیدا، ژمارەی نوێی ماڵی «برینۆ»ی بە ڤەرۆنیکا ڕاگەیاند. هەر لەم پەیوەندییەشدا کورتەباسێکی لە ژیانی دۆستایەتیی خۆی و «برینۆ»ی بۆ گێڕایەوە. «ڤەرۆنیکا»ش بە ئەوپەڕی خۆشحاڵییەوە ئەمەی بە چیرۆکێکی ڕاستەکی قەبڵاند کە لە سەردەمی خۆیاندا تاک و تاقانەیە. دەگەڵ دەستخۆشانە گوتنی ئەم کارە گرنگە، گوتیشی کە بۆ پیرۆزبایی پێویستە سەردانێکی شاری مۆنیخ بکات و لێیان میوان بێت.

یەکەمین زستانیان لێداهات و یەکەمین زستانی ژیانی هاوبەش و پێکەو ژیانیان دەست پێکرد. فەخرەی تاک و تەنیای جاران و برینۆی هەناسەساردی پێشوو، هەنووکە لە ئەوپەڕی حەسانەوەدا پێکەوە پێیان ڕاکێشاوە و دوو بە دوو دەژین. زستانەکەیان پڕی گوتن و گێڕانەوە و پێکەنینە. ئەگەر برایەتی و یەکسانی لە دەرەوەی ماڵیاندا ناوێکی بێ ناوەرۆکە، لێرە و لە ژووری ماڵەکەی ئەواندا واتایەکی پڕ بەپێستی خۆی پێ براوە. پارەو دراوی دەسڕەنجی باسکی ماندوویان، لە بەر چاویاندا هەر ئەوەندە سووک و چرووک و بێ بایەخە، کە هیچ گیرفانێکی شاراوەی بۆ هەڵندورواوە. برینۆ لە ئیش و کاری دەر و ژوور دا، ماندوونەناسانە دەیکات و دەیکێڵێت. هەشت سەعات ئیشی گرانی ڕۆژانەی کارگە هەر نەک شەکەتی ناکا، بەڵکوو دەم بەدەم پێی دەگەشێتەوە و ڕۆژ دەگەڵ ڕۆژ شاد و بە کەیف و بە دەماخترە. ئیشی ناوماڵیشی بە خڕ و پتوونی وە ئەستۆ گرتووە و ناهێڵێ فەخرە دەست لە ڕەش و سپی بدات. هەر وەک کەڵەکێوی لە ئیش و کار دا دەیکا و لە خواردنیشدا دەیخوا. بەپێچەوانەی برینۆ، فەخرە هەروا بەرەو لاوازی دادەکشێت و ڕەنگی ڕوخسارکەی کاڵ و تەمگرتووتر دەبێ. هەرچەند کە ئیشی ڕۆژانەی دوو کاتژمێر کەم کراوەتەوە، بەڵام نایکێشێت و بەو شەش سەعاتانەش تەواو شەکەت دەبێ. لە مانگدا چەند ڕۆژێک بە ناسازی لە ماڵدا دەمێنێتەوە و ژانی ئاشک و پشت و دەروون دەیخات. خواردن و خواردنەکەی جارانی نەماوە، جەفەنگ و گەپ و گاڵتە و پێکەنینی جارانیشی بەرەو کزی چووە، بەڵام جگەرە تەنیا خەمڕەوێنەیەکە، کە کەمتر لە بیری دەکات.

برینۆ بە دڵ پێی خۆش بوو قەڵخانی دەرد و ئازاری لەشی فەخرە بوایە و کرابایە بە چەشنێک باری خەمانی ئەو هەڵبگرێت. گەلێک جاران بە گێڕانەوەی قسەی خۆش و بزوێن، هەوڵ دەدا پەنجەرەی خۆشی و شادمانی بە ڕوی فەخرە دا بکاتەوە، بەڵام خەم و مەراقی فەخرە، بارگە و ماتاحی ڕۆژهەلاتییە و برینۆ تەنانەت توانای لێکدانەوەیشیانی نییە. برینۆ پێی وابە خەمی بێ سەر و شوێن بوونی تامارا گەلێک گرانترە لە زویربوون و تۆرانی هەنار. پێی وایە، «فەخرە»ش دەبێ وەک ئەو بێ خەیاڵ بێت و «هەنار»یش هەر بە چەشنی تامارا بە گومبووی بێ سەر و شوێن دابنێت.

زستان بەرەو ئاخر ڕۆژەکانی دەچوو. ئاسەواری بەفری زستان ، بە هوروژمی بای وەعدە لە توانەوە دابوو. ماوەیەک بوو برینۆ درەنگتر لە جاران دەهاتەوە ماڵ. هەر

جاریش کە دەگەڕایەوە، بە چەشنی گەنجەلاوێکی گومبووی جێی ژوان، سەری دادەخست و داوای لێبوردنی دەخواست. بەڵام ئاخرسەر ڕۆژێک درکاندی و گوتی:

ـ چیت لێ بشارمەوە فەخرە! با پێت بڵێم کە پیرە هاودەنگ و هاواڵەکەی تۆ دڵی داوەتە خانمێک و کەوتۆتە داوی چاوی نازدارێکەوە. درەنگ هاتنەوەی ئێوارانیشم هەر ئەو کەین و بەین و دڵدان و دڵ وەرگرتنەیە کە پیرە کوڕ ئەنگاوتەی بووە. حەزەکەم «سوزان»ی ناوە و ئەویش وەکی خۆم کرێکارە.«سوزان»یش هەر وەک خۆمان دەرەکییەو لە وڵاتێکی ڕۆژهەلاتی ئەوروپاییەوە هاتۆتە ئێرە. قەول و قەرارمان داناوە مانگی دووهەمی بەهار پێکەوە ببین بە هاوژین. یەکەم مانگی هاوینیش ئەگەر بکرێ، پێکەوە و بە ماوەی مانگێک هاوسەفەر بین و بەرەو خوارووی ئیتالیا داخزێین. لەو سەفەرەدا، هەم بە دیتنەوەی زێد و نیشتمانەکەم دڵێک دەگەشێنمەوە و هەمیش بەشوێن«تامارا»ی خوشکمدا دەگەڕێم. بەڵام فەخرە دەستم بە داوێنت نەکەی لێم دڵمەند بی و لێم بتۆرێی!... ژنە لە ماڵی خۆی دەبێ و ئێمەیش لە ماڵی خۆمان... هەر بەس جار جار دەچمە لای و لەوانەیە ئەویش هەندە جارێک سەردانمان بکات... براکەم فەخرە! نەکەی پێت وابێ برینۆ مەیلی تۆ دەدا بە کەسی تر؛ هەر نەک ژن، بگرە تەنانەت ئەگەر دایکەکەشم زیندوو بێتەوە و تامارای خوشکیشم بێتەوە لام، قەت بە قەدرایە دەنکە گەنمێک مەیلی فەخرە بە کەس نادەم و هەرگیز لە دڵی دەرناکەم. من لەم بار و بابەتانەوە بوومەتە ڕۆژهەڵاتی و بەفیدای دۆستایەتیت دەبم فەخرە گیان!...

ـ لێت پیرۆز بێ کەڵە کێڤی! زۆر زۆرم پێخۆش بوو کە ئەم ئەرکە گرنگەت بەجێ گەیاندووە. چەندێکە بۆ خۆم دەمەویست داوات لێبکەم کە هاوسەرێک بۆ خۆت بدۆزیتەوە و لە تەنیایی بێیتەدەر. بەڵام باش بو بۆخۆت ئازاتر لە من بووی. ئەوا ئیتر تۆیش دەحەسێیتەوە و منیش بەبێ براژنی نامرم. بەڵام هەر ئەوەی باشە کە ژووەکەی ئەولامان لە چنگ نەدا، ئەگینا لایەکمان دەبوایە بێ ماڵ بمێنینەوە... من لە ئاخر ڕۆژەکانی هەر ئەم مانگەدا ئەم دوو ژوورە بۆ بووک و زاوا جێ دەهێڵم و دەگوێزمەوە ماڵەکەی ئەولامان و...

ـ ئەوە دەڵێی چی فەخرە؟!... ئەوەی ئەتۆ دەیڵێیت هەیهاتی گەرەکە و قەت قەت ڕوو نادات. من بە باوکەکەی باوکمەوە ناجایزم کرد کە باسی ژن و ژن خوازیم کرد. من دەگەڵ ژن بژیم و تۆ بەجێ بهێڵم؟!... من دەست لە تۆ هەڵگرم و تۆ لەلام بڕۆی و جێم بهێڵی! قەت باسی ئەمە مەکە ئازیز گیان! من ئامادەم بۆ هەمیشە لە گیانی شیرینم دەس هەڵگرم، بەڵام بۆ کورتە دەمیکیش لە تۆ لە دوور نەکەومەوە.. من لەم بار و بابەتانەوە بوومەتە هاوڕەنگی خۆت و چەشنی کوردان خوێن گەرم و دڵ دەریام. دونیای ڕوونی ڕۆژهەڵاتی پڕی میهر و وەفا و دلۆڤانییە و جیهانی ڕۆژئاوایی تاریک و نوتەکە و سڕ و سارد و خەمبارە... نەخێر فەخرە، من دەست لە تۆ هەڵناگرم. سێبەری تۆ لە هەر کوێ بێ، سەری برینۆش هەر لەوێ دەگەڕێ. هەر شوێن و جێگەیەکی کە

یەکدەم فەخرە تێیدا بسرەوێت و بۆنی فەخرە بدات، ڕوگەی پیرۆزی منە و من دەبەر ئەو جێگایە دەمرم.. نەخێر فەخرە من ژن هێن نیم... ژنی چی؟!... من هەر پیاو نیم فەخرە...

ـ مەبەستی من لە ڕۆیشتن، ڕۆیشتنی یەکجارەکی و بۆ هەتا هەتایە نەبوو برینۆ! ئێمەی سێ کەسی، دوو ماڵمان دەبێ و ژیانێک. لە ڕۆژهەڵاتیشدا هەر بەمجۆرەیە و بەپێی داب و دەستور، کوڕ کە ژنی خواست و بوو بە خاوەنی ژن، دەکرێ ماڵی جیای هەبێت. بەڵام خۆشەویستی و هۆگرایەتیی نێوان کوڕ و دایی و بابان لەت نابێت. ئێمەیش هەر بەمجۆرە دەبین و بەو تەرزە دەژین. هەر دەگەڵ یەک دەبین و پێکەوە دەخۆین، بەڵام جێ خەوی شەوانەمان جیا دەبێت. بەتایبەت دەبێ بیر لە تامارای خوشکیشت بکەینەوە، کە ئەویش بەشی بەم ژیانەی ئێمەوە هەیە...

ــ بەڵی بەمەرجێک دەچمە ژێر باری قسەت فەخرە، بە شەرتێک کە هەتا ماوین هەر پێکەوە بین و قەتم قەول و بەڵێن لێ نەگۆڕی.

ـ دڵنیابە برینۆ... هەر ئەو جۆرەی کە تۆ دەیخوازی، هەر ئەو جۆرەش دەبێت!

ـ من ناتوانم دڵت بشکێنم و قسەت بەرپەرچ بدەمەوە فەخرە... چۆنی تۆ دەیخوازی و هەرچی بە دڵی تۆیە، منیش دەیخوازم و بە دڵی منیشە.

ئاخر ڕۆژەکانی زستان، فەخرە کەموسکە کەلوپەلێکی کە تایبەت بەخۆی بوو، تێکەوەی پێچا و ڕایگواستە ماڵی جارانی برینۆ و ماڵی پێ ئاودان کردەوە. یەکەم کاری کە کردی، خاوێن کردنەوەی بەر پەنجەرە و ڕاگواستنی قەرەوێڵەی شەو خەوتنی بوو. قەرەوێڵەکە، زۆر بە نارێکی لایەکی ژوورەکەی داگیرکردبوو. بۆ شەوی دووەم، تفەنگەکەی لە بەر یەک هەڵوەشاند. بە حەبل لێدان و چەورکردن و مشت و ماڵ، ئاو و ڕەنگی جاران پێداوە. دەرزیگرەکەی دەرهێنا و ویستی دەرزییەکەی بەجۆرێک تیژ بکاتەوە، بەڵام کەرەسە و ئەسبابێکی ئەوتۆی لە بەر دەست دانەبوو کە بۆ ئەو کارە بشێت. دوای خاوێنکردنەوە، ئەجزاکانی خستنەوە سەریەک و شانەی پێنج تیری لە فیشیکخۆرەکەی نا. قۆنداخەکە بە سنگەوە نا و چاوی چەپی بۆ نوقاندو بە چاوی ڕاستی بە دووربینەکەیدا ڕوانی. زمانەی فیشەک بردنەبەری کێشا و تفەنگەکەی هێنایە سەر پێ. پێنج جاری دوابەدوای یەکدا گێلەنگێدەنی لێدا و هەر جار فیشەکێک لە زارکی پشت گێلەنگێدەنەکە دەرپەڕی. پڕ بەهۆدەکە بە قاقا پێکەنی و گوتی:[خوا قەزاکەت چەکە ڕەش!.. چاوی ڕاستمی چەکە ڕەش! پیاو بەبێ تۆ لە ئەوپەڕی بێ بایەخی دایە. خۆزگە و سەد بریا خەڵکی وڵاتانی ئێمەیش چل لە سەتی زانا و بە لێکدانەوە بوانایە، جا ئەودەم چەکی هەقخوازیت لە شان کردبایە... بەڵام بەداخەوە نەبوو!...]

فیشەکەکانی کۆکردنەوە و خستنییەوە ناو شانە و تفەنگەکەی عەمبار کرد. دوای ئەوەیکە تفەنگەکەی دە کووتاڵێکی نەرمەوە پێچا، لە ژێر قەرەوێڵەکەیدا خەواندی و گوتی:[چەلێ بخەوە چەکەکەم!... من چەلێ کارم پێت نییە. من هەر تەنێ جارێک

«هەنار»م بە دەنگ و قسە دیبایە و تاوێکی دەگەڵی دانیشتبایەم، تفم لە چەک دەکرد و دڵی«هەنار»م دەگەڵ خۆم چاک دەکردەوە... بەڵام چەلێ هەنار لێم بۆتە خەون و خەیاڵ و دەنگم نایگاتێ. دەنگی «ڤەرۆنیکا»یش نەیگەیشتێ... هەنار دەزگای دەسەڵاتدار و حاکمانی حکومەتیشی وەها لێ تین داوم کە ڕێگای بینین و دانیشتن و قسەکردنیشی لێ بڕیوم. بە چی دیارە ئەگەر لە ڕێبازێکدا تووشی ببم و بە نیازی ڕاموسینی بۆی بچم، لێم نەکاتە هاتوهاوار و خەڵکانم وەسەر نەگێڕێت!.. سبەینی یەکشەمەیە و ڕۆژی پشوودانە. هەر سبەینێ زەنگێک بۆ ڤەرۆنیکا لێدەدەم و داوای یاریکاری لێدەکەم... بەشکەم دەگەڵم کەوێت و بچێنە لای ئەو ئۆرگانە تولەبابەی کە«هەنار»ی لە ژێر چەتری حەسانەوەی دایە... ئەیش بەشکەم پێکەوە داوای دیتن و دیدارێکی هەنار بکەین و...] سەیرێکی کاتژمێرەکەی کرد و گوتی:[بۆچ ئێستا نا!... چەلێ هێشتا نەخەتووە. ئەگەر لە ماڵەوە بێت، پێی دەڵێم بزانم ئەو دەڵێ چی!...]

زەنگی لێدا و تاوێک ڕاوەستا، بەڵام دەنگ نەهات. تلێفۆنەکەی داناوە و بە نیازی سازکردنی چایی، لە جێ هەستا، بەڵام زەنگی تلێفۆن سازکردنی چایی لەبیر بردەوە.

ـ ڤەرۆنیکا ئەم کاتەت باش!

ـ سپاس فەخرە، چۆنی و چیدەکەی و خەریکی چێ؟ «برینۆ»ی هاوڕێ و هاودەمت چۆنە؟

ـ من باشم ڤەرۆنیکا... ئێستێ من لە ماڵەکەی «برینۆ»م و ئەو لە ماڵەکەی منە. ئەو بە زوویی دەبێتە خاوەنی خێزان. ماڵەکەی من دوو ژووری خەوی هەیە و بۆ ئەوان باشترە... ئەم ژمارەی کە قسەی پێدەکەم، لەمەودوا من هەر لەم ژمارەیەدا دەنگم هەیە.

ـ باشە فەخرە ئەدی ئەتۆ بۆچی دەگەڵ ژنێک ...

ـ نا ڤەرۆنیکا باسی ژنم دەگەل مەکە... من ژن هێن نیم...

ـ نەکا بووبیتە پاپای کلێسەی کاسولیکەکان فەخرە!...

هەر دووکیان پێکەنین و دوای کەمێک پێکەنین و چاکوچۆنی ، فەخرە گوتی:

ـ ڤەرۆنیکا من داوایەکم لێت هەیە، ئەگەر بتوانی و لە دەستت بێت و بخوازی، وەک هەمیشە سپاسگوزاری خۆتم دەکەیت...

ـ فەرموو فەخرە ، من بە گوێچکەم.

ـ ڤەرۆنیکا ئەگەر بۆت بکرێت و دەگەڵمدا بێیتە لای ئەو کاربەدەستەی کە «هەنار»ی لە ژێر سەیتەرەی چاوەدێری دایە و داوای دیدارێکی«هەنار»م بۆ بکەیت، لەوانەیە لە دانیشتنێکی کورتدا بتوانین...

ـ فەخرە بۆ هەر شوێنێک و بۆ لای هەر دەزگایەکی حکومەتی کە بخوازی، من ئامادەی هاتنم. بەڵام جارێ تریشم پێگوتی کە هیچ کەس و کەسایەتییەکی ئەم وڵاتە هەنار ناپارێزێ. ئەوە قانوونە هەنار دەپارێزێت. لێرە، لەم وڵاتەی ئێمەدا قانوون سەروەرە و هەرچی قانوون قەڵەمی لێ بدات، گەڕانەوەی بۆ نییە...

ـ ئەدی من چ بکەم ڤەرۆنیکا؟ چ خاکێک بکەم بە سەر خۆمدا ڤەرۆنیکا؟...
ـ فەخرە تۆ لە تەنیاییدا خۆت بچووک کردۆتەوە. تۆ چاوێک بکەرەوە و دانیشتوانی ئەم نیشتمانە مەزنە سەیر بکە. گشت کچێک دوای پڕ کردنی تەمەنی هەژدە، قانوون بەبێ پرس و ڕا، دەرگای ماڵی دایک و بابانیانی بۆ واڵا دەکاتەوە. ئەم بوارە بۆ هەموو کچ و کوڕێکی ئەم وڵاتە دەڕەخسێنێت کە خۆیان بە ئارەزووی خۆیان بۆ گۆڕینی میچی ماڵی بان سەریان هەنگاو هەڵێنن و تێکەڵ بە ڕوەتی کۆمەڵگای ئازاد ببنەوە. لەم بوارەشدا هیچ بەرگر و بەرهەڵستێک لە گۆڕێ دانییە. کولتور و ڕەسم و یاسای ئەم وڵاتە دەگەڵ وڵاتانی ئێوە گەلێک جیاوازن. دەکرێ بڵێم خودایشیان یەک نییە. ئێرە لە مێژە سیستەمی ئابووریی شووانی و شێوەی بەڕێوەچونی عەشیرەتی بە توونی ئاگر داکردووە و ئاسەواری نەهێشتوە. ئێمە لە قۆناخی مۆدەرنیتەی سەرمایەداری داین و...
ـ سپاس ڤەرۆنیکا...
ـ ڕاوەستە فەخرە... تکایە توورە مەبە. من پانزدە ڕۆژی تر، دووهەفتەم مۆڵەتی پشوودان هەیە. دەتوانم هەفتەیەک بێمە شارەکەی تۆ و پێکەوە دانیشین و چارە و ڕێچارەیەکی گونجاو بدۆزینەوە. بەمجۆرەی کە تۆ خۆت لە باوەشی خەم و دەرد و مەراقاندا گورمیلە کردووە، کێویش بی، بەرگە ناگری و لە بن دێیت...
ـ سپاس ڤەرۆنیکا بۆ هەموو یاریکارییەکانت. ئەوەی من بە شووێنیدا وەیلانی کووچە و کۆڵانانم و بە ئاواتی دیتنەوەییم، هەنارە. دیتنەوەی هەنار تەنیا ڕێچارەی دەردی منە ڤەرۆنیکا. تۆ ڕاست دەبێژی کە من لە تەنیاییدا تواومەتەوە و شەشدەرم لێ گیراوە، بەڵام پێموایە هەنار بدۆزمەوە و سایە و سێبەری هەنارم بەسەر بکشێت، زیندەە دەبمەوە... دەحەسێمەوە و کەمایەسیم نامێنێت...
ــ فەخرە گوێ بگرە برا... یادی هەنار و ناوی هەنار لە مێشکت دەرهاوێژە... ناوی هەنار بەشتێکی تر بگۆڕەوە... ئەو باڵندەی کە هەموو ڕۆژێ دێتە بەر بێڵاکەتان و چینە دەکات و بێچوولەکانی تێر دەکات، تۆ بە«هەنار»ی بانگ بکە... چوزانم!... گوڵی گوڵدانی بەر پەنجەرەکەت... کچە جیرانەکەت... فەخرە قەلەم دەست دەیە و چیرۆک بنووسە. دەبێ بەجۆرێک بیری هەنار بخەیتە پەراوێزێکی بەرەو بیرچوونەوە. هەنار تازە هی تۆ نییە. هەنار هی ئەو کەسەیە کە هەنار هەڵیبژاردووە و بە کەسی خۆی دەزانێت...
ــ سپاس ڤەرۆنیکا. هەوڵ دەدەم ڕێنماییەکانت دەکار بکەم. شەوت شاد!
ـ فەخرە بیری لێبکەوە، ئەگەر پێت وایە هاتنی من و دانیشتنمان و گەڕان بە شوێن ڕێچارەیەکی گونجاو، دەردێک دەوا دەکا، خەبەرم کەوە. هیوادارم پێکەوە بۆ دەرچوون لەم تەنگژە پڕژانەسەرە ڕێگایەک بدۆزینەوە. سپاس بۆ تۆ و شەوت شاد!
ــ شەو خۆش!

شەو، هەتا درەنگانێک هەر بیری لە قسەکانی ڤەرۆنیکا کردەوە. هێنانی و بردنی و لەم چڵ بۆ ئەو چڵ فڕی. پێکەنین گرتی:[... بیری هەنار بە چۆلەکەی بەربێڵاکەم بگۆڕمەوە؟!... بە گوڵ... بە کچە جیران!؟... ڤەرۆنیکا مێشکی ئاسودەیە و لە دەستی دێت دە ساڵان دەگەڵ تووتەڵە سەگێک بژی و پەکی بە کەس نەکەوێت... خۆزگە و هەزار خۆزگە بە خۆتان!... ئێوە هەر هێندە بێ خەم و خەیاڵن کە ئەگەر دنیا ئاو بیبات، بەو مەرجە جێگای خۆتان تەڕ نەبێ، مێشتان لێ میوان نابێت!... هەنار لە بیر بکەم و بیری هەنار بە چۆلەکەیەکەوە گرێ بدەم، جا ئەوە بوو بە قسە؟! بریا توانیبایەم جارێک بە دەنگ و قسە دیبامایە و ئەوەی دە دڵمدا پۆنگی خواردۆتەوە بە گوێچکەییمدا بگوتبایە، جا ئەودەم... نەخێر هەنار ئیتر هی من نییە؛ هی کەسێکی کە دەگەڵی دەژی... ئەو گوێچکەگری هاواری لە دەرون خنکاوی من نییە و نابێ! ئەو بە سازی کەسێکەوە دەکەوێتە چەقڵەسەمایە، کە چەند شەوێک هاوسەرینێتی... نەخێر ڤەرۆنیکا ڕاست دەبێژێت. ئەو ئیتر پەکی بە من ناکەوێ و دەبێ دەستی لێ بشۆم... دەست لێ شووردن؟!...]

بەیانی دەوری نۆ لە خەو هەستا. زەنگێکی بۆ برینۆ لێدا، بەڵام کەس نەبوو وڵامێکی بداتەوە. خۆی بە سازکردنی چایی و بەرچایی خەریک کردو جار جاریش پەردەی پەنجەرەکەی لادەدا و چاوێکی بە پارک و سەیرانگاکەدا دەگێڕا. دوو جاری تریش زەنگی بۆ برینۆ لێدا و بێ وەڵام مایەوە. هەتا دەوری یازدە خەریکی خواردن و خواردنەوەو خوێندنەوەی باس و خەبەران بوو. لەپڕ کەوتەوە سەر بیری تفەنگەکەی و بەخێرایی کتێبی تلێفۆنی شارەکەی هێنا و لە بەشی باشگای فرۆشەری تفەنگی ڕاو، بە شوێن کارگای نەوژەنکردنەوەی تفەنگدا گەڕا. چەند ئادرەس و ژمارە تلێفۆنی لە سەر کاغەز نووسین. ڕۆژانی یەکشەمە دوکان و بازاڕ تەختەن و بۆ نەوژەن کردنەوەی تفەنگەکەی دەبێ هەتا ڕۆژی دووشەمە سەبر بکات. تفەنگەکەی لە ناو ڕووپۆشی حەریر دەرهێنا و دەزگای چەکوش و باسکی دەزیلەگرەکەی جیاکردەوە و تفەنگەکەی لە جێی خۆی داناوە. گوتی:[ڕۆژی دووشەمە هەتا سێی نیوەڕۆیە لە سەر کارم. دەزگای دەرزیلەگرەکەی دەگەڵ خۆمدا دەبەم و دوای کار، بە دوکاناندا دەگەڕێم... بەڵام بڵێی لە هاوکارەکانی کارگەکەمدا کەسی وای لێ نەبێت کە شارەزای ئەم کارە بێ؟... پرسیارێک لە یەک دوو هاوکاری خۆم دەکەم... بەڵام نەخێر ئەمە کاری کردن نییە. ئەو کرێکارانەی کە من چەند ساڵە هاوکاریانم، هیچیان جارێکیش چاوێکی بەخێریان لێ نەکردووم. لەوانەیە توشی گۆڵمەزێکم بکەن و ڕێگای پۆلیس و مەحکەمەم بخەنە بەر. دەوسیەم بەلای پۆلیسی نهێنییەوە ئەوەندە خاوێن نییە، کە باسی تفەنگیشی بێتە سەری!]

بەدەم خۆدواندنەوە،خەریکی خاوێنکردنەوەی سەندووقی ئامرازی تفەنگەکە بوو، کە لە ناو دەفتەرێکی بچکۆلانەدا کاغەزی کڕین و کارتی خاوەنداریێتی و ئیجازەی

ڕاوی تفەنگەکەیشی دۆزییەوە. دۆزینەوەی ئەو بەرگانە لە خودی تفەنگەکە بایەخی زیاتر بوو بۆی.
سەری سەعاتی دوازدە، برینۆ زەنگی لێداو بە پشووسواری گوتی:
ـ فەخرە خەجاڵەتم لە ماڵەوە نەبووم و دەگەڵ سوزان خەریکی کڕێنی خرەتە و پرتە بووین. بۆ نانی نیوەڕۆیە خۆراکێکی مەجارستانی بۆ سازکردووین و بۆی داناوین. هەر ئێستا هەستە وەرە. ئەو لە ماڵ نییە. دەستەخوشکەکانی جەژنیان بۆ گرتووە و منیش جەژن بۆ تۆ دەگرم. هەتا تۆ نەیەی، ئەگەر لە برسانیش بمرم دەست لە بۆ خواردنێک نابەم...
ـ برینۆ ئەو چەشتەی کەبانوی ماڵەکەت بۆی سازی کردوووین، ناوی چییە؟
ـ نازانم فەخرە... ناوەکەی زۆر قورسە، چەند جارانیشی پێگوتم بەڵام بۆم لەبەر نەکرا... هەستە وەرە فەخرە. باوەڕم پێ بکە بە بۆنەکەی تێر دەبی... تەواو بستێکی ڕۆن لە سەرە...
ـ باشە برینۆ، هەر ئێستێ دێم...
ـ من هەر لە بەر پەنجەرە ڕادەوەستم هەتا ئەتۆ نەیەی، دانانیشم...
ـ نەخێر ڕامەوەستە برینۆ... هیچ نەبێ نیو سەعاتێک دەگرێ هەتا دەتگەمێ.
ـ باشە براکەم... بەخێر بێی سەر هەر دوو چاوەکانی من!
فەخرە زووتر لە وادەی دیاریکراو گەیشتێ. ئەوەیکە برینۆ دەیگوت بۆنی چێشتی سوازان خانم برسی تێر دەکا، ڕاست وابوو. هەر کە فەخرە دەرگای دەرەوەی کردەوە، لە یەکەم پلیکانەوە چێشتی سۆزان خانم بۆنی هات. گوتی:[بۆنی جارانی ئەم کۆریدۆرە چۆن بوو و ئێستا چۆنە؟] بە سەری پەنجە چەند ترپەیەکی لە دەرگاکە هێنا، برینۆ دەرگای کردەوە و فەخرەی لە باوەشدا شاردەوە:
ـ ئەوە لەکوێی فەخرە؟... بە سەرت من بەرگەی دووریت ناهێنم براگیان... دوو شەوە لێم دووری ، پێم بە ساڵێکە...
ـ برینۆ برسیمە و بۆنی چێشتەکەت دەمی پڕ لە ئاو کردووم... گورج بە!...
ـ هەر ئێستا... ئەتۆ دانیشە من هەموو شتێک جێ بەجێ دەکەم...
فەخرە سەیرێکی ژووری خەوەکان و دیوەخانێی کرد و سەری سووڕ ما. ژوورەکان بە فەرشی برۆکسەل پڕ فەرش کرابوون و پەنجەرەکان بە پەردەی مەنگوڵەدار ڕازێنرا بوونەوە. قەرەوێڵەی بوک و زاوا لە ژێر ڕووتەختی ئاوریشمین و سەرینی بەرگ ئەتڵەسیدا چاوی بینەریان دەحەساندەوە. لە دیوەخانەکەشیاندا چوار قەنەفەی تاک لە بەرێکەوە و لە بەرامبەر ئەوانیشدا قەنەفەیەکی سێ کەسی و مێزێکی خۆش ڕەنگی دارگێلاسیش لە نێوەڕاستیاندا، زیت و زانایی خاوەنەکەیان دەگەیاند. فەخرە پڕ بە دڵ پەسنی چێژی سوزان خانمی کرد و گوتی:

ـ ئۆخەیش برینۆ کە حەسایەوە! جێی شادمانی و شانازیمە کە ئەتۆ کەوتوویتە ژێر سێبەری ژنێکی ژیر و زاناو لێزان. ماڵەکەت بۆنی هومێدی لێوە دێت و داهاتوتان بەختەوەری پێوە دیارە...

ـ فەخرە! هەر هەمووی و هەمووی خێر و بەرەکەتی تۆیە بە برینۆ گەیشتووە. تۆ نەبوایەی، هێستایش بێچارەیەکی مەیخانەنشینی هەردانگەڕ بووم ئەمن... فەخرە من ئاییندار نیم و گرێدراوی هیچ ڕێبازێکی ئایینیش نیم... هومیدی عەرز و عاسمانانی من هەر ئەتۆی. ئەگەر عیبادەت بکەم، خاکی دەری فەخرە ڕووگەی منە و من ڕوو دەو دەکەم...

ـ وەرە دانیشە برینۆ با نانەکەمان سارد نەکەینەوە... ئەگەر برینۆ خۆی لێ نەبوایە و خۆی نەی ویستبایە، هەزار فەخرەش لە خزمەتی دابوایە، تەقەڵێکی نەدەپساند. تۆ خۆت ئەو هیمەتە بەرزەت هەبوو، ئەگینا... دەی وەرە با خەریکی نانەکەمان بین...

دوای نان خواردن برینۆ گوتی:

ــ فەخرە من پێشنیارێکت پێدەکەم، بەڵام تکات لێدەکەم وەڵامی نا نەدیتە برای خۆت. من و سوزان دامان ناوە لە مانگی پوشپەڕ دا سەفەرێکی سێ کەسی بکەین. من و تۆ میوانی «سوزان»خانمین. مانگێک بە «ئیتالیا»دا دەگەڕێین. دڵنیابە ناهێڵم خەم دە دڵتدا بمێنێت. من شارەزای هەموو کون و کەلەبەری «ئیتالیا»م و جێگای هەر هێندە خۆش و سەرنج ڕاکێش پێدەزانم، کە حەزی پێ بکەی...

ـ برینۆ بۆخۆت دەزانی کە من مرۆیەکی ساخ نیم و لە چوار پەلان گوێچکەشم ساخ نییە. لەم هاوینەدا دەبێ فکرێک بە حاڵی پەرێشانی ئاشک و ڕێخۆڵەم بکەم و لەوانەیە نەشتەرگەریم لە ڕێ دابێ. من و ئەم گشتە ناسازییەم بۆ سەفەر نابین. ئێوە تازە پێکبڕاون و مانگی شەکر و هەنگوینتانە. بەهیوام مانگی هەنگوێن لە دەمتان دا شیرین بێ و پەژیوانی نەکێشن. خەمی من مەخۆ براکەم!... من لە کۆڵ ئەم ناسازییانەم ببمەوە، کات و وەختێکی زۆرمان دەبێ بۆ گەڕان و سەفەرکردن. تۆ دەبێ بە شوێن تامارا دا بگەڕێی، و بەهیوام بیدۆزیتەوە و لە کاتی گەڕانەوەتاندا بە سێ چەپکە گوڵەوە بێمە پێشوازتان...

ــ فەخرە ئەگەر وایە ئێمە لەم سەفەرە واز دێنین و هەر دەم کە ئەتۆ لە ناسازی بوویتەوە، ئەودەم سەفەر دەکەین...

ــ نەخێر نابێ برینۆ... تۆ ناتوانی بڕیار بدەیت. بڕیاردەر«سوزان»خانمە و هەرچی ئەو بیڵێ، برینۆ تەنیا بۆی هەیە بڵێ بە سەر دووچاوان!... ئێوە سەفەری خۆتان پەک مەخەن بکەن... بڕۆن و بە سلاماتی بگەڕێنەوە. من دۆعاتان بۆ دەکەم، بەتایبەت بۆ دۆزینەوەی«تامارا»!

هەتا لای ئێوارێ دانیشتن و لە هەموو بارێکەوە قسەیان کرد. لە قسەکردندا برینۆ ناوی «سوازن»ی لەدەم نەدەکەت. پەنجەی بۆ دوو ژووری خەو و دیوەخان و چێشتخانە ڕاداشت و گوتی:

ـ سەرجەمی ئەم گشتە شتانەی بە یەک ڕۆژ کڕی و بەم تەرتیبەی کە دەیبینی، بە یەک ڕۆژ ماڵی پێ ڕازاندنەوە. ژنێکی دڵ و دەرون خاوێنی مەرد و ڕەندە. دڵ دەریایە و گەلێک ماڵدار. سوزان تاک برایەکی هەبووە کە زۆر نەژیاوە و بە جوانەمەرگی ژن و کچەکەی بەجێ هێشتووە. سوزان باڵی بە سەر کچی براکەی داگردتووە و پێی خوێندووە. کچەکە «ئاگنەت»ی ناوە و لە زانکۆی بەرلین دوکتواری پەترۆشیمی وەرگرتووەو هەر ئێستێ لە وڵاتانی ئاسیاییدا خەریکی کارە. ئاگنەتیش پووەرەی خۆی فەرامۆش نەکردووە و هەمیشە گیرفانی بە درا دەوڵەمەند دەکات.

فەخرە، کاتژمێری هەشتی ئێوارێ ئیجازەی لێ خواست کە بەرەو ماڵ ببێتەوە. برینۆ هەستا و خۆی تێکنا و دەگەڵی وەدەر کەوت. سەعاتێکیش پێکەوە خولانەوە لە کاتی ماڵاواییدا، برینۆ دەستی فەخرەی گرت و بەستەیەکی دراو لە مستی نا. فەخرە بە سەرسووڕمای لێی پرسی:

ـ ئەمە چییە برینۆ؟!... نەکا شێت بووبی!... ئەم دروا بۆچ دە مستی من دەنێی؟!...

ـ فەخرە مەگەر خۆت نەتگوت قەت قەت ماڵمان بەش ناکەین؟ بۆخۆت نەتگوت کە گیرفانەکانمان یەک گیرفانە و دەبێ یەکسان بن... ئێستێ برینۆ دوو هێندەی فەخرە دەوڵەمەندە. سوازن دوو ئەوەندەی من وەردەگرێت و «ئاگنەت»یش پەڵەبارانی دراوی بە سەر دا دەبارێنێ... ئەمە بەشی خۆتە و لە من حەرامە...

ـ هەڵیگرە برینۆ!... ئێوە سەفەرین و پێتان دەوێ. ئەگەر لە سەفەر بەخێر هاتنەوە، ئەودەم ئەگەر نەمبوو، لێت وەردەگرم... بەڵی ئێمە ماڵمان بەش نەکردووە و قەتیشی بەش ناکەین... لای تۆم خۆش برینۆ، هەتا تاریک دانەهاتوە دەبێ بڕۆم... منداڵەکانم وردن و لە تاریکانی دەترسن...

دەستەملانی یەکتر بوون و یەکتریان ڕامووسی. لە کاتی ماچکردندا، برینۆ وەهای بەخۆیەوە گوشی، کە پشووی لە سنگی فەخرە دا ڕاگرت. دەستی فەخرەی گرت و بەرەو لێوەکانی برد. دەگەڵ دەست ماچکردن، فرمێسک بە دوو چاوە شینەکانیدا هاتنەخوار.

لە درێژەی ڕێگایەدا، دەمێک یادی ڤەرۆنیکا. جارێک برینۆ و سوزان و بەردەوامیش بیری هەنار بە مێشکیدا دەهاتن و زیاتر دەهاتن. دەگەڵ یادەکان گەیشتەوە ماڵ و لە ماڵیشدا ئارامی نەبوو. بیری لە قسەکانی دوێشەوی ڤەرۆنیکا دەکردەوە. قسەکانی ڤەرۆنیکا، وەک پەیک و پەیامی ماڵاوایی هەتاهەتایی هەنار بوو .قسەکانی ڤەرۆنیکا لە مێشکی ئینسانێکی ژیری زانا سەرچاوەیان دەگرت. هەرچی ئەو دەیگوت، ئەگەر تاڵ ئەگەر شیرین، لە قانوونێک مایەیان وەردەگرت کە ئەو قانوونە پەسند کراوی سەرجەم تاک و کۆی خەڵکی ئەلمانیا بوو. بەڵی هەنار هی خۆیەتی و فری بە سەر «فەخرە»وە نییە.

له ژوورەکەیدا چەشنی باڵندەی نێو قەفەس، ئەم دیوار بۆ ئەو دیوار هات و چوو. ژوورەکە لە بەر چاویدا وەها بچووک دەینواند، کە هاکا دیوارەکان ڕوو بە یەکتر هاتن و ئەویان وەبەر خۆیان دا. خێرا پێڵاوەکانی کردە پێ و بە هەڵەداوان لە ژوور دەرپەڕی. لە دەر، نەرمەباران هێور هێور دەستی پێکردبوو. تاوێک لە بەر باران ڕاوەستا. خوناوکەی باران بە ناوچەوانی گەرمیدا تکانەوە و زیندوویان کردەوە. خوناوکەباران توندی کرد. بارانی بە لەنگێزە چڕۆی دار و درەختانی شوردەوە و دڵۆپی ژێر چڕۆکان دەتگوت قەتارەی زیوینی ژێرچەنەی کچۆڵانی کوردەوارین و لەبەر شەبەقی کڵۆپەکانەکانی ناو سەیرانگەکە دەترووسکانەوە. لەنگێزە باران توندی کرد و بوو بە ڕێژنە. لە قەناوەکاندا ئاو سەری کرد. هەور شریخەی هات و تریشقەی هەور ئاسمانی بان سەری شاری ڕووناک کرد. هەور و هێڵ، تووندەبای دەگەڵ خۆیدا هێنا و دار و درەخت بە توونده با لەرزانەوە. فەخرە لە باراندا خووسا، بەڵام گۆڕەپانی چۆڵ نەکرد. ئاخرسەر هەور و باران و گرمو هۆڕ سرەوتنەوە و «فەخرە»یان جێ هێشت. ئەو بە تەنیا لە شەقامدا خولایەوە و بەخۆی گوت:[ئافەرین فەخرە! وادیارە پێت ماوە و هەر وەک جارانی کوێستانی چڵچەمە، لە بەر کڕێوەی بەفر و ڕێژنە باراناندا سەرسام نابی و نابەزێیت! وا دیارە پێت ماوە و هێشتا نەبەزیوی]. بەرەو ماڵ بۆوە. هەرکە گەیشتەوە ماڵ، جلکەکانی داماڵی و بە ئاوی گەرمی حەمام سەرمای دەرێیی لە لەش داماڵی. دوای خۆشوردن، چاییەکی گەرمی بەسەر داکرد و لێی خەوت.

بۆ بەیانی و دوای تەواوبوونی کار، بە شوێن ئەو ئادرەسانەدا چوو کە کارگەی نەوژەن کردنەوەی چەکی لێبوو. کارگەکان هەمە چەشنە چەکی کۆن و نوێیان بە دیوارەوە هەڵواسیبوو. بە هەموویان داهات و بە شوێن کارگەیەک داگەڕا کە بچووک بێ و خاوەنەکەی ئەوەندە دەوڵەمەند و بەرزەدەماخ نەبێ. لە کۆڵانێکی تەنگەبەر دا کارگەیەکی هەژارانەی دۆزییەوە، کە دیواری ژوورەکەی بە کۆنە تەور و کێرد و مەقەست و کەچەتفەنگ داپۆشرابوو. لێی وەژوور کەوت. وەستاکار و شاگردێک لە بەر دەزگا و نزیک بە کوورەی ئاسن تواندنەوە، خەریکی کوتانەوەی شیشێکی ئەستووری ئاسن بوون. فەخرە بە دیتنی کۆنە کەرەسەکانی سەر دار و دیواری کارگەکە، لە هاتن پاشگەز بۆوە و دەهات لە کارگە بچێتەدەر، کە وەستا بانگی کرد:

ـ وەرە بزانم!... چیت گەرەک بوو؟

ـ تفەنگێکی ڕاوم هەیە و دەزیلەکەی شکاوە ... مارکی تفەنگەکەم «ساڤێر»ی نومرە چل و شەشە... پێنج تیرە و فابریکی ئیتالیایە...

ـ کوا تفەنگەکەت؟

ـ هەر باسکی دەرزیلەگرەکەم هێناوە... بڵێی بکرێ دەرزیلەکەی بگۆڕی؟

ـ خەڵکی کوێی؟... لە کوێوە هاتووی؟

ـ من لە ڕۆژهەڵاتەوە هاتووم...

ـ دەزانم... بەڵام چ وڵاتێک؟.. چ زمانێک؟

ـ کوردم...
وەستا چاوی لێ بز کردەوە:
ـ تۆ کوردی؟... خەڵکی کام وڵاتی؟
ـ ئێران...
ـ تۆ شاری «سەقز» چوویت؟
فەخرە واقی وڕما و دەرزیلەگری تفەنگەکەی دە گیرفانی خستەوە. گوتی:
ـ بەڵی چووم و زۆریش چووم. گوندەکەی ئێمە لە سەقزەوە زۆر دوور نییە... ئەدی ئەتۆ کێی و خەڵکی کوێی؟
ـ من جوولەکەم... باوکم و دوو مامۆم لە گوندی«ئاجیکەند» و سێ خاڵەکانم لە شاری سەقز و دێهاتی نزیک بە سەقز لە دایک بوون. بەڵام من و دوو برا و خوشکێکم لە شاری«ئاگری» لە دایک بووین. هەتا باوکم مابوو، هەمیشە داخ و حەسرەتی بۆ ئەمە دەخواست کە بۆچی لە وڵاتی دایی و بابان هاتۆتە دەر و کوردستانی جێ هێشتووە. ماڵباتەکەی ئێمە لە ترسی شەڕی هیتلەر، بە نیازی چوونەوەی ئیسراییل بەرەو تورکیا هاتبوون و نەیان توانیبوو بگەنە ئیسراییل. دوو ساڵ دوای کۆتایی شەری هیتلەری من لە دایک بووم. باوکم بەنیاز بوو ماڵ و منداڵەکەی بەرەو سەقز بەرێتەوە، کە نەخۆشینێک لە ئاگری و دەور و بەر بڵاو بۆوە و خەڵکێکی زۆری پێ چوون. باوکم و دوو مامۆ و برایەکیشم بەو دەردە چوون. خاڵە گەروەکەمان، من و دایکم و خوشکەکەمی دەگەڵ دوو خزمی جوولەکە خست و بەرەو ئالمانیا بەڕێی کردین. باوکم دەنگی زۆر خۆش بوو. لەبیرمە شەوانە دەگەڵ پێکێک ئارەق دەجووڵاوە و نارە ناری دەهات و دەیخوێند... گۆرانی کوردی دەگوت و دەگەڵی دەگریا. مرۆڤ تەیرێکی بێ باڵە!... من قەت بە خەیاڵێشمدا نەدەهات کە دە کوردێکی خزمی باوکم هەڵەنگووم ... من ناوم «مالووت»ە. بەڵام هەر بە«مالوو»م بانگ دەکەن. لە هەموو خزم و کەسەکانم هەر تەنیا من و خوشکێکم ماوین... ناوی تۆ بەخێر!
ـ ناوم فەخرەیە و خەڵکی « جوانرۆ»م...
ـ من زۆرم پێخۆش دەبێ زوو زوو سەرم بدەیت فەخرە!... منیش ڕاوچیم و جێ ڕاوگەی باش پێدەزانم... قەت ڕاوبەتاڵ نەگەڕاومەتەوە ماڵ... دەر و جیرانیش بەشە گۆشتیان هەیە و دەیاندەمێ... ئەو دەزگایەم بدەیە بزانم بەکاری نەوژەن کردنەوە دێت...
فەخرە دەزگای دەرزیلەگرەکەی لە گیرفان دەرهێنا و لە بەردەمی وەستا«مالوو»ی دانا. وەستا مالوو بە وردی سەیری دەرزیلەگیرەکەی کرد و نومرەکەی خوێندەوە و بە دەمی زەردە لە سەر نیشتووی ، ڕووی کردەو فەخرە و گوتی:
ـ فەخرە بەختەکەت گەلێک بەرزە خزمە گیان!... من دوو دانەی نوێم هەیە و هەر دووکیانت پێشکەش دەکەم...

ـ نەخێر نابێ مامۆستا... دەبێ پارەم لێ بستێنی... بەبێ پارە نایخوازم... هەر دانەیەکم بەسە. لەوانەیە دەزری شکاوێکی تریش بێتە لاتان.. یەکدانە بۆ من بەسە...

ـ کوڕە ئەوە دەڵێی چی فەخرە؟ من چلۆن پارە لە خزمی باوکم دەستێنم... وامەکە تەڵاقێ بخۆم... ـ بە قاقا پێکەنی ـ یادی بەخێر باوکم زوو زوو تەڵاقی دەخوارد و من نەمدەزانم تەڵاق چییە. بەڵام کاتێک مامۆم گرێی تەڵاقی بۆ کردمەوە، ئیتر منی سێ ساڵانەش فێری تەڵاق خواردن ببووم و هەتا باوکم تەلاقی دەخوارد، منیش بە شوێن باوکم دا تەڵاقم دەخوارد... فەخرە لە کوێ دەژی؟

ـ ماڵەکەم دوورە... لەوپەڕی شار دەژیم، بەڵام شوێنی کارەکەم لێرەوە زۆر دوور نییە. لەمەو دوا هەتا بێکار بم، دێمە سەردانت...

ـ وەرە... من زۆر شوێنی خۆش و دڵگر پێدەزانم. دەگەڵ خۆمدا دەتبەم... دەست و تفەنگم ببینە، سا ئەودەم دەزانی چ ڕاوکەرێکم!... فەخرە تلێفۆنتان هەیە؟... من ژمارە تلێفۆنی ماڵ و کارگەکەمت دەدەمێ با لە یەکتر بێخەبەر نەبین...

ـ زۆر باشە!... بنووسە با ژمارەکەمت بدەمێ...

ـ سپاس، ئەمەش کارتی کارگە و تلێفۆنی ماڵ و کارەکەم...

ـ زۆر سپاس... با لەمە زیاتر کاتت نەگرم... دڵم بە دیتنت کراوتەوە، بەتایبەت کە یادی وڵاتیشت بۆ زیندوو کردمەوە ... هەربژی وەستا مالوو!

ـ خوات دەگەڵ فەخرە!

فەخرە ئەوەندەی توانی بە شەقامەکاندا هات. بەڵام زۆر نەڕۆیی و هەستی کرد نایکێشێت و ژانی سێبەندەی پشتی بەرەو پشتملی چڵ داوێژێ. بە شەقامێکی نیوە چۆڵدا هەڵکشا و هەر چۆنێک بوو خۆی دە پاس هاویشت و لە بەشی بەرەوەی پاسەکە دانیشت:[بەڕاستی مرۆڤ تەیرێکی بێ باڵە. وەستا مالوو لە کوێ و سەقز و ئاگری و شاری مۆنیخی ئەلمان لە کوێ؟ هەر وەکی وەستا مالوو گوتەنی، بە ڕاستی ئەمجارە بەختم گرتی. لەو مەڵبەندە قەرەبالغەدا، کارگەی بچووکی وەستا مالوو بە پیاوی بەڵەدیش نابیندرێتەوە. من چلۆنی بەسەر داکەوتم و چلۆنم دۆزییەوە؟ دەزگای دەرزیلەگری تفەنگی ساڤەر، ئەویش سازکراوی کۆمپانیای ساڤەر لە ئیتالیا! ئەمجارە ئیتر تفەنگەڕەش هەر دەبێ فیشەکی بەریتە بەر و پەنجەی پێدابێنی و نێچیری لە سەر ڕەوەزانەوە بە نیشانە پێ هەڵبگری... بگەڕێمەوە ماڵ... هەی ماڵەکەت ئاوەدان بێ برینۆ بۆ ماڵت... بۆ تفەنگت و بۆ برایەتیت]. لە پاس دابەزی و لە بازاڕە ڕۆژی گۆڕەپانەکەی بەر ماڵاندا پێداویستییەکانی چێشتخانەی کڕی و خێرا بەرەو ماڵ بۆوە. سەیرێکی دەمژمێرەکەی سەر سنگی دیواری کرد. چارەک لە هەشتی ئێوارێ لای دابوو. بەر لە هەر شتێک، زەنگی بۆ برینۆ لێدا.

ـ فەخرە ئەوە لە کوێی برالە؟ چەند جارانم زەنگ بۆ لێداوی، هەر وەماڵ ناکەویتەوە. ویستمان سەرێکت لێ هەڵێنینەوە. سوزان چێشتێکی دیکەی بۆ لێناوی... کوڕە فەخرە بە ڕاستی من بە بەختی خۆم داکەوتووم... هەتا تاوێکمان لێ ڕادەبرێ،

سوزان باشتر و کارزانتر و کارجوانتر دەردەکەوێت. هەر دەڵێی کۆنە کتێبە. لە هەر شتێک هەزارانی دەزانێ و بۆ هیچ شتێک داناکەوێت. بەم یەک دوو ڕۆژانە گۆرەوی و لفکە و کراسی بەنی بۆ من و بۆ تۆ دەست پێکردووە. دەڵی ئاخری ئەم هەفتەیەش دەمانباتە سینەمایە و نانی نیوەڕۆیەشمان لە کەبابخانەیەکی بولوارەکەی خوار ماڵان دەرخوارد دەدات. هەر لە ئێستاکەوە پەڵپی لێگرتووم و دەڵێ دەبێ بچمە مەدرەسەی ڕاهێنانی ترۆمبێل و فێری ئاژۆتنی ماشێن ببم. کوڕە ئەگەر زووم بە فریا نەگەیت فەخرە، لەوانەیە پەڵپی فرۆکە لێخوڕین و فڕۆکەوانیشم لێ بگرێت...

ـ برینۆ بەم قسانەت دڵم دەکرێتەوە و پڕ بە دڵ دەڵێم ئۆخەی خوایە ئەوە برینۆیە مامۆستایەکی پەیاخ بەدەستی لە سەرە!... هەرچی سوازن دەیڵێت، دەگوێی بگرە و سەر لە ژێر فەرمان لامەبە!... هیچ دەزانی لە ڕۆژی سەفەرەکەشتان نزیک دەبنەوە و زۆرتان نەماوە...

ـ دیسان ڕجات لێدەکەم فەخرە واز لەم کەللە ڕەقییە بێنە و ڕەگەڵمان کەوە... من و سوزان دەخزمەتت دا دەبین... نازانم!... نازانم بۆچی دڵم بۆ سەفەر ناچێت فەخرە!... هەست بە خەمێکی نادیارد دەکەم و دڵم سوارە... هەتا سوزان باسی سەفەر دەکات، من دڵم دادەخورپێ و کوڵی گریان دەمگرێت...

ـ برینۆ مانگێک بۆ سەفەر یەکجار زۆر کەمە. هەتا وادەکەی و گەشتێک لێدەدەی، مانگ کۆتایی هاتووە. من سێ وەعدەی پزیشکیم هەیە و دەبێ لێرە بمێنمەوە... کاتی هاوسەفەربوونی سێ قۆڵیشمان دەگاتی... بەهیوام«تامارا»ش دەگەڵتان بێتەوە، ئەمجار دەبینە چوارکەس... سەفەرێکی خۆش و بەسلامت بۆ ئێوە ئارەزوو دەکەم... چەلێ ماوەمان هەیە و هەر پێکەوەین. لەم چەند ڕۆژە دا چەند سەیر و سەیاحەتان ساز دەکەین... من هەر ئێستێ خەریکی سازکردنی نانی شەوم... برسیمە و دەبێ جێت بهێڵم. سلاوی سوزان و هیوای خۆشیتان... شەوتان شاد!

ـ شەو شاد فەخرە... ئاگات لە خۆت بێ ئازیز گیان!

نیوەی دووەمی مانگی بانەمەڕ بوو. هەوا گەرم و زەوی گەرم و دەریای گەرم بوو. گەرمایەکی گیان بووژێنەری بە عەتر و بۆن بە هەموو لایەکدا دەگەڕا. برینۆ و سوزان پێکەوە حاوابوونەوە و گیانێک بوون دە دوو جەستەدا. زمانی هەر دووکیان بە یەک ئاهەنگ و بە یەک سەدا دەیگووت کە لە سەرجەمی هەموو تەمەنیاندا قەت بە قەدرایە ئەو سێ مانگەی ژن و مێردایەتییە، خۆشی و کامەرانییان نەچەشتووە. سوزان بێ سەبرانە چاوەڕوانی داهاتنی مانگی پووشپەڕی دەکرد، کە دابێ و گەشت و سەفەری یەک مانگەیان دەست پێ بکەن. سوزان هەموو شەوێک هەزار خەونی حەوت ڕەنگیلەی بەو سەفەرەوە دەبینی و دەیان نەزر و نیازی بە دڵدا دەهات. بەڵام هەتا باسی ڕۆیشتن دەکرا و هەتا لە ڕۆژی ڕۆیشتن نزیکتر دەبوونەوە، ترس و دڵەخورپەیەکی لە خەم خەوتووی نادیار برینۆی دادەگرت. باری ئەو خەمە نادیارە ڕۆژ بە دوای ڕۆژ قورستر دەبوو و پتری دەشێواند. بە دڵ پێی خۆش بوو لەم کۆچ و

سەفەرە واز بێنێت و فەخرە جێ نەهێڵێ. سوزان پێی وابوو دڵەتەپەی برینۆ، یا و تێی سەفەر و هەموو کۆچەر و سەفەرکەرێک ئەم تەم و خەمە نادیارەیان لە دڵ دەنیشێت.

فەخرەش هەزار خەونی بو هاوین دەدیت. بەنیاز بوو لە هاویندا ئارەقی ڕەش و شین برێژێت و سەر و ژێری شار بگرێتەبەر و هەنار بدۆزێتەوە. دیەویست خۆی یەکلا بکاتەوە و دوایی بەم چەشنە ژین و ژیانە بهێنێت. چیتر توانای هەڵگرتنی باری خەمانی نەمابوو. بە تەواوی شکابۆوە. ڕەنگ و نموودی پیرانە لە سەر و سیماکەیدا ببوونە خانەنشینی یەکجارەکی و پێی داکەوتبوو. شان و باهۆی پتەوی پڕ ماسوولکەی جارانی توابوونەوەو ئێسقانەکانی شان و پیل و پەراسووەکانی ڕەق و زەق دەرپەڕیبوون. ژێر پیلووی چاوەکانی داکەوتبوون و دەور و بەریان خەرمانەی چین و چرووکی لێ نیشتبوو. قژی دوو لاجانگەکانی بە تەواوی سپی ببوون و تووکی سەری یەک لە هەزار نەمابوو. ئازاری پشت و شان و ئاشکی تێکەڵی یەک ببوون و هەدادانیان لێ بڕیبوو. شەو بە دەرمان خەو بە چاوی دادەهات و ڕۆژ بە دەرمان خۆی بە سەر پێیانەوە ڕادەگرت. گەلێ ڕۆژان لە بەر دەرد و ئازاری دەروون، لە ژوور دا دەمایەوەو توانای هەستان و چوونەدەری لێدەبڕا. قاچەکانی وەکی جاران ماندوو نەناس نەمابوون. لە هەر پیاسە و هاتن و چوونێکدا دەبوایە بە مەنزڵ بڕوا و لە هەر مەنزلێکیشدا پێویست بوو بسرووێت و تاوێک بحەسێتەوە. مانگانە، هەموو ئاخری مانگان سەردانی پزیشکانی لەبەربوو. هەموو مانگێکیش بەپێی کۆنترۆڵی پزیشکی، دەرمانەکانی بۆ دەگۆڕدران. دەرمانەکانی بە مانگ بۆ دەگۆڕدران، بەڵام ناسازی و نەخۆشینەکانی لە جیاتی باشتر بوون، گرانتر و قورستر دەبوون.

ئاخری مانگی بانەمەڕ بوو. فەخرەی کز و پەرێشانحاڵ بە ژێر باخەڵی پڕی دەرمانەوە لە خەستەخانە دەگەڕایەوە. لەم هاتن و چوونە بێ کەڵکەی خەستەخانێ تەواو شەکەت و جارس ببوو. بۆ پشوودان و شەکەتی دەرکردنێک ڕێی لار کردەوە و خۆی کێشایە چایخانەیەکی ناوەندی شار و لە گۆشەیەکی زۆر بەلاوەی چایخانەکە دانیشت. پرێسکەی دەرمانەکانی کردەوە و یەکایەکی چاوپێداخشاندن. دەرمانەکانی هەر ئەو دەرمانانە بوون کە یەکەم جار دابوویانێ. گوتی:[دەرمانەکانیش پێم دەڵێن کە بۆ چاکبوونەوە نابم و ڕێگەی ئەولام لەبەرە. پزیشکەکانیش لێم ماندوو بوونە. خەستەخانە و کارخانە و عەرز و عاسمان و هەر هەمووی لێم ماندوو بوون. ئەوە هەر منم دەستیان لێ هەڵناگرم. من بوومەتە چڵ و فڵ و بە ئەستۆیانەوە هەڵواسراوم...]

لەپڕ خۆدواندنەکەی لە دەمدا کەوت. دڵەکوتە گرتی. دەست و باسک و ئەژنۆ و ڕانی بە ئاشکرا هاتنە لەرزین. تەوژمی خوێنی لەشی تووشی تێکچوون هات. هان و هەناسەی لە سنگدا گیرسا. کەمووسکەیەک لە جێ بزووت و بەژنی تەواو ڕاست کردەوە. دەگەڵ ڕاست بوونەوەش، ورد ورد چاوی تێبڕی. بۆ کورتە دەمێک تووشی ناباوەڕی هات و پێی وابوو خەیاڵ گرتوویەتی و چاوەکانی بە هەڵە شت دەبینن.

چاوکانی نووقاند، چاوی کردەوە و دیسان«هەنار»ی هاتەوە بەرچاوان. هەنار هاتە ژوور. ئەمجارەیش هەنار تەنیا نەبوو. کوڕێکی دەگەڵ بوو. بەژن و باڵای کوڕەکە چەشنی قامیشی کووڕ، لەڕ و باریک و شان و شەپیلک داچۆڕاو بوو. دەگەڵ کوڕەکانی تری زەمین و زەمان لێک جیا بوو. ئەوانی دیکەی شۆخ و شەنگ و جوان چاک بوون. بەڵام ئەمەیان ڕێوەڵە، چاوو بچووک، لەڕ و لاواز و کوێرە مووشە بوو. هەر دووکیان پێکەوە هاتنە ژوور. قاوەیان وەرگرت و دوو مێز لەو لاترەوە بە جۆرێ دانیشتن، کە کوڕەکە ڕوو بە ئەو و«هەنار»یش پشت بە باوکی بوو. پشت و شان و باڵ و باسکی هەنار تەواو ڕووت بوون. بەلەک و پا و پووزەکەیشی هەتا سەرەوەی شلکەی ڕانی وەک بەفری کوێستانی بەر تیشکی هەتاو، چاوی پیاوەی تینووی ڕادەکێشا. هەنار هەر وەک جاران شەنگ و شیرین و شلک و نەرمین بوو. بەژن و باڵاکەی و هاتن و چوون و ڕەوت و ڕۆیەکی هەر دەتگوت سۆیبە تیلەکۆییە و ناوی«هەنار»ی گرتووە. هەوای دەنگ و حیلکەی پێکەنینەکەیشی هەر سۆیبە بوو.

دەنگی تریقەی پێکەنین و نەرمە ورینگەی ئۆخەی و گیانی جارجاریان بە ژوور دا دەگەڕا. فەخرە بەم هەوایە شێت و هار بوو. خوێنی کوڵی. خوێن بەری چاوانی گرت و سەر و سیمای مات و زەردی، خوێنی تێگەڕا. چیتر نەیتوانی بەرگە بگرێت. ویستی لە سەر جێگا هەستێتە سەرپێ. بۆ هەستان، هەرچی هێز و توانای کە هەیبوو، دای بە ڕان و سێبەندەی پشتی و پەنجەی خستە سەر مێزەکەی و لە جێ هەستا. بەڵام ژانی پشت و کەمەر ڕێیان پێ نەدا. قاچەکانی لەرزین و دەست و شان و باهۆشی توانای گرتنی مێز و ڕاگرتنی لەشیان لێ بڕا و لە سەر کورسییەکەیەوە داکەوتە خوار. بە دەنگی کەوتنی ئەو، کوڕەکەی دەزگیرانی هەنار دیتی و خێرا بۆی بزووت و بۆ بەرزکردنەوەی ژێر باڵی گرت. «هەنار»یش بۆ یاریکاری لە جێ هەستا و بۆی چوو. فەخرە سەری بەرزکردەوە و چاوی دە چاوی هەنار بڕی. هەنار بە دیتنی باوکی، پڕ بە ژووری چایخانەکە هاواری کرد و بە باوەشی ئاواڵەوە بۆی چوو:

ـ دەک نەمێنم حەیاتەکەم!... هەر دو چاوەکانم لە بۆت کۆر و نابینابن باوکە گیانەکەم... ئەوە چ دەبینم و چیم دێتە بەرچاو بۆت بمرم باوکە... بوچ وات لێ بەسەر هاتووە مەرگم وەپێش مەرگت کەوێ... بریا بمردبایەم و بەم حاڵە پەرێشانە نەتم دیبایەی... دەک بە کوێرایی چاو هەڵێنم باوکە گیانەکەم... خۆزگە بمردبایەم و تۆم بەم چەشنە نەدیبایە... ئەی هاوار!...

هەنار بە دەم گریان و هاوارەوە بۆی چوو. ویستی هەر لەم بار و دۆخە دا خۆی بەسەر بکێشێت و باسکی بخاتە ئەستۆی و بە سەریدا بگری. بەڵام چاوەکانی فەخرە پڕێ تووڕەیی بوون و خوێنی تۆڵەیان لێدەباری. هەنار ترسا و لە سەر جێ وشک هەڵات. هەنار خۆی لەبیر کرد. کوڕەی دەزگیرانیشی لەبیر چۆوە و نەیزانی لە کوێیە و چی دەکات. بە ڕووی خۆی دادا و بە گریانەوە هاواری کرد:

ـ ده لێم گەڕێ با بێم و پێڵاوەکانت بگرمە باوەش و بە سەریاندا شێن بگێڕم حەیاتەکەم! ده ڕێگام بده با دەستەکانت بگرم و دەبەر بەژن و باڵاکەت بمرم گیانی شیرین!...

گریان و پاڕانەوەی هەنار، زامی قووڵی دڵی «فەخرە»یان کولاندەوە. بە نیازی ڕابوون و هەستانەوە، لە سەر چۆکان سەری بەرز کردەوە و ویستی دەنگ هەڵببڕێت و قسان بکا، بەڵام زار و زمانی وشک هەڵاتبوون. زۆر بە زەحمەت دەمی کردەوە و بە نیوە نووزەیەک گوتی:

ـ پێم مەبێژه باوکه!... کوا کەی تۆ کچی باوان بووی... من پەرێشان و زامداری تیری دەستی نا خاوێنی تۆم...

پەنجەکانی کردە چلمێردەی هەستان و بەژنی ڕاست کردەوە. لە جێ هەستا و زۆر بە زەحمەت هەنگاوێک بۆ لای هەنار چوو. هەنار پاشە و پاش کشایەوە و خۆی بە دیوارەوە مەڵاس کرد. فەخرە بۆی چوو، بەڵام بەر لەوەی دەستی بیگاتێ، کارکەرەکانی چایخانە هاتن و تێکیانەوە پێچاو پاڵیان پێوەنا. فەخرە هێزی لە سەر پێ ڕاوەستانی نەما و بە دەمدا کەوت. دەوا و دەرمانەکانیشی بە دەور و بەر دا بڵاو بوونەوە. هەنار بە دیتنی ئەو کارەساتە، جەرگی هاتە ژان و پڕ بە هۆڵی چایخانەکە لە بانگی دا. لە ناخی جەرگ و هەناوەوە بۆی گریا و بە حەسرەتەوە خۆی بۆ لەراندەوە. سەرپەرشتی چایخانەکە خێرا هات و دەستی لاواندنەوە و نەوازشتی بە سەر هەنار داهێنا و گرماندی بە سەر کارکەرەکان و گوتی:

ـ دەی خێرا ئەم چەپەڵە بخەنە دەرەوە... شێتی دەس وەشێنی دەرەکی بۆی نییە ڕوو بکاتە شوێنی ڕێزداران و بە چاوی پیسەوە بڕوانێتە خانم و خاتوونەکانەوە... دەی بۆ دەرەوە... دەری کەنە دەر!...

کارکەرەکان پشتملیان گرت و زۆر بە سووکایەتی ڕەپاڵی دەریان نا و خستیانە دەر. فەخرە بۆ چرکەیەک خۆی لەو بار و دۆخەدا بینی کە سەردەمانێک «برینۆ»ی تێیدا بوو. لە مەیخانەکاندا بە سووکی سەیریان دەکرد و زۆر بە بێ قەدری دەیان خستە دەرەوە. شەرم گرتی. لەجێ هەستا و بە خێرایی تێکەڵ بە حەشامەتی شەقامەکە، خۆی لە نێویاندا ون کرد. پشت و شان و ڕێخۆڵەکانی ژانیان دەکرد. دەستی بە سەر دڵیەوە گرت و بە کۆمە کۆمە کەوتە ڕێ. چەندێک بەم چەشنە ڕۆیییشت، بەڵام ژان و ئازار هێزیان لە ئەژنۆی بڕی و هەستی کرد نایکێشێت. لە پەسیوێکدا تاوێک دانیشت و بە دوو چاوی لێڵ و وێڵەوە سەیری هاتووچۆکەرانی کرد. بە ناسازی پێکەنی و بەدەم پێکەنینێکی تاڵەوە گوتی:[ئۆهۆی فەرماندە مەزنەکەی ژاندارمان لە کوێی؟!... لە کوێی و بۆچ نایەیتە ئێرە و لە جیاتی مەحکەمە و سەرخوێندنەوەی بنکەی بستام، لێرە فەخرە بە چاو ببینی و دڵە بە کوڵەکەتی پێ فێنک بکەیتەوە؟... دە وەرە و لێرە و لەم بار و دۆخەدا ڕوو بە فەخرە جوانڕۆیی ڕابوەستە و بە دیتنی حاڵی بەلەنگازی پڵینگی برینداری چیای چلچەمە، دەغەزی دڵی نەخۆشت تۆزێ

ئەهوەن کەرەوە... دە وەرە بڕوانە و ببینە کە فەخرەی دەستی ڕاستی پێشمەرگە و دوژمنی داگیرکەران، بە چ دەردێکی بێدەرمانەوە گیرۆدە بووە... وەرە فەرماندی مەزن، وەرە و مەترسە و ببینە کە فەخرە جوانرۆیی، ئیتر ئەو شێرە دڕەی چیای قەندیل و شاهۆ و نەکەرۆز نییە کە ڕۆژگارێک لە بنکەی بستامدا دەتەویست کەڵ بە موو بەند بکەیت!... وەرە و بە دوو چاوی سەرت تێی بڕوانە کە چلۆن داکەوتووە... بە سەرت وەها داکەوتووە کە موو ناپسێنێت... بەڵی فەرماندی مەزن، فەخرە دەستی لە چەک بەرداوە و مێشەکوێرەش شەرمی لێناکا...]

هەستی کرد حەساوەتەوە و دەتوانێ بە ڕێدا بڕوات. لە جێ هەستا و کەوتەوە ڕێ، بەڵام هێشتا چەند هەناوێک نەڕۆیشتبوو کە هەستی کرد قاچەکانی لە ژێر جەستەیدا دەخەونەوە و هاکا کەوتە سەر چۆکان. خۆی ڕاگرت و نەیهێشت بکەوێتە سەر چۆکان. لە سای سێبەری دارێکدا دانیشت. جگەرەیەکی داگیرساند و قاچەکانی ڕاکێشان. قاچەکانی ڕاکێشان، بەڵام هەرچی کردی نەیتوانێ قاچەکانی کۆبکاتەوە و بکەوێتەوە ڕێ. بە ناچاری هاواری یاریکاریی بۆ چەند ڕێبوارانێک بەرز کردەوە و لێیانی خواست کە دەستێکی بدەنێ و بە تاکسی بیخەنە ڕێ. بەڵام ڕێبوارەکان وەک ڕۆبۆتی سارد و سڕ، تیژ هاتن و توند تێپەڕین و کەس گوێی نەدایە. ئاخرسەر «قەرەچ»ێکی چاو داقڵیشاو بە هانایەوە هات و تاکسی بۆ ڕاگرت. ژێرپیلی گرت و خستیە ناو تاکسی و خۆیشی شان بە شانی فەخرە دانێشت. لە دانیشتنیشدا خۆی خستە ژێر جەستەی و نەیهێشت قورسایی بکەوێتە سەر سێبەندەی. لە خەستەخانەشدا هەتا ئەو دەم کە نۆرەی دوکتۆری هات و بانگیان کرد، هەر بەلایەوە دانیشت و دەستی لێ هەڵنەگرت.

دوکتۆری ئۆرژانس هاتە ژوور سەرینی و پێداچوونەوە دەستی پێکردەوە، بەڵام پێداچوونەوەی ئەمجارەی قووڵتر و وردتر لە جارانی بوو. چەند دۆکتۆری جۆری ناسازییەکانی، یەک بە دوای یەکدا هاتن و دوای پێداچوونەوەی ئازارەکانی، قەراری مانەوەی دە ڕۆژیان بۆ نووسی و خەواندیان. تلێفۆنیان بۆ دانا و دوو سیستەریش وەک چاوەدێری شەوان و ڕۆژان، زوو زوو بە سەریان کردەوە. بەپێی بەرنامە، دەوا و دەرمانەکانیان بۆ هێنا و خورد و خۆراکی بە دانستەیان دایە. فەخرە لە ڕێگای تلێفۆنەوە سەفەربەخێرێکی بە سوزان و برینۆ گوت و پێی گوتن کە ئەویش هەر ئێستاکە بۆ دیتنی چەند هاوڕێی هاووڵاتی، لە سەفەر دایە. برینۆ تلێفۆنی بەر نەدەدا و بە یەک بە ژوورەکە هاواری دەکرد کە بۆ هیچ کوێ نەچێت و ببێتە هاوسەفەریان. فەخرە بۆ دڵداری و ئەهوەن کردنەوەی برینۆ، بەڵێنی پێدان کە لە سەفەر و سەیران و گەڕانەکانی دواییدا هەر پێکەوە دەبن و لە یەکتر هەڵنابڕێن.

دە ڕۆژەی ژێر چاودەێریی دوکتۆر و پەرستارەکانی دوایی هات و ڕۆژی یازدەهەم ڕێی چوونەوەیان پێدا. لە ماوەی ئەم دە ڕۆژە دا، ڕازان و خورد و خۆراکی تایبەت و

دەوا و دەرمان کاری خۆیان کرد و هێز و بڕستێک بە لەش و گیانی دا گەڕانەوە و هەستی کرد هێزی ڕۆیشتن و کارکردنیشی باشتر بووە.

کاتی ماڵاوایی لە سیستەرەکان، لە بەشی تەندروستیی خەستەخانەدا مەلەفێکان پێدا کە سەرجەم پێداچوونەوەی نەخۆشینەکانی و دەوا و دەرمان و پاریز و تەنانەت بەرنامەی ئیش و کار و چالاکییەکانیشی تێدا بوو. بەڕیوەبەری ژووری تەندروستی پێی گوت :

ـ بەپێی بۆچوونی دوکتورەکانت، تۆ ناتوانی وەک مرۆیەکی ئاسایی لە کاری قورس دا ئیش بکەیت. هەربۆیە ئەوان دەگەڵ ئۆرگانی چاوەدێریی کرێکاران قسەیان کردووە و نامەیان بۆ نووسیون کە لەمەوپاش وەک کرێکارێکی ناسازی شکستە حیسابت لە سەر بکەن و مووچە و مانگانەی لە کارکەوتووانت بدەنێ...

فەخرە بەم هەڵوێستە هەڵبەزییەوە و بە تووڕەیی گوتی:

ـ ڕاستە من ناسازم و هاتوچۆی خەستەخانەم لەبەرە. بۆچوونی پزیشکەکان لە ئاستی ناسازییەکانم ڕاستە و ڕێزیان لێدەگرم، بەڵام هێشتا من ئەوتۆم لێ بەسەر نەهاتووە کە لە دەست و بوو کەوتبێتم و بکەومە ڕێزەی لەکار کەوتووانی گردەنشین. من لە توانایی خۆم خەبەردارم و دەزانم کە چەشنی مرۆی ئاسایی کارم پێدەکرێت. نەخێر من ئەم بڕیارە بەرپەرچ دەدەمەوە... ئەمە غەدرە لە منی دەکەن... نەخێر من ئەمە ناسەلمێنم و بەرپەرچی دەدەمەوە...

بەڕیوەبەر زۆر بە میهرەبانی پێی گوت:

ـ کاکی برا! ئەمە بۆچوونی پزیشکەکانتە، بەڵام لەوانەیە خاوەن کار بە هیچ جۆرێ مل نەدات! ڕەنگە خۆت باشتر بزانی کە خاوەن کارەکان لە ئاستی کرێکار، لە ئاسن و پۆڵا ڕەقترن... چەلێ لە کوێتە!... لەوانەیە فۆرمالیتە کارەکەت بۆ بگۆڕن، بەڵام ئەو کارەی پێتی دەدەن، چ بزانی لە کاری پێشووت گەلێ قورس و گرانتر نەبێ... چەلێ نە من دەیزانم و نە ئەتۆش. تۆ خۆت مەشەمزێنە. چەند ڕۆژێک لە ماڵ دانیشە و تۆزێ بحەسێوە. چەلێ پەلەی مەکە!... کارگە نامەت بۆ دەنێرێتە ماڵ و چەشنی کار و سەعاتکاری تازەت بۆ دیاری دەکات... هیوای سڵامەتی و سەرکەوتنت دەخوازم.

فەخرە لە خەستەخانە هاتە دەر و شەقامی بازاڕی گرتە بەر و نەرمە نەرمە پێیدا هەڵکشا. بیری لە بۆچوونی پزیشکەکانی دەکردەوە و دەریایەکی پێ ناخۆش بوو کە وەک لە کار کەوتوویەکی داماو حیسابی لە سەر دەکەن. گوتی:[خانەنشینی و داماوی تام و چێژێکی فرە تاڵی هەیە بۆ من. واتاکەی لە دەست و بوو کەوتن و چەشنە مردنێکە... ناچمە ژێر باریان... کوا من ئەوەندە بنێس و بێ ڕەجلم کە جێی بەزەیی بم و خانەنشین بکرێم... من بۆ سواڵ و سەدەقە دانەڕێژراوم و هێستایش دەتوانم نانی خۆم لە بەرد دەربێنم... نەخێر ناچمە ژێر باری و هەر سبەی بەیانی دەچمەوە کارگە و ئەو بڕیارە هەڵدەوەشێنمەوە. پێیان دەڵێم ئەمە غەدر و زۆرداریيە و پێی قایل نیم].

سوازن و برینۆ بەرەو زێد و نیشتمانەکەیان چووبوون و فەخرە تەنیا و بێ هاودەنگ و هاواڵ مابۆوە. چەند ڕۆژێک، هەموو ڕۆژ و بەبێ ڕۆژبوێر سەردانی کارخانەی کرد. بەرۆکی گرتن و هەڵی سووڕاندن. ئەوان تێبینی و بڕیار و بۆچوونی پزیشکەکانیان بە دەستووری سەرەکی دادەنا و ئەویش نەقوستانی و لە کارکەوتەیی بەرپەرچ دەدایەوە و خۆی بە کرێکارێکی تەواو بە توانا دادەنا. هەفتەیەک هات و چوو. ئاخرسەر ملی پێدان و بەرنامەی ئیشی ڕۆژانەی پێ گۆڕین و ئیشێکی سووکی پڕ بە پێستی خۆی لێ ئەستاندن. ماوە و مەودای کارەکەیشیان بۆ گۆڕی و ئیشی ڕۆژانەی ، بە مەرجی ساخ بوونی، کرایە چوار سەعات لە ڕۆژ دا. ئیتر لەو ڕۆژەوە هەموو ڕۆژێ، لە کاتژمێری دوو هەتا پێنجی دوای نیوەڕۆیە لە سەر ئیش بوو. شەشی ئێوارێ بەرەو ماڵ دەگەڕایەوە و بە خۆی ڕادەگەیشت.

دوو هەفتەیەک پێ چوو بوو، ئێوارەیەک ڤەرۆنیکا زەنگی بۆ لێدا. بەڵام فەخرە چونکی خۆی بۆ وەڵامدانەوە ئامادە نەکردبوو، تلێفۆنەکەی «ڤەرۆنیکا»ی بێ وەڵام هێشتەوە. دانیشت و بیری لە ڕۆیشتنی سوزان و برینۆ کردەوە. بیری لە تۆقەی هەنار و بەسەرهاتەکەی ئەو ڕۆژە کردەوە. بیری لە نەخۆشی خۆی و لە خەستەخانە و بەرنامەی کاری کارگە کردەوە و جا ئینجا زەنگی بۆ ڤەرۆنیکا لێدا.

ـ فەخرە لە کوێ بووی کە چەند جارانم زەنگ بۆ لێدای و وەرامت نەبوو. گەلێک بە پەرۆشت بووم کە نەکا...

ـ سپاس ڤەرۆنیکا. بمبوورە لە ماڵ نەبووم... بەڵام گوێ بگرە ڤەرۆنیکا با بەسەرهاتی تاڵ و خەمناکانەی خۆمت بۆ باس بکەم...

باسی سەفەری سوازن و «برینۆ»ی بۆ کرد. باسی هەنار و هەڵوێستی شێتانەی خۆی بۆ کرد و باسی نەخۆشی و خەستەخانە و ئاڵوگۆڕی سەعات کاری کەرگەشی بۆ کرد. ڤەرۆنیکا ورد گوێی دایە و لە وەڵامدا بە ئەو پەڕی تووریی گوتی:

ـ فەخرە تۆ کەنگێ دەرگای داخراوی فام و مشوورەکەت دەکەیتەوە؟!... شەرمە!... شوورەییە فەخرە! چلۆن لە دڵت هات بەمجۆرە دەگەڵ پەپوولەیەک بچیتە شەڕی دەستەویەخە؟!... تۆ چلۆن سەرت هەڵدێ؟... تازە تۆ چلۆن و بە چ ڕوویەکەوە داوای دانیشتن دەگەڵ هەنار دەکەیت؟!... من لە جیاتی هەنار بوامایە ، هاوارم بۆ قانوون دەبرد و دەمخستیە ئەو جێگەیە کە پیاوگوژانی تێدەکەن... من لەبەر دۆستایەتیی ئەو دوو ڕۆژەت نەبوایە، دەرگای تلێفۆنم لێ قەپات دەکردی و ناوکەشتم دەخستە پەراوێزەوە و قەت باسم نەدەکردی. بەڵام من هەر بەو دوو ڕۆژانەت دەبەخشم و دەنگت لێ ناگۆڕم. بەڵام ناوی هەنار لە کن من مەبە. تۆ دە ڕۆژ لە خەستەخانەدا خەوتی و تلێفۆن لە لاشانتدا، ناوی «ڤەرۆنیکا»ت لە بیر نەبوو، کە هیچ نەبێ حاڵی خۆتی پێ بڵێی؟!... تۆ چ مرۆڤێکی کە هیچ ئاکارێکت وەک مرۆڤی ئەورۆیی ناچێت؟...

ـ ڤەرۆنیکا تکایە بەسە!... من بە هەزار لاوە پەیکاوم و لە هەزار لاوە خوێن دەچۆڕێنم..ئەوەندەم بەس نییە ڤەرۆنیکا؟!... تۆ بە بەرد و تەرازووی ئەم بەهەشتەی

خۆت من لە قەپان دەدەیت و هەڵم دەسەنگێنی. هەموو ئەجزای لەشی من لە شوێنێکەوە پێکەوەندراوە، کە وەفا و بێ وەفایی، قین و میهرەبانی، دۆستی و دوژمنایەتی ، ڕەشی و سپیایی، خراپی و چاکی پێکەوە لێکدراون و چەلێ کەس نازانێ کە کامەیە... لێبگەڕی ڤەرۆنیکا... لێبگەڕێ با من بەم دەردەی خۆم بمرم. من ئەگەر هیچیشم لە چنگ نەیە ڤەرۆنیکا، خۆ دەتوانم چەشنی مردنی خۆم، بۆ خۆم دیار بکەم... من ئەمە دەکەم...

ـ فەخرە گوێ بگرە!... هەلۆ... هەلۆ!

فەخرە لە ماڵ وەدەر کەوت. سەرکۆنەی ڤەرۆنیکا چەشنی تەڵەزمی شووشە جەرگی دابڕ دابڕ دەکرد. هەتا شەو دەرنگانێک لە پارک دانیشت. بەرە بەرە وەنەزی دەدا و خەو دەیبردەوە. ویستی هەر لەو شوێنە لێی ڕابکشێت و بخەوێ، بەڵام بارانی چەند ڕۆژانی پێشتر تەواو وڵاتی خووساندبوو. هەستا و بەرەو ماڵ بۆوە. نزیک بە دووی نیوەی شەو خەوت. بەیانی دەوری نۆ لە خەو خەبەی بۆوە. بە پەلە بەرچاییەکی خوارد و بەپێی بەرنامەیەکی کە خۆی دابنابوو، بۆ پیاسەی کاتژمێری دە لە ماڵ وەدەر کەوت. بۆ هەر ڕۆژێک شوێنێکی دیاری کردبوو کە پێیاندا بگەڕی و چاویان تێدا بگێڕی. پێیاندا دەگەڕا و تێیاندا دادەنیشت و چاوی دەگێڕا. کوڕ و کچانی دەڕوانی و یەکیشی لە پتەی دەر نەدەچوو. ڕۆژانە، دەوری دوانزدە نانێکی دەخوارد و خۆی بۆ سەر ئیش تێک دەنا و دەڕۆیشت. دوای تەواو بوونی ئیش، لە سەیرانگای سۆز و دڵداریدا دەهات و دەچوو. ماندووبوونی لەژێر سێبەری دارەگوڵاندا دەردەکرد. شەوانەش هەتا شەو شەق دەبوو، دادەنیشت و بە کتێب خوێندنەوە چاوەکانی شەکەتی خەو دەکرد و لێی دەخەوت.

ئێوارە بوو، ئێوارەیەکی ڕۆژی هەینی. پانزدەڕۆژ لە مانگی پووشپەڕ تێپەڕیبوو. درەخت و دەوەنە گوڵ و شینکە و شێناوەردی ئەو پارچە بەهەشتەی ڤەرۆنیکا سەریان پێوەنابوو. دنیا بە چەشنێک ڕازابۆوە، هەر دەتگوت قەڵەمێکی سیحراویی تابلۆی سروشتی نەخشاندووە. سەیرانگای سۆز و دڵداری باوەشی پڕ لە گوڵی بەرەو دەریا کردبۆوە و بەرامەی پۆلی گوڵباخی بە هەوا دا دەدا. پرچی داچۆڕاوی شۆڕەبی بە دەم شنە بای بەحراوان، هێور هێور سەمایان دەکرد و فێنکاییان بە ژێر دا دەگەڕا. دەون و دارەگوڵەکانی لێوارەی دەریاش بە دەیان ڕەنگەوە، کراسی گوڵ گوڵینیان لە بەژی شینی زرێ هاڵاندبوو. شنەی سەر بەحراوان پڕ بە باوەشی هەزاران وردە شەپۆلی دەم بەکەف، نمێکی فێنکیان بەرەو قەراغ ئاوان دادەکێشا و بە سەر سەوزەڵاناندا بڵاویان دەکردەوە. باڵ و ترۆپکی شاخەکانی ئەو بەری زرێش، چەشنی بووکی ڕازاوەی سەوزەپۆش، بە دار و درەخت و دەوەن خەمڵیبوون و وێنەیەکی خەیاڵییان لە ئاوی دەریا دا نەخش کردبوو. لە ژێر هەر درەخت و لە پەساری هەر دەوەنێکدا، پۆلە کوڕی خۆش باڵا و شۆڕە کچی شۆخ و ڕەعنا، گەرمی گەپ و گەمە بوون و دەنگی ئۆخەی و گیانیان لە هەموو لایەکەوە دەبیسترا. هاشەی ڕاخوشینی شنە و شەپۆلان، تێکەڵ بە

خشپەی لەرینەوە چڵ و گەڵا، لە دەنگی قاقای کیژۆڵان و نەوای مۆسیقا هاڵابوون و سەمفۆنیایەکی لێکدراوی لە گیانان خۆشهاتوویان بە هەموو لایەکدا دەگێڕا. ڕەنگ هەر جوانی بوو، دەنگ هەر خۆشی بوو، جیهان سەوزەپۆشێکی ڕازاوەوەی پڕی کیژ و کوڕی سەردەمی هەرزەکاری بوو. لە هەموو لایەکەوە دەنگی خەندە و تریقەی پڕ لە شادمانی بوو.

خۆر، دەهات ئاخرتیشکی لە بووکی زەوی بستێنێتەوە و لە پشتی شاخە سەرسەوزەکانی ئەو بەری زرێ ئاوابێ. داوێنی گردەکانی ئەو بەری زرێ، کە پشت بە هەتاو بوون، زووتر سێبەریان بە سەر کشابوو. چێشتخانەکانی داوێن گردەکانی ئەم بەرەی زرێ، لە حەشیمەتی بێ خەم و خەیاڵ ئاخنرابوون و هەر ژاوەیان دەهات. کازینۆکانیش بە تێکڕایی کلۆپ و چراکانیان هەڵکردبوو. ڕمبی شەبەقی گلۆپەکان لە دڵی تاریکی هەڵچەقیبوون و ئاوی سێبەر لێنیشتووی ڕۆخی ئەوبەری دەریاش بە بینینی شەبەقی گلۆپەکان، زەردی بە دەمدا دەگەڕا.

لە پشتی پەنجەرەکەیەوە، هەرچی جوانی و ڕەنگ و ڕازاوەیی خەڵک و خۆڕست بوو، لە بەر نیگای چاوی دابوون. دیمەنی سیحراویی زەوی و زرێ، پاشەکشەی تیشکی خۆری پشتی شاخەکان، هەروەها بەزمی سەما و چەپڵەڕێزانی ئاپۆرای سەرخۆشی بێ خەمیشی دەبینی. بەڵام چاوەکانی ئەو، لەو ڕوانگە ڕەنگینە و لەم تابلۆ کەسک و زەردە و شینە، هەر بەس گەڕیدەی دیتن و دیداری تاک ژینەوەرێک بوو، کە بە دڵ دەی هەویست و بە گیان خۆشی دەویست.

لەمێژ بوو دانیشتبوو. زێدە لە کاتژمێرک دەبوو کە لە پشتی پەنجەرەکەیەوە چاوی دە جەمسەری تێکەڵبوونەوەی دوو شەقامان بڕیبوو. چ ئەوانەی لە بەری شارەوە دەهاتن و چ ئەو کەسانەی کە بەرەو شار دەچوونەوە، هەر هەمووی لێ دیار بوون. کاتێک داهات کە ئیتر چاوەکانی لە ڕوانینی ئەم هاتن و چوونەدا شەکەت بوون و وازی دانیشتنی پشتی پەنجەرەیشی بەسەر چوو. لە جێ هەستا و چەندێک لە ژوور دا هات و چوو. بەدەم هاتن و چوونیشەوە گوتی:[ئیمڕۆش نەهات. لەوانەیە سبەی و دووی و سێش نەیە، بەڵام ئاخر سەر هەر دێ. ئێرە کۆنەچاڵی دلبەر و دڵدارانی ئەم مەڵبەندەیە و چی گەنج و لاوی کە لەم مەڵبندە دەژین، گەر سەرێک لێرە نەدەن، ناحەسێنەوە... بەڵام شارەکەشمان هەر هێندە گەورە و بەربڵاو و ئەوەندە سنوور هەراوە، سەرەڕاش هەر ئەوەندەشی مەکۆی عەیش و نۆش تێدایە، مەگەر بە هەڵکەوت هەڵکەوێت و بێتە بەر دەستم!... بەچی دیارە ئەو نیشتەجێی شوێنێکی دووری ئەم شارە نەبێت و بە هەیهات ئەگەر ڕێ بەم بەرەی شار دا ببات... ئەم شارە، دەیان شوێنی ئاپۆڕای ڕووت و قووتانی تێدایە، کە گەلێک لە یەکتر دوورن... منیش لە توانامدا نییە بە شوێنیاندا شەشدانگی ئەم شارە بگەڕێم. ڕاوکەرێکی داماوم و نێچیرێکی پاشکستەشم پێ ناکوژرێت...]

لە دانیشتنی ماڵ وەڕەز بوو. لە ماڵ هاتە دەر و بە لاشانی چەپی سەیرانگاکەدا هەڵکشا و بەرەو دەریا چوو. دەیان بەلەمی چارۆکەدار و گەمێی مۆتۆری، بە سەر ئاو دا دەهاتن و خەڵکیان لەم بەر بۆ ئەو بەر دەبرد. ئەویش دەگەڵ پۆلێک کور و کچ سوار بوو. لە بەلەمەکانیشدا هەر پێکەنین و گەمە و گۆرانی و چەپڵەڕێزان و سەما و خۆبادان بوو. دەنگی گۆرانی و قاقای کیژ و کوڕلاوان و خشپەی شەپۆلان، زایەڵەیان بە دەم شنە بای سەری شەو، دەگەیشتەوە قەراخ ئاوان.

هەتا دەرنگانێک بە کازینۆکاندا خولایەوە. لە چەند شوێنێکیش دانیشت و بە دەم سەیر و ڕوانینی ئاپۆرای کچ و کوڕان، شەکەتی لەشی هێور کردەوە. شەو دەرنگانێک گەڕایەوە ماڵ. کە گەڕایەوە، ماندوو بوو بەڵام بەپێچەوانی شەوانی تر، نە پشتی ژانی دەکردو نە ورگ و ئاشک و ڕێخۆڵەکانیشی ئازاریان مابوو. هەناسە و پشوو کێشانەکەیشی لە ڕۆژان باشتر بوو. گوتی:[... ئاخ نەمردووم و ئەم ژانی پشت و ڕێخۆڵانەم بۆ ماوەیەک لە کۆڵ بۆنەتەوە و وەک جاران توانیومە لە سەرپێ ڕابوەستم! چەند ناخۆشە بە دەرمان خەوتن و بە دەوا هەستانم!... کوا، کەی ئەمە ژینە؟...]

بە دم بیر کردنەوە و خۆ دواندن خەوی لێکەوەت، خەوێکی قورس بردییەوە و لەو خەوە قورسە دا، سۆیبەی هاتە لای و هەر وەک جاری جاران پێکەوە کەوتنە ڕاز و نیازان سۆیبەی گازەندەی دەکرد:[... فەخرە!... حەیاتەکەم !... خۆشەویستەکەم!... تاسەی باوەشی گەرمت، ئارەزووی دیتنی بەژن و باڵای خۆش تەرزت، وەک هەمیشە خولیان گیانی بەلەنگازمە. لەمێژە لە تاریکە تاراوگەکەمدا تاک و تەنیات هێشتوومەتەوە و نایەیتە لام. ئێسقان و دەمارەکانم لە حەسرەت دەردی دووریت سووتاون گیانە... تواومەتەوە و بۆت نەماوم ئازیز گیان... بۆچ ڕوویەکم تێناکەی و لێم ناپرسی؟! بۆچی مەیلەکەی جارانت کەم کردۆتەوە و هیچ هەناسەیەکتم بۆ نایە؟ خۆ دڵەکەی من هەر ئەو دڵەی جارانە و هێستایش هەر لە سوێی دیداری تۆ دەناڵێنی!... وەرە ئازیزکەم... وەرە بە سەرم کەوە جوانەکەی هەموو جوانڕۆیە. وەرە چیتر بە تەنێم جێ مەهێڵە فەخرە... وەرە!... وەرە!... وەرە فەخرە!... وەرە!...

ـ سۆیبەکەم!... حەیاتەکەم!... ژین و ژیانەکەم ! ... بە چاوەکانت سوێند کە من لە تۆ تەنیاتر و بێکەس و پەرێشانحاڵترم. منیش هەر وەک خۆت ئارەزومەندی دیەن و دیدار تۆمە و تامەزرۆی هەڵمژینی بۆن و بەرامەی میخەکبەندەکەی تۆم... من بەبێ تۆ سۆیبە، پەرێشان ڕۆژگارێکی ئەو سەر نادیارم و لە گشت ڕەنجرۆیانی سەر ئەم کاولە دنیایە لێقەوماوترم... دوور لە باڵاکەت سۆیبە، من جەستەخەستی نەخۆشی و ناسازیم. لە خەمی دووریت چل و چرۆی درەختی زیندەگانیم بە تۆفانی پەژارە هەڵوەریون... من نەخۆش و شکستە و جەستەخەستی دەستی نامیهرەباییەکانی «هەنار»م... دوور لە سایەی گیان بلاوێنی میهرەباییەکانی تۆ سۆیبە،«هەنار»یش پشتی تێکردووم و نامدوێنێت. منی ماڵوێران کەوتوومەتە شەشدەرێکی وەها تەنگەبەر ، کە ڕێ بە هیچ دەراوە ڕوونەیەکدا دانابەم...

ـ هەستە وەرە فەخرە... وەرە دەستم بدەیە با لە تەنیایی و ناسازی و پەرێشانی ڕزگارت کەم... وەرە با گیانی هەڵوەدای سۆیبە چیتر بە شوێن فەخرەدا چەواشە و هەردانگەڕ نەبێ... وەرە فەخرە!... وەرە با هەر وەک پەپوولە بە دەوری بەژن و باڵای ناسازت دا بگەڕێم و دەردو ئازارەکانت بە گیان بکڕم... وەرە فەخرە... وەرە دەستم بدەڕێ... وەرە با گیانی سۆیبە تیلەکۆییت دە سەر بگەڕێ... وەرە!... وەرە!

ــ سۆیبەکەی گیانم!.. دەستم ناتگاتێ... تۆ لە دووری و من لە دوورم... بڕوانە نێوانمان چ هەڵدێر و زەرد و ماهێکی حەستەم گرتوویەتی؟!... ڕێی هاتنم نییە گیانە... ڕێم نییە، ئەگینا گیانەکەی من لە قاپێلکی ناسازم بێزارە و ئارەزووی هەڵفڕینی لای تۆی گەرەکە... من هێستایش هەر بەو بۆن و بەرامەیە دەژیم کە لە لای تۆوە بۆم دێت... ڕوخساری دڵەنگێوت هەمیشە خولیان خەیاڵمە و بە ئارەزووی دیداری تۆ شەو بە ڕۆژ و ، ڕۆژ بە شەو دەگەیەنم...]

سۆیبە دەستی بۆ ڕاداشت. هەر وەک لە نێوانیاندا هیچ لێژ و کەند و هەڵدێرێکی لێ نەمابێت، دەستەکانی گەیشتنە ناو دەستی فەخرە. دەستەکانیان تێک بەزین. تین و توانا و حەسانەوەیەکی ئەفسانەیی بە لەشی فەخرە داگەڕا. نەخۆشی و ناسازی چەشنی بەفری بەرهەتاوی مانگی گوڵان توانەوە و گیانی کەسیرە بووی بووژایەوە. ماسوولکەی قاچەکانی ئارەزووی هەڵاتن و فڕین و لە هەرد جیابوونەوەی پێدا هات و بە تیژباڵێک بەرەو سەر فڕی. سۆیبە لەو تیژباڵتر و فەخرە بە تواناتر لەو، سنگی ئاسمانی شینیان دڕی و لە بارازییەکی گەلێک بەرز دا یەکتریان گرتەوە. بۆنی میخەکبەندی سەر سنگی سۆیبە هەر وەک چەلان دەگەڵ هەناسە بە سنگی فەخرە دا هەڵکشان و زیندوویان کردەوە. ماوەیەک، هەر وا دەست لە هەمێز و سنگ بە سنگەوە، پێ لە سەر بۆشایی ئاسماندا مانەوە. لەپڕ داخزین و بەرەو قووڵایی و هەڵدێرگەیەکی سامناک داخزین. زەوی دەمی بۆ کردبوونەوە و بە تین و تەوژمێکی لە ڕادەبەدەر ڕایدەکێشان. تیژتر و بە پڕتاوتر لە ڕاخوشینی هەسێرە، بەرەو ئەوکی تەنوورەیەکی ڕووناک، ڕووناکتر لە تیشکی هەتاو ڕادەکێشران. فەخرە لەم داکەوتنە توونێد و بەلەزە ترسا و لە خەو ڕاپەڕی.

لە خەو هەستا و لە سەر جێ دانیشت. لەشی گەرم و تێدار بوو، بەڵام ئارەقەیەکی سارد بە سەر سنگ و نێوچەوانیدا دەتکانەوە. لە سەر جێگا هەستا. چرای هەڵکرد و چەندێک لە ژوور دا هات و چووو. دانیشت. کتێبی کردەوە و دوای تاوێک بە بێ وازی داینا. وێنە و نامەکانی هێنا، بەڵام لە خوێندنەوە نامە و سەیری وێنەش چاوی نووقاند.

قەت بڕوا و باوەڕی بە خەون و خەیاڵ نەبوو. قەتیش پێ وانەبوو کە خەون کتێبی لێکدانەوەی چارەنووسی مرۆڤە. بەڵام خەونەکەی ئەوەندە زەق و زیندوو بوو، تەنانەت هەتا دوای چەند سەعاتێکیش هەر وەک لە خەو دابێ، خۆی لە هەمێزی سۆیبەدا هەست پێدەکرد. بۆن و بەرامەی میخەکبەندی لاسنگی و گەرمای جەستە

نەرم و نۆڵەکەیشی بە لاوە هەر مابوون. لە داکەوتنە خێرا و توونەدەکەشیدا، جار جارە سەری دەخولاوە و دەگێژەوە دەهات.

پەردی پەنجەرەکەی لادا و سەیرێکی دەرەوەی کرد. شینکە و شیناوردی سەیرانگە و پارک و بولوارەکان لە ژێر شەبەقی گلۆپەکاندا دەدروشانەوە و شیناوەرد شینتری دەنواند. گوڵنمی خوناوکەبارانی داوەریوی دوێ شەو، لە سەر چڵ و پەلک و گەڵای دار و درەختان چەشنی دەنکە زیو، دڵۆپ دڵۆپ، ورشە و زریوەیان دەهات. لە بەشی هەرە خوارووی دارستانەکانەوە، هەڵم و هاڵاوی زەمەند و بژوێنەکان و هەڵمەتووکی سەر دەریا سەریان پێکەوە نابوو و مژێکی تۆخیان بە ژێر داراندا دەبرد. کازیوەی بەربەیان تارمایی شەوی لە سەر سنگی زرێ ئەنگاوتبوو و بەیان خۆی خزاندبوویە باخەڵی وردە شەپۆلەکانەوە. هێڵی بێ پسانەوەی وردە شەپۆلەکان سپی دەهاتن و سپی تێکدەخزین و هێور هێور سەریان لە وردە زیخی کەناران دەدا و وەک کەفی سپی لەبەر یەک بڵاو دەبوونەوە.

سەیرێکی شەقام و پیادەڕێ و گوڕەپانەکانی کرد. گشتیان چۆل و بێ هاتووچۆکەر بوون. لە درێژەی دوو ڕۆژ پشوودانی هەفتە دا، ئەم پارک و سەیرانگایە، هەتا خۆر سەر وەدەر دەنێت، لە پشوودان و حەسانەوە دان و هاموشۆکەریان بە سەرەوە کەمە. بەڵام هەرکە ڕۆژ بۆوە، خێڵی بێ هەژماری سەیرکەر دێن و ئەم دەوەرە زیندوو دەکەنەوە. مەیخانێ و کازینۆ و چێشخانەکان هەر ژاوەیان دێت و جێ دانیشتنیان نامێنێت. لە سەماگەکان هەر مەپرسە، کە زرمەی ساز و پێکوتەی لاوان و قاقای کیژ و کوڕان، لە گەردوون سەر دەکات. ئەویش ئەگەرچی قەت دڵی بەم هەیت و هووتە ناپشکوێت، بەڵام لێی بۆتە پیشە و بە هەموو لایەکدا دەچێت و سەر بە هەموو شوێنێکدا دەگێرێت. ئەو بە شوێن حەز و چێژ و خۆشیدا ناگەڕێ، بەڵکە لە شوێنگەی حەز و خولیاییدا، دوو دیدەکانی گەڕۆکی تاک کەسێکن کە بە دڵ دەی هەوێ و بە گیان کڕیارێتی؛ دەیخوازێ و دەیەوێ جارێکی دیکەش بیبینێت و ئاخر پەندی پێ بدات و ئیتر تەواو!

لە جێ هەستا و بە ماڵ داهات. هەر وەک ئەویکە کەسێکی هێژای لێ میوان بێ، چراکانی هەڵکردن و ماڵی هەڵوەژارد. شوێنی کاناپە و قەرەوێڵەکەی گوڕی. تابلۆکانی خاوێن کردنەوە. ستریۆکەی کێشایە ئەولاتری پەنجەرە و بەر پەنجەرەکانی تەواو چۆڵ کردن. ئەمجار خۆی شورد و دوای تیفتیفەدان و جلک گۆڕین، خەریکی چایی و بەرچایی بوو. بەرەبەری کاتژمێری نۆی بەیانی لە خواردن بۆوە و لە ماڵ وەدەرکەوت. بەبێ ئەوەیکە خۆی بزانێ بۆ کوێ دەچێ، سەری داخست و بەرەو لەنگەرگەکانی هەرە ژێرووی دەریا داکشا. بە شەقامەکەی شانی زرێدا ڕۆییشت و بەرەو ژێر شۆڕ بۆوە. شەقامەکان چۆڵ بوون. گەمێ و پاپۆڕ و بەلەمەکان بە لەنگەرە قورسەکانیانەوە بەسترابوونەوە و هەر بەس بە ئاهەنگی ورتکە شەپۆلان، بە ئەسپایی لە سەر جێگا ڕادەژان. شەپۆلەکان بە نیوان گەمێ و پاپۆڕەکاندا خۆیان بە

قەراغاندا دەکێشاو دەنگی شڵپەشڵپی بێ پسانەوەیان لە دوورەوە بە گوێ دەگەییشت. گەمێ و بەلەمەکان خاوێن و بێ ژەنگ و ژوار بوون و بە تێکڕا لە بەر شەوقی هەتاو تروسکەیان دەهات. خاوێنی و بێ غەوربوونیان ئەمەی دەگەیاند کە خاوەنەکانیان دارا و گیرفان پڕن و، گشتیان ئامرازی خۆش ڕابواردنی دەوڵەمەندانن.

هێدی هێدی بە کەنار ئاواندا هات و بەبێ ئامانج بەرەژێر ڕۆییشت. نەیدەزانی ئەوێ کوێیە و ڕێگاکە بەرەو کوێی دەبا. هەر ئەوەندە دەیزانی کە ڕێبوارە و ملی ڕێگای گرتۆتەبەر و دەبێ پێیدا بڕوات. مێرگێکی پانی ئەوسەر نادیار، چەندین تووڵە ڕێگای تێدا دیار بوو. ڕێگایەکی گرتە بەر و سەر بەهەوای خەوی شەوی دینێ، بە داوێنی گردیکدا هەڵکشا. تووڵە ڕێگاکە بەرەبەرە لە دەریای دوور کردەوە و بە پێچ و گەوەیەکی زۆر دا، بەرەو ترۆپکی گردەکەی هەڵکێشا. ڕژدایی گردەکە شەکەتی کرد. دانیشت و سەیرێکی ژێرووی کرد. لەوێوە، تەواوی مەڵبەندەکەی وەک لەپی دەست لەبەر چاو دابوو. لەوێوە جادەی قیرە تاوکراو چەشنی ماری ڕەش، بەنێو میرگەکەدا ڕاکشابوو. ڕێچکە ڕییەکانیش بە پێکوتەی ڕێبواران، شەقڵی پێچ و خەمیان لە سنگی چیمەنەکە دابوو. سەر و بنی هەموو ڕێگەو ڕێچکەکان، لە بەرێکەوە بە سەیرانگاکانەوە بەند بوون و لە بەرێکی تریاندەوە، گشتیان دەرگای کازینۆ و چێشتخانە و سەماگەکانیان ڕادەمووسی. هێڵی دوور و درێژی بەلەمی ڕاکشاو لە ڕوخی زرێدا، دەگەڵ هەناسەی دەریا نەرمە سەمایان بوو. فەخرە، تەنیا چاوەکانی سەیری دیمەنی ژێروویان دەکردو شەشدانگی بیری هەر بەلای سۆیبەوە بوو. گەرمای شێداری هەڵمی مێرگ و دەریا بۆ فرخرە، دەتگوت لێفەیەکی قورس و شێداریان بەسەر شان و شەپیلکی دادابێ، هەستی بە تەنگەنەفەسی کرد. چاوەکانیشی لێڵ و وێڵی بێ خەویی بوون. ویستی هەر لەو شوێنە ڕاکشێت و سەرخەوێک بشکێنێ، بەڵام بۆ دۆزینەوەی شوێنێکی بەلاوەتر بەرەو سەر هەڵکشا.

لە گەرمەی گەمای کاتژمێری دوازدەدا، شل و شەکەت و داچۆڕاو، گەیشتە شوێنێکی بەلاوەی دوور لە هەرای ئاپۆڕاکان. خەو بە تەواوی چاوەکانی قورس کردبوو. هەر لەو شوێنە، لە سەر تەقتەقبەردێکی پانی بەر خۆرەتار ڕاکشا و خەوی لێکەوت. هێشتا سەعاتێک لە خەوەکەی تێنەپەریبوو، کە بە دەنگی گۆرانی و چەپڵەڕێزان و حیلکەی پێکەنینی پۆلێک کیژ و کوڕ، لە خەوێکی قورس ڕاچڵەکی. پۆلی کیژ و کوڕان هاتن و بە پانای دا تێپەڕین و بەرو ژێر ڕۆیشتن. لەشی شەتلانی ئارەقە ببوو. لە خەو هەستا و دانیشت. هەستی کرد چاوەکانی ڕوون بوونەتەوە و شەکەتی و داچۆڕاویشی لە کەمێیان داوە. بەڵام زۆر تینوو بوو. یادی بەرداوەکانی چیای چڵچەمەی کرد، کە لە سەر زگ ڕادەکشا و بینی پێوە دەنان و دەم و زاری وشکی پێ تەڕ دەکردنەوە. لەجێ هەستا و لە سەر ترۆپکی گردەکەوە بە هەر چوار بەریدا ڕوانی. گردەکە هەر وەک نیمچەدورگەیەک، لە بەرێکەوە داوێنی پانی بۆ زرێ کردبۆوە. لەوێوە، سەرەی بەلەم و پاپۆڕەکان لە ڕۆخی زرێ دیار بوون. بەڵام داوێنی ئەم بەرەی تری گردەکە،

سەوزەپۆشێکی پڕ دار و درەخت بوو، کە لە ژێر سێبەری درەخت و دەوەنان‌دا دەیان پۆلی کەسک و سوورانی لێ کەوتبوون. لە هەموو لایەکەوە هەر جوانی و ڕازاوەیی بوو دەبیندرا.

چایخانە و چێشتخانە و کازینۆی کایەو قوماران بازاڕیان خۆش بوو. هەندەێک لە چێشتخانەکان لە قامیش و توولی لاوێن سازکرابوون و جۆگەلەی ئاوئاویان بە کەناراندا تێپەڕ دەبوو. سروەبای فێنک بە ناویاندا دەگەڕا و بۆنی خواردەمەنی و قاوەی بە هەموو لایەک دا دەبرد.

فەخرە بە داوێنی گردەکەدا هاتە خوار. لە برسان لنگی دەلەرزی و لە تونییان دەم و لێوی وشک هەڵاتبوون. ڕووی کردە چێشتخانەیەکی ڤیەتنامی و دانیشت. بەر لە هەر شتێک، جامێکی پڕی سەهۆڵاو وەرگرت و بێنی پێوەنا. خواردەمەنییەکی قەت نەدیدەی وەرگرت کە نەیزانی چییە و لە چی سازکراوە. بە یەکەم پاروو، زار و زمانی ئاگریان گرت. ژنەی چێشتخانەکە بە کاسەیەک ماستاوی خەستەوە خێرا بۆی هات و گوتی:

ـ گەورەم من زوو زانیم تۆ ئەم چێشتە ناناسی و قەتت نەخواردووە. ئەمە لە بیباری بێستانی کەم ئاو ساز کراوە و کەم کەس توانای خواردنی هەیە.... فەرموو ئەم ماستاوە پێداکە... ئەمە زۆر خەستە و تیژایی دەبات و...

ـ چێشتی بیباری ڤیەتنام بۆ شەڕ باشە دادە!... تازە ئەم دەم و زارەی من بە کاری خواردن نایە و ماستاوی چەوریش دەرمانی ناکا...

ـ سەبرێک بگرە با من چێشتێکی ترت بۆ دێنم... ئەمە مەخۆ!

چێشتێکی دیکەی بۆ هێنا، کە زۆرتر لە دۆکەشکی کوردەواری دەچوو. بەڵام هەر هێندەی شینکەی جوراوجۆر تێدابوو، دەتگوت حەوزی لیخنە. هەرچۆنێک بوو خواردی و قاوەیەکیشی پێداکرد. دوای خورادن و ماڵاوایی لە کابانی چێشتخانەکە، ویستی بەرەو شار بگەڕێتەوە، بەڵام دەخۆی ڕانەدیت کە دیسان بە گردەکەدا هەڵگەڕێتەوە و لەوێوە بەرەو شار بڕوات. بە وردی سەیرێکی ژێرووی کردو کەمێک دوورتر، گۆڕەپانی ڕاگرتنی ترۆمبیلی سەیرکەرانی بینی و هەر لەوێشەوە دوو ئوتوبوسی چاو پێکەوەت. خێرا بۆیان چوو. یەکێک لە بووسەکان خەڵکی لە شارەوە هێنابوو و ئەوی تریان سەڵتەی بێ ماشێنی بەرەو شار دەبردەوە. ئەویش دەگەڵ چەند کەسێکی تر سوار بوو. هەرکە لە ڕیزی دووەمی بووسەکە دانیشت، ڤەرۆنیکا و ڕۆژی ئاشنابوونی ئەوی هاتەوە یاد. گوتی:[هەرکە بچمەوە ماڵ، زەنگی بۆ لێدەدەم و داوای لێبوردنی لێدەکەم. من ئەو شەوە سەیر گەوجایەتیم کرد کە تلێفۆنەکەم بە ڕوویدا قەپات کرد. لێرە کەم کەس ئەم کارە دەکات. ئەمە سووکایەتیە... سووکایەتییەک بوو، من بە خۆم کرد... کوا ئەمە لە مرۆیەک دەوەشێتەوە کە تەمەنێکی تێپەڕکردبێت؟ کوا ژیری و فام و شارستانییەتەکەم؟... وەڵاهی قەت نابمە ئینسان ...]

پاسەکە لێوارەو لێواری دەریا بەرەو شار دەڕۆییشت. دێمەن لە دیمەن جوانتر و شوێن لە شوێن ڕازاوەتر بوو. بەڵام ئەوەی کە فەخرە بە چاو نەیدیتبێ، جوانی و خۆش دیمەنیی ئەو پارچە بەهەشتەی وڵاتی«ڤەرۆنیکا» بوو. فەخرە بێ خەیاڵ لە سەیری جوانی، دەگەڵ خۆیدا وردە شەڕی بوو. پاسەکە لە نزیک سەیرانگای سۆز و دڵداری ڕاوەستا و خەڵک دابەزین، ئەو دەم بەئاگا هاتەوە کە دەبێ دابەزێت. ئەویش دابەزی و بە بەر دەرگای مەیخانەی ئەسپەسپی دا هات. لەوێ ڕاوەستا و چاوێکی گێڕا. لەمیژ بوو، واتە لەو ڕۆژەوە کە بۆ ئاخر جار دەگەڵ برینۆ لەو مەیخانەیە هاتنە دەر و برینۆ دەگەڵ مەی و مەیخانە ماڵاوایی کرد، ئەویش ڕووی تێنەکردبۆوە. هەر نەک بۆ خواردنەوە، تەنانەت بە بەر دەرگاکەشیدا ڕانەبوارد بوو. یادی برینۆ دەستی گرت و کێشایە ژوور. هات و هەر لەو شوێنە دانیشت کە جاران لە بەرامبەری برینۆ دا دادەنیشت. بە یادی میهرەبانییەکانی برینۆ نەرمە نەرمە کەوتە سەر هەوا و بە گەرمەی ئارەق لە خۆی جیا بۆوە و کەوتە باوەشی خەیاڵاتێکی یەکجار زۆر مەند و قووڵ.

بە چاوی ئەو، شەقامەکەی بەر چاوی بەرە بەرە قەوغاتر و قەرەبالغ تر دەبوو. حەشیمەت هەروەک خوڕێنکی ڕووباران بە بەر چاویدا دەهاتن و تێدەپەڕین. چاوەکانی ئەویش لە باوەشی ڕەوت و ڕۆی بە پەلەی ڕێبواران و بە تین و تەوژمی سەرخۆشی، نەرمە نەرمە ئاڵۆزتر بوون و چەشنە تەم و غەورێکی تراویلکە ئاسایان لێ نیشت. مێشک و ڕامانەکەیشی لە کۆشی خەیاڵاتی قووڵەوە لەو تراویلکەیە هاڵان و کاتێک داهات کە ئەوەی بە بەرچاویدا دەهاتن، شکڵ و هەیکەلی خەیاڵی بوون. ئیتر ئەوانەیکە بە شەقامدا دەهاتن و تیژ تێدەپەڕین، لە بەر دوو چاوەکانی ئەوەوە وەک گرد و یاڵ و لاپاڵی شاخیان لێهات. لە شاخەکەوە زۆنگ و زەل بە سەر یەکدا دەخزین و بە سەر یەکدا دەتەپین و هەوراز و لێژیان لی ساز دەبوو. تەنانەت ترۆمبێل و پاسەکانیش لەو بوومەلێڵەدا وەک ڕەوزی تەلانیان لێهات و بە داوێنی لووسی هەورازەکاندا خزین و جاڵە بوونەوە.

لە پیادە ڕێی دوو بەری شەقامەکە، هەر خەڵک بوون بە تاک و کۆ دەهاتن و دەڕۆیشتن. بە سەر شەقامەکەشدا هەر ماشێن و پاس و پاسکیل بوون لە هاتوچۆ دابوون. لەبەر دوو چاوی تەمگرتووی ئەودا، تەلانەکە جووڵەی دەهات و داوێنی تەلانەکەش بەردەوام گردە بەردی لێ جاڵە دەبوونەوە. ئەو لەم بەرەی تەلانەکەوە، ڕێبوارانی دەدیتن کە وەک تارمایی لە بەرچاوی دەجووڵانەوە. لە کۆی هاتوچۆکەراندا تەنیا تاکێکیان زۆر ئاشنا بوو بۆی. تاکەکە لەو بەرەوە بۆ لای دەهات. لە پشتی پەردەی تەمگرتووی خەیاڵیدا دیتی تاکەکە ڕاوەستاوە؛ کراسێکی حەریری سپی دەبەر دایە؛ کراسەکەی تەواو بەژن و کەمەر تەنگە؛ کلۆجەیەکی بە زریوەچندراویشی لەسەر کراسە کەمەر تەنگەکەیەوە لەخۆی شەت داوە؛ کەمەرەیەکی ڕەشی زیوئاژنیشی بە شل و ملی لە کەمەر هاڵاندووە؛ کەمەرەکەی ڕاست هاوڕەنگی

کلۆجەکەیەتی؛ قژی لوول هۆندراوەوەکەی جارانی کردۆتەوەو چەشنی ئاوریشمی خاو بە سەر شان و پشتیدا پەخش و پەرێشانن کردووە.

لەودەمە دا، یادی سۆیبە و بیری هەنار، وەک شیلە و ڕەواقی خەستی هەنگوین، بە دەراوی مێشکیدا تکانەوە و هەردووکیان کەوتنە خانەی خۆشەویستی و بە بەر چاویدا هاتن و هاتن.

لە پشتی پەردەی لێڵی خەیالیەوە، بە چاو دیتی کە بۆی دێت. بە نێو تیشەبەرد و تاشە بەردی خزۆکی ڕژدەقەدان دا زۆر سووک و لەبار بۆ لای دێت. جاران چون بوو، هیچ نەگۆڕابوو. هەر وەک ڕۆژی نەوبووکێی، خۆش کەشم و خۆش خاڵ و خۆش خەت بوو بۆی دەهات. لە هاتندا کۆتری دەرۆیشت و بە کەولەنجە بۆی دەهات. لەو دەمەدا تەنانەت دەنگەکەیشی بە گوێی دەگەییشت. دەنگ و ئاوازەکەیشی هەر وەک جاران زوڵاڵ و بلاوێنی دڵ بوو. هەر وەک جاران شانەکانی بە ئاهەنگی هەنگاونانی نەرم نەرم بادەدا و بۆی دەهات. تەمی خەیاڵ بەری چاوەکانی لێڵ کردبوو، بە لەپی هەردووک دەست چاوەکانی داماڵێن و سەیری دەرەوەی کرد. ئەمجار ئیتر کەند و لەند و تەلان نەمابوون. تینی ئارق و گەرمای سەرخۆشی لە سەری پەڕی و لە گوێن ئەسپەندەری سەر سکڵی ئاگر لە سەر جێی هەڵبزییەوە. دەمی تامی تاڵی پێداهات و چۆکی هاتنە لەرزین. گوتی:[خۆیەتی... سۆیبە نییە... تاک یادگارەکەی سۆیبەیە... نەخێر ئەمە ئیتر یادگاری کەس نییە. ڤەرۆنیکا گوتەنی، ئەو هی ئەو کەسەیە کە شەو دەگەڵی دەژی... ئەمە وێرانکەری ژین و ژیانی منە... هیچی پێوە نەهێشتووم... ئیتر سەریشم تێدا بچێت، ئەمجارە ناهێڵم لە چنگم دەربچێت...] بە دەم خۆدواندنەوە لە سەر جێگا هەستا و چاوێکی بە ژووری مەیخانەکەدا گێڕا. بە شوێن کەلێنێکدا گەڕا کە خۆی تێدا وەشێرێ، بەڵام درەنگ ببوو. هەنار خۆی بە مەیخانێ داکردو هەتا ئاخر بنەمانی هۆڵەکە ڕانەوەستا. لە سوچێکی هەرە بەلاوە، پشت بە فەخرە دانیشت. زەمبلۆکەیەکی پووشینەی قشپیلانەی بە دەستەوە بوو. زەمبیلۆکەکەی لە سەر مێز دانا و زارکی کردەوە. ئاوێنەیەکی دەرهێنا و سەیریکی چاو و برۆ و دەم و لێوی خۆی کرد و کەمووسکێک بە خۆی داهات. دەستێکی بە خەرمانەی خۆش نەخشی قژی پەخش و پەرێشانیدا هێناو لێوەکانیشی بە دەم تەڕ کردنەوە. دەنکە خەزێمی زێوینی لاپەڕەی ناسکی لووتە قیتەکەی، لە گوێن ئاونگی سەر پەلکی گوڵی سەرەبەهاران تروسکەی دەدا. جارجار سووکە ئاوڕێکی پاش سەری دەدایەوە و سەیرێکی بەردەگای مەیخانەکەی دەکرد و گورج سەری وەردەچەرخاندەوە. دیار بوو چاوەڕێی کەسێکە و تۆزکالێکیش نا ئارامی پێوە دیارە. بە سەری پەنجە، بانگی گارسۆنی کرد و بە دەمی زەردە لە سەر نیشتوویەوە داوای بیرەیەکی کرد.

فەخرە، ڕۆژنامەی سەرمێزەکەی دەست دایە و بە بیانووی خوێندنەوەی، دەقی ڕۆژنامەکەی بە بەر دەم و چاوەوە گرت و بە کەلێندا سەیری کرد. بە چاوی فەخرە، هەڵسوکەوتەکانی هەنار دەگەڵ ئەو«هەنار»ەی جاری جاران زەوی هەتا گەردوون

جیاواز بوون. چاوە چاوەکەی و دەست و مەچەک ڕاوەشاندن و بیرە پێداکردنەکەیشی بە چاوی فەخرە، هاوشێوەی هەڵسوکەوتی ژنانی کۆنەکاری خوش ڕابوێریان پێوە دیار بوو. گوتی:[کاری کراوە. هەردەڵێی سەرەژنی مەیگێڕی کۆنەمەیخانانە. ئاکارەکەی سووکایەتی لێدەبارێت. تۆ لە پاوانە و خرخاڵی پاو پووزەکەی بڕوانە... سەیری دەست و مەچەک ڕاوەشاندن و بیرە پێداکردنەکەی بکە... هەتا پێکەوە بووین و کچی من بوو، هەر خۆش بوو سەیری هەڵسوکەوتەکانت بکردایە. ئێستا کچی من نییە و کچی کووچە و کۆلانانە. کێ دەگەڵی جووت بێ، ئەو سەروەرێتی و دایک و باوک بۆ ئەو بێ بەهایە... ئەمەی هەنار دەیکات، سووکایەتییە و من باری ئەم سووکایەتییەم پێ هەڵناگیرێت].

بە ئاسپایی هەستا و زۆر بەخێرایی بەرەو ماڵ بۆوە. هەرکە گەیشتەوەماڵ، پەردەی پەنجەرەکەی لادا و لەوێوە بەردەرگای مەیخانێی دایە بەر چاو.

لە پشتی پەنجەرەوە، دووراو دوور، هەتا لاشانی هەرە خوارەوەی مەیخانەی ئەسپی سپی لێ دیار بوو. دەرگای مەیخانەشی بە جوانی دەدیت. ئیستێک چاو بە دەرگاوە دانیشت و جمەی نەهات. لە پڕ هەستا و گوتی:[دەبێ دەس بەکار بم. نابێ ئەمرۆشم وەکی جاران لێ بە فیڕۆ بچێت. کاری من لە کار ترازاوە و ڕێیەکی دیکە نازانم. نە ئەمن بەم دەرد و ئازارانەمەوە بە کەڵکی هیچ کارێک دەشێم و نە ئەو کەنیشکەیەش، هەر ئەو جۆرەی کە ڤەرۆنیکا گوتی، هیچ فرێکی بە سەر منەوە نەماوە. کاری خۆ کرد دەرمانی نییە. هەرچی هاتە سەرم و هەرچی بە سەرم هات، گشتی نەزانینی خۆم بوو بە سەرم هات... ڕووی نەزانین ڕەش!... کاری من لە کار ترازاوە و ناچارم... هیچ ڕێگەیەکی ترم نییە... لەم ژیانە پڕ دەرد و خەمەدا هەر من بێچارە تەنیا خۆم... نەزانین و تێنەگەیشتن بوو ژیانەکەی منی بە با دا...]

تفەنگەکەی لە ژێر قەرەوێڵە دەرهێنا و لە دەم پەنجەرە، بە دیوارەوەی هەڵپەسارد. تاوێکی تریش لە بەر پەنجەرە ڕاوەستا و لە ڕێگای دووربینەوە چاوی لە بەر دەرگای مەیکەدە هەڵنەگرت. خێرا پێڵاوی کردە پێ و بە هەڵاتن وەدەر کەوت. هەتا بەرامبەر بە مەیخانە ڕۆیشت و لە پشتی پەنجەرەی ئاسنینی وێستگەی ئوتوبۆس دا ڕاوەستا. لەوێوە، کێ لە مەیخانە وەژوور دەکەوت و چ کەسانێک لێی دەهاتنەدەر، دەی دیتن. زۆر ڕاوەستا و گەلێک هاتووچوو. سەبری لێ بڕا و توانای بەسەر چوو. تووشی دڵەڕاوکێ هات و ڕاڕایی چەشنی کرمی بزۆز لە کەللەیدا جینگڵی دا. پێی وابوو هەنار لە مەیکدە دا نەماوە و ڕۆیشتووە. چەندجاران ویستی خۆی بە مەیخانێ دابکا و خۆی دڵنیا بکات، بەڵام لە ترسی ئەوەیکە نەکا هەنار بیبینێت، نەیکرد. لە درێژایی چەند مەترەی پشتی وێستگەی بووسدا، هەر هات و چوو. سەیرێکی کاتژمێرەکەی کرد؛ چارەک لە پێنج لای دا و هەر سەبری گرت و چاوەڕوان ڕاوەستا. لە پێنج و چارەک بوو بە پێنج و نیو، سەبری لێ بڕا و ویستی خۆی بە مەیخانە دابکات، بەڵام هێشتا قاچی لە جۆگەلەی پیادەڕێ ڕانەگواستبوو، کە هەنار

لە مەیکەدە هاتە دەر. فەخرە زۆر چالاکانە خۆی دایە پشتی ژوورۆچکەی تلێفۆن و ڕاوەستا. هەنار ئەمجارەیش تەنیا نەبوو. ئەمجارە دەست لە ملانی یەکێک بوو، کە دەگەڵ سێکانی دیکەی خوداکەیشیان یەک نەبوو. ئەمەی ئەمجارەکەیانی قژکاڵێکی کورتەباڵای خڕبنەی تێکسڕماوەوە بوو. دەست و مەچەکی تووند و بەتوانا بوون و گورج و هەڵسوڕاو دەهاتە بەر چاو. لە ڕۆیشتندا سووک و لەبار بە ڕێدا دەڕۆیشت؛ هەر دەتگوت لە سەر فەنەر دەڕوات.

قژ و بسکی پەرێشانی هەنار بە سەر شان و سەروسەکوتی کوڕە داژابوو. پەنجە و باسکی کوڕەش قفڵی شلکەی کەمەری هەنار بوو. بە دەم ڕێگاوە، جار جار دەم لە ناو دەم و سنگ بە سنگەوە ڕادەوستان. یەکتریان هەڵدەمژی و دوای ڕامووسینێکی دوور و درێژ، دەم بە قاقای پێکەنینەوە دەڕۆیشتن.

ئەوان بێ خەم و خەیاڵ و دڵی پڕ لە ئارەزوو، بەژێر دار سنەوبەرەکانی ئەوسەری سەیرانگای سۆز و دڵداریدا داگەڕانەوە و لە دەم گۆم و گۆلی پڕ لە ئاوە ڕوونکەی ناوەندی سەیرانگاکە دا ڕاوەستان.

پانکەڵە زیخی تەرکی گۆلاوەکە بە چەندین ڕەنگ دەدرەوشانەوە. سۆنە و بۆرچینەکان بە پۆل و بە جووت لە ئاو دا دەهاتن و دەچوون. هەر تەنێ یەکێکیان لە کەنارێکدا بە تاک کەوتبۆوە و سەرکز و بێدەنگ هەڵکرووژمابوو. هەنار سەیرێکی کرد و خەم دڵی گرت. لە دڵدا گوتی:[ئەمەش تەنیا و بێکەسە هەر وەک باوکە پەرێشانەکەی خۆم؛ ئەویش تەنیا و بێکەس ماوەتەوە. ئەویش هەر وەک ئەمە بێ هاودەم و بێ جووت و بێ ئاواڵە... غەریب و تەنیایە... ئاخ ئەوێ ڕۆژێ کە دیتم، دوور لە گیانی ڕوحی دەبەر دا نەمابوو. زۆر کز و زەرد و لێو بە بار بوو... بۆی بمرم... هەر دەتگوت تۆز و تەمی گۆڕخانەی بە سەر دا ڕژاوە... نازانم ئێستا دەبێ چۆن بێ و لە چ حاڵ دابێ؟... دەبێ ئێستا لە کوێ بێت و چێ بکات؟... بڵێی هیچ بیر و یادێکی من بکات؟... حەیف و سەد مخابن کە زۆر دەمار وشک و کەللەڕەق و توونده تەبیاتە و ناکرێ بە بارێک دەگەڵمدا بێتە ڕەدایە. بە هیچ جۆرێک ڕێگەم پێ نادا بچمە لای و بینینم. ڕێم پێ نادا بچم و سەر بکەمە سەر خاکی بەرپێی و بە سەر پێڵاوەکانیدا شین بگێڕم... ئەوەی کردی لە من، هەر خۆم بووم بە خۆم کرد. هەرام بردە بەر مەحکەمە و هەرچی بە دەمم داهات، سەتیشم پێوەنا و مالەفی تاوانم بۆ باوکی خۆم ساز کرد. دەستم لە باوکی دڵسۆزم هەڵگرت و ئاواتە پیرۆزەکانیم خستە ژێر پێی ئارەزووی دڵ... بەڵام بۆچی و بۆ کێ؟ بۆ دامرکاندنەوەی ئارەزووی دڵ و بۆ ئەم نەتەوە خۆ خوازە تڕ زلانە. بۆ ئەم نەتەوە بێ خەم و خەیاڵەی کە لاوەکی و خڵکی هەندەران بە چاوی دیل و کۆیلە سەیر دەکەن. خوێندنەکەم بە ناتەواوی جێ هێشت و ڕێگای سەرکەوتن و پێگەیشتنم لە خۆم پووکاندەوە. خۆم بەم دەردە برد کە خۆم دەیبینم. بێ ماڵ و حاڵێکی کۆلانگەڕی ئەوسەر نادیارم و هەر شەو لە شوێنێک سەردەکەمەوە...

کاری بۆره کرێکارانیشم به تەواوی نادەنێ، دەڵێن خوێندەواریت کەمه و له هیچ پیشەیەکدا زانایيت نییه... سبەی دوا ڕۆژم ڕەش دەنوێنێت... ڕەشتر له دەوار...]

کوڕە له پشت سەریەوه پڕی پێداگرت و به خۆیەوه گوشی. پەنجەی خسته ناو پەنجەی و بەرەو قەوغاترینی پۆله دەوەنەکانی قەراغانی برد. هەر لەوێ، له سەر کورسی گەرمی ڕاز و نیاز دانیشتن. «فەخره»ش له سووچێکی دوورکەوتووی سەیرانگاکه، هەر لەو شووێنەی که دوو ساڵ پێشتر لێی خەفتابوو، دانیشت. جگەرەیەکی داگیراند و ورد چاوی تێ برین. نەیدەزانی چی دەکا و دەبێ چی بکا. به بێ وازی گوتی:[وەی دەماری وشک بسووتێی و نەمێنی!... هەرچی به سەرم هات، سەرجەم لەم دەماروشکییەم پێ برا. من له بارەگای مێشکی ناساز و شەلەلی خۆمەوه سەیری ڕاستییەکانی گۆڕەپانی ژیانی ئەو کەنیشکەیەم کرد. من به سەد جێ دڵەکەییم شکاند و نەمهێشت وەک نەمامێک پەلک و پەلان دەربکات و به دەم شنەی ژیانەوه بشنێتەوه... له ماوەی ساڵێکدا، ئەوەندەی من بیزانم، سێی گۆڕیوه؛ هەتا بیست ساڵی دی چەندانی تر دەگۆڕێ... نه من دەیزانم و نه کەسیش ڕێی پێدا دەبات... نەخێر من چیدیکه ڕێی پێنادەم پێی پیس بنێته سەر پیرۆزییەکانی بیر و باوەڕم. ئەمه سۆز و خۆشەویستی نییه. ئەمه کۆڵانگەڕی و بێ پەرژینییه. ئەگەر ئەمه لەش فرۆشی نییه، ئەدی لەش فرۆشی چییه؟! من کەوتوومەته شەشدەرێکی وەها تەنگەبەر، که ڕێگای چوونه دەرم نەماوه. هەنار ئەمنی تووشی ئەم شەشدەره کرد... هەنار بەزەیی به خۆیشیدا نەهات. منی به قوربانی هەوا و هەوەس کرد و خۆیشی فیدای بەرەڵلایی کرد. مەلەفی تاوانی بۆ من پڕکردەوه و ڕێگای پێک گەیشتنەوەی لێ قرتاندین. نەخێر ئیتر من بۆم ناچێ بەرێدا... من لەم ژیانەم شەرم دەکەم...] خێرا له جێ بزووت. به چەشنێک له سەر جێگا ڕابوو، که خۆیشی پێی سەیر بوو. هەر دەتگوت له تافی لاوێنی دایه و له گوندی بستامه و، خەریکه شەوەکی چەک بۆ ئەو دیوی سنووران بار دەکا. هاتەوه ماڵ و یەکسەر هاته بەر پەنجەره. شوێنەکەی دیتنەوه و به چاو سێری لێگرتن. زۆر باش هەڵکەوتبوون. سەیرانگاو دیمەنی پشتی پەنجەرەیشی به وردی خوێندەوه. له دوورەوه، پۆلێک کوڕ و کچ بەرەو کەناری زرێ بەڕیوه بوون. له دەور و بەری گۆل و گۆمی پڕ له ئاوه ڕوونکەی ناوەندی سەیرانگاکەدا چەند ژن و پیاوی به ساڵاچوو، سەرگەرمی سەیری گەمه و کایەی مراوییەکان بوون. هەنار و حەزەکەیشی به جووت لەو دیوی پۆله دروەنێک و دوور له خەڵک دانیشتبوون. پرژ و پەلکی پەرژینەکان، پشت سەریانی تەنی بوو و هەر بەس له مل هەورازتریان لەوەوه دیار بوون. چەکەکەی هەر به دیوارەوه هەڵپەسارد بوو. دەستی دایه و سێرەی تێگرتن. سەر و ملیان یەکدەم ئارامی نەبوو. دەمێک سەری کوڕه له سەر شانی هەنار بوو و دەمێک دەکەوته ژێر سەر و پرچی«هەنار»ەوه. هەنده جارێکیش سەری هەر دووکیان دەهاتنه بەر تێزکەی تفەنگ و سێرەیان لێ دەشێواند. چەکەکه دانا و جگەرەیەکی داگیرساند. له سەر کورسی، ڕوو به پەنجەره دانیشت و چاوی لێ

نەترووکاندن. ستریۆکەی هەڵکرد و کەسێتەکەی وەگەڕ خست. کەوتەوە سەر یادی برینۆ. ئەویش بە لاساکاری لە برینۆ، دەم و لێوی کۆکردنەوە و دەگەڵ گۆرانییەکە، بە فیتوو خوێندی:[کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش... ئاسمانی شینی گرتۆتە باوەش].

بە هەستانی ئەوان، ئەویش لە جێ هەستا. هەنار زەمبیلۆکەکەی لە سەر مێزەکە دانا و دەست و مەچەکی کوڕەی گرت و خۆی لە باوەشی هاویشت. کوڕە ماچی کرد و قژی بە پەنجە شێواند. هەنار بە ناز خۆی لە باوەشی کوڕە خزاندە دەر و بە دەم زەردەیەکی سەر لێوانەوە، گوتی:[مەتییاس!... پڕ بە هەموو دونیا خۆشم دەوێی... لەم دونیایە هی منی و لەو جیهانیش هەر بۆ تۆ هەڵدەستمەوە...]

شریخەیەک بە ژوور دا گەڕا و ژوورەکەی کەڕ کرد. فەخرە لە ژوورەکەدا چاوی نووقاند و سەرەگێژە دایگرت. لە دەرەوەش هەنار بە دەوری خۆیدا سووڕێکی دا و هەر وەک ئەو دەمانەی کە گوڵ بە لاجانگەوە، لە سەماگەکاندا خولی دەدا و مەستانە دەکەوتە باوەشی کوڕ و کاڵانەوە، گەڕێک سووڕا. لە نێوانی جووت مەمکی قوت و تووندیدا خوێنی گەش بە گوڕ فیچقەی کرد. خوێن بە سەر کراسە سپییەکەیدا لووزەوی بەست و بەرەو داوێنی چوو. هەنار بە لاداهات و کەوتە باوەشی مەتیاسەوە. مەتیاس «هەنار»ی گرتەوە و خێرا لە سەر زەوی ڕایکشاند و خۆی گورج دەرپەڕی. ماتیاس پەنجا مەترێک ڕایکرد، بەڵام ڕاوەستا و هەر لەوێوە سەیری تەرمی بێ گیانی «هەنار»ی کرد و بە ترسەوە گەڕایەوە. دیتنی تەرمی هەنار و سەیری دەست و مەچەکی شەتڵان بە خوێنی خۆی، بە تەواوی تاساندی و یەک بە سەیرانگاکە زریکاندی. خەڵک هوروژمیان هێناو کەوتنە ژوور سەرینی هەنار. هەنار هەناسەی بۆ نەدەهات. بە هەموو توانایەوە دە هەوڵی هەناسەیەک دابوو، بەڵام هەناسەی بۆ نەدەهات. بەرە بەرە ڕەنگێکی شینی ئاماڵ کاڵ لە گەردەنی بێگەردییەوە بەرەو سەر هات و لە چاوترووکانێکدا لێوەکانی و چی پێ نەچوو ڕوخساری دڵ ئەنگێویشی شین هەڵگەڕا. لە ئاخر ڕاچڵەکین و خۆ ڕاتلێکانیدا، کە بۆ دەرچوون لە چەنگوڕکی مەرگ کردی، داوێنی کراسە تەواو بەژنەکەی هەڵکشا و پا و پووزە سپی و ناسکەکەی لە ژێر داوێنی بە خوێن ڕەنگاوی وەدەرکەوتن. موچوڕک و لەرینەوەی شلکەی ڕانیشی هێدی هێدی لەنگەری ڕاوەستانیان گرت و «هەنار»ی چەند خولەک پێشتر، تەرمێکی ساردەوەبووی لە خۆی جێهێشت.

پۆلیسی شوێنی کارەساتەکەی گەمارۆ دا و«ماتیاس»یشیان تێکەوە پێچا و بە وردی پشکنیان، بەڵام چی پێ نەبوو. هەر لەو دەمەشدا دەنگی شریخەیەکی دیکە سەیرانگای سۆز و دڵداری ڕاچڵەکاند. خەڵکی تاساو بە شریخەی تفەنگ هەڵبزینەوە و خۆیان بۆ ڕاکردن ئامادە کرد. پۆلیس، هەر چوار بەری سەیرانگای سۆز و دڵداری گرت و لە هەموو لایەکەوە دامەزران و چەکەکانیان هێنایە سەر پێ.

پارک و بولوار و سەریرانگای سۆز و دڵداری هەر وەک جاران خۆش دیمەن و ڕازاوە بوو. ئاوهەڵدێرە بچوولکەکەی سەر گۆلاوە ڕوونەکەش بە بەردەوامی شۆڕە شۆڕی دەهات و وردە ماسی لەم سەر بۆ ئەو پەڕی دەهاتن و دەگەڕانەوە. سۆنە و بۆرچینەکانیش بێ خەیاڵ بە سەر ئاوەکەدا مەلەیان دەکرد. دار و دەوەن و پۆلی گوڵ هێرۆی باڵابەرز بە دەم شنەی لای بەحراوان ڕادەژان. هەموو شتێک لە جێی خۆیدا ئارام و بێدەنگ بوون. تەنیا لە پەرنجەرەی شکاوی ژووریکی شانی چەپی سەیرانگای سۆز و دڵداری دا، تۆز و دووکەڵێکی کاڵ و کەم ڕەنگ دەهاتە دەرێ. پۆلیس بە هەموو لایەکدا بۆی چوون. سەربان و ژێربانیان لێگرت و ڕێگای هاتوچۆیان بەست. یەک یەکی دەرگاکانیان کردەوە و ژوورەکانیان پشکنی. کە دەرگای ژووری«برینۆ»یان کردەوە، بۆنی قورقوشمی قالبوو دەگەڵ بۆنی باڕووت و بەرامەی خوێن بە دالانەکە داگەڕا. تەرمی شەتلان بە خوێنی فەخرە، ڕوو بە تابلۆی چیا و بەندەنی چلچەمە، بە لادا کەوتبوو. چاوەکانی وەک تۆ بڵێی چاوەڕوانی هاتنەوەی کەسێک بن و تاسەی دیداری سەفەرکەردەیەکیان تێدا بێت، ڕوو بە دەرگا، زەق و زیندوو بوون. دەنگی خەمینی مامۆستاش، بە ژوورەکەدا دەهات:«... کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش... ئاسمانی شینی گرتۆتە باوەش...»

ساڵێک و دوو ساڵ تێوەرسوڕایەوە، بەڵام لە مەیخانێ و ئارەقخانەکاندا هێشتا دەم و لێوی سەرخۆشێکی دایم مەست، فیتووی ئەم ئاهەنگەی پێدا دێت و بەردەوام دەیخوێنێت:«کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش... ئاسمانی شینی گرتۆتە باوەش...»

***

گۆم و ئەستێر و گۆلاوەکەی نێوەڕاستی سەیرانگای سۆز و دڵداری هەر وا لێپا و لیپ لە ئاوە ڕوونکەیە. دەنگی زەمزەمەی زوڵاڵی ئاوهەڵدێرە بچووکەکەش نابڕێتەوە و سۆنە و بۆرچینەکانیش بە پۆل و بە جووت تێیدا دێن و دەچن. هەر تەنێ یەکێکیان سەرکز و خەمناک، سەر لە ژێر باڵدا هەڵکورماوە. «برینۆ»ی دەرکراو لە مەیخانێ سەیرێکی تاک مراویەکەی کرد و بە دەم هەنیسکانەوە گوتی: [ئەوە هەر من نیم تاک و تەنیایماڵوێران... تۆیش تەنیای و تامارای جوانەمەرگیشم بە تەنیایە...] سەری بەرز کردەوە و بە ئاسمانی شیندا ڕوانی. پەلەورەێکی تاک و تەنیای بە ئاسمانەوە دیت کە بەرەو ڕۆژهەڵات باڵی کۆچی کردبۆوە. برینۆ بە یادی فەخرە زەردەیەکی هاتە سەر لێوان و خۆی لەراندەوە و بە فیتوو خوێندی: «کۆمەڵە شاخێ سەخت و گەردەنکەش... ئاسمانی شینی گرتۆتە باوەش...» وچانێکی گرت و ئەوسا دەنگی لێ هەڵێنا و بە کوڵی گریانەوە گوتی: « بۆ دەڕۆی گیانی شیرین بۆ دەڕۆی؟ بۆچ بە تەنیا جێم دەهێڵی؟... تۆ بۆچی بەتەنێ کۆچت کرد فەخرەکەی ماڵم؟ من کە هاتبوومە سەر ئایینەکەی تۆ و، تۆ ڕووگەی پیرۆزم بووی براکەم، بۆچ بەبێ من بارگەی کۆچی

تەنیاییت تێک نا... خەمخۆرەکەی من بۆچ وات کرد؟... ئەم بێ وەفاییە لە کێ فێر بووم حەیاتەکەی من؟... بۆچ تەنیا بەجێت هێشتم هومێدەکەم؟ بۆ... بۆ ... بۆ!...»

سەری خستە سەر گاشە بەردی کەناری گۆلاوەکە و بە هەموو هان و هەست و هەناسەیەوە گریا. خەڵک هاتن و سووکە سەیرێکیان کرد و ڕێیان لێ لار کردەوە و ڕۆیشتن.